

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÁMOLÓ

20
19

IROMÁNYSZÁM: B/9742

**MAGYAR ENERGETIKAI
ÉS KÖZMŰ-SZABÁLYOZÁSI HIVATAL**

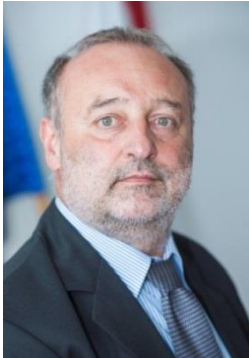
**ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÁMOLÓ
2019**

TARTALOM

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ	5
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	6
A Hivatal jogállása, feladatai	6
A felügyelt ágazatokkal összefüggő feladatok	6
Engedélyezés és felügyelet.....	6
Árszabályozás	12
Fogyasztóvédelem	13
Hatósági adatgyűjtés és statisztika.....	15
Energiahatékonyság	15
Nemzetközi kapcsolatok	16
Nyilvánosság	16
1. A Hivatal működése, gazdálkodása és kapcsolatai	18
1.1. A Hivatal jogállása, feladata.....	18
1.2. A Hivatal gazdálkodása.....	20
1.3. A Hivatal szervezete.....	21
1.4. Kétoldalú intézményi kapcsolatok.....	23
2. A villamosenergia-piac működése és szabályozása	24
2.1. A villamosenergia-piac működése	24
2.2. A megújuló alapú villamosenergia-termelés támogatása	36
2.3. Engedélyezés és felügyelet	38
2.4. Árelőkészítés, árszabályozás	44
3. A földgázpiac szabályozása és működése	49
3.1. A földgázpiac működése	49
3.2. Ellátásbiztonság	56
3.3. Árelőkészítés, árszabályozás	60
4. Távhőtermelés és távhőszolgáltatás működése és szabályozása	68
4.1. A távhőszektor működése, főbb jellemzői	68
4.2. Engedélyezés és felügyelet	69
4.3. Árelőkészítés, árszabályozás	70
5. Víziközmű-szolgáltatás működése és szabályozása	71
5.1. A víziközmű-ágazat helyzete.....	71
5.2. Engedélyezés és felügyelet	78
5.3. A víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos hatósági eljárások, valamint az ágazatot érintő állásfoglalások	81
5.4. Víziközmű-szolgáltatás (átmeneti) díjmegállapítása, árelőkészítése, árszabályozása	83

6. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás	84
6.1. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjak meghatározásának előkészítése	84
6.2. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási ágazat helyzete	84
6.3. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj előkészítése és a közszolgáltatásra vonatkozó adatok	86
6.5. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatással összefüggő megkeresések	89
6.6. Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz közszolgáltatás ideiglenes ellátásával kapcsolatos feladatok	89
6.7. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatással kapcsolatos ellenőrzések.....	89
7. Kommunikáció	90
7.1. Nyilvánosság.....	90
7.2. Honlapok	91
7.3. Kiadványok.....	92
8. Energiahatékonyság.....	94
8.1. Energetikai auditálási és energetikai szakreferenci tevékenység.....	95
8.2. Ellenőrzési tevékenység	95
9. A nagykereskedelmi energiapiacok integritása és átláthatósága (REMIT)	97
10. Hatósági adatgyűjtés és statisztikai tevékenység	98
11. A Hivatal nemzetközi szerepvállalása	100
11.1. Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége – ACER	100
11.2. CEER.....	101
11.3. ERRA (Energiaszabályozók Regionális Egyesülete).....	102
11.4. Európai Bizottság.....	102
11.5. Regionális együttműködés, piacintegráció	104
11.6. Bilaterális és multilaterális tárgyalások.....	105
12. Fogyasztóvédelem.....	107
12.1. Szolgáltatás minősége	107
12.2. Felhasználói panaszok, tájékoztatáskérések	113
12.3. Üzletszabályzatok jóváhagyása.....	115
12.4. Ellenőrzések	116
12.5. Felhasználó státuszjelentés	117
12.6. Szabályozási környezet alakítása	118
MELLÉKLET.....	119
Rövidítések jegyzéke	119
A Hivatal tevékenységével összefüggő főbb jogszabályok	121
EU-irányelvek, -rendeletek, -határozatok	127

TISZTELT ORSZÁGGYŰLÉS!

Annak érdekében, hogy a felhasználók megfizethető áron, biztonságosan és jó minőségben jussanak energetikai és közműszolgáltatásokhoz, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) 2019-ben is következetesen ellenőrizte a villamosenergia-, a földgáz-, a távhő- és a víziközmű-szolgáltatási piacok folyamatait, felügyelte az engedélyesek tevékenységét. A Hivatal 2770 határozatot hozott a villamosenergia-ipari engedélyeseket, illetve 183 határozatot és 89 végzést a földgázpiaci szereplőket érintően, a távhőszektor engedélyezése és felügyelete kapcsán pedig 102 határozatot bocsátott ki. A víziközmű-szolgáltatás területén 350 működési engedélyt érintő határozatot adott ki a 39 víziközmű-szolgáltató számára a közel azonos szolgáltatásminőség, hatékony és folyamatos működés érdekében. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatást érintően a MEKH 2019-ben is elvégezte a díjelőkészítést és a díjfelügyeletet.

Fogyasztóvédelmi feladatkörében a Hivatal telefonon, írásban és személyesen közel hétezer alkalommal adott tájékoztatást a felhasználók számára. A fogyasztók elégedettségét 2019-ben is vizsgálta a villamosenergia-ágazat esetében, illetve kiterjesztette a távhőszolgáltatásra is.

A Hivatal 2019-ben is folyamatosan gyűjtötte, majd feldolgozta a közel 4000 engedélyestől, a KÁT kvóthatározattal rendelkező szervezetektől és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatóktól kapott műszaki, gazdasági adatokat. Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program keretében a közel 9000 szervezet szolgáltatott energiastatisztikai adatot a MEKH számára. A Hivatal 2019-ben bővítette a honlapján közzétett adatok körét, a felhasználói igényeknek megfelelően a közlési időpontokat előbbre hozta. Az energetikai auditorok és auditáló szervezetek a kötelezettség kezdete, 2015. december 5. és 2019. december 31. között 3341 energetikai auditot jelentettek.

Az energiahatékonyságról szóló törvény 2019. január 15-től hatályba lépő módosításai új, a Nemzeti Energetikusi Hálózat munkáját támogató feladatokat írtak elő a MEKH számára, amelyek keretében gondoskodik a közel 15 ezer közintézmény energetikai tanácsadásáról, valamint a közintézmények tulajdonában és használatában lévő épületek energetikai állapotjellemezőinek és havi energiafogyasztási adatainak gyűjtéséről.

Az energiahatékonysági tevékenység kapcsán kell megemlíteni, hogy a Hivatal 2019-ben immár harmadik alkalommal hirdetett pályázatot egyetemistáknak és főiskolai hallgatóknak. Az Energiakövet program fő célkitűzése, hogy felhívja a gimnazisták és az általános iskolai diákok figyelmét az energiatudatosságra. A MEKH társadalmi felelősségvállalási programjának részeként első alkalommal rendezte meg az Erőművek Éjszakáját, amely során országszerte csaknem négyezren látogattak el a rendezvényhez csatlakozó negyvenkét erőműbe, illetve látogatóközpontba.

A Hivatal nemzetközi szerepvállalásának fontos eleme, hogy havi rendszerességgel részt vesz az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER), az Európai Energiaszabályozók Tanácsa (CEER), az Energiaszabályozók Regionális Egyesülete (ERRA) és az Európai Víziközmű Szabályozók szervezete (WAREG) összesen több mint 65 munkacsoportjának ülésein. A MEKH szakmai támogatást nyújt továbbá az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak (ITM), valamint folyamatosan jelen van a Koordinációs Bizottságok ülésein és az Európai Bizottság komitológiai tárgyalásain.

Dr. Dorkota Lajos

Budapest, 2020. április

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Hivatal jogállása, feladatai

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal a 2013. évi XXII. törvénnyel, 2013. április 4-i hatállyal mint önálló szabályozó szerv jött létre. Jogelődje a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény által létrehozott Magyar Energia Hivatal volt.

A Hivatal a villamosenergia-, földgáz- és távhőellátással, illetve a víziközmű-szolgáltatással összefüggő engedélyezési, felügyeleti és árszabályozási, illetve ár- és díjelőkészítői feladatokat ellátó, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díját előkészítő önálló szabályozó szerv. Ellátja az egységes nemzeti energiastatisztikával, valamint az energiahatékonysággal kapcsolatos feladatait.

1. táblázat: A Hivatal feladatait meghatározó fontosabb törvények

Szakterület	Törvény megnevezése
Villamos energia	A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (VET)
Földgáz	A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (GET)
Távhő	A távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény (Tsz.)
Víziközmű-szolgáltatás	A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (Vksztv.)
Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás	A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.)
Statisztika	A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény (Stt.)
Energiahatékonyság	Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény

A felügyelt ágazatokkal összefüggő feladatok

Engedélyezés és felügyelet

Az ellátásbiztonság garantálása érdekében a Hivatal a VET, a GET, a Tsz. és a Vksztv. rendelkezéseivel összhangban megállapítja az engedélyköteles és kapcsolódó tevékenységek feltételeit, valamint felügyeli a vonatkozó ágazati jogszabályokban foglaltak betartását.

Villamos energia

A villamosenergia-ipari társaságok engedélyezése és felügyelete keretében a Hivatal 2019-ben 2770 határozatot hozott, ezen belül pedig 256 új engedélyt¹ adott ki.

2. táblázat: A Hivatal által 2019-ben kiadott új villamosenergia-ipari engedélyek

Kiadott engedély típusa	Kiadott új engedélyek (db)
Villamosenergia-kereskedelmi működési engedély	5
Korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedély	7
Egyetemes szolgáltatásra vonatkozó engedély	1
Kiserőművi összevont engedély	47
METÁR-ral kapcsolatos új engedély	173
Elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedély	17
Közvilágítási üzemeltetési engedély	6
Közvetlen vezeték engedélyezése	0

¹ Az engedélymódosítások nem értendők bele.

A Hivatal a megújuló energiaforrást hasznosító termelők kérelmei alapján 54 esetben állapított meg kötelező átvételi jogosultságot, emellett folyamatosan vizsgálta a kötelező átvétel szabályainak betartását. Jogszabálysértés megállapítására nem került sor. A Hivatal részt vett a megújuló alapú villamosenergia-termelés támogatási rendszerének átalakításában.

2019-ben a villamosenergia-piaci engedélyesek felügyelete keretében a Hivatal az alábbi főbb feladatokat látta el:

- **A villamosenergia-ellátás biztosítása**

A biztonságos villamosenergia-ellátás érdekében a Hivatal folyamatosan vizsgálta a hazai villamosenergia-piac helyzetét, az engedélyesek aktivitását, tevékenységét. Ennek keretében ellenőrizte az erőművek téli felkészülését, a jogszabályban előírt tüzelőanyag-készletek meglétét, helyszíni ellenőrzéseket tartott, valamint kivizsgálta a rendkívüli időjárási körülmények által okozott elosztói üzemzavarokat.

- **A villamosenergia-piac hatékony működése**

A Hivatal a határkeresztező kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatással kapcsolatos nemzetközi feladatokban a MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.-vel (a továbbiakban: MAVIR ZRt.) és a HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.-vel (a továbbiakban: HUPX Zrt.) együttműködve vett részt.

- **EU-s villamosenergia-piaci szabályozás implementálása**

Az uniós belső villamosenergia-piac megvalósításához szükséges jogalkotási feladatokban kiemelt szerepet töltenek be az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet 8. (6) cikke szerint kidolgozásra kerülő uniós belső villamosenergia-piaci üzemi és kereskedelmi szabályzatok. Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok célja, hogy elősegítsék a megkülönböztetésmentes, hatékony versenyt és az erőforrások optimális és hatékony felhasználását az uniós belső villamosenergia-piacán, egyúttal garantálják az üzembiztonság fokozását és az ellátásbiztonság növelését. A szabályzatok előírják a hálózathoz történő megkülönböztetésmentes hozzáférés egységes feltételeit, rendelkeznek az európai villamosenergia-piaci célmodellek legfőbb elveiről és kivitelezésükről, valamint lefedtetik az európai átviteli rendszerirányítók közötti együttműködés alapjait a biztonságos és hatékony rendszerirányítás területén.

A Európai Bizottság nyolc ilyen üzemi és kereskedelmi szabályzatot (network code-ot vagy guideline-t) hagyott jóvá, melyek már hatályba léptek, így a tagállomoknak kötelezően alkalmazniuk kell. Az uniós szabályzatokban előírt módszertanok átültetése, implementálása folyamatosan zajlik. Ezen módszertanok összességét tartalmazza az átviteli rendszerirányító által kidolgozott Nemzetközi Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (NÜKSZ), mely a hazai villamosenergia-ellátási szabályzatok (Üzemi Szabályzat, Kereskedelmi Szabályzat, Elosztói Szabályzat) felett áll.

A Hivatal hagyja jóvá az egyes módszertanokat, és aktívan felügyeli az uniós szabályzatok implementálási folyamatát.

Az Európai Bizottság 2016. november 30-án tette közzé a „Tiszta energia minden európainak” javaslatcsomagját. A csomag hat főbb területre vonatkozóan tartalmaz konkrét jogszabályi szövegjavaslatokat („Proposal”) egyaránt, valamint további témakörökben jelentéseket („Report”), valamint közleményeket („Communication”) tett közzé a bizottság. A „Villamosenergia-piac és felhasználók” című fejezet javaslatot tartalmaz az alábbi jogszabályokra:

- Irányelv a belső villamosenergia-piacról,
- Rendelet a belső villamosenergia-piacról,
- Rendelet az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségéről (ACER),
- Rendelet a kockázati felkészültségről.

A fenti jogszabályok 2019. június 14-én kerültek publikálásra az Európai Unió hivatalos lapjában. Az irányelvet a tagállamoknak 2020. december 31-ig kell átültetniük a nemzeti jogszabályaikba, a villamos rendelet 2020. január 1-jétől hatályos, míg a másik két rendelet a kihirdetését követő huszadik napon lépett hatályba. A Hivatalnak a rendeletekben foglalt előírásokhoz kapcsolódóan már 2019-ben is voltak feladatai, ezeket a Hivatal határidőre teljesítette, illetve az egyéb kapcsolódó feladatok megvalósítását folyamatosan nyomon követi. Az irányelv tagállami átültetéséhez kapcsolódó jogszabály-előkészítési feladat is megkezdődött, ebben a Hivatal aktívan részt vett.

- **Fejlesztési terv**

Az ENTSO-E két évente kidolgozza az összeurópai hálózatfejlesztéseket magában foglaló Tízéves Hálózatfejlesztési Tervet (Ten Year Network Development Plan – TYNDP), melynek összhangban kell lennie a tagállami rendszerirányító által kidolgozott hálózatfejlesztési tervvel. A Hivatal feladata, hogy ellenőrizze a tervek közti konzisztenciát. A Hivatal folyamatosan követi a TYNDP-ben szereplő hazai projekteket, és rendszeresen jelent az ACER felé a beruházások státusza kapcsán.

A hazai hálózatfejlesztés kapcsán az átviteli rendszerirányító – az elosztókkal együttműködésben – évente elkészíti a hazai hálózatfejlesztési tervet (a továbbiakban: HFT). A HFT-t a Hivatal hagyja jóvá.

A Hivatal a 2018-ban készített HFT-t nem hagyta jóvá, mivel az átviteli rendszerirányító által alkalmazott módszertant nem találta megfelelőnek. A Hivatal ezt követően egy új HFT-módszertan kidolgozásához Iparági Bizottságot hozott létre az átviteli rendszerirányító és az elosztók bevonásával. Az Iparági Bizottság célja az volt, hogy az érintett iparági szereplők aktív szakmai bevonásával a HFT-készítési módszertan felülvizsgálatra kerüljön annak érdekében, hogy a villamosenergia-rendszer szereplői a közeljövő kihívásaira kellőképpen felkészülhessenek.

A 2019. évi bizottsági munka eredményeképpen a HFT készítésének új módszertana és az Üzemi Szabályzat vonatkozó módosítási javaslata elkészült. Az új módszertan teljes körű alkalmazása a 2021. évi HFT-ben fog megjelenni.

- **Szabályzatok elfogadása**

A Hivatal hagyja jóvá a villamosenergia-ellátási szabályzatokat, illetve a hálózati engedélyesek üzletszabályzatát is. A Hivatal szakértői folyamatosan részt vesznek a különböző szabályzati bizottságokban, így a jóváhagyás során minden érintett piaci szereplő véleményét figyelembe tudják venni.

Földgáz

A Hivatal a földgázpiaci szereplők engedélyezését és felügyeletét, valamint a földgáz-árszabályozást érintően 2019-ben összesen 183 határozatot és 89 végzést hozott. A Hivatal 24 új működési engedélyt adott ki, visszavonta 6 földgáz-kereskedelmi, 2 korlátozott földgáz-kereskedelmi és 1 szállítási rendszerüzemeltető engedélyes működési engedélyét. Az év során több mint 37 esetben módosította a korábban kiadott működési engedélyeket, az engedélyesi üzletszabályzatok és szabályzatok témakörben pedig 50 döntést hozott. A Hivatal közműegyeztetés tárgyban 19 kötelezést tartalmazó határozatot hozott, megfelelési jelentés jóváhagyása tárgykörben 11, engedélyesi panasz ügyében 4, míg a 10 éves fejlesztési terv, korlátozási besorolás és Open Season (nyílt kapacitás felajánlási) eljárás jóváhagyása tárgyban is több esetben hozott döntést.

3. táblázat: A Hivatal által 2019-ben kiadott új földgázpiari működési engedélyek

Kiadott engedély típusa	Kiadott új engedélyek (db)
Földgáz-kereskedelmi engedély	3
Korlátozott földgáz-kereskedelmi engedély	21
Egyetemes szolgáltatói engedély	1

2019-ben a földgázpiaci engedélyesek felügyelete keretében a Hivatal az alábbi főbb feladatokat látta el:

- **Hatályos hazai gázpiaci szabályok alkalmazásának ellenőrzése**

A Hivatal 2019 során is felügyelte az átlátható és jogszabályoknak megfelelő operatív piaci és engedélyesi működést, amelynek keretében folyamatosan ellenőrizte

- a piaci szereplők tevékenységét,
- a földgáz-kereskedelmi és rendszer-üzemeltetői engedélyesek téli felkészülését,
- a földgáz-kereskedelmi engedélyesek forrásbiztosítási képességét,
- az egységes elektronikus közműnyilvántartásról szóló 324/2013. (VIII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: e-közmű rendelet) szerinti felügyeleti hatósággként a közművezeték-üzemeltetőket a közműegyeztetési eljárások lebonyolítása tárgyában.

- **Földgázpiaci átalakulások**

A 2010-es évek második felében az egyetemes szolgáltatás vonatkozásában jelentős változást jelentett, hogy a korábbi egyetemes szolgáltatók felhasználói portfóliója az ország teljes területén szolgáltató NKM Földgázszolgáltató Zrt. (korábban: FÖGÁZ Zrt.) ellátásába került. 2019 második felére további NKM Csoportot érintő integráció fejeződött be, nevezetesen egyesült a villamos energia és a földgáz egyetemes szolgáltató, és 2019. június 1-jétől NKM Energia Zrt. néven nyújtja szolgáltatásait a lakossági fogyasztóknak. Az NKM Energia Zrt. mellett egyetemes szolgáltatói engedéllyel kizárólag a Csepeli Erőmű Kft. rendelkezik, amely működési területének adottságaiból fakadóan lakossági fogyasztókat nem lát el.

2019-ben az MVM Csoport és az NKM Csoport integrációjának végrehajtása érdekében folyamatban volt az NKM Nemzeti Közművek Zrt. közvetlen vagy közvetett irányítása alá tartozó társaságok felett történő, a tulajdonosi joggyakorlásra alapozott irányítási struktúra átalakítása annak érdekében, hogy megvalósuljon azon célkitűzés, miszerint az NKM Nemzeti Közművek Zrt.-nek az MVM Zrt.-be történő beolvadásának hatályosulásáig (tervezetten, 2020 második negyedév) az NKM Nemzeti Közművek Zrt. közvetlen – és egyes közvetett – tulajdonosi részesedésével működő társaságai felett a tulajdonosi jogokat közvetlenül az MVM Zrt. gyakorolja. Ezen folyamat keretében az MVM Zrt. több – először közvetett, majd közvetlen – befolyást szerzett az NKM Csoport tagjai felett.

A Magyar Gáz Tranzit ZRt. által megépítésre került és kereskedelmi működését 2015 nyarán megkezdő szlovák–magyar összekötő földgázvezeték 2019 negyedik negyedévében az FGSZ Zrt. működtetésébe, majd az év végével tulajdonába került. A tranzakció következtében a magyarországi nagynyomású földgázrendszer egyedüli üzemeltetője az FGSZ Zrt. lett.

A Mátrai Erőmű Zrt.-ben üzletrészszerzés útján közvetett befolyást szerzett az OPUS GLOBAL Nyrt. és a DUNA ASZFALT Kft.

A Tisza Erőmű Kft.-ben pedig közvetett befolyást szerzett az NRG Contract Kft., az SPS Holding Kft. és több magánszemély is.

- **EU-s gázpiaci szabályozás implementálása**

2019 során két 2017-ben megjelent, ám teljes körű hatásait csak 2019-től kifejtő EU-s joganyag [az összehangolt földgázszállítási tarifaszervezetekre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról szóló 2017/460 (EU) bizottsági rendelet (a továbbiakban: TAR NC), valamint a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: SoS rendelet)] hazai implementálására és az ehhez kapcsolódó szabályozási módosítások előkészítésére és megvalósítására került sor. A rendeletekhez kapcsolódó jogszabály-előkészítő munkák, adatszolgáltatások, hatásvizsgálatok, konzultációs feladatok 2019 során is folyamatban voltak.

- **Földgázellátás biztosítása**

A Hivatal megkezdte a védett felhasználók és az alapvető szociális szolgáltatói kategóriákba tartozó felhasználók azonosítását és – Magyarország az olasz vezetésű ukrán regionális munkacsoport tagjaként – a 2017/1938/EU rendeletben meghatározott közös kockázati csoport munkájához szükséges adatok összegyűjtését. Továbbá elkészítette a rendelet szerinti nemzeti kockázatértékelést, és aktualizálta a válsághelyzet esetén a korlátozás végrehajtásához szükséges felhasználók korlátozási besorolását tartalmazó listát.

- **Fejlesztési terv**

A Hivatal az együttműködő földgázrendszerre vonatkozó, az FGSZ Zrt. mint rendszerirányítást végző szállítási rendszer-üzemeltető által benyújtott 10 éves fejlesztési javaslatot felülvizsgálta. A fejlesztési tervben megfogalmazott rendszerfejlesztési elképzelések, projektek több alkalommal egyeztetésre kerültek a rendszerirányító koordinálásával, a rendszer-üzemeltetőkkel és a piaci szereplőkkel. A Hivatal 2019. február 22-én adta ki a 10 éves fejlesztési javaslattal kapcsolatos határozatát, amelyben megerősítette a 2018-ban már jóváhagyott, a Romániából Magyarország felé irányuló szállítási lehetőségek növelésére tervezett RO-HU szállítási folyosó második üteméhez kapcsolódó fejlesztéseket, amely beruházások megvalósításának előfeltételeként a RO-HU Open Season eljárás pozitív eredménnyel történő lezárása, a befektetők általi végső beruházási döntés meghozatala volt. A már jóváhagyott fejlesztési tervben szereplő, a hazai ellátásbiztonságot biztosító, Északkelet-Magyarország ellátását megerősítő fejlesztések a balassagyarmati határkeresztező pontra vonatkozó kétirányúsítást segítő – a Magyarország–Szlovákia közötti szállítási lehetőségeket növelő –, a hazai ellátást erősítő beruházások jóváhagyásra kerültek, de a korábbi feltételektől függetlenül.

A Hivatal a jóváhagyásában előírta, hogy ezen beruházásokat a RO-HU és HU-SK-AT kapacitásfelajánlási eljárás eredménytelensége esetén is meg kell valósítani az FGSZ Zrt.-nek. A kötelezés indoka, hogy abban az esetben, ha jelentősen lecsökken, vagy megszűnik a keleti irányú betáplálás, akkor is elláthatónak kell maradnia az Északkelet-Magyarország régióknak.

A Hivatal 2019. május 21-én kiadott határozatában a korábbi döntéseit érvényesnek tekintve döntött a fejlesztési tervben szereplő szerb–magyar kétirányú szállítási útvonal bővítéséről is, amelynek megvalósítási feltételül a kötelező érvényű eljárás pozitív eredménnyel történő lezárását és a végső beruházási döntés meghozatalát írta elő. A kötelező érvényű kapacitáskiosztás legkésőbbi határidejét 2019. október 31-ére tette a Hivatal, amely határidőt a Hivatal későbbi határozatával az FGSZ Zrt. kérésére 2020-as időpontra változtatta. Az FGSZ Zrt. mint földgázszállítási rendszer-üzemeltető 2019. október 16-án hivatalosan elindította az aukcióra történő regisztrációt.

- **Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat rendkívüli felülvizsgálata, egyéb szabályzatok**

A Hivatal eleget téve az iparági jelzéseknek és kezdeményezéseknek, 2017-ben az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (ÜKSZ) rendkívüli felülvizsgálata mellett döntött. Az engedélyesek képviselői és a Hivatal a felülvizsgálat keretében – iparági egyeztetések során konkretizált célok mellett – az együttműködő földgázrendszer működésére vonatkozó szabályokat, eljárásokat és módszereket, a kereskedelmi, elszámolási-mérési és adatforgalmi megállapodások minimális tartalmi elemeit, valamint a napi egyensúlyozás részletes szabályait tartalmazó Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat átfogó, teljes körű és szükség szerint modellszintű módosítását tűzték ki célul. A felülvizsgálati folyamatra vonatkozóan – két szinten történő munkavégzés mellett (ún. Szabályozó és Ellenőrző Testület vagy SZET, valamint szakértőkből álló, egy-egy témakörért felelős munkacsoportok) – az elsődleges cél egy konszenzuson alapuló szabályozás megalkotása volt. A felülvizsgálati projekt eredményeként megszületett új ÜKSZ 2019. október 1-jén hatályba lépett. A felülvizsgálat során alkalmazott munkarend (munkacsoportokban történő, iparági szakértői egyeztetés) elfogadottsága kimagasló volt, így azt a jövőben is tervezzük alkalmazni.

A Hivatal rendszeres feladatai között számon tartott ÜKSZ, a Kereskedési Platform Szabályzatok, a Kapacitáslektelési Platform Szabályzatok, továbbá a földgázszállítási, -elosztási és -kereskedelmi üzletszabályzatok folyamatos felülvizsgálata, módosítása szintén megtörtént.

Távhő

A távhőszektor engedélyezése és felügyelete kapcsán a Hivatal 2019-ben 102 határozatot hozott. 18 új engedély kiadása, 3 engedély visszavonása, 30 engedély módosítása született.

4. táblázat: A Hivatal által 2019-ben kiadott új távhőengedélyek

Kiadott engedély típusa	Kiadott új engedélyek (db)
Távhőszolgáltatói működési engedély	1
Távhőtermelői működési engedély	4
Távhőtermelői létesítési engedély	13

A felügyeleti tevékenységén túl a Hivatal a távhőellátás zökkenőmentes biztosítása érdekében a távhőszolgáltató(k) és a távhőtermelő(k) között felmerülő vitákban, a problémás kérdések gyors és eredményes rendezése érdekében szükség esetén közvetítő szerepet töltött be. Emellett több ízben biztosított szakértői konzultációs lehetőséget az önkormányzatok és az érintett szereplők számára.

Víziközmű-szolgáltatás

2019-ben – a 2018. évvel egyezően – 40 víziközmű-szolgáltató folytatott víziközmű-szolgáltatási tevékenységet. A Vksztv. által biztosított szabályozási környezet eredményeként a törvényben definiált üzemeltetési szerződés alapján, közel azonos szolgáltatásminőséggel, hatékony és folyamatos működést biztosítanak a víziközmű-szolgáltatók.

A közérdekű üzemeltetéssel érintett települések száma tovább csökkent, e tekintetben tartósan közérdekű üzemeltetés hatálya alatt változatlanul csak azok a települések, illetve víziközműrendszerek állnak, ahol az alapul szolgáló víziközmű tulajdonjoga rendezetlen.

2019-ben összesen 350 db működési engedélyt érintő határozatot adott ki a Hivatal.

Hulladékgazdálkodás

2019-ben a Hivatal a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást érintően a korábbi évekhez hasonlóan díjelőkészítési és díjfelügyeleti tevékenységet látott el. Emellett a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére irányuló nem rendszeres közszolgáltatás ellátása során felmerülő indokolt többletköltségigények elbírálását is a Hivatal végezte. Az innovációs és technológiai miniszter rendeletalkotási jogkörébe tartozó hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjak szabályozásának előkészítéséhez szükséges díjjavaslatot, valamint az ágazat helyzetének átfogó értékelését a jogszabályban előírt határidőre a Hivatal megküldte a miniszter részére.

Árszabályozás

A villamosenergia- és földgázpiaci liberalizáció eredményeként (2008, illetve 2009 óta) minden felhasználó szabadon dönthet arról, hogy kitől vásárol áramot és földgázt. A szabadpiaci szegmensben a piac alakítja az energia-termékarakat, míg az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók (maximált) hatósági áron juthatnak villamos energiához és földgázhoz.

Ehhez hasonlóan, hatósági áron történik a lakossági és közintézményi felhasználók távhővel való ellátása is, míg a többi felhasználó esetében kétoldalú megállapodások alakítják az árakat.

A villamosenergia- és földgázszektor esetében a Hivatal az innovációs és technológiai miniszter számára – a vonatkozó jogszabályi előírások alapján – előkészíti az egyetemes szolgáltatási árakat. Ugyancsak a MEKH készíti elő a távhőtermelés és -szolgáltatás árait, valamint a víziközműszektor és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díjait is. A villamos energia és a földgáz rendszerhasználati díjait a Hivatal rendeletben állapítja meg.

A Hivatal ezenfelül díjfelügyeleti és költség-felülvizsgálati feladatokat is ellát. A díjfelügyelet keretében ellenőrzi, hogy az engedélyesek ténylegesen a miniszter, illetve a Hivatal által meghatározott díjakat alkalmazzák-e. A költség-felülvizsgálat során a Hivatal meghatározza az engedélyesek indokolt költségeit, amelyek a hatóságiár-megállapítás alapját képezik.

Villamos energia

A villamos energia egyetemes szolgáltatásban ellátott felhasználók² végfelhasználói ára az alábbiakból tevődik össze: a villamos energia egyetemes szolgáltatási ára, rendszerhasználati díjak, a nem lakossági felhasználók által fizetett jövedéki adó, mindezek áfája, továbbá nem lakossági felhasználók esetében a VET 147. §-a szerinti, külön kezelt pénzeszközök (villamosenergia-ipari nyugdíjasok kedvezményes árú villamosenergia-ellátásának támogatása, kapcsolt termelészerkezet-átalakítási támogatás).

Az egyetemes szolgáltatásban vételező lakossági felhasználók végfelhasználói villamosenergia-árainak szintje (az egyes árelemek különböző mértékű és irányú változása mellett) – összhangban a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvénnyel (a továbbiakban: rezsitörvény) – sem 2018. január 1-jén, sem 2019. január 1-jén nem változott.

Földgáz

Az egyetemes szolgáltatás keretében vételezett földgáz végfelhasználói³ ára (alapidj és gázdíj) tartalmazza a földgáz mint termék árát, a rendszerhasználat és a mobilgáz-finanszírozás költségeit és a kereskedelmi árreéseket.

Külön jelenik meg az egyetemes szolgáltatók számláján a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetségnek fizetendő, a nem lakossági felhasználók felé továbbhárított tagi hozzájárulás díja (biztonsági készletezési díj), mely 2018. január 1-je óta változatlanul 292,13 Ft/MWh. 2013 januárjától ezt a díjat az egyetemes szolgáltatói engedélyesek a lakossági fogyasztás után visszaigényelhetik, annak továbbhárítása nem lehetséges.

Az egyetemes szolgáltatás árában figyelembe vett fajlagos földgázár 2019 során három elem figyelembevételével került megállapításra. Ez a három elem a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hatósági árak képzésének keretszabályairól szóló 70/2016. (XII. 29.) NFM rendeletben szereplő földgázárképlet alapján meghatározott földgázár, az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 67/2016. (XII. 29.) NFM rendeletben meghatározott hatósági áras hazai földgázforrás ára, valamint az ugyanezen rendeletben meghatározott árú, a felajánlási rendszer részét képező földgázszerződéseken keresztül értékesített importföldgáz ára.

A GET-ben és a Hivatalról szóló státusztorvényben foglaltak szerint a Hivatal felhatalmazást kapott a rendszerhasználati díjak rendeletben történő megállapítására. Szintén hivatali rendeletben kerültek

² Ez alatt értendők az egyetemes szolgáltatásban vételező lakossági és nem lakossági fogyasztók.

³ Ez alatt értendők az egyetemes szolgáltatásban vételező lakossági és nem lakossági fogyasztók.

megállapításra 2015 és 2019 között a szállítási rendszer-üzemeltetőknek fizetett rendszer-üzemeltetési díjból származó árbevétel megosztására vonatkozó kiegyenlítő fizetések szabályai.

Az egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók díjai 2019 során nem változtak. 2019 során a Hivatal megkezdte a földgázszektor 2020-ban esedékes eszköz- és költség-felülvizsgálatának előkészítését.

A 2017-ben hatályba lépett uniós rendelet, a TAR NC előírásainak megfelelően a Hivatal 2019 során növelte a szállítási rendszerhasználati díjak meghatározásának transzparenciáját, több alkalommal publikált a szállítási díjak meghatározására vonatkozó háttéradatokat, valamint nyílt konzultációt folytatott a szállítási rendszerhasználati díjak meghatározásának módszertanáról, és a konzultáció során beérkezett észrevételek figyelembevételével kiadta az uniós előírásoknak megfelelő, új szállítási referenciaár-módszertant. A 2019. október 1-jétől hatályos szállítási rendszerhasználati díjak már az új referenciaár-módszertan alapján kerültek meghatározásra.

Távhő

A Hivatal minden év augusztus 31-ig előkészíti a távhőszolgáltatónak értékesített távhő áraira, a lakosságnak és a külön kezelt intézménynek szolgáltatott távhő díjaira, valamint a távhőszolgáltatási támogatásokra vonatkozó javaslatát. A Hivatal előkészítette a 2019–2020-as fűtési idényre vonatkozó ár- és támogatásjavaslatát, az ezen alapuló rendeletmódosítások 2019. október 1-jén léptek hatályba. A Hivatal teljesskörűen ellenőrzi a távhőszolgáltatási támogatások igénylésének és folyósításának folyamatát, és jogsértés esetén hatósági eljárást indít.

Víziközmű-szolgáltatás

2019 során a víziközmű-szolgáltatók a lakossági felhasználók felé, valamint a lakossági díjon elszámolt felhasználás tekintetében továbbra is a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapidjat) legfeljebb 90 százalékkal számlázhattak a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 4. § (1) bekezdése alapján. Azokon a településeken, ahol a Hivatal – korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatások esetében – átmeneti díjat állapított meg, a lakossági felhasználók esetében is törvényi rendelkezés biztosítja a 10 százalékos díjcsökkentést. 2019-ben 3 kérelem érkezett a Hivatalhoz korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatás díjának megállapításával kapcsolatban.

Fogyasztóvédelem

A Hivatal fogyasztóvédelmi feladatkörében kezeli a felhasználók, fogyasztók beadványait, vizsgálja a szolgáltatások minőségét, az energiaszolgáltatók ügyfélkiszolgálási tevékenységének színvonalát, az úgynevezett Garantált Szolgáltatások kritériumainak megvalósulását, valamint a felhasználók szolgáltatásokkal való elégedettségét. 2019-ben is az engedélyesek gyakorlatát, felhasználókkal kapcsolatos eljárásait, intézkedéseit mind hivatalból, mind pedig a felhasználók beadványai alapján – a jogszabályban kijelölt járási hivatalokkal, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalokkal megosztott hatáskörben – felügyelte a Hivatal.

A villamos energia egyetemes szolgáltatási és elosztási területen a Hivatal, valamint az érintett engedélyesek 2019-ben immár 24. alkalommal végezték el a Fogyasztói Elégedettségi Vizsgálatot (FEV). A FEV során a kérdezőbiztosok 10 ezer lakossági fogyasztó és nem lakossági felhasználó megkérdezésével töltötték ki az elégedettségi kérdőíveket, melyek eredményeit a Hivatal által megbízott Irányító Szervezet összesítette. A kérdőív méri az egyes ügycsoportok fontosságát a felhasználók számára, másrészt méri az engedélyes által nyújtott szolgáltatásokkal való szubjektív elégedettséget is.

A Hivatal – a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetségével és az érintett távhőszolgáltatókkal együttműködve – 2019-ben a távhőszolgáltatásban is bevezette a Felhasználói Elégedettségi Felmérést (FEF) a felhasználói elégedettségi szint, továbbá a távhőszolgáltatóval szembeni elvárás, valamint a távhőszolgáltatás jellemzőinek felmérése céljából. A felmérés három pillére egyszerre méri a szolgáltatóval való általános elégedettséget, az ügyintézővel való elégedettséget, valamint a felhasználóban keltett benyomást az ügyintézés során.

A 2019-ben a villamosenergia-ágazatot érintő, hálózathasználati szerződés felek általi megszegésének egyes eseteire vonatkozó jogkövetkezmények mértékéről és alkalmazásáról szóló 18/2017. (XII. 21.) MEKH rendelet módosítása után a Hivatal hozzákezdett a víziközmű- és a földgázágazatban a szerződésszegési rendeletek elkészítésének. A rendeletek megjelenése 2020 I. és II. negyedévében várható.

2019-ben több ellenőrzés indult az engedélyesek tevékenységével összefüggésben. Három villamosenergia-ipari és három földgázipari engedélyesnél vizsgálta az ingyenes csatlakozást előíró fogyasztóvédelmi szabályok engedélyesek általi teljesítésének eredményeit. A hat engedélyesnél összességében 51 felhasználási hely esetében kerültek elemzésre a Hivatal rendelkezésére bocsátott adatok. Az elemzések eredményeként megállapítható volt, hogy az engedélyesek törekszenek a fogyasztóvédelmi szabályok betartására. A Hivatal az elemzés eredményéről vezetői levélben tájékoztatta az engedélyeseket. Tekintettel arra, hogy rendkívüli erőfeszítéseket igénylő kérdésként jelentkezett a nagyságrendekkel megnövekedett mértékű lakossági igényből fakadó csatlakozások biztosítása, ezért a Hivatal felhívta az engedélyeseket, hogy az esetlegesen azonosítható, optimalizálásra lehetőséget adó körülmények feltérképezése érdekében fontolják meg a belső folyamataik áttekintését.

A Hivatal megvizsgálta a 6 villamosenergia-elosztói engedélyes 276 darab egy évnél hosszabb ideje fennálló feszültségpanaszos ügyében a kötbérfizetések teljesülését. Az ellenőrzés hatására az engedélyesek a felhasználók részére 2018-ban kifizetett 19,3 millió forint összegű kötbérfizetés mellé pótlólagosan további közel 2 millió forint kötbért fizettek ki. A Hivatal vizsgálta továbbá a földgázelosztói engedélyesek ügyfélszolgálatait, valamint egyes szériahibásnak vélt villamosenergia-fogyasztásmérők forgalomból való kivonásának szükségességét. Előbbi esetben jogszabályalkotási hiányosságot tárt fel, utóbbi esetében pedig megállapította, hogy a vizsgált mérőtípus körében nem szélsőségesen magas a meghibásodások, mérési pontatlanságok aránya, azonban ennek ellenére az adott mérősorozat kivonása gyorsított ütemben zajlik.

A Hivatal 2019-ben a Garantált Szolgáltatásokra, az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségre és a fogyasztói státuszra vonatkozó, az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek által szolgáltatott adatok helyességét ellenőrizte a földgázágazatban 24, a villamosenergia-ágazatban 29 hatósági ellenőrzés keretében. A szolgáltatásminőségi értékelések elkészítéséhez, az engedélyeseknél zajló folyamatok megértéséhez elengedhetetlen a hiteles, valóságon nyugvó adatszolgáltatás biztosítása. Az adatok teljes körű előzetes hitelesvizsgálatának eredménye alapján kiválasztott adatok esetében kért, szakmailag alátámasztott részletes magyarázatokat az engedélyesek megadták, az adatok javítását – ahol szükségessé vált – együttműködően hajtották végre. Feltárára került, hogy a nagyobb adatváltozások háttérben milyen okok, folyamatváltozások állnak, és azok mennyiben felelnek meg a Hivatal elvárásainak. Az engedélyesek 6 esetben adatszolgáltatásuk olyan mértékű visszamenőleges korrigálását igényelték, ami miatt bírság kiszabása vált szükségessé.

A Garantált Szolgáltatások által meghatározott követelmények be nem tartása miatt 2018-ban a villamosenergia-ágazatban több mint 260 millió Ft, míg a földgázágazatban közel 6 millió Ft kötbért fizettek ki az engedélyesek a felhasználók részére.

A Hivatal továbbra is elkötelezetten végezte a felhasználók energetikai és közműszolgáltatási szerződéses kapcsolatait alapvetően meghatározó üzletszabályzatok jóváhagyási eljárásait. Ennek során minden egyes engedélyesi módosítási igény jogszabályi alapját, indokoltságát megvizsgálta.

A Hivatal telefonon, írásban és személyesen közel 7 ezer alkalommal adott tájékoztatást a felhasználók számára. A szolgáltatók tevékenységével kapcsolatosan 1097 írásbeli fogyasztói megkeresés érkezett, míg 5650 alkalommal telefonon adott tájékoztatást a Hivatal a felhasználóknak. 2019 folyamán 625 olyan új panasz érkezett, amely megfelelt az eljárás megindítására vonatkozó követelményeknek. A lezárt panaszok száma pedig 687 db.

Hatósági adatgyűjtés és statisztika

A Hivatal a hatósági feladatainak ellátása érdekében 2019-ben is folyamatosan gyűjtötte és dolgozta fel a közel 4000 engedélyestől, KÁT kvótahatározattal rendelkező szervezettől és hulladékgazdálkodási közszolgáltatótól gyűjtött részletes műszaki, gazdasági adatokat. Az energetikai és a víziközmű-szolgáltatási terület esetében a Hivatal elnöke által kiadott rendelet formájában határozza meg az érintett társaságok adatszolgáltatási kötelezettségeit, míg a hulladékgazdálkodás esetében az adatszolgáltatási kötelezettségeket a Hivatal továbbra is határozati úton írja elő.

A hatósági (engedélyesi) adatgyűjtésre alapozva, a korábbi évekhez hasonlóan, a Hivatal 2019-ben is több általános, illetve speciális energetikai kiadványt jelentetett meg, valamint honlapján engedélyesi információkat bemutató hatósági adatpublikációt tett közzé:

- Villamosenergia-ipari társaságok 2019. évi adatai (havi bontású publikáció);
- Földgázipari társaságok 2019. évi adatai (havi bontású publikáció).

A KSH Akkreditációs Bizottsága 2018-ban vizsgálta a MEKH Hivatalos Statisztikai Szolgálaton belüli tevékenységét, melynek eredményeképpen az Akkreditációs Bizottság megállapította, hogy a MEKH magas szinten felel meg az előírásoknak. A vizsgálatot összefoglaló akkreditációs jelentésben megfogalmazott ajánlások alapján a Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagjainak körébe tartozó szervezetekhez hasonlóan a MEKH is intézkedési tervet készített a hivatalos statisztika további fejlesztését célozva. 2019-ben tovább folytatódott az intézkedési tervben szereplő feladatok ütemezett végrehajtása.

A hivatalos statisztikai szolgálat tagjaként a Hivatal önállóan felelős a nemzeti energiastatisztikai rendszer működtetéséért. A Hivatal havi, féléves és éves rendszerességgel továbbít energiastatisztikai adatokat az Európai Unió statisztikai szerve, az Eurostat, valamint a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) számára. Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet értelmében a Hivatal közel 9000 szervezettől gyűjtött és dolgozott fel energiastatisztikai adatokat. A Hivatal a honlapján közzétett tájékoztatási naptár szerint rendszeresen publikálja havi és éves gyakoriságú hivatalos statisztikai termékeit. A Hivatal hivatalos statisztikai feladatának 2019-ben is maradéktalanul eleget tett, a honlapon közzétett adatok körét bővítette, az éves tájékoztatást szöveges elemzéssel egészítette ki. A felhasználói igényeknek megfelelően a közlési időpontokat előbbre hozta, és a főbb éves mutatókat a tárgyévét követő hatodik hónapban előzetes adatként publikálta.

Energiahatékonyság

Az energetikai auditorok és auditáló szervezetek a kötelezettség kezdete, 2015. december 5. és 2019. december 31. között 3341 db energetikai auditot jelentettek. Ebből 2475 db volt négyévente kötelezően elvégzendő nagyvállalati energetikai audit, 805 db auditot az energiahatékonysági beruházások társaságiadó-kedvezménye kapcsán végeztek, és 61 db önkéntes energetikai audit készült.

A Hivatal 2019. január 21-én hatályba lépő díjrendelete mérsékelte az energetikai auditorok és auditáló szervezetek névjegyzékbe vételi kérelmeinek benyújtásakor fizetendő regisztrációs díjat és az éves nyilvántartási díjat.

Az energiahatékonyságról szóló törvény 2019. január 15-től hatályba lépő módosításai új, a Nemzeti Energetikusi Hálózat munkáját támogató feladatokat írtak elő a Hivatal számára. Ezzel a Hivatal gondoskodik a közel 15 ezer közintézmény energetikai tanácsadásáról. Ezenfelül a Hivatal a közintézmények tulajdonában és használatában lévő épületek energetikai állapotjellemezőit és havi energiafogyasztási adatait gyűjtő rendszert hoz létre.

Nemzetközi kapcsolatok

A Hivatal aktív tagja az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER), az Európai Energiaszabályozók Tanácsa (CEER), az Energiaszabályozók Regionális Egyesülete (ERRA) és az Európai Víziközmű Szabályozók szervezete (WAREG) összesen több mint 65 munkacsoportjának. Ennek keretében havi rendszerességgel vesz részt a munkacsoportok ülésein, telefonkonferenciáin, műhelyvitáin, feldolgozza ezek szakmai dokumentumait és jegyzőkönyveit, illetve kialakítja álláspontját. A Hivatal szakmai támogatást nyújt az Innovációs és Technológiai Minisztérium részére a Koordinációs Bizottságok ülésein és az Európai Bizottság komitológiai tárgyalásain. Fentiekén túl külföldi társ- és egyéb szakmai szervezetek delegációit fogadja, velük szakmai tárgyalást folytat itthon és külföldön egyaránt.

Nyilvánosság

A Hivatal médiamegjelenései közül kiemelten fontos volt az országos fogyasztóvédelmi sajtókampány, az Energiakövetek program, valamint az Erőművek Éjszakája sajtótájékoztatói és egyéb megjelenései. A kommunikációs szakterület – a szakmai főosztályok közreműködésével – összesen 127 újságírói kérdésre küldött választ, 18 sajtóközleménnyel, valamint a kiadványokkal összesen 2153 megjelenést ért el a különböző elektronikus és printmédiumokban. Az év során a Hivatal 25 sajtótájékoztatót tartott.

5. táblázat: A Hivatal médiamegjelenései 2019-ben

Sajtó-tájékoztatók	Sajtó-közlemények	Újságírói válaszok	MEGJELENÉSEK			
			Televízió és rádió	Nyomtatott	Online	ÖSSZESEN
25	18	127	129	585	1439	2153

Honlapok

2019-ben több mint hetvenezer felhasználó kereste fel a Hivatal honlapját, összesen 1 081 553 oldalmegtekintést eredményezve. A honlap iránt érdeklődők közül 71,4% új, míg 28,6% visszatérő felhasználó volt. Az energiahatékonysági portálon 19 469 felhasználó 80 129 oldalmegtekintést generált. A kapcsolódó közösségi oldalnak közel háromezer követője van – ez utóbbi egy év alatt 14%-kal növekedett.

Kiadványok

A Hivatal 19 kiadványt jelentetett meg, ezek közül a legjelentősebbek az Országgyűlési beszámoló, a két új fogyasztóvédelmi tájékoztató füzet, a víziközmű-szolgáltatókról készített Felhasználói Elégedettségi Felmérés eredményeit bemutató könyv, illetve a villamosenergia-, földgáz- és távhőrendszer 2018. évi adatait bemutató kiadványok voltak.

Energiakövetek program, 2019

A MEKH 2017-ben indította el társadalmi felelősségvállalási programját, melynek célja, hogy az általános iskolai felsős és a középiskolás korosztály számára élményszerűen és közérthetően közvetítse azokat a legfontosabb információkat, melyek az energiatermeléssel, az energiafelhasználással és a takarékos energiafogyasztással kapcsolatosak. A társadalmi felelősségvállalási program központi eleme egy hallgatói pályázat, melyre elsősorban természettudományos tárgyakat hallgató diákok jelentkezhetnek. A feladat: újszerűen és élvezetesen mesélni a fiataloknak az energiáról és az energiatudatosságról. A hivatalos eredményhirdetésre ünnepélyes díjátadó keretében került sor, amelyen három diák nyerte el az Energiakövet 2019 címet és a hozzá járó ösztöndíjat.

Erőművek Éjszakája, 2019

A Hivatal társadalmi felelősségvállalási programjának fontos célkitűzése a fogyasztók tudatos és takarékos energiafelhasználásának ösztönzése. Ennek érdekében a MEKH – csatlakozó partnereivel együttműködve – 2019. október 11-én első alkalommal rendezte meg az Erőművek Éjszakáját, amelyre országszerte csaknem négyezren látogattak el. Negyvenkét erőmű és fűtőmű, tematikus látogatóközpont nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt.

1. A Hivatal működése, gazdálkodása és kapcsolatai

1.1. A Hivatal jogállása, feladata

A Hivatal a Magyar Energia Hivatal jogutódjaként 2013. április 4-i hatállyal, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban MEKH törvény) felhatalmazása alapján jött létre. A Hivatal a villamosenergia-, földgáz- és távhőellátással, illetve a víziközmű-szolgáltatással összefüggő engedélyezési, felügyeleti és árszabályozási feladatokat ellátó, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díját előkészítő energia- és közműpiaci önálló szabályozó szerv.

A Hivatal számára feladatot csak törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály írhat elő. A Hivatal a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, a földgáz biztonsági készletezéséről szóló 2006. évi XXVI. törvény, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény, a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény, valamint a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és az e törvények felhatalmazása alapján kiadott egyéb jogszabályok hatálya alá tartozó szervezetek, személyek ezen jogszabályok szerinti tevékenységének felügyeletét látja el. E feladatkörében a Hivatal látja el továbbá az általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktusban, az uniós jogi rendelkezésben, az ezek alapján kiadott kötelező erejű határozatban foglaltak végrehajtását. Emellett a Hivatal az energiahatékonyság területén ellátja az energetikai auditálás és az auditok ellenőrzésének feladatait, végrehajtó hatósága az energetikai szakreferensek szakpolitikának, és energiahatékonysági tájékoztató honlapot tart fenn. A Hivatal a tárgykörben hatáskörrel rendelkező miniszter részére javaslatot tehet jogszabály megalkotására és módosítására, továbbá véleményezési joggal rendelkezik a fentebb meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozó személyt, szervezetet, valamint a feladat- és hatáskörét érintő döntések és jogszabályok előkészítése során.

Az alaptevékenységbe tartozó feladatok körét a Hivatal alapító okirata az alábbiak szerint határozza meg. A Hivatal látja el

- a földgáz- és villamosenergia-ellátással;
- a földgáz- és villamosenergia-ellátás biztonságának és a földgáz- és villamosenergia-piac hatékony működésének felügyeletével;
- a földgáz biztonsági készletezésével;
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésével és a hatásos verseny elősegítésével kapcsolatos feladatait;
- a törvényben meghatározott esetekben a távhőtermelő létesítmény létesítésének és a távhő termelésének engedélyezését, a távhőszolgáltatás engedélyezését és a távhőszolgáltatónak értékesített távhőárra, valamint a lakossági felhasználónak és külön kezelt intézménynek nyújtott távhőszolgáltatás díjára vonatkozó javaslat elkészítésével, továbbá a távhőszolgáltatási támogatások ellenőrzésével összefüggő feladatokat;
- a földgáz- és a villamosenergia-rendszerhasználati díjak meghatározására és szabályozására vonatkozó keretszabályokra, a csatlakozási díjak meghatározásának szempontjaira és a csatlakozási díjak elemeire, az egyetemes szolgáltatás, valamint a külön díj ellenében végezhető szolgáltatások körére és díjaira vonatkozó szabályok, a földgázfelajánlás és hazai termelés árára vonatkozó, a hazai termelésű földgáztermelő részére megállapítandó kapcsolt termelésszerkezet-átalakítási hozzájárulás, illetve kiegyenlítő hozzájárulás mértékének előkészítését, valamint a földgáz- és villamosenergia-ellátás, továbbá a víziközmű-szolgáltatás területén az ágazati jogszabályokban foglalt fogyasztóvédelmi feladatokat;
- rendeletalkotási feladatokat;
- a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos jogszabályban előírt feladatokat;

- kiadja a megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia eredetére vonatkozó bizonyítványt;
- a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjjal kapcsolatos, jogszabályban előírt díjmegállapítási, díjelőkészítési, valamint díjfelüyeleti feladatokat.

A Hivatal az energiastatisztikai feladatok ellátása során:

- az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében gyűjti és kezeli a külön jogszabályban meghatározott energetikai tárgyú adatokat;
- létrehozta és fenntartja a nyilvánosság tájékoztatását szolgáló nemzeti energia- és közmű-statisztikai tájékoztatási rendszert;
- adatokat szolgáltat az Európai Uniónak, nemzetközi szervezeteknek és a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervezeteknek az uniós előírások, a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény, a VET és az egyéb vonatkozó jogszabályok alapján.

1.1.1. Tájékoztató a Hivatal pereinek alakulásáról

6. táblázat: A Hivatal pereinek alakulása 2019-ben

NEM FOGYASZTÓVÉDELMI TÁRGYÚ PEREK	
Benyújtott keresetek száma, ebből:	54
• 2019-ben lezárult	38
• Felfüggesztett	0
• Szüneteltetett	0
2019-re áthúzódó perek, ebből:	40
• 2019-ben jogerősen befejezett	28
• Felfüggesztett	0
• Szüneteltetett	0
2019-ben folyamatban lévő perek, ebből:	94
• 2019-ben jogerősen befejezett	66
FOGYASZTÓVÉDELMI PEREK	
Benyújtott keresetek száma, ebből:	43
• 2019-ben lezárult	10
• Felfüggesztett	0
• Szüneteltetett	0
2019-re áthúzódó perek, ebből:	174
• 2019-ben jogerősen befejezett	136
• Felfüggesztett	1
• Szüneteltetett	0
2019-ben folyamatban lévő perek, ebből:	217
• 2019-ben jogerősen befejezett	146
MUNKAÜGYI PEREK	
2019-ben folyamatban lévő perek, ebből:	4
• 2019-ben jogerősen befejezett	4
POLGÁRI PEREK	
2019-ben folyamatban lévő perek, ebből:	8
• 2019-ben indult	0
• 2019-re áthúzódó	8
• 2019-ben jogerősen befejezett	5

A Hivatal által meghozott – nem fogyasztóvédelmi tárgyú – határozatok, végzések ellen 2019-ben összesen 94 (54 tárgyévi és 40 korábbi évekről áthúzódó) per volt folyamatban. Ezek közül a tárgyévben 66 ügy fejeződött be jogerősen.

A Hivatal fogyasztóvédelmi ügyben hozott határozatai ellen 2019-ben összesen 217 (43 tárgyévi és 174 korábbi évekről áthúzódó) per volt folyamatban. Ezek közül a tárgyévben 146 ügy fejeződött be jogerősen.

2019-ben összesen 4 munkaügyi per volt folyamatban, amelyek mindegyike jogerősen befejeződött.

A Hivatalnál 2019-ben összesen 8 korábbi évekről áthúzódó polgári per volt folyamatban. Jogerősen 5 fejeződött be.

A Hivatal 2019-ben 95 darab cégjogi eseménnyel és befolyásszerzéssel kapcsolatos kérelem tárgyában hozott határozatot, és 13 darab új belső szabályzatot adott ki.

1.2. A Hivatal gazdálkodása

A Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény a Hivatal költségvetését az I. Országgyűlés fejezet 23. alcímen önállóan határozta meg. A törvény erejénél fogva a Hivatal: fejezetet irányító szervi jogállással bíró központi költségvetési szerv.

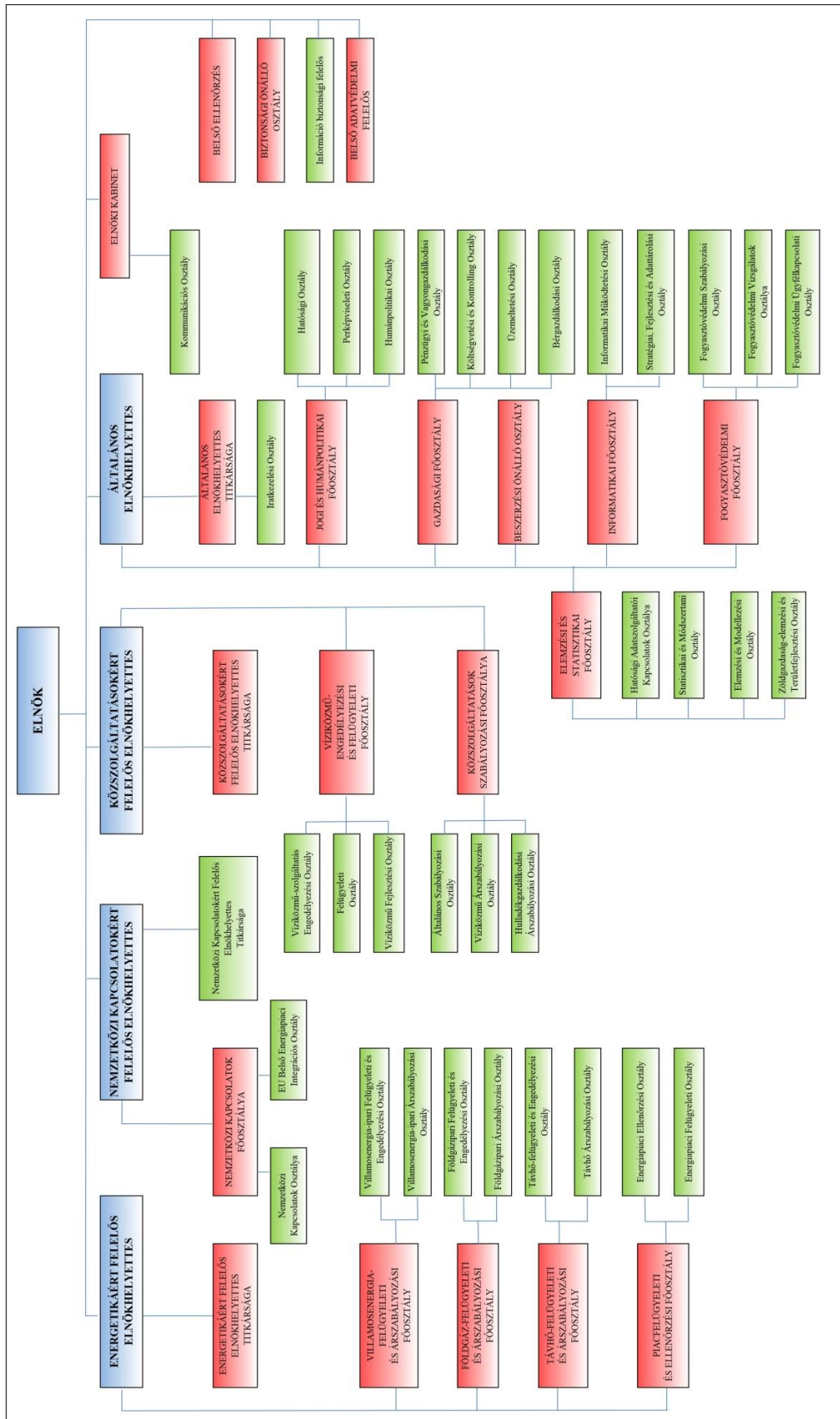
A Hivatal költségvetésének kiadási és bevételi főösszegei kizárólag az Országgyűlés által csökkenthetők. A Hivatal működését elsősorban a felügyeleti díjak és igazgatási szolgáltatási díjak, másrészt a működési bevételei biztosítják. A felügyeleti díjak és az igazgatási szolgáltatási díj bevételei mértékét és beszedésének eljárását a 2013. évi XXII. tv. 21. § 2. pontjának felhatalmazása alapján a Hivatal elnöke rendeletben állapítja meg. Az idézett törvényi felhatalmazás alapján került kiadásra a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról szóló 1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet, mely 2019-ben 3 alkalommal módosult. (1/2019. (III.13.), 12/2019. (IX.27.), 17/2019. (XII.14.) MEKH rendelet) A 2019-re vonatkozó tervezett felügyeleti és igazgatási díjakat a Hivatal beszedte.

A kiadások volumene megegyezik a tervezett bevételek összegével. A 2018. évi L. törvény 9. § (3) bekezdése a Hivatal részére 2304,8 millió forint befizetését írta elő a költségvetés javára havi 1/12 részenként február hónaptól minden hónap 20. napjáig, illetve további 1/12 részt december hónapban 10-i befizetési időpontra. A Hivatal a befizetési kötelezettségét teljesítette.

A működési és felhalmozási kiadások finanszírozása az egész gazdasági évben biztosított volt. A Hivatal a kifizetésre vonatkozó jogszabályi követelményeknek maradéktalanul eleget tett.

1.3. A Hivatal szervezete

1. ábra: A Hivatal szervezeti felépítése 2019-ben

Humánpolitika

A Hivatal stratégiai kérdésként kezeli az emberi erőforrásokkal való gazdálkodást. Stabil foglalkoztatást biztosít, és olyan munkakultúrát alakított ki, ahol az értékek által vezérelt légkörben a munkatársak hatékonyan, teljesítményorientáltan tudják végezni feladataikat, az eredményes munkavégzéshez szükséges tudást, készségeket, kompetenciákat megszerzik és fejlesztik, és a munkatársak által elvégzett eredményes munkát ösztönzés és erkölcsi elismerés támogatja. Mindezek által a munkatársak egyéni érdekei megvalósulhatnak az intézmény érdekeivel való összhang biztosítása mellett.

A Hivatalnak szakemberei megtartásához, valamint a minőségi munkaerő piacról történő megszerzésének érdekében fontos tényező a jó munkahelyi légkör kialakítása és fenntartása, munkatársaink elégedettségének, önmegvalósításának és elkötelezettségének folyamatos biztosítása. A Hivatal kiemelt feladatai közé tartozik a változások tervszerű irányítása, az optimális célkitűzések és ezek elérését biztosító személyügyi feltételrendszer megteremtése, valamint a közös célok elérése érdekében a szervezeti kultúra fejlesztése.

Kiválasztási politika

Folyamatosan törekszünk olyan magas szakmai kvalitással, szakképzettséggel rendelkező munkatársakat foglalkoztatni, akik azonosulnak a Hivatal céljaival, s akik szaktudásukkal, munkájukkal segítik a Hivatalt abban, hogy megfeleljen a vele szemben támasztott magas szintű követelményeknek és elvárásoknak. A kiválasztási rendszer hozzájárult ahhoz, hogy a Hivatalban rendelkezésre álljon a feladatok elvégzéséhez szükséges létszámú és megfelelő kompetenciával rendelkező munkaerő. A különböző szakmai területeknél felmerülő igények preferálásával a kiválasztás során fokozott hangsúlyt fektetünk a jelentkezők személyes és szakmai kompetenciáinak mérésére. A pályázattal járó eljárás/munkaerő-toborzás során a szakmai szempontok mellett fontos elem a személyiségjegyek komplex vizsgálata azzal a céllal, hogy a Hivatal szervezeti struktúrájával, célrendszerével azonosulni képes, magas minőségű személyek kerüljenek a Hivatal állományába.

Motiváció, teljesítményértékelés

A Hivatal fontosnak tartja, hogy olyan, az intézménnyel szemben lojális munkatársakat alkalmazzon, akikre támaszkodva képes stratégiai célkitűzéseinek hatékony megvalósítására.

A közsférában alkalmazott, kompetenciaalapú teljesítményértékelési rendszer keretein belül megtörtént az egyéni teljesítményfeladatok meghatározása és értékelése. A teljesítményértékelési folyamatban a munkatársaktól elvárt általános és specifikus ismeretek, készségek, képesség- és attitűdelemek részei a munkaköri leírásoknak, továbbá felhasználhatók az új kollégák kiválasztása során is.

Képzés, fejlesztés

A Hivatal eredményes és sikeres működésének alapvető feltétele a humán erőforrás tudása és értékteremtő képessége. A Hivatal humánpolitikai gyakorlatának szerves részét képezik az oktatások és képzések. A hatályos jogszabályok értelmében köztisztviselőink közszerződés szerinti továbbképzésre kötelezettek. A képzések teljesítése egyéni továbbképzési tervek alapján történik, amely kapcsán kiemelten fontosnak tartjuk a szakmai kompetenciák fejlesztését.

A speciális szakmai igényeknek és a hivatali sajátosságoknak megfelelően 2019-ben is szerveztünk a Hivatal munkájához és feladatköréhez kapcsolódó belső képzéseket. A belső képzések népszerűségét igazolja, hogy a jelentkezők nagy számára tekintettel egyes képzéseket több turnusban hirdettünk meg, így biztosítva a lehetőséget a kollégák számára a képzés teljesítésére.

A Hivatal folyamatosan támogatja a munkatársakat a köztisztviselői státuszából adódó kötelező vizsgákra történő jelentkezés, részvétel, illetve a felkészülés menetében.

A kötelező továbbképzés keretében 290 fő vett részt közel 63 különböző szakmai képzésen. A Hivatal által szervezett belső képzéseken 79 fő vett részt, akik közül néhányan több belső képzést is elvégeztek. Mindent összevetve 2019 folyamán 612 képzést végeztek el sikeresen a Hivatal munkatársai a kötelező képzés keretében.

A Hivatal támogatta a munkatársak egyéb szakmai konferenciákon való továbbképzését is, és lehetőséget nyújtott nyelvi képzésen való részvételre is annak érdekében, hogy a munkatársak munkaköri feladataikat magasabb színvonalon tudják ellátni. A képzések az egyén igényeire szabva szolgálták a résztvevők fejlődését.

A létszám alakulása

2019-ben 35 munkatárs került ki a Hivatal állományából. A szervezet előtt álló kihívásoknak megfelelő működéshez szükséges személyi állomány biztosítása érdekében a megüresedett pozíciókba 2019-ben 38 fő felvételére került sor. 2019. december 31-én a Hivatal aktív munkatársainak létszáma 336 fő, ami 5 fővel haladja meg a 2019. évi nyitó létszámot.

1.4. Kétoldalú intézményi kapcsolatok

A villamosenergia-szektorral való együttműködés keretében a Hivatal rendszeresen egyeztetett többek között a Magyar Energiakereskedők Szövetségével, az Ipari Energiafogyasztók Fórumával és a Magyar Kapcsolt Energia Társasággal.

Az egyedi felhasználókat érintő minimális követelmények meghatározása tárgyú, elosztói engedélyeseket érintő „Garantált Szolgáltatások” határozatok módosítása miatt szükségessé vált egy új eljárás kidolgozása arra az esetre, ha az üzemzavar-elhárítást külső körülmények akadályoznák. Ezen eljárások kidolgozása érdekében egyeztetéseket folytattunk a BM OKF Iparbiztonsági Főfelügyelőséggel. Kidolgoztuk azt a folyamatot, amelynek keretében katasztrófavédelmi akadályoztatás esetén az üzemzavari helyzet helyreállításának elvárt ideje ellenőrzött körülmények között módosítható.

A MEKH és a NAV közötti együttműködési megállapodás 2018-ban megújításra került, bővítve a dokumentumot a hivatalos statisztikai célra történő adatátadások pontosításával és kiegészítésével.

A távhőszektorral való együttműködés jegyében a Hivatal rendszeresen egyeztetett a MATÁSZSZ-szal a szektort érintő szakmai kérdésekben. Az együttműködés keretében kollégáink részt vettek a MATÁSZSZ tavaszi és őszi szakmai napjain.

A statisztikai törvény értelmében a Központi Statisztikai Hivatal 2018-ban akkreditációs eljárás során vizsgálta meg a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében és az Európai Statisztikai Rendeletben foglaltaknak való megfelelést a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szerveknél, így a MEKH-nél is.

A MEKH mint állandó tag részt vesz a hivatalos statisztikai tevékenységgel kapcsolatos kérdéseket megvitató Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület, továbbá mint állandó meghívott, az Országos Statisztikai Tanács ülésein, valamint a KSH-ban működő, energiastatisztikai kapcsolódású munkacsoportok munkájában.

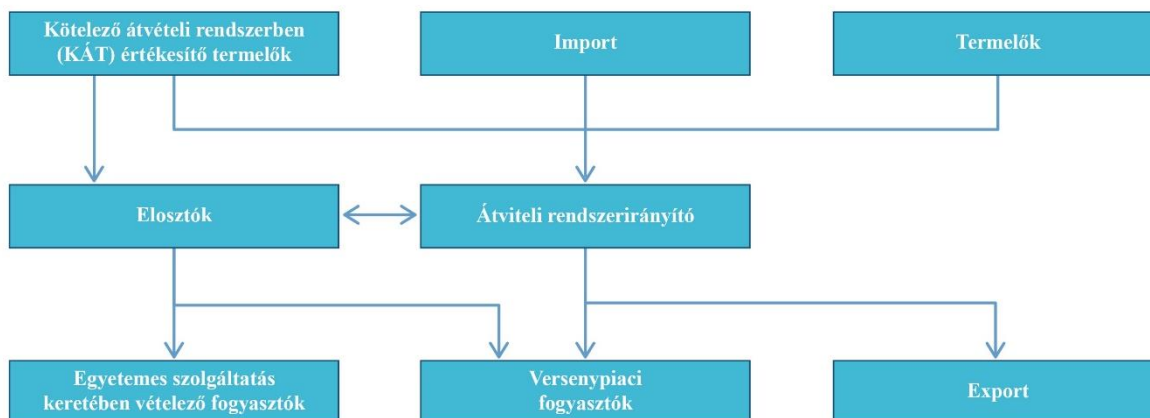
2. A villamosenergia-piac működése és szabályozása

2.1. A villamosenergia-piac működése

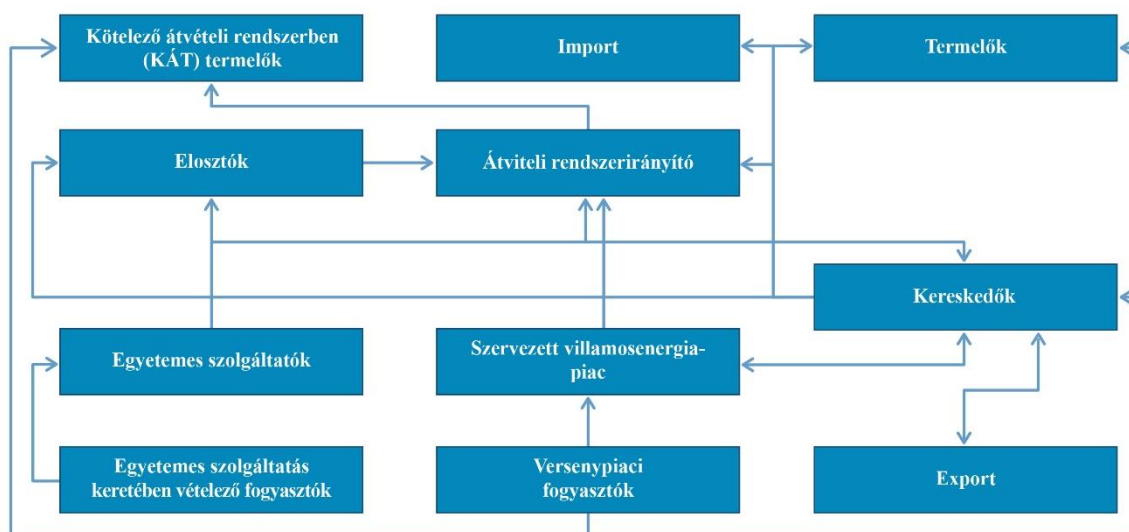
2.1.1. Működési modell

A villamosenergia-rendszer ellátási láncában az erőművi társaságok az általuk megtermelt villamos energiát a kereskedőknek, egyetemes szolgáltatóknak értékesítik, amelyek vagy a nagykereskedelmi piacon értékesítik tovább az áramot, vagy villamos energiát szolgáltatnak a felhasználóknak. A villamos energia a termelőtől az átviteli és az elosztóhálózaton keresztül jut el a felhasználóig. Bár a szállítási infrastruktúra tulajdonosai monopolhelyzetben vannak, a hazai szabályozás – az európai uniós előírásokkal összhangban – biztosítja az infrastruktúrához való diszkriminációmentes hozzáférést. Az átviteli, elosztási tevékenységeket különálló társaságoknak kell végezniük, amelyek nem folytathatnak termelési vagy kereskedelmi tevékenységet.

2. ábra: A hazai villamosenergia-piac szerkezete 2019-ben (fizikai áramlás)

3. ábra: A hazai villamosenergia-piac szerkezete 2019-ben (pénzügyi áramlás)

Sajátos értékesítési kategóriába esik a megújuló és hulladékalapú energiaforrással termelt villamos energia értékesítése. Ezen villamos energiát az átviteli rendszerirányító (MAVIR ZRt.) kötelező átvétel (KÁT) keretében (jogszámban meghatározott áron, a Hivatal által kiadott határozatban megszabott mennyiségben és időtartamban) köteles megvásárolni a termelőktől. 2016. április 1-jéig a MAVIR ZRt. a termelőktől KÁT keretében vásárolt villamos energia egy részét közvetlenül a kereskedők számára allokalta (együttal rájuk hárítva a KÁT rendszer pénzügyi terheit is), egy részét pedig a szervezett villamosenergia-piacon értékesítette. 2016. április 1-jétől a teljes KÁT termelést a MAVIR ZRt. a szervezett villamosenergia-piacon értékesíti. A KÁT rendszerből adódó terheket közvetlenül a nem lakossági fogyasztók viselik. 2017. január 1-jét követően a METÁR támogatási rendszerben a 0,5 MW alatti megújulóenergia-termelők, valamint az ún. demonstrációs projektek kérelmezhetek kötelező átvétel típusú támogatást (METÁR-KÁT). A METÁR támogatási rendszerről külön alfejezetben számolunk be részletesebben. 2018-ban új engedélyes tevékenységként a villamosenergia-tárolás is megjelent a villamosenergia-rendszerben.

2.1.2. Termelői és nagykereskedelmi piac

A hálózatra csatlakozó hazai erőművek összesített beépített kapacitása 2019. szeptember hónap végén – a háztartási méretű kiserőművektől eltekintve – 9371 MW-ot tett ki, melyből 2000 MW-ot a Paksi Atomerőmű négy blokkja adott. A tavalyi évhez képest beépült további mintegy 400 MW többletkapacitás túlnyomó része különböző működési támogatásoknak (KÁT, METÁR) köszönhetően megépült naperőmű. Paks után továbbra is jelentős erőművi teljesítményt képvisel a földgáztüzelésű Dunamenti Erőmű (794 MW), valamint az alapvetően lignittüzelésű Mátrai Erőmű (950 MW). A Mátrai Erőmű többségi tulajdonrészét birtokló Opus Global Nyrt. 2019 végén megállapodott az MVM Zrt.-vel az erőmű 72,66%-os tulajdonrészének eladásáról. A tranzakció várhatóan 2020 első negyedében zárulhat a szükséges engedélyek megszerzésének függvényében – így a jövőben az erőmű az állami vállalat eszközportfóliójának részévé válik. Az SPS Smart Power Systems Zrt. tulajdonában álló Tiszai Erőmű (900 MW) 2019-ben is szüneteltette tevékenységét, nem termelt villamos energiát. Szintén szüneteltette tevékenység az MVM tulajdonában álló Vértesi Erőmű (240 MW), valamint a Veolia tulajdonában álló Debreceni Kombinált Ciklusú Erőmű (95 MW). Az egyes társaságok, társaságsoportok piaci részesedéseit – a 2019 végi tulajdoni viszonyokat figyelembe véve – az alábbi táblázat szemlélteti.

7. táblázat: A hazai erőművi társaságok/csoportok piaci részesedése a beépített kapacitás és a termelés szerint 2019-ben*

	Beépített kapacitások (MWe) ¹¹	Piaci részesedések (kapacitás szerint)	Nettó villamosenergia-termelés (TWh)	Piaci részesedések (termelés szerint) ¹²
MVM ¹	2 981	32%	15,9	51,09%
Opus Global ²	950	10%	3,63	11,67%
SPS Smart Power Systems Zrt. ³	900	10%	0	0,00%
MET ⁴	811	9%	1,74	5,58%
Uniper ⁵	433	5%	2,55	8,20%
Alpiq ⁶	403	4%	0,51	1,63%
EPH ⁷	396	4%	1,4	4,50%
Veolia ⁸	261	2%	0,24	0,78%
ISD Dunafer Zrt. ⁹	65	1%	0,11	0,35%
Egyéb hazai erőmű ¹⁰	2 172	23%	5,05	16,21%
Bruttó fogyasztás arányában				
Összes hazai erőmű	9371	100%	31,13	71%
Nettó import			12,52	29%
Bruttó fogyasztás			43,64	100%
3 legnagyobb erőművi társaságcsoport ⁴	4831	52%	22,09	71%
HHI-index ⁵		1371		2868

* A Hivatal adatellenőrzési gyakorlatából következően az erőművi kapacitásadatok a tárgyév szeptember 30-i állapotot tükrözik.

Magyarázat:

A táblázatban erőművi társaság alatt az erőművekben többségi részesedéssel rendelkező tulajdonosi befektetői csoportokat értjük. A társaságonkénti csoportosításban ezúttal – a nagy számban megvalósult kiserőművi, elsősorban napelemes projektekre való tekintettel – a kiserőművi kapacitások kumulált mennyiségét is figyelembe vettük.

1. MVM: MVM Paksi Atomerőmű Zrt., Vértesi Erőmű Zrt., MVM GTER Zrt., kiserőművek
2. Opus Global Nyrt.: Mátrai Erőmű Zrt.
3. SPS Smart Power Systems Zrt.: Tisza Erőmű Kft.
4. MET Asset Management AG: Dunamenti Erőmű Zrt., kiserőművek
5. Uniper Kraftwerke GmbH: Uniper Hungary Kft. Gönyüi Kombinált Ciklusú Erőmű
6. Alpiq AG: Alpiq Csepel Kft.
7. EP Energy a.s.: Budapesti Erőmű Zrt.
8. Veolia Magyarország Zrt.: Bakonyi Erőmű Zrt., Debreceni Kombinált Ciklusú Erőmű Kft., kiserőművek
9. ISD Dunafer Zrt.: ISD POWER Energiatermelő és Szolgáltató Kft.
10. Egyéb hazai erőmű: nem engedélyköteles, 50 és 500 kW közötti névleges teljesítőképességű kiserőművek, továbbá az 500 kW alatti névleges teljesítőképességű KÁT termelők, valamint a kiserőművi összevont engedélyes termelők összesített adatait tartalmazza – kivéve a fent megnevezett befektetői csoportokhoz kapcsolódó kiserőművi kapacitásokat.
11. 2019. szeptember 30-ra vonatkozó adatok.
12. Adott erőművi társaság bruttó termelése és az összes hazai termelés (HMKE kivételével) hányadosa.

⁴ Bruttó beépített kapacitások és a nettó villamosenergia-termelés alapján számolva.

⁵ A belföldön rendelkezésre álló vagy a ténylegesen igénybe vehető kapacitásokkal számolva magasabb, az importkapacitásokat figyelembe véve alacsonyabb koncentrációs értéket kapnánk. A HHI-index számításánál alapvetően a nagyerőművi piac a vizsgálat tárgya, azonban az 50 MW alatti beépített kapacitással rendelkező erőművek esetében a nagy befektetői csoportokhoz tartozó kiserőművek kumulált kapacitásai is figyelembe lettek véve a számítás során.

A villamosenergia-nagykereskedelmi piac szerkezete eltérő az egyetemes szolgáltatóknak, illetve a kereskedőknek történő értékesítések esetében. A hatósági árkontroll alá eső egyetemes szolgáltatói szegmensben (jóllehet annak mérete az egykori közüzeminek csupán töredéke) 90%-ot meghaladó részesedéssel az MVM továbbra is meghatározó szereplő. Az egyetemes szolgáltatók villamosenergia-beszerzésük szűk 10%-át 2019-ben nem az MVM-től vásárolták.

8. táblázat: Az egyetemes szolgáltatók beszerzési szerkezete

	Villamosenergia-beszerzés (TWh)					Részesedés
	2015	2016	2017	2018	2019	2019
MVM	9,0	9,4	8,6	9,6	10,1	91%
Egyéb	2,3	1,7	2,9	2,3	1,0	9%
Összesen	11,3	11,1	11,5	11,9	11,1	100%

A versenypiacon tevékenykedő kereskedők beszerzését – az egyetemes szolgáltatókkal ellentétben – nemcsak a felhasználói igények, hanem a nagykereskedelmi tevékenység is meghatározza. A kereskedői források jelentős része importból származott 2019-ben is (21,2 TWh), míg a termelőktől vásárolt villamos energia 25,4 TWh volt. A hazai szervezett piacon, a HUPX Zrt. kereskedési rendszerében 2019-ben 22,2 TWh day-ahead termék cserélt gazdát.

A versenypiaci árak alakulását a Hivatal a piaci erőfölénnyel való visszaélés előzetes megakadályozását célzó, VET-ben meghatározott ex ante beavatkozási jogkörökkel tudja befolyásolni. A gazdasági erőfölénnyel való visszaélések utólagos felderítésére és szankcionálására vonatkozó, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvényben (a továbbiakban: versenytörvény) megszabott ex post – versenyfelügyeleti – hatósági feladatokat a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) látja el.

A VET és a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendelet részletes előírásokat tartalmaz a jelentős piaci erővel rendelkező engedélyesek azonosítására és kezelésére vonatkozólag. Ezen szabályozás keretében a Hivatal mint felügyeleti hatóság speciális többletkötelezettségeket (pl. nyilvános kapacitásaukción keretében történő villamosenergia-értékesítés, költségalapú árképzés alkalmazása, mintaajánlat készítése stb.) róhat ki minden olyan engedélyesre, amelyről egy piacelemzést követően megállapítja, hogy jelentős piaci erővel bír – legyen az nagykereskedelmi vagy kiskereskedelmi piaci szereplő.

A kötelezettségek kiszabása az erőfölénnyel való visszaélés megelőzésére és hatékonyabb verseny kialakítására szolgál. A Hivatal a GVH-val együttműködve – piaci elemzésekre alapozva – azonosítja azokat az engedélyeseket, amelyek jelentős piaci erővel rendelkeznek, és azok piaci pozícióihoz igazított speciális többletkötelezettségeket ír elő.

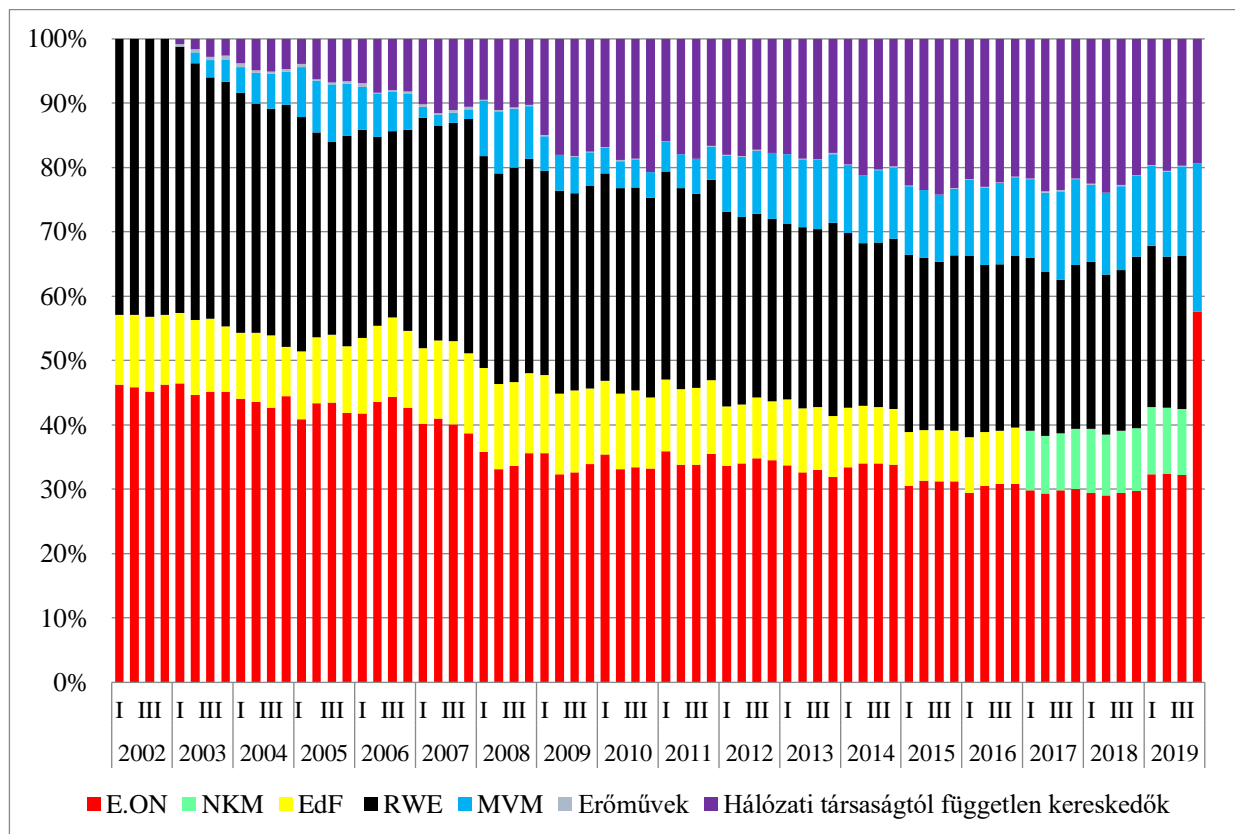
2.1.3. A kiskereskedelmi piac

A 2003. évi piacnyitás óta kettős szerkezet jellemzi a kiskereskedelmi villamosenergia-piacot: a hatósági áras és a versenypiaci szegmens elkülönül egymástól. A hatósági áras közüzemi szolgáltatást – melynek igénybevételére korábban minden felhasználó jogosult volt – 2008-tól felváltotta a jóval szűkebb jogosultsági körre vonatkozó egyetemes szolgáltatás.

Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókat döntően továbbra is a korábbi közüzemi szolgáltatóik látják el, immár egyetemes szolgáltatói engedély birtokában. Az egyetemes szolgáltatót az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókkal szemben villamosenergia-értékesítési és szerződéskötési kötelezettség terheli.

Az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók vagy már korábban is a versenypiacról vételeztek energiát (elsősorban a nagyobb felhasználók), vagy csak a közüzemi ellátási forma megszűnésével kerültek a versenypiacra (elsősorban a közepes és kis méretű nem lakossági felhasználók). A közüzemi ellátás megszűnésével 2008-ban versenypiacra kerülő kis méretű felhasználók többnyire korábbi szolgáltatójuknál maradtak, amelyek kereskedői engedély birtokában látták el ezeket a versenypiacra kerülő felhasználókat.

4. ábra: Befektetői csoportok részesedésének változása a kiskereskedelmi piacon (2002–2018)

Egyetemes szolgáltatói engedéllyel összesen három társaság – az E.ON Energiakereskedelmi Kft., az ELMŰ-ÉMÁSZ Energiaszolgáltató Zrt. és az NKM Áramszolgáltató Zrt. (az év második felétől NKM Energia Zrt. néven) rendelkezett 2019-ben. Az év folyamán két számottevő, a piaci koncentrációt alapvetően befolyásoló esemény történt. Az egyik, hogy az E.ON és az RWE nemzetközi tranzakciójának részeként az ELMŰ-ÉMÁSZ Energiaszolgáltató Zrt. többségi tulajdonjogát az E.ON – közvetve – megvásárolta a RWE-től, valamint egy állami reorganizáció keretében az NKM portfóliója az MVM részévé vált.

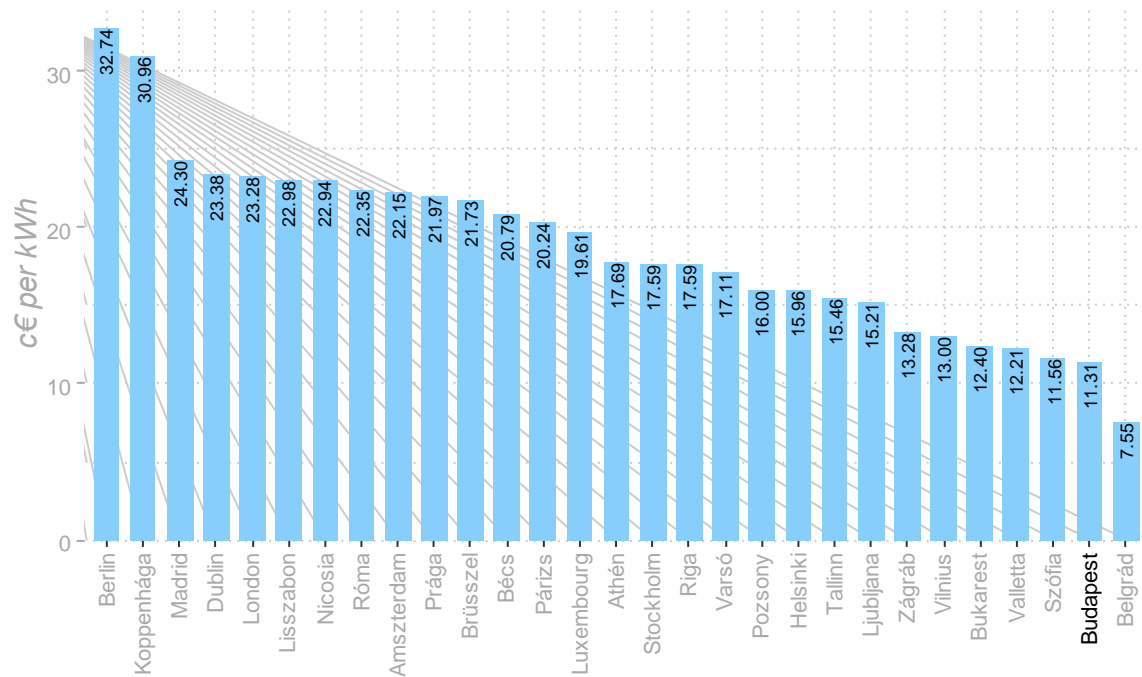
A három egyetemes szolgáltatói engedéllyel rendelkező társaság leányvállalatai vagy kapcsolt vállalkozásai révén az elosztóhálózatok üzemeltetésében is érdekelték. Az erős piaci koncentrációt némileg mérsékli, hogy a kiskereskedelmi piacon olyan kereskedők is jelen vannak, amelyek a piacnyitással párhuzamosan hazai nagykereskedelmi tevékenységük mellé felhasználók ellátását is vállalták. Közöttük éppúgy megtalálhatók a régióban több leányvállalattal rendelkező multinacionális vállalatok, mint a kisebb hazai kereskedők. 2019-ben mintegy 31 olyan kereskedő volt aktív a kiskereskedelmi piacon, amely a hazai elosztóhálózati társaságokhoz tulajdonosi szállal nem kötődött. Együttes részesedésük az év végén megközelítőleg 20%-ra apadt. Az MVM-csoport részesedése pedig valamivel meghaladta a 20%-ot. A fogyasztók, illetve a felhasználói helyek számát tekintve azonban a három fentebb említett társaság a kiskereskedelmi piac közel 99%-át látta el.

9. táblázat: Piaci részesedések a felhasználói helyek száma alapján 2019. decemberben

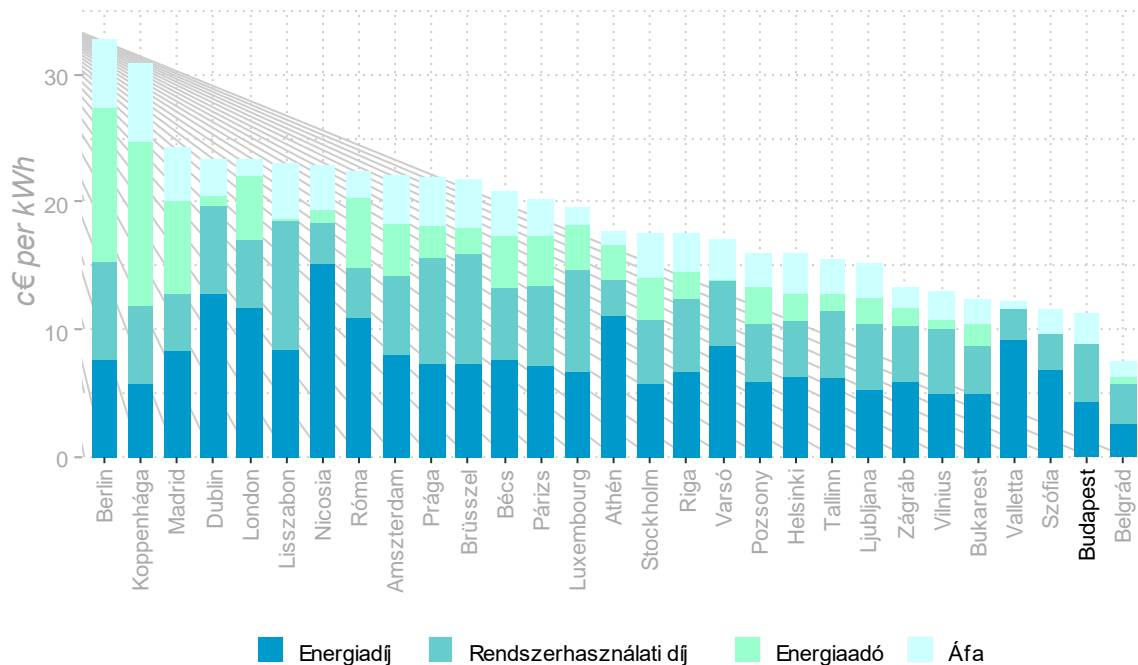
Szolgáltató/felhasználók száma	Egyetemes szolgáltatás	Versenypiac	Összesen	Részesedés (összesen)
E.ON Energiakereskedelmi Kft.	2 414 204	21 277	2 435 481	43,84%
ELMŰ-ÉMÁSZ Energiaszolgáltató Zrt., ELMŰ-ÉMÁSZ Energiakereskedő Kft.	2 102 129	87 625	2 189 754	39,42%
NKM Áramszolgáltató Zrt. / NKM Energia Zrt.	840 124	27 350	867 474	15,62%
MVM Partner Energiakereskedelmi Zrt.	0	47 910	47 910	0,86%
E2 Hungary Energiakereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	0	9 965	9 965	0,18%
Egyéb	0	4 698	4 698	0,08%
ÖSSZESEN	5 356 457	198 825	5 555 282	100,00%

A hazai lakossági végfelhasználói ár európai összehasonlításban – a Hivatal kimutatása szerint – 2019 decemberében a térségben az egyik legalacsonyabb volt, vásárlóerő-paritáson számolva a középmezőnybe tartozott. A nem lakossági árak tekintetében Magyarország – a legutóbbi Eurostat- adatok szerint – szintén a középmezőnyben foglalt helyet.

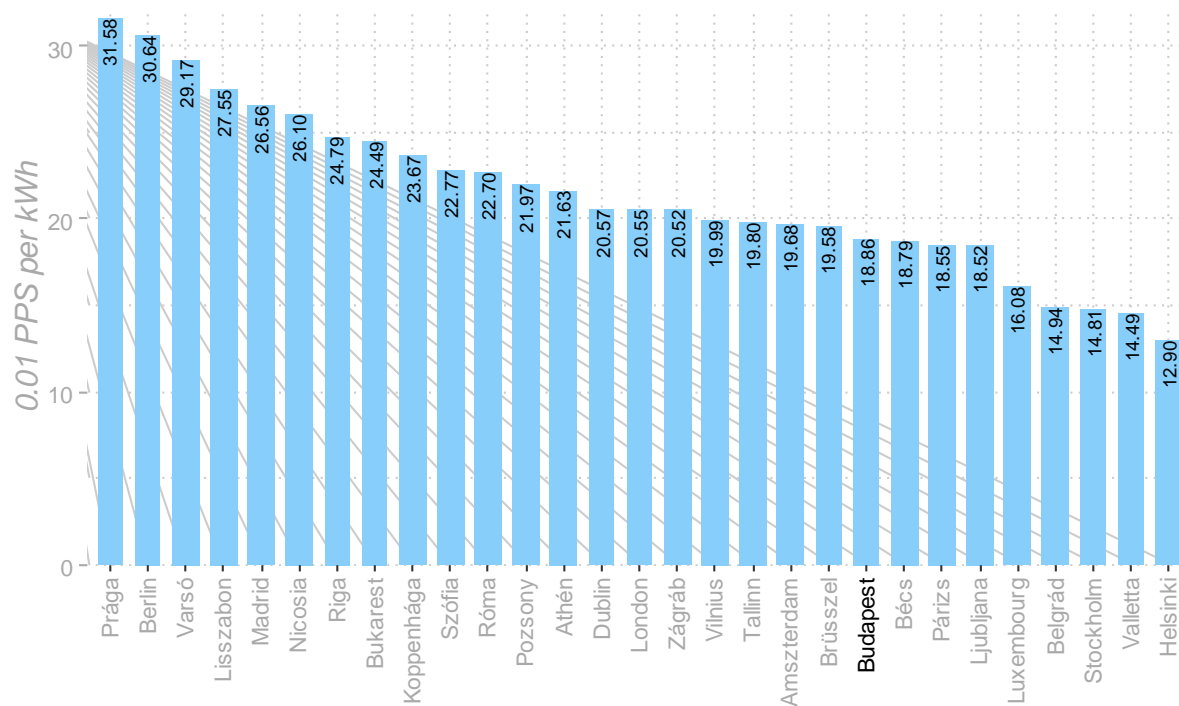
5. ábra: A lakossági fogyasztók villamosenergia-átlagárai euróban (eurócent/kWh),
2019. december

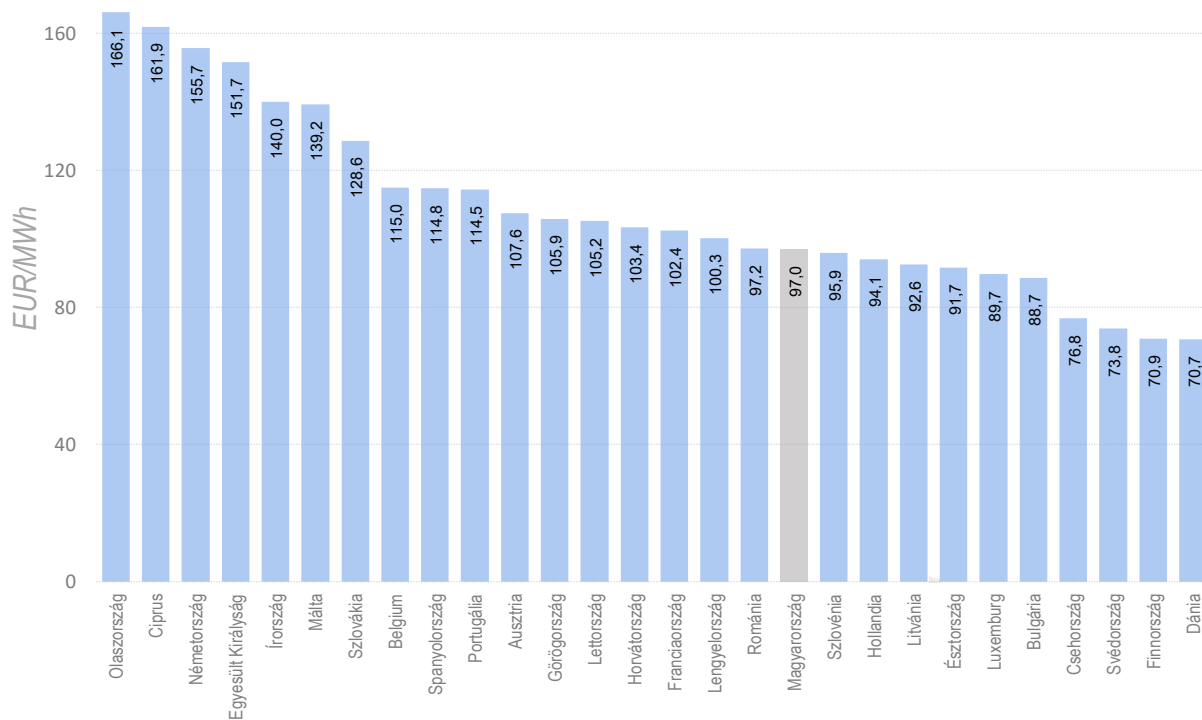
6. ábra: A lakossági fogyasztók villamosenergia-díjelemei euróban (eurócent/kWh),
2019. december

7. ábra: A lakossági fogyasztók villamosenergia-átlagárai vásárlóerő-paritáson (0,01 PPS/kWh), 2019. december⁶

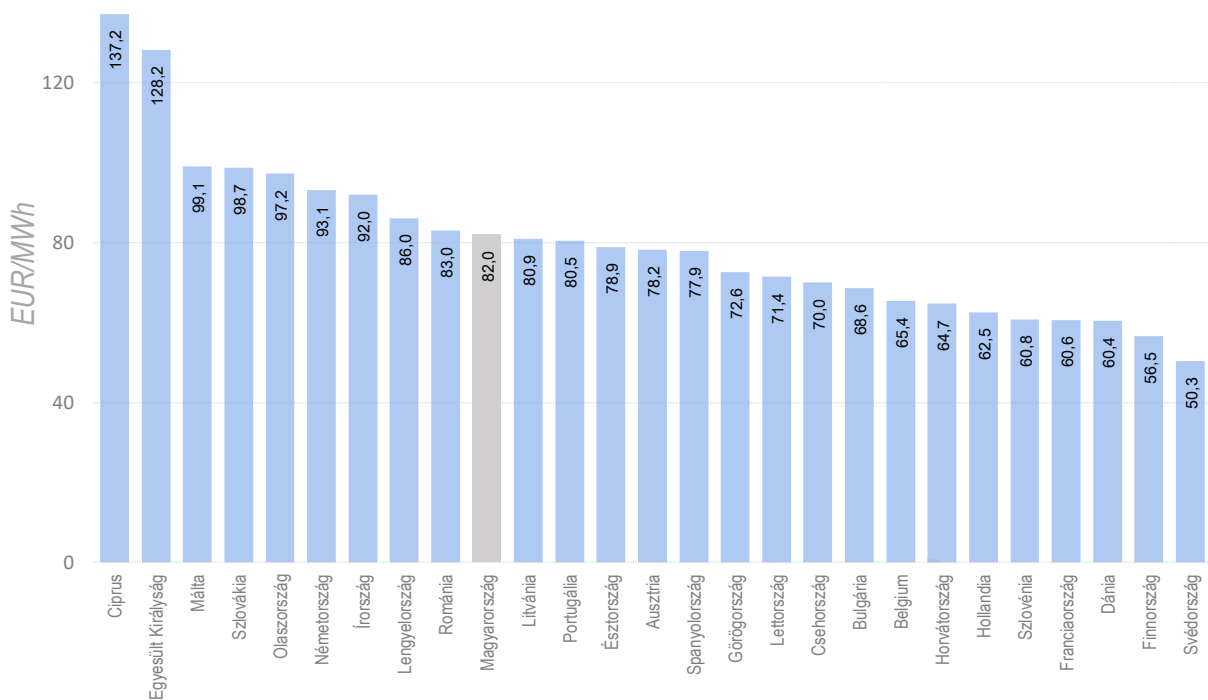
8. ábra: A villamos energia átlagárainak európai összehasonlítása az ipari felhasználók esetében (évi 500–2000 MWh fogyasztás mellett; áfa nélkül, 2019 első fél év, EUR/MWh)⁷

⁶ Forrás: Eurostat, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=prc_ppp_ind&lang=en (2020. február 24-én aktualizált, évre vonatkozó adatok, GDP aggregáció).

⁷ Forrás: Eurostat.

9. ábra: A villamos energia átlagárainak európai összehasonlítása az ipari felhasználók esetében (évi 70 000–150 000 MWh fogyasztás mellett; áfa nélkül, 2019 első fél év, EUR/MWh)⁸

Származásigazolás-rendszer

A származásigazolás-tanúsítvány célja, hogy a felhasználó az általa elfogyasztott villamos energia megtermeléséhez felhasznált energiaforrásról igazolást, tájékoztatást kapjon.

A korábbi eredetigazolás-rendszert a VET 2013. június 22-i hatályú módosítása megszüntette, helyette került bevezetésre az ún. származási garancia fogalma. A VET 12. § (1) bekezdése alapján a megújuló energiaforrásból vagy a nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségét az értékesítő kizárólag származási garanciával igazolhatja a felhasználó részére. A származásigazolás-rendszer, valamint a származási garanciákkal történő kereskedelem részletszabályait a megújuló energiaforrásból és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből nyert villamos energia származásának igazolásáról szóló 309/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szgr.) tartalmazza.

Származási garancia a megújuló energiaforrásból vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségére állítható ki, amennyiben az erőműegység rendelkezik a Hivatal által az Szgr. alapján kiadott minősítési határozattal. Egy származási garancia szabványos mérete 1 MWh. A származási garancia forgalomképes hatósági bizonyítvány, amelynek megvásárlásával a felhasználó/szolgáltató az általa fogyasztott/szolgáltatót villamos energia forrását igazolhatja.

Az Szgr. szerint a származásigazolás-nyilvántartást a Hivatal elektronikus kezelőrendszeren keresztül működteti. A kezelőrendszerhez történő hozzáféréshez a termelőnek, valamint a származási garancia vásárlójának forgalmi számlát kell nyitnia a Hivatalnál, melynek éves díja 20 000 Ft. 2019 során összesen 28 új forgalmi számla került megnyitásra. Az év végén 63 számlatulajdonos volt.

⁸ Forrás: Eurostat.

A számlatulajdonos kérelmére az Szgr. szerint minősített erőműegység által kiadott villamos energiára vonatkozóan a Hivatal állít ki származási garanciát a kezelőrendszeren. 2019-ben összesen 191 084 darab hazai eredetű származási garancia került bejegyzésre. Ennek alapján megállapítható, hogy a korábbi években megindult növekedést követően az előző évhez képest kismértékben csökkent a forgalom (2016: 6810; 2017: 123 876; 2018: 228 262 darab). A számlatulajdonosok által benyújtott kérelmek alapján további 270 287 darab külföldi eredetű származási garanciát ismert el a Hivatal. Ez a szám a 2018. év értékével (664 258 darab) összevetve jelentős csökkenést jelez. A magyar származásigancia-kereskedelemben tehát többségében külföldi eredetű tanúsítványokat használnak, de a hazai erőművek szerepe arányaiban nőtt 2019-ben.

A származási garanciák rendeltetése, hogy segítségükkel a felhasználó számára igazolható a szolgáltatott (megújuló energiaforrásból vagy nagy hatásfokú kapcsolt termelésből származó) villamos energia eredete. 2019-ben összesen 503 359 MWh villamos energia megújulóeredete került a felhasználók részére származási garanciával igazolásra. Ez enyhe, mintegy 16%-os csökkenést jelent az előző évhez képest. A származási garanciával igazolt villamos energia mennyisége valamivel az éves felhasználás 1%-a felett van. Nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energiára vonatkozóan származási garancia a rendszer működése óta még nem került bejegyzésre.

2.1.4. Ellátásbiztonság

Erőművek

Az ellátásbiztonság szempontjából megnyugtató, hogy 2019 túlnyomó részében az ENTSO-E által előírtnál (1350 MW) nagyobb erőművi kapacitástartalék állt rendelkezésre. Azonban az év folyamán előfordultak olyan napok, amikor a tartalék minimális értéke elmaradt az előírt értéktől. Az importrészarány 2018-hoz képest csökkent 4%-kal, az éves értéke 27,6% volt, ennek eredményeképpen egyes hazai erőművek kihasználtsága növekedett az előző évhez képest. Az ellátásbiztonsági szempontból érzékeny téli felkészülést a Hivatal az éves tervezett karbantartások, fejlesztések végrehajtása, a téli hónapokra tervezett erőművi termeléshez szükséges, a jogszabályban előírt tüzelőanyag-készletek, a villamos kapacitás, villamosenergia-mérleg, tartalékkapacitások, valamint a határkeresztesző kapacitások rendelkezésre állásának figyelembevételével értékelte. A Hivatal ennek során megállapította, hogy az erőművek a 2019. évi téli felkészülési programot végrehajtották: éves karbantartási programjukat 2019. október 15-ig befejezték, továbbá tüzelőanyag-ellátásuk (szerződéses keretek között) biztosított volt.

A 44/2002. (XII. 28.) GKM rendelet által előírt tüzelőanyag-készlettel rendelkezni köteles erőművek 2019-ben betartották a részükre előírt követelményeket. A 2018–2019. évi téli időszakban – az erőművek előzetes karbantartási tervei alapján – október elejétől a magyar villamosenergia-rendszer teljesítménymérlege az előírtnál nagyobb tartalékkal rendelkezett. 2019 második fél évében a hazai villamosenergia-rendszer kapacitásmérlege megfelelő volt.

A karbantartás ütemezésénél az erőműveknek figyelembe kellett venniük azt, hogy a nyári maximális kapacitásigények – a klímaberendezések elterjedése miatt – megközelítik a téli csúcsterhelést. 2019 folyamán azonban a téli csúcsterhelés jelentősen meghaladta a nyárit. 2019-ben az éves csúcsterhelés mértéke 7105 MW volt, ami történelmi rekordot is jelentett Magyarországon. Ezt december 5-én mérte az átviteli rendszerirányító. A nyári csúcsterhelés 2019-ben 6633 MW volt.

A téli hideg időszakban előfordulhat földgázkiéptetés a szénhidrogén-tüzelésű erőműveknél, emiatt továbbra is szükség van a villamosenergia-átviteli rendszerirányító diszpécser és az FGSZ Földgázszállító Zrt. földgázdiszpécser együttműködésére. 2018–2019 telén földgázkiéptetésre nem került sor. Bár történtek intézkedések a szénelfagyás megakadályozására, jelentős hőmérséklet-csökkenéskor erre mégis sor kerülhet, ami korlátozhatja a Mátrai Erőmű termelését. Ilyen esetben gyors intézkedés válhat szükségessé tartalékok bevonására. 2018–2019 telén szénelfagyás miatt nem kellett tartalékokat bevonni.

Üzemi szabályzat

A VET 67. § a) pontja szerinti Üzemi Szabályzatot a Hivatal minden évben 1 éves időtartamra hagyja jóvá. 2019 folyamán a Hivatal a 2019. január 15-én kelt, 12210/2019. számú határozatával 2020. március 31-ig terjedő, határozott időtartamra jóváhagyta az Üzemi Szabályzatot.

Rotációs Kikapcsolási Rend, Alapvető felhasználók kijelölése

A villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről szóló 280/2016. (IX. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 16. § (2) bekezdése szerint az alapvető felhasználók körét – az illetékes megyei (fővárosi) katasztrófavédelmi igazgatóság, az átviteli rendszerirányító és a területileg illetékes elosztó véleményének kikérése mellett – a Hivatal megyénként külön listában állapítja meg, és azt szükség esetén, de legalább háromévente a kijelölésre vonatkozó eljárásrend szerint felülvizsgálja. A Hivatal a Korm. rendeletben szereplő hatóságokkal együttműködve 2018 folyamán meghatározta megyénként az alapvető felhasználók körét. A Hivatal által kiadott határozatok alapján az átviteli rendszerirányító az elosztói engedélyesekkel együttműködve átdolgozta a Rotációs Kikapcsolási Rendet (a továbbiakban: RKR). Az átdolgozásnak köszönhetően válsághelyzet esetén egy alkalmazható RKR áll rendelkezésre a villamosenergia-rendszerben.

2019 folyamán a Korm. rendelet 16. § (2) bekezdése szerint egy felhasználó kérelmezte a kijelölését. A Hivatal a kérelmet jóváhagyta, és ez alapján módosította a 2018. június 15-én kelt 8485/2018. számú határozat 1. számú mellékletében szereplő alapvető felhasználókat tartalmazó listát.

A Hivatal által jóváhagyott alapvető felhasználó listát követően a hálózati engedélyesek elkészítették a villamosenergia-rendszer rotációs kikapcsolási rendjét. Az RKR biztosítja, hogy válsághelyzet esetén is fennálljon az alapvető felhasználók villamosenergia-ellátása. A Hivatal 2019 januárjában hagyta jóvá az RKR-t.

Létfontosságú rendszerelem kijelölése, alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők kijelölése

A Hivatal a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény (a továbbiakban: Lrtv.), valamint az Lrtv.-hez kapcsolódó végrehajtási rendeletekben előírtak szerint 2014-ben az azonosítással kapcsolatos hatósági munkát elvégezte és az azonosítási jelentéseket jóváhagyta. A jogszabály szerint 5 évente kell ismételt azonosítási jelentést készíteni az érintett üzemeltetőknek.

2019-ben az érintett üzemeltetők elkészítették az azonosítási jelentést, mely alapján a Hivatal 2019 novemberében létfontosságú rendszerelemmé minősített több rendszerelemet is. A jogszabályban előírtak alapján a horizontális kritériumok megállapítása érdekében a Hivatal megkereste a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF) területileg illetékes kirendeltségeit. A BM OKF megvizsgálta a horizontális kritériumok teljesülését, és ezek alapján hozzájárult a Hivatal minősítő határozataihoz.

A Hivatal 2020 januárjában kiadta a nemzeti létfontosságú rendszerelem és alapvető szolgáltatást nyújtó szereplők kijelöléséről szóló határozatokat.

Krízisterv

2019-ben nem volt szükség a Krízisterv módosítására.

Átviteli üzembiztonság

A Hivatal felügyeleti tevékenysége körében már több mint egy évtizede minden év május–júniusáig értékelést készít a villamosenergia-átvitel üzembiztonságáról. A MAVIR ZRt. 2018. évre vonatkozó jelentése megfelelt a Hivatal által felállított szempontrendszernek. Az átviteli hálózati engedélyes üzembiztonságának ösztönzése szempontjából kiemelten figyelt két mutató – a „Kiesési mutató” és a „Távvezeték-összeköttetés átlagos rendelkezésre nem állása” – 3 éves átlagú mérőszámai jobbak voltak az „Elvárt üzembiztonság-színvonal”-nál, és így a „Minimális minőségi követelmény”-nél is.

Rendkívüli időjárási körülmények

A 2019. június 27-én bekövetkező, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyén átvonuló rendkívüli időjárási körülmények következtében megsérültek a Munkács–Tiszalök és a Kisvárdá–Sajószöged kétrendszerű, egy oszlopszerkezetre szerelt 220 kV-os távvezetékek.

A Hivatal az esemény kivizsgálása érdekében kérte az átviteli rendszerirányítót, hogy az Országos Meteorológiai Szolgálat szakvéleményét kérje ki. A MAVIR megküldte a Hivatal számára az OMSZ-tanulmányt, mely alátámasztotta, hogy rendkívüli időjárás okozta az üzemzavart.

A Hivatal rendkívüli üzemi eseménnyé minősítette az üzemzavart.

Szolgáltatás folyamatossága, megbízhatósága, üzemzavarok

A villamosenergia-elosztói engedélyesek által nyújtandó ellátási színvonal folyamatos javítása gazdasági ösztönzésének alapját a villamosenergia-ellátás hosszú idejű nem tervezett megszakadásainak átlagos gyakoriságára (SAIFI) és időtartamára (SAIDI), valamint a nem szolgáltatott villamos energiának a rendelkezésre álló villamos energiára vonatkoztatott hányadosát képező kiesési mutatóra (Outage Rate) meghatározott minimális minőségi követelmények képezik.

A VET alapján a Hivatal határozatban állapítja meg az engedélyesek tevékenységének minimális minőségi követelményeit és elvárt színvonalát, amelyek – a szélsőséges időjárás hatásának ellensúlyozása érdekében – hároméves átlagok alapján kerültek meghatározásra, lehetőséget hagyva az engedélyesek felelősségén kívül eső kivételek kezelésére.

A Hivatal határozatában a villamosenergia-elosztói engedélyesek által nyújtandó szolgáltatási színvonal gazdasági ösztönzésének alapját képező nemzetközileg elfogadott mutatókra meghatározott minimális minőségi követelményeken kívül további három elvárt színvonalmutató tekintetében is évenkénti százalékos mértékben meghatározott javulást írt elő.

A SAIFI és SAIDI mutatók tekintetében a hazai adatok nemzetközi összehasonlításban évek óta a középmezőnyben vannak.

Az értékelés alapján a 2016–2018 hároméves átlagok tekintetében minden elosztói engedélyes teljesítette a Hivatal határozatában előírt minimális minőségi követelményeket.

Az elvárt színvonalmutatók tekintetében (melyek nemteljesítése egyébként nem jár közvetlen szankcióval) az elosztók sok esetben elmaradnak a követelményszinttől. A Hivatal a jövőben nagyobb hangsúlyt fektet az elvárt színvonalmutatók teljesítésének ösztönzésére (lásd még a 2.4.1. pontot is).

2.1.5. Hálózatfejlesztés

A hálózatfejlesztés tekintetében a MAVIR ZRt. mint átviteli rendszerirányító, valamint az elosztói engedélyesek feladata, hogy a magyar villamosenergia-rendszer részét képező átviteli, illetve elosztóhálózaton a hazai és a nemzetközi elvárásoknak megfelelő fejlesztési, felújítási, karbantartási és üzemeltetési tevékenységgel biztosítsák az átviteli és elosztóhálózat hosszú távú, biztonságos rendelkezésre állását, ezzel pedig az európai színvonalú hazai villamosenergia-ellátásbiztonság fenntartását.

A Hivatal a Hálózatfejlesztési terv (a továbbiakban: HFT) 2018-as változatát a 12542/2019. számú határozatában nem hagyta jóvá, mivel a HFT-készítés átviteli rendszerirányító által jelenleg alkalmazott módszertanát, illetve a HFT részét képező forrásoldali elemzést nem találta megfelelőnek. A felhasználói igényeket, valamint a forrásoldali scenáriók megállapításának megalapozott, folyamatosan változó követelményeit figyelembe vevő HFT készítéséhez a Hivatal Iparági Bizottságot hozott létre.

Az Iparági Bizottság célja, hogy az érintett iparági szereplők aktív szakmai bevonásával a HFT-készítési módszertan felülvizsgálatra kerüljön annak érdekében, hogy a villamosenergia-rendszer szereplői a közeljövő kihívásaira kellőképpen felkészülhessenek.

Az Iparági Bizottság munkájának első fázisa lezárult, minek eredményeképpen a HFT-készítés módszertanát érintő Üzemi Szabályzat módosítási javaslata készült el. Az új módszertan teljes alkalmazása a 2021-es HFT-ben fog megjelenni.

A transzeurópai energia-infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2013. április 17-i, 347/2013/EU rendelet (a továbbiakban: TEN-E rendelet) alapján a társhatóságokkal való egyeztetéseket követően elkészült a TEN-E rendeletben meghatározott uniós listán szereplő, hazai közös érdekű projektek (a továbbiakban: PCI) engedélyezési folyamatáról szóló eljárási kézikönyv.

A magyar PCI-projektek kapcsán szükséges adatokat biztosítani az ACER számára. Minden évben feladata a Hivatalnak a nemzeti hálózatfejlesztési terv és az európai tízéves hálózatfejlesztési terv (a továbbiakban: TYNDP) konzisztenciájának felülvizsgálata. Szintén feladat a magyar PCI-projektek megvalósulásának monitorozása, ennek kapcsán is jelentést kell készíteni az ACER számára.

A Hivatal negyedéves tájékoztatási kötelezettséget írt elő az átviteli rendszerirányító számára a két új szlovák–magyar határkeresztesző vezeték kapcsán.

A MAVIR ZRt. tájékoztatása szerint a két új szlovák–magyar határkeresztesző vezeték az Európai Bizottság negyedik uniós közös érdekű projektlistájára is jelölésre került.

A Gönyű–Bős (Gabcikovo, Szlovákia) és Sajóivánka–Rimaszombat (Rimavská Sobota, Szlovákia) távvezetékek üzembehelyezési határideje 2020 vége.

2.2. A megújuló alapú villamosenergia-termelés támogatása

A megújuló energiaforrásból történő villamosenergia-termelés ösztönzésének két fő eszköze a 389/2007. Korm. rendelet szerinti kötelező átvételi (a továbbiakban: KÁT) rendszer, valamint a 2017. január 1-jével életbe lépett, a 299/2017. Korm. rendelet szerinti új megújulóenergia-támogatási rendszer, a METÁR.

A METÁR a korábbi KÁT rendszerrel szemben a piaci mechanizmusok felé tett lépést jelent. A METÁR rendszeren belüli kötelező átvételben (METÁR-KÁT) csak 0,5 MW beépített teljesítmény alatti új erőművek (kivéve szélerőművek), valamint a jelentős technológiai újítást bemutató, ún. demonstrációs projektnek minősülő erőművek részesülhetnek, azonban 2018. április 27-től ilyen új típusú jogosultságot már nem lehet kérelmezni. A többi, nem METÁR-KÁT-ban részesülő termelőnek ebben a rendszerben a villamos energiát a szabadpiacon kell értékesítenie, és nem garantált árat kapnak az általuk megtermelt villamos energiáért, hanem egy piaci árat kiegészítő zöld prémiumot.

Az 1 MW beépített teljesítmény alatti új erőművek 2019. április 30-áig pályázati eljárás nélkül is igényelhettek prémium típusú támogatást. Ebben a támogatási kategóriában az induló támogatott árat (= piaci referenciaár + zöld prémium) jogszabály (299/2017. Korm. rendelet) állapítja meg. A kötelező átvételi ár, illetve zöld prémium típusú támogatás esetén a támogatott ár évente az infláció 1 százalékponttal csökkentett értékével

indexálódik. Az új beruházások támogatására szolgáló, pályázati eljárás nélkül kiosztott METÁR támogatások esetében a támogatás időtartamát és a támogatás alá eső villamos energia mennyiségét a Hivatal állapította meg az általa kiadott rendelet⁹ alapján. A támogatás időtartama és a támogatott mennyiség évente – napelemek esetén félévente – felülvizsgálatra került az új belépőkre vonatkozóan.

2019. május elsejétől az új beruházásokra kizárólag pályázati eljárások keretében lehet prémium típusú METÁR támogatást igényelni. A pályázati eljárások során a támogatás kiosztása a benyújtott ajánlati árak sorrendjében történik, a nyertesek az ajánlati árúknak megfelelő támogatott árat kapnak. A pályázatok időpontját és fő feltételeit az energiapolitikáért felelős miniszter (ITM) állapítja meg, a pályázat kiírása és lebonyolítása viszont a Hivatal feladata¹⁰. Az első METÁR pályázatot 2019. szeptember 2-án írta ki a Hivatal az ITM felkérésére. Az ajánlati árak felső korlátja 26,08 Ft/kWh volt, ami jelentősen alacsonyabb a pályázat nélküli kategóriákban korábban elérhető 32,59 Ft/kWh támogatott árnál. Ennek ellenére a pályázaton jelentős volt az érdeklődés, a kiosztható 200 GWh/év támogatható villamosenergia-mennyiség 2,5-szeresére érkeztek be ajánlatok, főként naperőművek telepítésére. A benyújtott legalacsonyabb ajánlati ár 20,2 Ft/kWh volt. A pályázat hivatalos eredményhirdetése 2020. március 27-én megtörtént.

A METÁR vezette be az ún. barna prémiumot is, amely nem új beruházásokhoz kapcsolódik, hanem kizárólag biomasszával vagy biogázzal üzemelő, már működő erőműveknek jelenthet a biomasszaalapú gazdaságos termelés fenntartását célzó működési támogatást. A barna prémiumot a Hivaltól lehet igényelni 5 évre, amely meghosszabbítható. A barna prémium mértékét a Hivatal állapítja meg éves gyakorisággal az általa kiadott rendelet¹¹ alapján.

A 2019. évi METÁR támogatási keretből a Hivatal kiosztott

- 151 db kötelező átvétel típusú támogatási jogosultságot, összesen 71 MW teljesítményre,
- 33 db pályázat nélküli zöld prémium típusú jogosultságot, összesen 29 MW teljesítményre,
- 16 db barna prémium típusú jogosultságot, összesen 10 MW teljesítményre.

A METÁR rendszerben kiosztható támogatási összeg korlátos¹², a METÁR-KÁT és pályázat nélküli zöld prémium támogatási kategóriákban a támogatási jogosultság a kérelmek hiánytalan beérkezésének sorrendjében kerül kiosztásra. A 2016 végén benyújtott nagyszámú KÁT kérelem, amelyek döntő többsége napelemes erőművek megvalósítására irányult, 2019-ben továbbra is jelentős adminisztratív terhet jelentett a Hivatal számára. A Hivatal ezek módosításával kapcsolatosan 1894 határozatot hozott 2019-ben (ebből 1274 db a megvalósítási határidő meghosszabbítására irányult).

2019 végén már 1550 MW teljesítményű erőmű volt a kötelező átvételi mérlegkörben, amiből 958 MW volt naperőmű. A már kiadott támogatási jogosultságok alapján várható, hogy a napelemes erőművek teljesítménye 2023-ra eléri a 4000 MW teljesítményt, ezen belül a háztartási méretűnél nagyobb naperőművek teljesítménye a 3000 MW-ot.

A KÁT és METÁR támogatási rendszerek költségeit az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult fogyasztók (főként ipari energiafogyasztók) viselik az általuk megvásárolt villamos energiával arányosan.

Az 50 kW-nál kisebb, ún. háztartási méretű kiserőművek szaldó elszámolás keretében kerülnek támogatásra, KÁT vagy METÁR támogatásban nem részesülhetnek. 2019 végén ezek összteljesítménye 462 MW volt, amiből a naperőművek 460 MW-ot tettek ki.

A KÁT és METÁR támogatási rendszerekről, valamint a háztartási méretű kiserőművekről a Hivatal részletes információkat tesz közzé a honlapján.¹³

⁹ Lásd a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia működési támogatásának mértékéről szóló 17/2016. és 13/2017. MEKH rendeleteket.

¹⁰ A pályázat kereteiről lásd a 62/2016. NFM rendeletet.

¹¹ Lásd a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia működési támogatásának mértékéről szóló 13/2017. MEKH rendeletet.

¹² Lásd erről a 62/2016. NFM rendeletet.

¹³ Lásd: <http://www.mekh.hu/megujulo-energiak-villamos-energia> és <http://www.mekh.hu/kat-beszamolok>

2.3. Engedélyezés és felügyelet

A Hivatal a villamosenergia-engedélyezés és -felügyelet, továbbá az árszabályozás körében 2019-ben a villamosenergia-ipari társaságok részére 2774 határozatot adott ki. A kiadott határozatokat típusonként az alábbi táblázat mutatja:

10. táblázat: A villamosenergia-engedélyezés és -felügyelet, valamint árszabályozás körében 2019-ben kiadott határozatok

	DARAB
Átviteli rendszerirányítónak	53
Elosztónak	18
Szervezett villamosenergia-piaci engedélyesnek	3
Teljes körű villamosenergia-kereskedelmi engedélyesnek	22
Korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedélyesnek	18
Egyetemes szolgáltatónak (engedélyezés)	1
Egyetemes szolgáltatónak (árszabályozás)	4
50 MW-nál nagyobb névleges teljesítményű erőműnek	3
Kiserőművi összevont engedélyesnek	124
KÁT + METÁR	2387
Erőműegység minősítése	51
Közvilágítási üzemeltetési engedélyesnek	42
Elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedély	17
Magán- és közvetlen vezeték létesítése	0
Tárolói engedély	0
Egyéb	31
ÖSSZESEN	2774

2.3.1. Termelők engedélyezése, ellenőrzése

50 MW és ezt meghaladó névleges teljesítőképességű erőművek

Az 50 MW és ezt meghaladó névleges teljesítőképességű erőművekre vonatkozóan új engedély kiadására nem került sor, összesen 1 engedélymódosítást (és 2 egyéb jellegű határozatot) adott ki a Hivatal.

Kiserőművek

A VET előírása alapján a 0,5 MW és az ezt meghaladó, de 50 MW-nál kisebb névleges teljesítőképességű kiserőmű esetén egyszerűsített engedélyezési eljárást kell lefolytatni. 2019-ben az engedélyezés folyamatosan zajlott. 2019 decemberében az aktívan termelő kiserőművi összevont engedélyesek beépített teljesítőképessége 1531 MW volt. A Hivatal 2019-ben kiserőművekkel kapcsolatban 124 határozatot adott ki, ebből 47 volt az új kiserőművi összevont engedély.

Megújuló energiát hasznosító erőművek

2014. március 1-je és 2017. augusztus 16-a között a kötelező átvételi rendszerben csak a Hivatal által kiadott minősítő határozat birtokában termelhettek a tüzelőanyagot hasznosító erőműegységek. Miután ez az előírás 2017 augusztusában hatályon kívül került, a minősítés iránti kérelmek száma lecsökkent. A minősítés így jelenleg kizárólag a közcélú hálózatba betáplált villamos energia után járó származási garancia bejegyzésének feltétele; a származási garanciákról részletesen a 2.1.3. fejezet szól. 2019-ben összesen 51 minősítést adott ki a Hivatal.

Erőművek ellenőrzése

A jogszabályban előírt tüzelőanyag-készlet mennyiségét a Hivatal 2019-ben is fokozottan ellenőrizte, és megállapította, hogy az erőművek több helyen az előírásokat meghaladó készletekkel is rendelkeznek. A karbantartást eltérő elvek alapján, de mindenhol terv szerint végzik, ezzel biztosítva a megbízhatóságot és a rendelkezésre állást. Az erőművek a tüzelőanyag beszerzésére általában többéves szerződésekkel rendelkeznek.

A környezetvédelmi előírásokat az erőművek betartják, így a korábban elvégzett fejlesztések és átalakítások eredményesnek bizonyultak a szigorú normák kielégítésére.

A minőségbiztosítási helyzetet áttekintve megállapítható, hogy minden 50 MW-nál nagyobb teljesítőképességű erőmű működtet minőségbiztosítási rendszert. Egyes nagyerőművek esetében integrált minőségirányítási, környezetirányítási, valamint munkaegészségi és munkabiztonsági rendszer kialakítása van folyamatban. Több helyen pedig már integrált környezetközpontú irányítási és minőségirányítási, valamint energiáirányítási rendszert működtetnek.

A belső adatbázis alapján lefolytatott ellenőrzés során a Hivatal munkatársai megállapították, hogy az erőművek a jogszabályi és szabályzati előírások szerint működtek.

A kiserőművi összevont engedélyeseket a Hivatal 2019-ben 15 esetben a helyszínen is ellenőrizte. A Hivatal az ellenőrzések során hiányosságot nem tapasztalt.

2019-ben KÁT-tal kapcsolatos bírság kiszabására nem került sor.

2.3.2. Az átviteli rendszerirányító társaság engedélyezése, ellenőrzése

Magyarországon a 2019 során egy átviteli rendszerirányító (TSO) működött. A Hivatal 2019. július 11-én H 1881/2019. számú határozatával jóváhagyta a MAVIR ZRt. Átviteli Rendszerirányítási Működési engedélyének 6. számú módosítását.

A VET 67. § a) pontja szerint az Üzemi Szabályzatot a Hivatal minden évben 1 éves időtartamra hagyja jóvá. 2019 folyamán a Hivatal a 2019. január 15-én kelt, 12210/2019. számú határozatával 2020. március 31-ig terjedő, határozott időtartamra jóváhagyta az Üzemi Szabályzatot. A MAVIR ZRt. Kereskedelmi Szabályzatát a Hivatal minden évben 1 éves időtartamra hagyja jóvá. 2019 folyamán a Hivatal a 2019. február 1-jén kelt, 12662/2019. számú határozatával 2020. február 29-ig terjedő, határozott időtartamra jóváhagyta a Kereskedelmi Szabályzatot.

A MAVIR ZRt. a Hivatalnál 2016. november 21-én érkezett beadványában kérte a Nemzetközi Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (a továbbiakban: NÜKSZ) jóváhagyását. A NÜKSZ alapvető funkciója, hogy a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 714/2009/EK rendelet alapján kiadott európai bizottsági rendeletek szerint jóváhagyott feltételeket és módszertanokat összegyűjtve tartalmazza.

A NÜKSZ folyamatosan bővül az uniós szabályzatok által meghatározott módszertanokkal, melyeket a Hivatal hagy jóvá.

2.3.3. Elosztóhálózati társaságok engedélyezése, ellenőrzése

Magyarországon a 2019 során hat elosztótársaság (angol rövidítéssel DSO) működött.

10. ábra: Villamosenergia-elosztók területi elhelyezkedése hazánkban

2019 folyamán a Hivatal nem adott ki új elosztóhálózati engedélyt.

Az elosztói engedélyesek együttesen a szélsőséges időjárási körülmények hatására bekövetkező üzemzavarok miatt 2019. december végéig 19 db „Egyéb hálózati zavar” minősítés iránti kérelmet nyújtottak be a Hivatalnak. A Hivatal mindegyik eljárást befejezte, melyek során megállapította, hogy a kérelmekben felsorolt üzemzavarok többségénél az üzemzavarok kialakulása és a szélsőséges időjárás közötti kapcsolat megállapítható és megfelelően igazolt volt, azok az elosztói engedélyeseknek fel nem róható okból következtek be, így azokat a Hivatal „Egyéb hálózati zavarrá” minősítette. Ennek eredményeként az érintett üzemzavarok minimális minőségi követelményekre és elvárt színvonalmutatókra vonatkozó hatásait az elosztói engedélyeseknek a saját minőségmutatóikba nem kell beszámítaniuk, azokat az éves adatszolgáltatásukban külön oszlopban tüntethetik fel. Ugyanakkor egyes esetekben a kérelmekben felsorolt üzemzavarok kialakulása és a szélsőséges időjárás közötti kapcsolat nem volt megállapítható, vagy nem volt megfelelően alátámasztva. Ezen üzemzavarok vonatkozásában a Hivatal az „Egyéb hálózati zavarrá” minősítési kérelmeket elutasította.

2.3.4. Villamosenergia-kereskedők, illetve egyetemes szolgáltatók engedélyezése, ellenőrzése

Engedélyezés

2019-ben összesen 12 új villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt adott ki a Hivatal, ebből 7 volt korlátozott villamosenergia-kereskedelmi engedély. A Hivatal összesen 4 esetben módosított villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt. 2019-ben a Hivatal összesen 7 villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt vont vissza.

A korábban hatályos jogszabályoknak megfelelően kiadott, 10 éves határozott időtartamra szóló villamosenergia-kereskedelmi engedélyek közül több határideje is lejárt. 2019-ben 4 engedély került meghosszabbításra. A VET 2009. július 1-jével hatályba lépő módosítása alapján azonban a 10 éves határozott időtartamra szóló időbeli korlátozás megszűnt a villamosenergia-kereskedelmi engedélyek tekintetében, így a jelenleg hatályban levő engedélyek már határozatlan időre szólnak.

A villamosenergia-kereskedőket és az egyetemes szolgáltatókat érintő összes kiadott határozat száma 2019-ben 41 volt (engedélymódosítások, üzletszabályzat-jóváhagyások és módosítások és árrésvizsgálati határozatok). 2019 végén 167 villamosenergia-kereskedelmi engedélyese volt a Hivatalnak, ebből 76 teljes körű és 91 korlátozott.

Cégjogi események

Az MVM-NKM csoporton belül 2018-ban elkezdődött átalakulások 2019-ben folytatódtak. Ennek részeként 2019. június 30-i hatállyal megszűnt az NKM Földgázszolgáltató Zrt. mint földgázipari vállalkozás és az NKM Áramszolgáltató Zrt. mint villamosenergia-ipari és földgázipari vállalkozás. A két engedélyes összeolvadásával az NKM Energia Zrt. új jogi személyként jött létre. Villamos energia vonatkozásában az NKM Áramszolgáltató Zrt. villamosenergia-kereskedelmi és egyetemes szolgáltatói tevékenységét az NKM Energia Zrt. mint általános jogutód látja el. A tevékenységek végzéséhez szükséges működési engedélyeket az NKM Energia Zrt. a vonatkozó jogszabályok előírásai alapján megszerezte.

Az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága 2019. szeptember 17. napján engedélyezte azt a komplex tranzakciót, amelynek eredményeként a német E.ON SE megszerezte az RWE AG-nek az innogy SE-ben meglévő többségi részesedését („E.ON-RWE Tranzakció”). A tranzakció eredményeként az E.ON SE közvetett irányítást szerzett Magyarországon az ELMŰ és az ÉMÁSZ társaságokban.

A Hivatal 2019 októberében tudomásul vette az E.ON SE közvetett befolyásszerzését, és előzetes jóváhagyó határozatával engedélyezte azt, hogy az E.ON Hungária Zrt. 100% mértékű közvetlen befolyást szerezzen az ELMŰ és az ÉMÁSZ társaságokban. Az Európai Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága döntésével összhangban az E.ON Energiakereskedelmi Kft. villamosenergia-kiskereskedelmi üzletágának az értékesítési célú leválasztása a Hivatal felügyelete mellett zajlik. Az E.ON-RWE Tranzakció magyarországi végrehajtása áthúzódik 2020-ra.

2.3.5. Szervezett villamosenergia-piac engedélyezése, ellenőrzése

A HUPX Zrt. 2010. július 20-án kezdte meg a másnapi (spot) villamosenergia-piac működtetését 10 taggal. Az előző évek működése során már tapasztalt forgalomnövekedés 2019 során tovább folytatódott. Az átlagos havi forgalom a másnapi piacon mintegy 1,85 TWh volt. Az eddigi működés során a havi rekordot 2019 márciusában érte el a HUPX, amikor a kereskedett villamos energia mennyisége 2,02 TWh volt. A havi forgalom stabilnak tekinthető, minden hónapban meghaladta az 1,7 TWh-t. 2019-ben a teljes kereskedett mennyiség 22,24 TWh volt, ami az előző évhez képest 11,73%-os növekedést jelent. 2019 végén a másnapi piacon részt vevő tagok száma 60 volt.

A hazai napon belüli piac (HUPX Intraday Market – HUPX IDM) 2016. március 9-én indult el 25 taggal, 2019 végére a taglétszám 36-ra nőtt. A teljes kereskedett villamosenergia-mennyiség az év során 155,79 GWh volt. A legnagyobb havi kereskedett mennyiség 2019. decemberben volt, ez az OTC-kereskedéssel együtt majdnem elérte a 70 GWh-t. A hazai napon belüli piacra jelentős hatással volt az egységes napon belüli piac-összekapcsolás (SIDC) második hullámának 2019. november 19-i elindulása. Ez többek között azt jelentette, hogy – annak ellenére, hogy mindössze 1,5 hónap volt a piac-összekapcsolás 2019-ben – a 2018-as évhez képest teljes kereskedett villamosenergia-mennyiség közel megháromszorozódott, a legnagyobb havi kereskedett mennyiség pedig a SIDC-indulást megelőző legnagyobb mennyiséghez képest több mint 4,6-szorosára nőtt az első teljes kereskedett hónapban, azaz decemberben.

2.3.6. Közvilágítási üzemeltetési engedélyek

A szociális közműszolgáltatás kialakítása érdekében az egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi XXIV. törvény hatálybalépését követően, 2013. április 11-től változott a VET közvilágításra vonatkozó szabályozása. Ha a közvilágítási berendezést nem a közvilágításra kötelezett üzemelteti, akkor annak üzemeltetéséhez – a közvilágítási elosztóhálózat közvilágítási berendezései kivételével – közvilágítási üzemeltetési engedély szükséges, amelyet a Hivatal ad ki és vonhat vissza.

A tárgyévben a Hivatal 6 db közvilágítási üzemeltetési engedélyt és 34 db engedélymódosító határozatot adott ki, továbbá 2 db engedélyt visszavont.

2019-ben a Hivatal összesen 6 közvilágítási üzemeltetési engedélyesnél tartott helyszíni ellenőrzést. Az ellenőrzések során a Hivatal hiányosságot nem tárt fel.

Az engedélyesek által üzemeltetett lámpatestek száma meghaladja az 1,3 milliót, az elszámolási teljesítmény 90,41 MW. Egy lámpatest átlagos elszámolási teljesítménye 69 W. Budapesten egy lámpatest átlagos elszámolási teljesítménye 112 W.

Az engedélyek alapján a közvilágítási berendezések fényforrástípusonkénti megoszlása a következő: kompakt fénycső 43,43%; nátriumlámpa 37,53%; LED 16,94%; higanylámpa 0,99%; fénycső 0,49%; fémhalogén lámpa 0,33%; egyéb 0,29%.

2.3.7. Elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedélyek

Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről szóló 2014/94/EU irányelv alapján, valamint a hazai elektromobilitás elterjesztésének elősegítése céljából a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM, új nevén Pénzügyminisztérium, PM) által kidolgozásra került a Jedlik Ányos Terv, melyet a kormány 2015. július 23-án jóváhagyott. 2016. január 1-jétől elektromos gépjármű töltése a Hivatal által kapott engedély birtokában végezhető, engedélyköteles tevékenység.

2019. október 1-jétől változott a szabályozási környezet, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény kiegészült egy önálló, „az elektromobilitásra vonatkozó alapvető szabályok” fejezettel. A törvényben foglaltak végrehajtásának részletszabályait a 243/2019. (X. 22.) Korm. rendelet tartalmazza, amely 2019. október 26-án lépett hatályba. A Hivatal mind a törvény, mind pedig a végrehajtás részletszabályait tartalmazó rendelet megalkotásában aktív szerepet vállalt, az Innovációs és Technológiai Minisztérium koordinálásában az iparági konzultációkban és a jogszabályok konkrét szövegezésében is részt vett. A Hivatal az új szabályozási környezetnek való megfelelés érdekében a megváltozott engedélyezési és az új nyilvántartásba vételi eljárás kialakítását, az engedélyek és a nyilvántartásba vétel dokumentumaival kapcsolatos formai és tartalmi részletek kidolgozását elvégezte. 2019 folyamán 15 új szereplő számára adott ki elektromos töltőberendezés üzemeltetésére vonatkozó engedélyt a Hivatal, és 2 esetben módosította a már kiadott engedélyeket a töltőberendezések számában bekövetkezett változás miatt.

2019-ben három elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedélyesnél került sor helyszíni ellenőrzésre. Az ellenőrzések során a Hivatal hiányosságot nem tárt fel.

2.3.8. A határkeresztező kapacitások felosztása és a szűk keresztmetszetek kezelése

Az éves és havi határkeresztező kapacitások allokációja 2018 januárjától az Európai Bizottságnak a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló 2016/1719 rendeletében (2016. szeptember 26.) (a továbbiakban: FCA GL) foglaltak alapján a hosszú távú átviteli jogok harmonizált felosztási szabályai (Harmonised Allocation Rules; a továbbiakban: HAR), illetve a HAR-nak a Core kapacitászámítási régióra vonatkozó szabályai (a továbbiakban: CCR Core Annex to HAR) szerint történik.

2018 során került jóváhagyásra – szintén az FCA GL rendelkezései alapján – az egységes felosztási platform (Single Allocation Platform; a továbbiakban: SAP) létrehozásáról szóló módszertan is.

A 2019-re vonatkozó éves, havi (Magyarország összes európai uniós határa vonatkozásában) és részben napi (osztrák és horvát határok vonatkozásában) aukciókat a kontinentális Európa 20 átviteli rendszerirányítója¹⁴ által alapított és tulajdonolt, luxemburgi bejegyzésű Joint Allocation Office S.A. (JAO) mint SAP bonyolította le. A fennmaradó nem európai uniós határokon az érintett átviteli rendszerirányítók kétoldalú, explicit allokációkat szerveztek, a magyar–szlovák és magyar–román másnapi határkeresztező kapacitás allokáció kivételével, mely a cseh–szlovák–magyar–román piac-összekapcsolás (4M MC) keretében, a villamosenergia-tőzsdék bevonásával, implicit módon történt. A szűk keresztmetszetek kezelésének másik fontos elemét jelentő kapacitászámítást a müncheni székhelyű TSCNET Services GmbH¹⁵ végzi.

A Core kapacitászámítási régióban 2019-ben is folytatódott az áramlásalapú másnapi és napon belüli kapacitászámítási módszertan (Core FB DA/ID CCM project) kidolgozása.

A Hivatal évek óta erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy a 4M MC kapcsolódhasson a nyugat-európai villamosenergia-piacokhoz (Multi Regional Coupling – MRC). Ez a piac-összekapcsolás a lehetséges határok figyelembevételével, a legnagyobb társadalmi hasznot elérve Németországon és Ausztrián keresztül történhet meg. 2018 során az érintett szabályozó hatóságok kezdeményezésére és egyetértésével döntés született arról, hogy induljon el az Európában működő, fent már említett két piac-összekapcsolás (4M MC, MRC) NTC-alapú összekapcsolása. Erről a részt vevő szabályozó hatóságok 2018. december 21-én értesítették az érintett átviteli rendszerirányítókat és kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőket, egyúttal tájékoztatták az ACER-t és az Európai Bizottságot is. Az NTC-alapú piac-összekapcsolás egy átmeneti megoldás addig, amíg a Core kapacitászámítási régióban bevezetésre nem kerül az áramlásalapú kapacitászámításon alapuló piac-összekapcsolás (flow-based market coupling – FBMC). 2019 során a projektfelek két alkalommal – májusban és novemberben – találkoztak egymással. A szabályozó hatóságok megerősítették az érintett TSO-kat és NEMO-kat a munka folytatásáról, és a munkamegközelítés májustól az, hogy a szabályozó hatóságok csak abban az esetben jeleznek a projektfelek felé, ha a projekt okafogyottá válik a FBMC bevezetése miatt. A felek a novemberi ülésen rögzítették/megerősítették többek között, hogy (1) új határral, résztvevővel a projekt az indulásig nem bővíthető, (2) az ACER-t és az Európai Bizottságot rendszeresen tájékoztatják az ezzel kapcsolatos egyeztetéseken (Trilateral Coordination Group, Market European Stakeholder Committee), (3) a piaci szereplők tájékoztatására a projekt előrehaladásától függően később kerül sor és (4) a piac-összekapcsolás bevezetése 2020 harmadik negyedévében várható.

2.3.9. Tevékenységek szétválasztása

A villamos energia ellátási láncában az elosztóhálózati és az átviteli hálózati tevékenységek természetes monopóliumnak tekinthetők, mivel összességében gazdaságosabb, ha egy adott területen egyetlen elosztóhálózati, illetve az országban egyetlen átviteli hálózati társaság működik. A hálózathoz történő diszkriminációmentes hozzáférés biztosítása, valamint a szabályozott és a versenyfeltételek mellett működő tevékenységek közötti keresztfinanszírozás elkerülése érdekében a szabályozó hatóság a jogszabályokban foglalt tevékenységszétválasztási követelmények teljesülésének ellenőrzését folyamatosan végzi.

A villamosenergia-ipari átviteli rendszerirányító és az elosztóhálózati társaságok a 2009/72/EK irányelven alapuló VET szétválasztási szabályai szerint működnek.

¹⁴ 50 Hertz (DE), IPTO (GR), Amprion (DE), APG (AT), ČEPS (CZ), CREOS (LU), ELES (SI), ELIA (BE), EnerginetDK (DK), HOPS (HR), MAVIR (HU), PSE (PL), RTE (FR), SEPS (SK), Statnett (NO), Swissgrid (CH), TenneT (DE), TenneT (NL), Terna (IT), TransnetBW (DE)

¹⁵ 50 Hertz (DE), Amprion (DE), APG (AT), ČEPS (CZ), ELES (SI), EnerginetDK (DK), HOPS (HR), MAVIR (HU), PSE (PL), Swissgrid (CH), TenneT (DE), TenneT (NL), TransnetBW (DE)

A magyarországi villamosenergia-ipari tevékenység szétválasztási követelményei

Magyarországon a VET és a VET Vhr. tartalmazza a természetes monopoltevékenységek (átviteli rendszerirányítás, elosztás) más, versenyző villamosenergia-ipari tevékenységektől (termelés, kereskedelem, egyetemes szolgáltatás) való szétválasztására vonatkozó kötelező érvényű előírásokat.

2006-ban a rendszerirányító az állami tulajdonú, leányvállalatain keresztül termelői és kereskedelmi tevékenységet is végző MVM Zrt. része lett, így a korábbi független rendszerirányítói (Independent System Operator, ISO) modelltől Magyarország áttért a vertikálisan integrált vállalkozáson belüli önálló leányvállalatként működő átviteli rendszerirányítói modellre (Independent Transmission Operator, ITO). A tranzakció során az átviteli hálózat a rendszerirányító tulajdonába került.

Az MVM Zrt. olyan vállalati struktúrát alakított ki, amelyben a leányvállalatokat koordináló holdingtársaság nem végez engedélyes villamosenergia-ipari tevékenységet. 2018-ban Magyarországon egyetlen átviteli rendszerirányítóként a MAVIR ZRt. (változatlanul az MVM Zrt. önálló leányvállalataként) végezte engedélyesi tevékenységét. A Harmadik Energiacsomagban foglaltak végrehajtása érdekében 2012 elejére a kiszervezett tevékenységekre vonatkozó szerződések megszüntetésre kerültek.

A szétválasztási előírások szerint az egyes cégcsoportokon belül az elosztói engedélyesek is önálló gazdasági társaság formájában végzik tevékenységüket.

2.3.10. Az okos mérés bevezetésének előkészítése

A MAVIR Zrt. 100%-os tulajdonában lévő Központi Okos Mérés Zrt. (a továbbiakban: KOM) 2013-ban indított mintaprojektjének megvalósítása 2018. március 4-én befejeződött.

A KOM elkészítette és a jogszabályi előírásoknak megfelelően megküldte a mintaprojekt eredményeit összegző záródokumentumot a Hivatal számára. A Hivatal szakértő bevonásával vizsgálta meg a záródokumentum tartalmát. A szakértő és a Hivatal együttes megállapítása, hogy a záródokumentumban szereplő, az okos mérés hazai bevezetésére tett javaslat szakmailag nem megalapozott. A Hivatal írásban tájékoztatta az energiapolitikáért felelős minisztert a mintaprojekt eredményéről, és megküldte számára a részletes elemzést tartalmazó dokumentumot is.

2019 első negyedévében a Hivatal szakértő bevonásával összegezte az okos mérés témakörben lezajlott hazai mintaprojektek tapasztalatait. Ezek alapján és a nemzetközi legjobb gyakorlat figyelembevételével részletes elemzést és javaslatot készített az okos mérés magyarországi bevezetésére. A javaslat a nemzetgazdasági megtérülést figyelembe véve jelölte ki azt a fogyasztói szegmenst, ahol indokolt az okos mérés kiterjesztésének elkezdése nemzetgazdasági vonatkozásban pozitív NPV mellett. A Hivatal az elkészült javaslatot megküldte az energiapolitikáért felelős miniszternek. A megküldött javaslat alapján az ITM koordinációjával elkezdődött az okos mérés hazai kiterjesztésének jogszabályi előkészítése. 2019 decemberében megtörtént a Vet. szükséges módosítása, és elkezdődött az okos méréssel kapcsolatos részletszabályok kidolgozása. A szabályozási környezet kialakításában a Hivatal proaktívan részt vesz.

2.4. Árelőkészítés, árszabályozás

2.4.1. Rendszerhasználati díjak

A rendszerhasználati díjak közül az átviteli díj a nagyfeszültségű átviteli hálózat üzemeltetésével, karbantartásával, a hálózat fizikai veszteségével, az országos villamosenergia-rendszer irányításával, az egységesülő európai villamosenergia-rendszer kiépülésével kapcsolatos ún. piacintegrációval, valamint a villamosenergia-rendszer mindenkori termelés-fogyasztás egyensúlyának biztosításához szükséges tartalékkapacitások lekötésével kapcsolatos indokolt költségek fedezését szolgálja. Ennek a díjlemnek az átviteli rendszerirányító alapvető tevékenységének elismert költségeire kell fedezetet nyújtania.

Az átviteli hálózaton keresztül jut el a nagy erőművek által megtermelt villamos energia az elosztóhálózatba. Az elosztóhálózatot Magyarországon jelenleg 6 – területi monopóliummal rendelkező – elosztói társaság (engedélyes) működteti, tartja karban és fejleszti.

Az elosztási díjakból (elosztói alapidj, elosztói forgalmi díj, elosztói veszteségdíj, továbbá bizonyos felhasználói kategóriáknál elosztói teljesítménydíj, elosztói meddőenergia-díj és elosztói menetrend-kiegyensúlyozási díj), valamint a közvilágítási elosztási díjból származó bevétel az elosztóhálózati társaságoknak az elosztóhálózatok működtetésével és karbantartásával, az ügyfélszolgálati kötelezettségekkel, a hálózati veszteséggel összefüggésben felmerülő indokolt költségei fedezésére szolgál.

A rendszerhasználati díjak tekintetében 2019 elején az aktuális árszabályozási ciklus (2017–20) harmadik éve kezdődött. Mind a 2019., mind a 2020. évi díjak a Hivatal Módszertani útmutatójában foglaltak figyelembevételével kerültek számszerűsítésre¹⁶.

Az elosztói szolgáltatásminőség árszabályozási ösztönzése

Az ösztönzési rendszer a szolgáltatásminőségi mutatók éves értékelésén keresztül valósul meg.

Ennek értelmében a Hivatal az elosztói költség-felülvizsgálatok során (az árszabályozási ciklus indulását megelőzően) is figyelembe veszi, hogy az elosztók a vizsgált évben hogyan teljesítették a szolgáltatásminőségi mutatók elvárt szintjét, továbbá egymáshoz képest milyen szolgáltatásminőséget értek el. Ennek alapján a Hivatal az elismert indokolt költségek értékének megállapításánál (a műszaki jellegű résztevékenységek működési költségeinek összehasonlító vizsgálata során) a „jobban teljesítő” elosztóknál csökkenti a költséglevonás egyébként szükségesnek ítélt mértékét.

A 2016. évi vizsgálat megállapítása szerint minden elosztó mindhárom értékelt mutató tekintetében megfelelt, vagyis teljesítette a Hivatal által meghatározott minimális minőségi követelményeket, s az adatok között jelentős szórás sem volt. Ezért a Hivatal a 2017. évi induló költségbázis vonatkozásában, azaz a 2017. évi árak meghatározásához a szolgáltatásminőséggel kapcsolatban sem bónusz, sem másusz jellegű ösztönzés alkalmazását nem látta indokoltnak.

A szolgáltatásminőség ösztönzési rendszerének másik „árodali” elemét az egyes elosztói szolgáltatásminőségi mutatók romlását szankcionáló – a 2019. évet illetően a villamosenergia-rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2016. (XI. 14.) MEKH rendeletben megfogalmazott – szabályozás képezte.¹⁷ Ezen szabályozás szerint a Hivatal határozatában meghatározott szolgáltatásminőségi mutatók bármelyikének jelentősebb romlása esetén a nem megfelelően teljesítő elosztó a következő év második fél évében az elosztási díjakból a fenti rendeletben meghatározott (a romlás mértékétől és az érintett mutatók számától függő) mértékű árengedményt köteles adni a felhasználóknak.

A Hivatal az adatok rendelkezésre állása és feldolgozása után 2019 májusára végezte el a 2018. évi szolgáltatásminőségi mutatók értékelését. Az értékelés alapján a szolgáltatásminőségi mutatók alakulása nem támasztotta alá a szankció alkalmazását, így kötelező árengedmény nyújtására 2019 második fél évében nem került sor.

¹⁶ http://www.mekh.hu/download/7/1a/20000/modszertani_utmutato_villamos_energia_ii.pdf

¹⁷ Az ösztönzés szabályait 2013. november 1. előtt a villamosenergia-rendszerhasználati díjak megállapításának és alkalmazásának szabályairól szóló 64/2011. (XI. 30.) NFM rendelet, majd 2016-ig a villamosenergia-rendszerhasználati díjakról és alkalmazásuk szabályairól szóló 4/2013. (X. 16.) MEKH rendelet tartalmazta.

2.4.2. Egyetemes szolgáltatás

Az egyetemes szolgáltatás árszabályozási keretei

A kis fogyasztású felhasználók és a közintézmények (ha nem léptek ki a szabadpiacra) 2019-ben is az egyetemes szolgáltatás keretében, azaz minden elemében hatóságilag szabályozott áron vásárolhatták a villamos energiát.

A kis fogyasztású (egyetemes szolgáltatásra jogosult) felhasználók közé a lakossági¹⁸, valamint a kifizetésen vételező, összes felhasználási helyük tekintetében együttesen 3x63 A-nál nem nagyobb csatlakozási teljesítményű felhasználók (többnyire kisvállalkozások) tartoznak.

Az egyetemes szolgáltatás rendszerének 2008-as bevezetése óta az itt vételező lakossági és nem lakossági felhasználók számára is különálló árelemként jelenik meg a villamos energia mint termék egyetemes szolgáltatási ára, az ennek a „terméknek” a felhasználóhoz való eljutását biztosító rendszerhasználat díja (díjai), valamint az adók és adójellegű tételek.

A 2013 novemberében megvalósult ún. második rezsicsökkentés egyik intézkedéseként az adójellegű tételek (az ún. pénzeszközök) – a korábbi időszaktól eltérően – a lakossági felhasználók számláiban már nem jelennek meg, azokat (az energiaadóhoz hasonlóan) csak a nem lakossági felhasználók kötelesek fizetni.

Az egyetemes szolgáltatási ár fogalma a villamos energia esetében tartalmilag csak a termékre (a szolgáltató elismert költségeivel együtt) vonatkozik, a rendszerhasználati díjakat (és a fentiekben jelzett többi árösszetevőt) nem tartalmazza.

A villanyszámlában – a 2013. november 1. óta már csak a nem lakossági felhasználók (függetlenül attól, hogy versenypiaci kereskedő vagy egyetemes szolgáltató látja el őket) által – megfizetendő két ún. pénzeszköz egyike teremti meg a villamosenergia-ipari nyugdíjasok kedvezményes árú villamosenergia-ellátásának fedezetét, míg a harmadik (kapcsolt termelés szerkezet-átalakítási díj) a távhőszolgáltatás támogatására szolgáló tétel.

Az egyetemes szolgáltatási árakat 2011. február 1-jétől a nemzeti fejlesztési (2019-re már innovációs és technológiai) miniszter rendeletben [4/2011. (I. 31.) NFM rendelet] állapítja meg. Az árakra a Hivatal tesz javaslatot a miniszternek. A Hivatal a 2020. januártól hatályos egyetemes szolgáltatási árakra vonatkozó rendeletmódosítási javaslatát a rezsitörvény vonatkozó rendelkezésének¹⁹ alapulvételével készítette elő. Az egyetemes szolgáltatói árrés elismert fajlagos mértéke (0,986 Ft/kWh) 2020. január 1-jével nem változott.

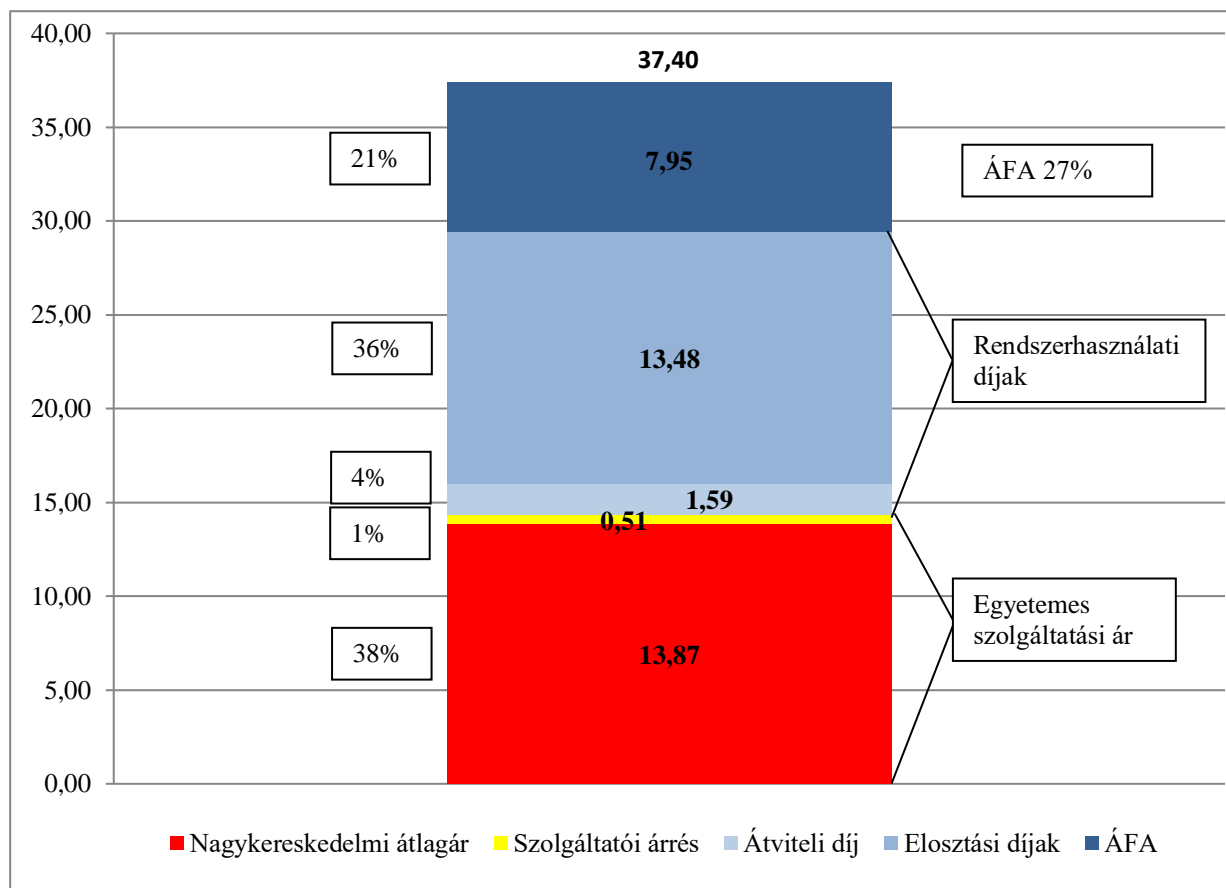
¹⁸ 2013. december 31-től bizonyos feltételekkel lakossági fogyasztónak minősülnek a társasházak is (VET 3. § 42. pont).

¹⁹ A rezsitörvény 2. § (1) bekezdése ugyanis kimondja: „A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 3. § 7. pontjában meghatározott egyetemes szolgáltatás keretében vételező, a Vet. 3. § 42. pontjában meghatározott lakossági fogyasztó részére, az egyetemes szolgáltató által kibocsátott számlában a 2014. augusztus 31-ét követő időszakban igénybe vett villamos energiáért fizetendő összeg nem haladhatja meg a 2013. november 1-jén alkalmazott díjak alapján azonos energia mennyiségre, azonos számú hónapra, azonos körülmények között (azonos árszabás mellett) számított összeg 94,3%-át.”

Az egyetemes szolgáltatásban ellátott lakossági felhasználók végfelhasználói ára

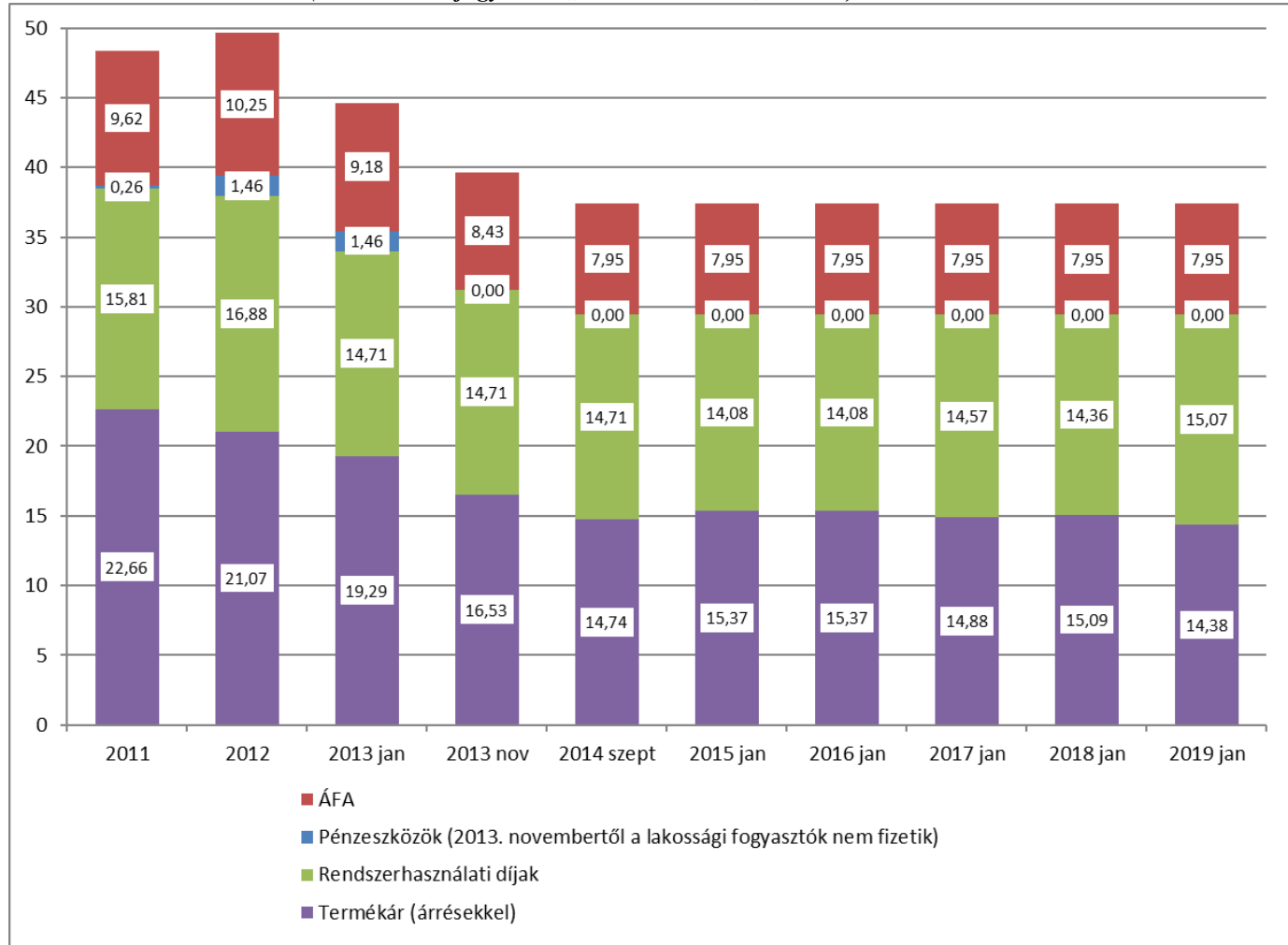
Az egyetemes szolgáltatásban ellátott lakossági felhasználók által fizetendő végár 2019. január 1-jén (az egyes árösszetevők különböző mértékű és irányú változása mellett) nem változott. A 2019. januári lakossági ár szintjét és szerkezetét az alábbi ábra illusztrálja.

11. ábra: Az egyetemes szolgáltatásban villamos energiát vételező lakossági fogyasztók 2019. évi országos átlagos végfelhasználói árának („A1” árszabás, 2400 kWh/év fogyasztás mellett) összetevői (Ft/kWh)

A 12. ábra az egyetemes szolgáltatásban ellátott lakossági fogyasztók 2011-től érvényes országos átlagos végfelhasználói árait és azok összetevőit mutatja be. (A végár 2014. szeptember 1. óta változatlan.)

12. ábra: Országos átlagos lakossági végfelhasználói átlagárak az egyetemes szolgáltatásban 2011-től (2400 kWh/év fogyasztás „A1” árszabásban, Ft/kWh)

Árrésellenőrzés

A Hivatal a tárgyévét követő év április 30-ig köteles a villamos energia egyetemes szolgáltatók rendeletben meghatározott kereskedelmi árrésének ellenőrző vizsgálatát végrehajtani. A Hivatal az árrésellenőrzést 2019-ben is határidőre elvégezte.

3. A földgázpiac szabályozása és működése

3.1. A földgázpiac működése

3.1.1. A földgázpiaci modell

A földgázpiacon a hazai felhasználók szabadon választhatnak földgázkereskedőt, aki biztosítja az ellátásukat, vagy dönthetnek a saját jogon történő földgázbeszerzés mellett is. Az ellátást biztosító források származhatnak importból vagy hazai földgáztermelésből.

A földgáz-kereskedelem élénkítése érdekében a néhány éve bevezetett korlátozott földgáz-kereskedelmi működési engedély iránti érdeklődés továbbra is élénk, 2019-ben újabb 21 piaci szereplő léphetett a hazai földgázpiacra egyszerűsített engedélyezési eljárás keretében. A jogszabályi környezet 2016. év végi változása lehetőséget teremtett arra, hogy hazai szereplők is kérhessenek „kvázi” nagykereskedelmre jogosító korlátozott földgáz-kereskedelmi engedélyt, így egyre több a magyarországi székhelyű engedélyesek száma. Ezen engedélyesi szegmens piaci magatartása ugyanakkor eltérhet a külföldi földgázkereskedőktől megszokott magatartástól, ezzel új kihívásokat állítva a Hivatal elé. Emellett a Hivatal 3 – felhasználók ellátására is feljogosító – földgáz-kereskedelmi működési engedélyt is kiadott.

2019-ben a Hivatal egyebek mellett az alábbi földgáz-vonatkozású ún. cégjogi eseményekhez, közvetlen vagy közvetett befolyásszerzésekhez járult hozzá:

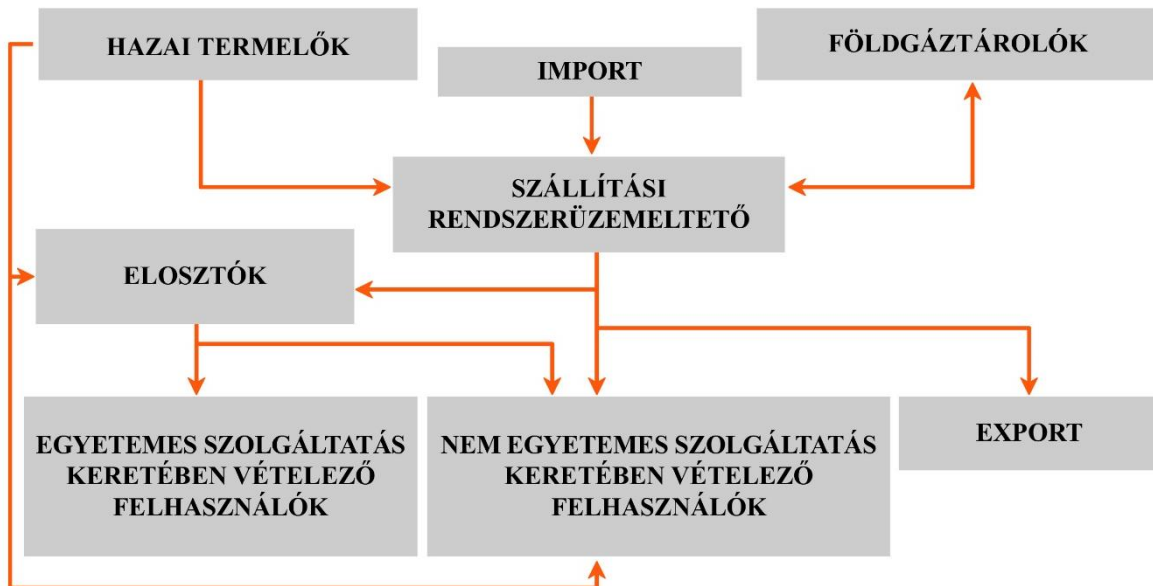
- Stofa György 100%-os közvetlen befolyásszerzése a Keroleum Kft.-ben,
- az MSZKSZ 100%-os közvetlen befolyásszerzése az MMBF Zrt.-ben,
- az AIK ENERGY LTD 100%-os közvetlen befolyásszerzése a Keroleum Kft.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetlen befolyásszerzése az NKM Észak-Dél Földgázhálózati Zrt.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetlen befolyásszerzése az NKM Földgázhálózati Kft.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetlen befolyásszerzése az NKM Energia Zrt.-ben,
- az NKM Földgázszolgáltató Zrt. és az NKM Áramszolgáltató Zrt. egyesülése összeolvadás útján,
- az NKM Energia Zrt. 100%-os közvetlen befolyásszerzése az NKM Földgázhálózati Kft.-ben,
- a Duna Aszfalt Kft. 24,19%-os közvetett befolyásszerzése a Mátrai Erőmű Zrt.-ben,
- az Opus Global Nyrt. 72,66%-os közvetett befolyásszerzése a Mátrai Erőmű Zrt.-ben,
- a Maecenas Universitatis Corvini Alapítvány 10%-os közvetett befolyásszerzése az FGSZ Zrt.-ben,
- a Maecenas Universitatis Corvini Alapítvány 10%-os közvetett befolyásszerzése a MOL Commodity Trading Kft.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetett befolyásszerzése az NKM Észak-Dél Földgázhálózati Zrt.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetett befolyásszerzése az NKM Földgázhálózati Kft.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetett befolyásszerzése az NKM Energia Zrt.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetett befolyásszerzése az NKM Földgázszolgáltató Zrt.-ben,
- az MVM Zrt. 100%-os közvetett befolyásszerzése az NKM Áramszolgáltató Zrt.-ben,
- az NRG Contract Kft. 24,99%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- Viktor Veronika Alexa 7,97%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- Viktor László 24,99%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- Viktor László Bence 7,97%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- az SPS Holding Kft. 99,98%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- Viktor Csenge Vivien 7,97%-os közvetett befolyásszerzése a Tisza Erőmű Kft.-ben,
- az MGT ZRt. és az FGSZ Zrt., egyesülése az MGT ZRt. FGSZ Zrt.-be történő beolvadása útján.

Az ország ellátását biztosító importszállítások a keleti irányból Beregdaróc hálózati ponton a Testvériség vezetéken, míg nyugati irányból az ausztriai Baumgartenből érkező HAG-vezetéken történtek. A Magyar Gáz Tranzit Zrt. (MGT ZRt.) által megépítésre került és kereskedelmi működését 2015. július 1-jén

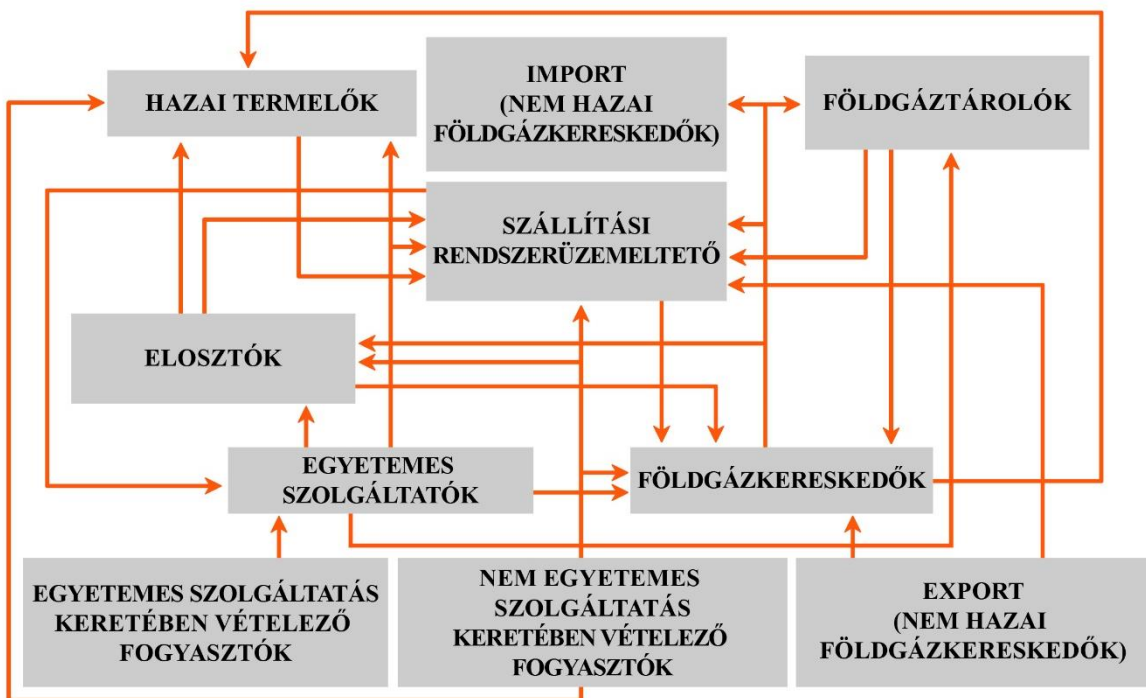
megkezdő szlovák–magyar összekötő földgázvezeték 2019 negyedik negyedévében az FGSZ Zrt. működtetésébe, majd az év végével tulajdonába került. Az ukrán–magyar határponton 2013. június 1-jétől kezdődően folyamatosan van kifelé irányuló szállítás, melynek mértéke 2019. naptári évben, éves szinten az ukrán import mintegy 25%-át teszi ki.

A horvát és román összeköttetésen 2018-ban már teljes egészében megvalósult a kétirányú szállítás.

13. ábra: A hazai földgázpiac szerkezete (fizikai áramlás)

14. ábra: A hazai földgázpiac szerkezete (pénzügyi áramlás)²⁰

²⁰ Minden szín külön pénzügyi kapcsolatot jelöl, és földgázipari tevékenységként értendő, ezért nem feltétlenül egyezik meg a társasági adatokkal.

A lakossági földgázfelhasználás szezonális, azaz a téli fűtési időszakban megnövekedett földgázigény miatt szükséges, hogy a rendelkezésre álló importforrások és a hazai termelés mellett a nyári időszakban feltöltött földgáztárolókból biztosítható legyen a teljes ellátás. A földgáztárolókban jogszabályi rendelkezés alapján az arra kötelezett szolgáltatóknak az elmúlt tíz év legmagasabb téli fogyasztásának legalább 60 százalékát kell elhelyezniük, aminek következtében az egyetemes szolgáltatók helyeztek el nagyobb mennyiségű földgázkészletet, jellemzően a felajánlás keretében vásárolt forrásból és közvetett formában. A 2019-es év ugyanakkor rendkívülinek tekinthető olyan szempontból, hogy egészen az év legvégéig kérdéses volt az Ukrajna irányából érkező, 2020. január 1-jét követő időszak földgázszállítása. A hazánkban aktív földgázkereskedők ezen kockázat csökkentésének egyik módját a földgáztárolói készletek maximális kihasználásában látták, és a betárolási időszakban, a kapacitások intenzív kihasználása mellett teljes mértékben feltöltötték a földgáztárolói készleteket. 2019 Q4 negyedévének bizonytalansága mellett a betárolt készletek szintje nem is változott, 2020. január 1-jével a teljes feltöltési szint jellemezte valamennyi földgáztárolót.

A biztonsági földgázkészlet mértéke ugyanezen bizonytalanságra tekintettel 2019. augusztus 1-jétől megemelésre került. A biztonsági földgázkészlet tárolására 15 374 000 MWh (kb. 1450 millió m³) kapacitás és betárolt földgázkészlet áll Magyarország rendelkezésre, az energiapolitikáért felelős miniszter által meghatározott²¹ feltöltöttségi szinttel. A biztonsági földgázkészlet az esetleges importforrások kiesése miatt felmerülő forráshiány enyhítése érdekében, elsősorban a lakossági felhasználók ellátására szolgál. Ezen forráskiesés esetén túl a biztonsági készlet a végső menedékes kereskedő kijelöléséig maximum 7 napig biztosítja a szükséges földgázforrásokat az új kereskedő kijelöléséig.

3.1.2. Nagykereskedelem és kiskereskedelem

A 2016-ban beszerzett földgázforrások összetételét az alábbi táblázat mutatja be:

11. táblázat: Földgáz-forrásszerkezet

Éves országos import és belföldi termelés	Mrd m ³	%
	14,4	100%
Hazai termelés²²:	2,13	10,3%
Import:	18,65	89,7%
– ezen belül keleti irányból:	12,81	68,7%
– ezen belül nyugati irányból:	4,55	24,4%
– ezen belül déli irányból:	0,0	0,0%
– ezen belül északi irányból:	1,29	6,9%

Az import földgázforrások túlnyomó részben orosz eredetűek, így az ausztriai Baumgartenből érkező HAG-vezetéken vásárolt földgáz nagy része is az. A hazai termelés földgázforrásokon belüli aránya az előző évek csökkenő tendenciáját mutatta 2019-ben is, emellett az importált mennyiség – a már említett 2020. januári ukrán irányból történő útvonalkiesés kockázata miatt megnövekedett betárolásra tekintettel – jelentős növekedést mutat az előző évi sinthez képest. A hazai termelés és import aránya stabilan 10–90% körüli megoszlást mutatja. A keleti irányú import (68,7%) az előző évekhez hasonlóan 2019-ben is meghaladta a nyugati irányú importot (24,4%), ugyanakkor az északi irányú betáplálás is közel 7%-ot tett ki.

A kiskereskedelmi piacot a 2004. évi piacnyitás óta kettős szerkezet jellemzi: a hatósági áras és a szabadáras szegmens elkülönülése. A két szegmens egymáshoz viszonyított súlya a piacnyitással folyamatosan a szabadpiac javára tolódott el. A hatósági áras közüzemi szolgáltatást – melynek

²¹ A földgáz biztonsági készlet mértékéről szóló 13/2015. (III. 31.) NFM rendelet 2. § (1) bekezdés.

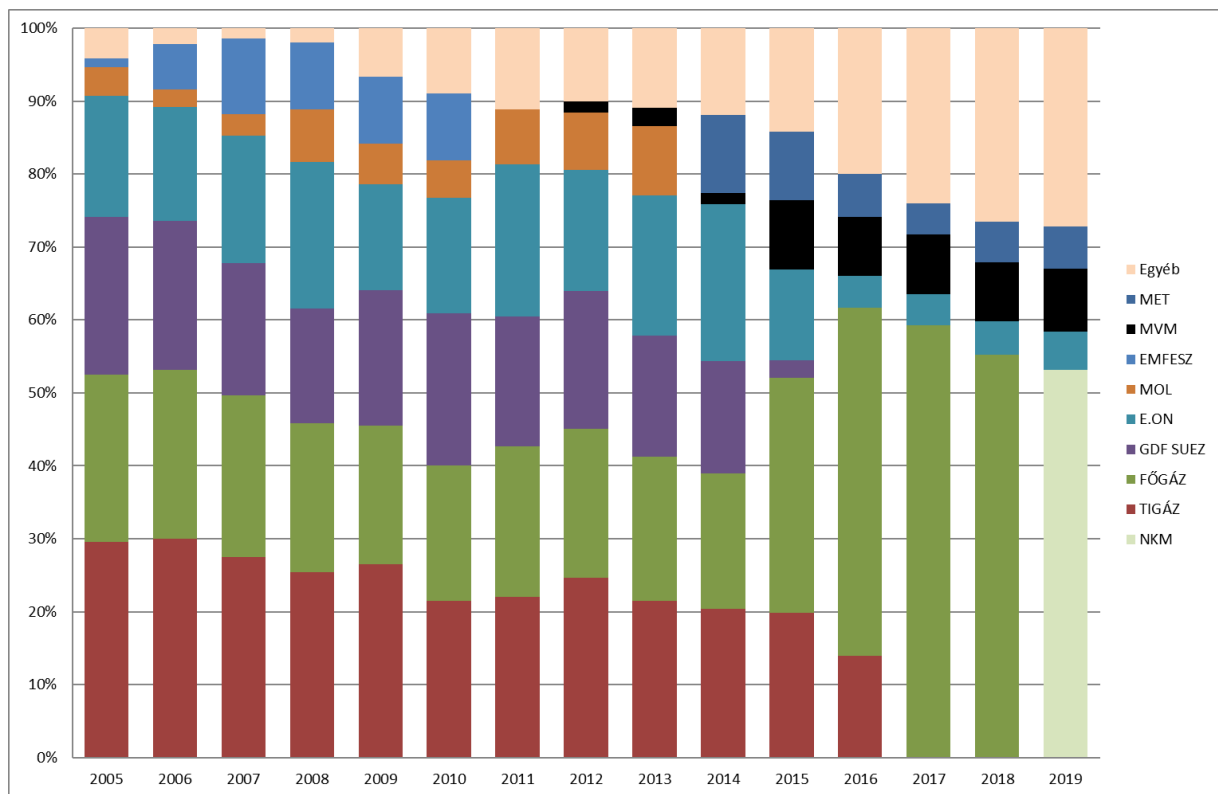
²² A termelőktől a szállítóvezetékbe átvett (keverőköri átadást is tartalmazó), bizonylatolt mennyiség. Nem tartalmazza a szigetüzembe táplált, a termelőktől közvetlenül a fogyasztóknak átadott, valamint a földgáztermelők saját termeléséből felhasznált földgázt.

igénybevételére korábban minden felhasználó jogosult volt – 2009. július 1-jétől felváltotta a jóval szűkebb jogosultsági körre vonatkozó egyetemes szolgáltatás.

Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók (lakossági fogyasztók, a 20 m³/óra kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező egyéb felhasználók és az önkormányzati bérlakásban élők felhasználási helyei ellátása biztosításának mértékéig a helyi önkormányzat) továbbra is döntően egyetemes szolgáltatás keretében vételeznek, az ország teljes területére működési engedéllyel rendelkező NKM Energia Zrt. egyetemes szolgáltató ellátásában. Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókkal szemben földgáz-értékesítési és szerződéskötési kötelezettség terheli.

Az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók vagy már korábban is a szabadpiacról vételeztek energiát, vagy csak az egyetemes szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság megszűnésével kerültek szabadpiacra (kis- és közepes fogyasztású felhasználók és a távhőtermelők). 2019. december végén 45 társaság rendelkezett földgáz-kereskedelmi működési engedéllyel, amelyek jórészt ipari felhasználóknak vagy más földgázkereskedőknek értékesítettek földgázt.

15. ábra: Befektetői csoportok részesedésének változása a kiskereskedelmi piacon értékesített földgáz mennyisége alapján (2005–2019)

12. táblázat: Piaci részesedések a felhasználási helyek száma alapján 2019. decemberben

Szolgáltató/felhasználók száma (2019. december 31-én)	Egyetemes szolgáltatás	Szabadpiac	Összesen	Részesedés
NKM Energia ZRt.	3 330 569	45 327	3 375 896	98,93%
E2 Hungary Zrt.	0	14 918	14 918	0,44%
E.ON Energiakereskedelmi Kft.	0	10 833	10 833	0,32%
Egyéb	150 db	10 616	10 766	0,32%
Összesen	3 330 719	81 694	3 412 413	100,00%

3.1.3. Engedélyezés és felügyelet

A Hivatal – a GET és a vonatkozó kormányrendelet rendelkezéseivel összhangban – az általa kiadott engedélyben állapítja meg a földgázpiaci engedélyesi tevékenységek, valamint a kapcsolódó tevékenységek folytatásának feltételeit, ellenőrzi az engedélyben foglaltak betartását, a követelményeknek való folyamatos megfelelést, és szükség esetén jogkövetkezményeket alkalmaz.

A Hivatal az elmúlt évben az engedélyezés, felügyelet és árszabályozás tárgyában 183 határozatot hozott és 89 végzést adott ki. 2019 során 24 új (3 földgáz-kereskedelmi, 21 korlátozott földgáz-kereskedelmi és 1 egyetemes szolgáltatási) működési engedély került kiadásra. A Hivatal – az engedélyes társaságok kérésére – 10 működési engedélyt vont vissza, ebből 3 társaság ugyanakkor a visszavonással egyidejűleg új engedélyt is szerzett. Engedélyek felülvizsgálatára vagy módosítására közel 40 alkalommal került sor. Emellett engedélyesi üzletszabályzat, szabályzatok jóváhagyása vagy módosítása témakörben összesen 50 esetben, közműegyeztetés tárgyában kötelezést tartalmazó határozatot 19 esetben, megfelelési jelentés és program tárgyában 11 alkalommal, engedélyesi panasz ügyében 4, Open Season (nyíltkapacitás-felajánlási) eljárás keretében 4 esetben hozott döntést a Hivatal.

Az országos magasnyomású szállítóvezeték-rendszert 2015. június 1. és 2019. október 4. között az FGSZ Földgázszállító Zrt. (FGSZ Zrt.) és a Magyar Gáz Tranzit ZRt. (MGT ZRt.) üzemeltette, hisz ezen időszakban mindkét társaság rendelkezett szállítási rendszer-üzemeltetési engedéllyel. Az MGT ZRt. felett az állami tulajdonosi jogokat – a szétválasztási szabályoknak való megfelelés érdekében – a Belügyminisztérium gyakorolta, amely 2019. során azt a döntést hozta, hogy az MGT ZRt. által üzemeltett rendszert az FGSZ Zrt. részére értékesíti, ennek okán az MGT ZRt. engedélye 2019. október 4. gáznapjával visszavonásra került, végül az MGT ZRt. 2019. december 31-ével beolvadt az FGSZ Zrt.-be. Tekintettel arra, hogy a magasnyomású szállítóvezeték-rendszer jelentős része mindig is az FGSZ Zrt. üzemeltetése alatt állt, ő látja el az együttműködő földgázrendszer mindenkori rendszerirányítási feladatait.

A Hivatal a gázpiac egyik alapidokumentumának számító Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (ÜKSZ) kialakításával, továbbfejlesztésével kapcsolatban minden szabályzati bizottsági ülésen részt vett, iparági egyeztetéseket folytatott annak érdekében, hogy a megkülönböztetésmentes, átlátható és hatékony piaci verseny elvei a lehető legjobban érvényesüljenek.

Ezen túlmenően a Hivatal 2017-ben az ÜKSZ átfogó felülvizsgálata mellett döntött, és az iparág bevonásával az ÜKSZ konszenzuson alapuló módosítására egy felülvizsgálati projektet indított. A közel másfél éves munka során az ÜKSZ-ben szabályozott témakörök koncepcionális felülvizsgálatát követően az iparág a Hivatal aktív részvételével megalkotta az új ÜKSZ normaszövegszerű javaslatát, mi több, 2019. október 1-jei hatállyal jóváhagyásra került a projekt eredményeként kialakult új szabályzat.

Emellett sor került továbbá az alacsonyabb rendű szabályozási környezet, így különösen az FGSZ Zrt. és a Magyar Gáz Tranzit ZRt. által üzemeltett platformok, valamint az FGSZ Zrt. és a CEEGEX Közép-Kelet-Európai Szervezett Földgázpiac Zrt. által üzemeltetett kereskedelmi felületek szabályzatainak módosítására is.

2018. után 2019. május 29-én a Hivatal ismét feltételekhez kötötte a 2019. július 1-jén esedékes éves kapacitásaukciót, Mosonmagyaróvár és Balassagyarmat rendszerösszekötési pontra vonatkozóan meghirdetésre kerülő szabad kapacitások felajánlását. A Hivatal döntése értelmében:

- a) a 2019/20. és a 2020/21. gázévre minden felkínálható kapacitás kerüljön éves kapacitásként meghirdetésre, betartva a *földgázszállító rendszerekben alkalmazott kapacitásallokációs mechanizmusokat szabályozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról és a 984/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről* szóló 2017/459/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: CAM NC) 8. cikk (7) bekezdésében foglalt elkülönítési szabályokat,
- b) a 2021/22-től 2023/24-ig terjedő időszakban a műszaki kapacitás legalább 50%-a maradjon meg az egy évnél rövidebb időtávú kapacitástermékek értékesítésére, csak a fennmaradó szabad kapacitás kerüljön értékesítésre éves kapacitásként,
- c) a 2024/25. gázévtől kezdődően éves kapacitások ne kerüljenek meghirdetésre.

A Hivatal a hosszú távú kapacitáslekötések miatt esetlegesen bekövetkező szerződéses szűkületek kialakulásának vizsgálata tárgyában konzultációs eljárást indított és folytatott le a CAM NC alapján. A konzultációs folyamat során az érintett szabályozó hatóságok megállapodtak a folyamatban és elvekben, majd az elkészült javaslatához érkezett észrevételekre is figyelemmel az érintett nemzeti szabályozó hatóságok egyeztettek a határozatok tartalmáról. A Hivatal az egyes rendszerösszekötési pontokon jogosult és köteles a kapacitás nagyobb részének rövidebb időtávra történő elkülönítéséről dönteni az értékesítési lánc alacsonyabb szintjén lévő piacok lezárásának elkerülése érdekében. A Magyarország számára elérhető források és gázszállítási útvonalak ma még nem látható módon fognak átalakulni az elkövetkező öt évben. Jelenleg nem állnak rendelkezésre pontos információk arról, hogy a North Stream 2 (a továbbiakban: NS2) szállítási útvonal milyen mértékben fogja kiváltani a Nyugat-Európába irányuló szlovák tranzitot, ami jelentős mértékben befolyásolja a régiós földgázpiacok likviditását és áramlási irányát. A jövőben további új, alternatív források és a régiót érintő potenciális fejlesztések válhatnak elérhetővé, de egyelőre egyik folyamat esetében sem került sor a végső beruházási döntés meghozatalára. Abban az esetben, ha nem nyílik jelentős volument szállítani képes, új forrásokkal megtámogatott importlehetőség, akkor a domináns piaci szereplő a kapacitások hosszú távra történő lekötésével képes piaclezárást megvalósítani, ezáltal ismét piaci erőfölényes helyzetbe kerülhet. Mivel a kapacitások hosszú távra történő lekötésével a domináns piaci szereplő piaci erőfölényes helyzetbe kerülhet, indokolt, hogy a Hivatal – a CAM NC által előírt kötelezettségének megfelelően – növelje a kapacitásokra a rövid távú termékekre félretett kapacitások arányát annak érdekében, hogy a piaclezárás kockázatát mérsékelje. A kapacitások értékesítésének későbbre halasztása lehetőséget ad arra, hogy a helyi kereskedők – a jövőben várható fejlesztésekről biztos információt szerezve – kiegyenlítettebb feltételek mellett tudjanak ajánlatot tenni a kapacitásokra. A döntés meghozatala során a Hivatal figyelemmel volt arra is, hogy érvényesüljön a szabályozó hatóság által kitűzött cél, azaz biztosított legyen a nemzeti piac agresszív gazdasági interakciók elleni védelme, ugyanakkor érvényre jussanak a szállítási rendszer-üzemeltetők gazdasági érdekei is.

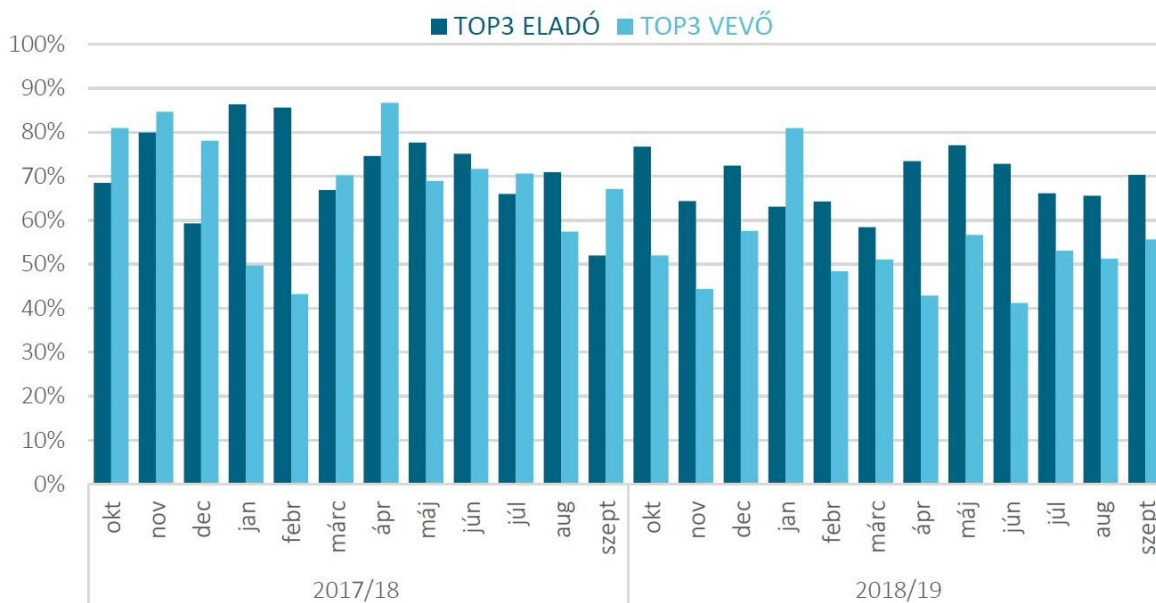
A GET rendelkezik a földgázelosztó tevékenység általános szabályairól, ezen belül az engedély kiadásának feltételeiről és az elosztó együttműködési kötelezettségéről az együttműködő földgázrendszer fejlesztésének és üzemeltetésének biztosítása érdekében.

A földgázelosztói rendszerek üzemeltetését 10 regionális elosztótársaság végzi. Ezek közül öt nagy társaság – földrajzilag felosztva az ország területét – végzi a regionális elosztói tevékenység túlnyomó részét.

A 2013. január 1-jétől működő szervezett földgázpiacon (CEEGEX) kötött ügyletek száma 2019-ben tovább növekedett, köszönhetően annak, hogy a tagok száma időközben 40-re emelkedett. A növekedést segítette továbbá az euróalapú kereskedés bevezetése. Az elmúlt évek során a spot piaci kereskedés területén a CEEGEX fokozatosan átvette a vezető szerepet az FGSZ által üzemeltetett Kereskedelmi Platformtól, 2019 során gyakorlatilag a teljes szervezett piaci spot kereskedelmi forgalom már a CEEGEX-en zajlott. A CEEGEX fő piacán, a Day Ahead (DA) piacon, látványos forgalombővülés zajlott az elmúlt (2018/19) gázévben. Míg a 2017/18-as gázévben az összes Day Ahead jellegű kötés 6,7 TWh volumenű volt, addig a 2018/19-es időszakban ennek több mint négyszerese cserélt gazdát a DA-piacon (28,3 TWh). A napon belüli (Within Day – WD) piac nem követte ezzel arányosan a DA-piac forgalombővülését, a 2017/18-as 1 TWh-s szintről 1,8 TWh-ra emelkedett a kereskedett mennyiség.

A piacon a vevők és eladók koncentrációja a nyugati tőzsdékhez képest a bővülés ellenére továbbra is magas maradt. A 2017/18-as gázévben a top 3 eladó aránya éves átlagban 72% volt, és ez csak kismértékben mérséklődött a következő gázévben 69%-ra. A vevői oldalon jelentősebb volt a javulás: 69%-ról 53%-ra csökkent a három legnagyobb szereplő részesedése (továbbiakban top 3).

16. ábra: A három legnagyobb szereplő részesedése a CEEGEX DA-piacon

Még 2017-ben új feladatként jelentkezett, hogy a Hivatal az egységes elektronikus közműnyilvántartásról szóló 324/2013. (VIII. 29.) Korm. rendelet (e-közmű rendelet) szerinti felügyeleti hatóságként a közművezeték-üzemeltetőket – jellemzően a földgázelosztókat és a szállítási rendszer-üzemeltetőket – adatszolgáltatásra, nyilatkozattételre hívja fel, és ellenőrizzé a közműegyeztetési eljárások lebonyolítását. Az ezen eljárások során hozott döntések 2018-ban a Hivatal földgáz-vonatkozású határozatainak közel 40%-át tették ki, mely szám 2019 évre jelentősen csökkent (19 ilyen tárgyú határozat született, mely a földgáz-vonatkozású határozatok 10%-át tette ki).

3.1.4. Tevékenységek szétválasztása

A GET szerint a számviteli szétválasztás minden földgázipari vállalkozás számára kötelező, mentesség nem adható. Ha a földgázszállítási, a földgázelosztási és a földgáztárolási tevékenységet vertikálisan integrált földgázipari vállalkozás végzi, az engedélyköteles tevékenységeket a hozzájuk közvetlenül nem kapcsolódó egyéb tevékenységektől elkülönült, jogilag szétválasztott, valamint szervezeti és döntéshozatali szempontból független szervezetben és döntéshozatali eljárás alkalmazásával kell ellátni, kivéve:

- a 100 000-nél kevesebb felhasználó ellátását biztosító földgázelosztót,
- a vezetékes PB-gáz-szolgáltatót.

A szétválasztási követelmény és az ezt vizsgáló tanúsítási eljárás kötelezettsége onnan ered, hogy a szállítás, valamint az elosztás és tárolás is monopoltevékenység, ezért az uniós előírásoknak megfelelően szigorú szabályok betartására van szükség: az infrastruktúrához diszkriminációmentes hozzáférést kell biztosítani, valamint ezeket a tevékenységeket el kell választani a kitermeléstől és a kereskedelemről.

A vonatkozó jogszabályi rendelkezés értelmében a szállítói tevékenységet egy elkülönült szervezeti egységben és független döntéshozatali folyamat biztosításával kell végezni. A rendszer-üzemeltetés vezetői nem vehetnek részt más (engedélyhez kötött) földgázipari tevékenységben sem közvetlenül, sem pedig közvetve. Az információáramlás tekintetében a rendszer-üzemeltetőnek ugyanúgy kell végeznie földgázipari tevékenységeit a tulajdonosi köréhez tartozók esetében, mint a piac más szereplője vonatkozásában.

Az FGSZ Zrt. mind fizikailag (úgy mint székhely, hivatali épület), mind jogilag, mind tevékenység szempontjából el lett választva minden más földgázipari tevékenységet folytató gazdasági szervezettől, az EU-irányelvnek megfelelő tevékenység-szétválasztási szabályok érvényesülését biztosító ún. ITO- (Independent Transmission Operator) modell szerint működik. A modell lényege, hogy a szállítási

rendszer-üzemeltetői tevékenységet végző vállalat, amely egy vertikálisan integrált vállalatcsoport része, a vállalatcsoporton belüli termelői, kereskedelmi tevékenységektől történő szétválasztásra vonatkozó szabályok szerinti működése biztosított legyen. Az ITO-modell keretei között az FGSZ Zrt.-nek az anya- és leányvállalatoktól egyaránt függetlenül kell működnie. Az MGT ZRt. a sikeres tanúsítása érdekében a teljes tulajdonosi szétválasztást valósította meg, az államszervezet szintjén történő szétválasztásra előírt rendelkezések szerint. Kormányhatározat alapján az MGT ZRt. teljes részvénycsomagját a magyar állam megvásárolta, és az állami tulajdonosi jogok gyakorlására a Belügyminisztérium került kijelölésre.

A Magyarországon működő 10 földgázelosztói engedélyes társaság közül 5 nagyobb, regionális társaság van, 100 000-nél több felhasználóval. Az 5 nagy társaság már 2007-ben végrehajtotta a jogi szétválasztást, eszerint a földgázelosztási és a földgáz-kereskedelmi tevékenységeket külön társaságokban végzik. A korábbi közüzemi szolgáltatói engedélyesek közül 2016 előtt az egyetemes szolgáltatói engedéllyel rendelkezők többségének versenyipiaci földgáz-kereskedelmi engedélye is volt, mely tevékenységeket számviteli szétválasztás mellett végezték, vagy létrehoztak jogilag független kereskedői engedélyes társaságokat a társaságcsoporthoz belül. 2015 és 2016 során a 7 egyetemes szolgáltató közül 4 visszaadta működési engedélyét, míg az 5. cégjogi esemény következtében beolvadással szűnt meg, és mára az NKM Földgázszolgáltató Zrt. mellett csak a Csepeli Erőmű Kft. rendelkezik ilyen engedéllyel. Ezzel párhuzamosan a legtöbb volt egyetemes szolgáltatótársaság versenyipiaci földgáz-kereskedelmi tevékenységét is felszámolta, felhasználóit más szereplőknek adta át, és működési engedélyét visszaadta.

3.2. Ellátásbiztonság

A Hivatal a megfelelő földgázellátás biztosítása érdekében folyamatosan vizsgálja a magyar földgázpiac helyzetét, az egyes szereplők aktivitását, tevékenységét, szükség esetén intézkedéseket tesz. A Hivatal kiemelten vizsgálta az ellátásbiztonságot és a lehetséges importforrás-lehetőségeket, tekintettel többek között arra is, hogy a 2019 végével megszűnő hosszú távú ukrainai importszerződés sorsa bizonytalan volt, és egészen az év utolsó napjaiig nem is született megnyugtató eredmény.

2018 végén megkezdődtek az egyeztetések a vizsgálatok által feltárt, már 2019-ben szükségessé váló fejlesztésekről a szállítási rendszer-üzemeltetők bevonásával.

Ezenfelül a Hivatal rendszeresen vizsgálta a hazai és az EU-tagállamok földgáztárolóinak készlet- és a hazai földgázforrások és felhasználás alakulását.

A valaha mért maximális országos földgázfogyasztás (2005. február 9-én) 89,5 millió m³/nap volt. Ehhez képest a 2019 folyamán mért legmagasabb földgázfogyasztás (2019. január 8-án) 60,72 millió m³/nap volt, a második legmagasabb földgázfogyasztás azt ezt megelőző napon (2019. január 7-én) 60,6 millió m³/nap volt, míg a harmadik legmagasabb értéket (2019. január 22-én) 59,5 millió m³/nap mennyiséggel regisztrálták. 2019 Q4 negyedévében a hazai felhasználás legmagasabb értéke (2019. december 5-én 56,37 millió m³/nap) csak a 12. legnagyobb felhasználású napnak számított éves kitekintésben. A fenti adatokkal összehasonlítva látszik, hogy a hazai földgázrendszer 197,2 millió m³/nap betáplálási kapacitása jelenleg közel négyszerese, tehát az ellátásbiztonság műszaki háttere megfelelő.

13. táblázat: A hazai földgázrendszer maximális technikai kapacitása (millió m³/nap)

Hazai termelés	10,5
Import Mosonmagyaróvár (nyugati irány)	14,4
Import Beregszász (keleti irány)	56,3
Import Csanádpalota (délkeleti irány)	4,8
Import Drávaszerdahely (délnyugati irány)	19,1
Import Balassagyarmat (északi irány)	12,0
Kereskedelmi gáztárolók	60,1
Biztonsági gáztároló	20,0
ÖSSZESEN	197,2

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről kihirdetésre került, melyet 2017. november 1-jétől kell alkalmazni. A 2017/1938/EU rendelet számos feladatot határoz meg a tagországok számára, amelyekre a Hivatal az Innovációs és Technológiai Minisztériummal (ITM) együtt megkezdte a felkészülést. A Hivatal és az ITM egy közös munkatervet készített, amely a tagállamra háruló feladatok megosztására tett javaslatot. Ez tartalmazza a védett felhasználókkal kapcsolatos feladatokat: földgázmennyiség becslése (adatbekérés, adatfeldolgozás), a védett felhasználók és a válsághelyzeti szintek definiálása, gázellátási előírások jogszabályi rendezése, uniós adatszolgáltatás előkészítése, a nemzeti és közös kockázatértékeléssel kapcsolatos feladatok, valamint a kereskedelmi szerződéseket érintő adatszolgáltatásra vonatkozó modelljavaslat és a szolidaritási mechanizmus alkalmazására vonatkozó nemzetközi megállapodások megkötésének előkészítése. A Hivatal ezzel párhuzamosan megkezdte a 2017/1938/EU rendelet miatt szükséges jogszabályi változások felmérését, előkészítését. Az előkészítő munka részét képezi az új korlátozási besorolás elkészítése, a korlátozáshoz kötődő egyes témakörök szabályozása. Ehhez a GET és a kapcsolódó jogszabályok átdolgozása, különösen a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről szóló 265/2009. (XII. 1.) Korm. rendelet átdolgozása szükséges.

A Hivatal megkezdte a védett felhasználók és az alapvető szociális szolgáltatói kategóriákba tartozó felhasználók azonosítását. Magyarország a 2017/1938/EU rendeletben meghatározott közös kockázati csoportok közül az olasz vezetésű ukrán regionális munkacsoport tagja. A Hivatal aktívan részt vett a regionális munkacsoport munkájában, összegyűjtötte és megküldte a szükséges adatokat, valamint képviselte Magyarországot a munkacsoport ülésein.

A regionális kockázatértékelés módszertana alapján a nemzeti kockázatértékelés tervezetét a Hivatal elkészítette. A Hivatal a regionális kockázatértékelés elkészülése után a nemzeti kockázatértékelést felülvizsgálja, szükség esetén kiegészíti, majd az ITM-mel egyeztetve benyújtja a bizottságnak.

A Hivatal a földgázkereskedőktől bekérte a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó adatokat, és azokat anonimizált módon, a 994/2010/EU rendelet által előírt adattartalommal és formában benyújtotta a bizottságnak.

3.2.1. Határkeresztező kapacitások elosztása és a szűk keresztmetszetek kezelése

A határkeresztező gázvezeték olyan szállítóvezeték, amely Magyarország államhatárát keresztezi. Szűk keresztmetszet (szerződéses és/vagy fizikai) akkor keletkezik, amikor a földgázszállítási igény magasabb a szállítói kapacitásnál.

Az importbetáplálási pontok mellett Szerbia felé is rendelkezik Magyarország földgázszállítóvezeték-összeköttetéssel (13,2 millió m³/nap kapacitással), azonban azt kizárólag tranzitforgalomra, Szerbia felé történő átszállítás érdekében vették igénybe.

3.2.2. Földgázszállítás

A földgázrendszer irányításáért és a szállítói hálózat túlnyomó többségének üzemeltetéséért a MOL-tulajdonú szállítási rendszer-üzemeltetői engedélyes, az FGSZ Zrt. felel. 2019. október 4-től az MGT ZRt. által üzemeltetett vezetékrendszer átvételével, majd év végével az MGT ZRt. FGSZ Zrt.-be történő beolvadásának eredményeként a teljes hazai nagynyomású földgázrendszer üzemeltetését az FGSZ Zrt. látja el.

A Hivatal az együttműködő földgázrendszerre vonatkozó, az FGSZ Zrt. mint rendszerirányítást végző szállítási rendszer-üzemeltető által benyújtott 10 éves fejlesztési javaslatot felülvizsgálta. A fejlesztési tervben megfogalmazott rendszerfejlesztési elképzelések, projektek több alkalommal egyeztetésre kerültek a rendszerirányító koordinálásával, a rendszer-üzemeltetőkkel és a piaci szereplőkkel. A Hivatal 2019. február 22-én adta ki a 10 éves fejlesztési javaslattal kapcsolatos határozatát, amelyben megerősítette a 2018-ban már jóváhagyott, a Romániából Magyarország felé irányuló szállítási lehetőségek növelésére tervezett RO-HU szállítási folyosó második üteméhez kapcsolódó fejlesztéseket, amely beruházások megvalósításának előfeltételeként a RO-HU Open Season eljárás pozitív eredménnyel történő lezárása, a befektetők általi végső beruházási döntés meghozatala volt. A már jóváhagyott

fejlesztési tervben szereplő, a hazai ellátásbiztonságot biztosító, Északkelet-Magyarország ellátását megerősítő fejlesztések a balassagyarmati határkeresztező pontra vonatkozó kétirányúsítást segítő – a Magyarország–Szlovákia közötti szállítási lehetőségeket növelő –, a hazai ellátást erősítő beruházások jóváhagyásra kerültek, de a korábbi feltételektől függetlenül.

A Hivatal a jóváhagyásában előírta, hogy ezen beruházásokat a RO-HU és HU-SK-AT kapacitásfelajánlási eljárás eredménytelensége esetén is meg kell valósítania az FGSZ Zrt.-nek. A kötelezés indoka, hogy abban az esetben, ha jelentősen lecsökken vagy megszűnik a keleti irányú betáplálás, akkor is elláthatónak kell maradnia az Északkelet-Magyarország régióknak.

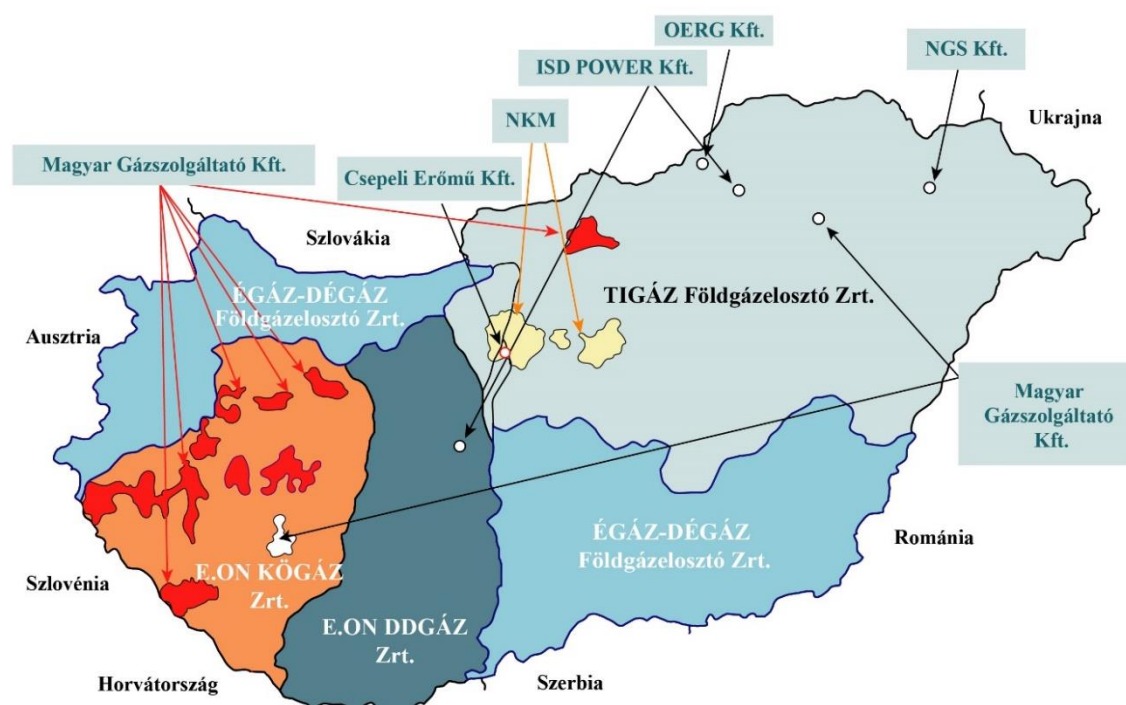
A Hivatal 2019. május 21-én kiadott határozatában a korábbi döntéseit érvényesnek tekintve döntött a fejlesztési tervben szereplő szerb–magyar kétirányú szállítási útvonal bővítéséről is, amelynek megvalósítási feltételül a kötelező érvényű eljárás pozitív eredménnyel történő lezárását és a végső beruházási döntés meghozatalát írta elő. A kötelező érvényű kapacitáskiosztás legkésőbbi határidejét 2019. október 31-re tette a Hivatal, amely határidőt a Hivatal későbbi határozatával az FGSZ Zrt. kérésére, 2020-i időpontra változtatta. Az FGSZ Zrt. mint földgázzállítási rendszer-üzemeltető 2019. október 16-án hivatalosan elindította az aukcióra történő regisztrációt.

3.2.3. Földgázelosztás

Hazánkban 10 földgázelosztó társaság működik:

- NKM Észak-Dél Földgázhálózati Zrt. (NKM Csoport, közvetett állami tulajdon),
- E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. (E.ON-érdekeltség),
- E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. (E.ON-érdekeltség),
- NKM Földgázhálózati Kft. (NKM Csoport, közvetett állami tulajdon),
- TIGÁZ Földgázelosztó Zrt. (MET Holding AG-érdekeltség),
- Csepeli Erőmű Kft.,
- ISD POWER Energiatermelő és Szolgáltató Kft.,
- Magyar Gázszolgáltató Kft.,
- NATURAL GAS SERVICE Ipari és Szolgáltató Kft.,
- OERG Kft.

17. ábra: Földgázelosztók területi eloszlása hazánkban

3.2.4. Földgáztárolás

Biztonsági földgáztárolás

Az Országgyűlés által 2006 márciusában elfogadott, a földgáz biztonsági készletezéséről szóló 2006. évi XXVI. törvény 1,2 milliárd m³ földgáz tárolását és az ehhez szükséges föld alatti tároló 2010-ig történő létesítését írta elő. A földgáz biztonsági készletet olyan tárolóban kell elhelyezni, amelynek kitárolási kapacitása legalább 45 napon keresztül 20 millió m³/nap. A törvény által előírt földgáz biztonsági készlet kizárólag a háztartási és a kommunális felhasználók biztonságos földgázellátását szolgálja. Az előző évekhez hasonlóan, 2018 során földgázellátási válsághelyzet miatt a biztonsági készletből nem kellett felhasználni. A 2019-es év ugyanakkor rendkívülinek tekinthető olyan szempontból, hogy egészen az év legvégéig kérdéses volt az Ukrajna irányából érkező, 2020. január 1-jét követő időszak földgázszállítása.

Ezen bizonytalanságra tekintettel, a földgáz biztonsági készlet mértékéről szóló 13/2015. (III. 31.) NFM rendelet 2019. augusztus 1-jétől a biztonsági készletszintet 15 374 000 MWh-n (kb. 1450 millió m³) rögzítette.

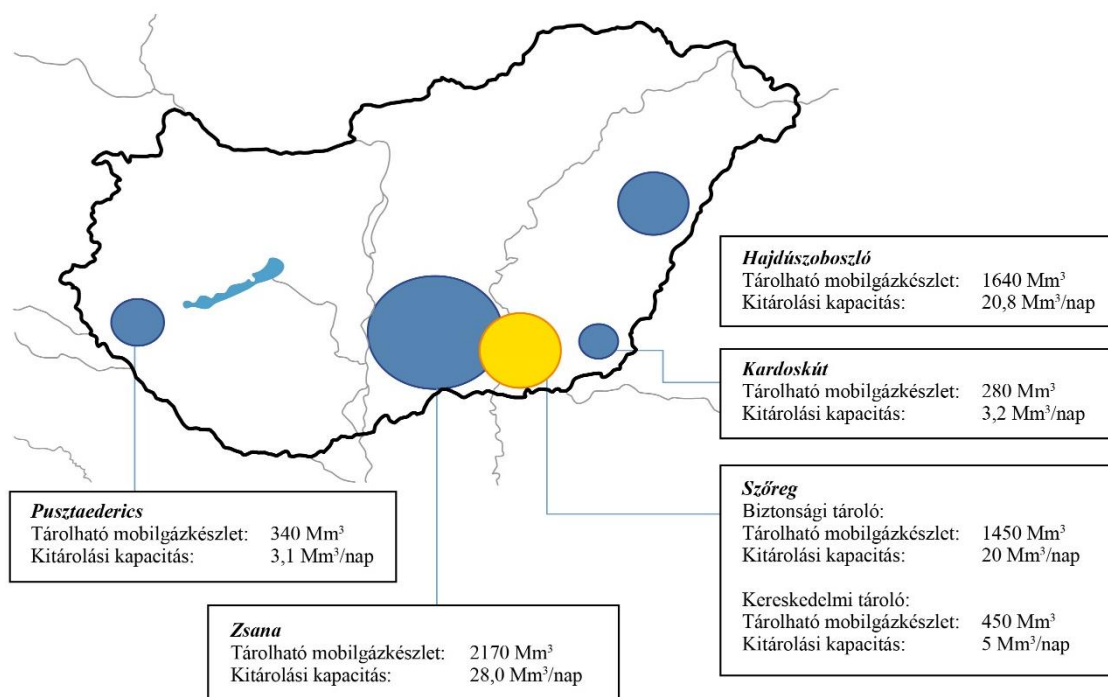
2013-ban a Magyar Földgáztároló Zrt. (korábbi neve: E.ON Földgáz Storage Zrt.) is engedélyt kapott a Hivataltól biztonsági földgáz készletezésére, azonban az energiapolitikáért felelős miniszter a korábban is ezt a feladatot ellátó MMBF Zrt.-t egyedülként jelölte ki a biztonsági földgáztárolás végzésére.

Kereskedelmi földgáztárolás

A hazai kereskedelmi földgáztárolók üzemeltetésében 2018 során változás nem történt, az 5 kereskedelmi földgáztároló közül négyet a Magyar Földgáztároló Zrt. üzemeltetett, míg az ötödiket az MMBF Zrt. üzemelteti. Az MMBF Zrt. kereskedelmi földgáztárolási engedélyt kért, melyet a Hivataltól megkapott, s mely értelmében a fent említett biztonsági készlet mértékének változása okán 450 millió m³ mobilgázt tárolhat a Szőreg-I telepen.

Jelenleg mindkét földgáztárolói működési engedélyes rendelkezik mind kereskedelmi, mind pedig biztonsági földgázkészlet tárolására jogosító engedéllyel.

18. ábra: Föld alatti földgáztárolók elhelyezkedése és mobilgáz-kapacitása hazánkban

Az ellátásbiztonság szempontjából fontos és megnyugtató, hogy – megfelelő tárolói töltöttségi szint mellett – az országos napi csúcsigények kétharmadát a rendszer a kereskedelmi tárolókból is tudja biztosítani.

3.2.5. Gázkorlátozási sorrend meghatározása

A Hivatal az ellátási zavarok esetére minden évben meghatározza a korlátozási sorrendet, mellyel meghatározott felhasználói körök számára a földgázellátás folyamatossága még forráshiány esetén is biztosítható, míg bizonyos felhasználók akár korlátozás alá eshetnek. A Hivatal az elsőként korlátozható kategóriába sorol minden olyan alternatív tüzelési lehetőséggel rendelkező földgáztüzelésű erőművet, amely számára jogszabály írja elő a 16 napos folyamatos működést biztosító folyékonytüzelőanyag-készletezést. Amennyiben az ebben a kategóriában elrendelt korlátozás nem elegendő, a korlátozási sorrend szerint további felhasználók korlátozására kerülhet sor.

A korlátozási besorolás a földgázvételezés korlátozásáról, a biztonsági földgázkészlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről szóló 265/2009. (XII. 1.) Korm. rendelet alapján készül, nyolc kategóriában meghatározva a korlátozás rendszerét. Azon ipari felhasználók igényei is jogszabályi rendezésre kerültek, melyek gázellátási korlátozása a jogszabályban rögzített időn belül nem volt korábban megvalósítható, mivel gyors leállításuk jelentős technológiai kárt okozott. Ezen felhasználók helyzetét könnyíti meg a 265/2009. Korm. rendelet módosítása [293/2011. (XII. 22.) Korm. rendelet], mely lehetővé teszi, hogy ilyen esetekben a korlátozás végrehajtására rendelkezésre álló időt a korábbi 8 órától – kérelem benyújtásával – 72 órára növelhessék.

A válsághelyzet során alkalmazandó korlátozási besorolás 2019 során is felülvizsgálatra került.

A Hivatal a szakértők és az iparági szereplők bevonásával folytatott, a jelenleg érvényben lévő korlátozási szabályrendszer felülvizsgálati folyamatának eredményként kialakuló új szabályozási rendet tovább dolgozott, annak várható bevezetése a 2020/21. gázév kezdetére tehető. A felülvizsgálat során a jelenlegi szabályrendszer fejlesztésére vonatkozóan számos szakmai javaslat került kidolgozásra, ugyanakkor a javaslatok átültetése a hazai jogszabályokba folyamatban van.

3.3. Árelőkészítés, árszabályozás

3.3.1. A 2020. évi eszköz- és költség-felülvizsgálat előkészítése

A földgáz-árszabályozás a GET hatályos előírásai szerint négyéves árszabályozási ciklusokban történik. Egy-egy ilyen ciklust megelőzően a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal eszköz- és költség-felülvizsgálat keretében meghatározza az egyes engedélyesek indokolt eszközértékét, költségeit és megtérülését, mely alapján megállapításra kerülnek az ún. induló díjak és árresek.

A GET 2019-ben elfogadott módosítása értelmében a jelenlegi, 2017. január 1-je óta tartó földgáz-árszabályozási ciklus meghosszabbodik, és 2020. december 31. helyett 2021. szeptember 30-ig, illetve a tárolói engedélyesek vonatkozásában 2021. március 31-ig tart.

A következő árszabályozási ciklust megelőzően, 2020 során kerül sor a földgázszektor hatósági árakat alkalmazó társaságainak (az egyetemes szolgáltatóknak, a volt közüzemi nagykereskedőnek, a földgázszállítónak, a földgáztárolóknak és a földgázelosztóknak) eszköz- és költség-felülvizsgálatára. 2019 folyamán a Hivatal megkezdte ennek a vizsgálatnak az előkészítését és az alkalmazandó vizsgálati és eszközértékelési módszertanok kidolgozását.

3.3.2. A rendszerhasználati díjak alakulása

A Hivatal a földgázszállítási, -tárolási és -elosztási díjakat a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak mértékéről szóló 13/2016. (XII. 20.) MEKH rendeletben állapítja meg. A 2019. október 1-jétől alkalmazandó, a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási

díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 8/2016. (X. 13.) MEKH rendelet szerinti rendszeres árkorrekciónak megfelelő rendszerhasználati díjakat is a 13/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet módosításával állapította meg a Hivatal.

A 2017. január elsejével megkezdődött új árszabályozási ciklus induló díjai kivezték a „kettős rendszerhasználat” 2010 decemberében az ármonitorium fenntartása érdekében bevezetett rendszerét. A 2019 során alkalmazott díjak is egységes szintű megtérülést tartalmaznak mind az egyetemes szolgáltatásra jogosult, mind az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók ellátása érdekében végzett szolgáltatás tekintetében.

Rendszeres árkorrekcióra a földgáz-rendszerhasználati díjak tekintetében 2019. október 1-jével került sor, az inflációs és mennyiségi hatások, valamint a naturáliaváltozások figyelembevétele érdekében. A szállítási díjak szintje és struktúrája, tekintettel az uniós előírásoknak megfelelően meghatározott referenciaár-módszertan bevezetésére, jelentősen változott. Az elosztási díjak a különböző értékesítési kategóriákban eltérően változtak, a tárolási díjak pedig csekély mértékben emelkedtek.

A földgázszállítói engedélyesek közötti kiegyenlítő fizetéseket 2019-ben továbbra is a rendszerüzemeltetési díjból származó árbevétel megosztására vonatkozó kiegyenlítő fizetésekről szóló 1/2015. (II. 13.) MEKH rendelet szabályozta. 2019-ben sor került 2018 éves elszámolására, illetve a 2019-re vonatkozó előzetes havi kiegyenlítő fizetések mértékének meghatározására. Tekintettel arra, hogy 2019 októberétől már csak egyetlen földgázszállítói engedélyes működik a magyar földgázrendszeren, a kiegyenlítő fizetések rendszere kivezetésre került.

3.3.3. A földgázszállítási díjakhoz kapcsolódó uniós kötelezettségek

Az unió harmadik energiacsomagjának központi részét képezik a szállítórendszer működését szabályozó rendeletek, az ún. network code-ok, amelyek közé tartozik az összehangolt földgázszállítási tarifaszervezetekre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatot létrehozó 460/2017/EU rendelet, az ún. TAR NC is. A rendelet előírásait több szakaszban kellett bevezetni, azonban 2019. május 31-étől a TAR NC már teljes egészében alkalmazandó.

A TAR NC célja a piaci integráció elősegítése, az ellátásbiztonság növelése és a gázhálózatok összekapcsolásának előmozdítása. A TAR NC ezeket a célokat átlátható szállítási tarifaszervezetek és tarifameghatározási módszertanok kialakításával, valamint szigorú közzétételi és konzultációs követelmények meghatározásával valósítja meg. Ezek a közzétételi követelmények biztosítják azt, hogy a rendszerhasználók számára a tarifameghatározás érthető, átlátható és a tarifák szintje előrejelezhető lehessen.

A TAR NC előírja egy meghatározott feltételeknek megfelelő referenciaár-módszertan alkalmazását, ami egy olyan algoritmus, amely a meghatározott inputadatokból (az engedélyezett bevételtömeg, az előrejelzett lekötött kapacitások, opcionálisan a pontok közti távolsággal kiegészítve, valamint a hálózat struktúrája) legenerálja az éves nem megszakítható kapacitástermék árát az egyes hálózati pontokra.

A Hivatal 2018. október 31. – 2019. január 15. között lefolytatta a jelenlegi árszabályozási ciklusban alkalmazandó referenciaár-módszertanra (valamint a TSO-k közötti kompenzációs mechanizmusra és a 2019. október 1-jén kezdődő gázévben alkalmazandó szorzókra, szezonális faktorokra, kedvezményekre) vonatkozó konzultációt, majd a beérkezett észrevételek és az ACER elemzése alapján 2019. június 6-án határozati formában meghozta indokolással ellátott döntését az alkalmazandó referenciaár-módszertanról. Az új referenciaár-módszertan alapján kiszámított, a TAR NC előírásainak megfelelő szállítói díjak 2019. október 1-jén léptek hatályba. Az elfogadott referenciaár-módszertan az árszabályozási ciklus végéig alkalmazandó, a következő ciklusra vonatkozó új referenciaár-módszertan konzultációját 2020 nyarán kezdi meg a Hivatal.

A referenciaár-módszertan szerint meghatározott, 2019. október 1-jétől hatályos szállítási díjak esetében egységes díj lett meghatározva a szállítórendszer kiadási pontjaira, valamint egységes díj lett meghatározva a szállítórendszer betáplálási pontjaira. Eltérő kiadási, illetve betáplálási ponti díjak csak a földgáztároló létesítményhez kapcsolódó szállítórendszeri pontokra kerültek meghatározásra. A kiadási pontok díjai közel másfélszeresükre nőttek, a betáplálási pontok díjai 8-22%-kal csökkentek. A szállítási

forgalmi díjat az új rendszer szerint minden egyes kilépési ponton mért gázáramokra alkalmazni kell, a tárolói pontok korábbi forgalmidíj-kedvezménye ezzel megszűnt. A forgalmi díj szintje 9%-kal csökkent a korábbihoz képest.

A közzétételi kötelezettségeket a TAR NC előírásai értelmében minden évben két alkalommal, az évente meghirdetett éves kapacitásaukciónak legalább harminc nappal (június elejéig), valamint a díjidőszak kezdete előtt legalább harminc nappal (szeptember elejéig) kell teljesíteni. Az éves kapacitásaukciónak megelőző publikáció során közzé kellett tenni az évente meghirdetett éves kapacitásaukciónak után kezdődő gázév végéig irányadó kiinduló árakat, az éven belüli szabványos kapacitástermékek kiinduló árára irányadó szorzókat és szezonális faktorokat, a szorzók szintje tekintetében a nemzeti szabályozó hatóság indokolását, a szezonális faktorok alkalmazásának indokolását, valamint megszakítható kapacitástermékek meghirdetése esetén a megszakítás valószínűségének értékelését. A díjidőszak kezdetét megelőző publikáció során közzé kellett tenni a szállítási rendszer-üzemeltető indokolt bevételét, a szabályozott eszközérték összetételét és értékét, a tőkeköltség mértékét, valamint a tőkeköltség és az eszközértékelés módszertanát, a működési költségeket, az alkalmazott ösztönző mechanizmusokat és inflációs mutatókat, a szállítási szolgáltatásból származó bevételeket, valamint a kapacitásdíjakból mennyiségarányos díjakból, entry és exit díjakból, valamint belföldi és tranzitforgalomból eredő bevétel megoszlását, a szabályozói számla egyensúlyba hozatalára vonatkozó információkat és a mennyiségi és nem szállítási díjakra vonatkozó információkat. A közzétételnek tartalmaznia kell továbbá a díjak változásának mértékét és magyarázatát, valamint egy díjmodellt, amely lehetővé teszi a rendszerhasználók számára az aktuális díjidőszakra vonatkozó szállítási díjak kiszámítását és azok díjidőszakon túli lehetséges alakulásának becslését. Ezek a közzétételi előírások jelentősen növelik a szállítási rendszerhasználati díjak meghatározásának transzparenciáját.

A TAR NC rendelkezéseinek megfelelően a Hivatal mindkét témakörrel kapcsolatban előkészítette és a honlapján közzétette az előírt adattartalmú publikációs dokumentumokat.

A TAR NC annak érdekében, hogy garantálható legyen a szállítási rendszer-üzemeltető indokolt költségeire fedezetet adó engedélyezett bevétel beszedése, előírja egy szabályozói számla alkalmazását, ami az engedélyezett bevétel alul- vagy túlteljesítését kezeli. A szállítási rendszer-üzemeltető 2019. október 1-je utáni bevételeivel való elszámolás ennek a szabályozói számlának a használatával történik.

3.3.4. Az egyetemes szolgáltatás árszabályozási keretei

Az egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók hatósági áron jutnak földgázhoz. Egyetemes szolgáltatásra jogosultak a lakossági és a 20 m³/h kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező egyéb felhasználók, valamint az önkormányzatok az önkormányzati bérlakásokban élők felhasználási helyei ellátásának mértékéig.

A földgázpiaci egyetemes szolgáltatás ára tartalmazza a földgáz mint termék elismert fajlagos árát, valamint – ellentétben a villamos energia egyetemes szolgáltatással – a fajlagos rendszerhasználati díjakat, továbbá a nagykereskedelmi és egyetemes szolgáltatói árrést, a mobilgáz-finanszírozás költségét, továbbá korrekciós árelemeket (éves elszámolási elem, a téli juttatási elem).

A Hivatal 2019 során elvégezte az egyetemes szolgáltatói és nagykereskedői árrések jogszabályban előírt, árszabályozási cikluson belüli rendszeres megállapítását, és a 2019. októberi felajánlási árak előkészítésével egyidejűen javaslatot tett az ITM felé a 2019/2020. gázévre vonatkozó egyetemes szolgáltatói és nagykereskedői árrések inflációs korrekció és mennyiségi korrekció figyelembevételével meghatározott szintjére vonatkozóan.

2019 októberével az egyetemes szolgáltatói árrés szintje a 20 m³/h alatti gázmérővel rendelkező felhasználóknak értékesített gáz esetében 570,33 Ft/MWh-ról 574,24 Ft/MWh-ra, a 20 m³/h vagy annál nagyobb gázmérővel rendelkező felhasználók esetében 181,52 Ft/MWh-ról 183,39 Ft/MWh-ra nőtt, a nagykereskedői árrés szintje pedig 86,07 Ft/MWh-ról 88,55 Ft/MWh-ra változott.

A földgázforrás-felajánlási rendszer

Az egyetemes szolgáltatás árának részét képező fajlagos földgázár három tényező figyelembevételével alakul ki. Ez a három tényező a felajánlási rendszer keretében (a GET 141/A. §-a, 141/I. §-a és 141/J. §-a alapján kötött szerződések szerint) vásárolt hatósági áras hazai termelésű földgázforrás ára, a felajánlási rendszer keretében vásárolt importforrások ára, valamint a felajánlási rendszeren kívüli földgázforrások ára (a GET 141/E. §-a alapján meghatározott árszinten figyelembe véve).

Az egyetemes szolgáltatás árában figyelembe vett fajlagos földgázárnak a felajánlási rendszer keretein kívüli forrásokból származó része a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hatósági árak képzésének keretszabályairól szóló 70/2016. (XII. 29.) NFM rendeletben szereplő földgázárképlet alapján kerül megállapításra. Ez a képlet több tényezőt vesz figyelembe. Importból származó gáz esetében a szervezett piaci (határidős) árak aránya 75%, az olajtermékekhez indexált árazás szerint beszerzett földgáz árának súlya 25%. Ebben a földgázárképletben a tárolóból származó földgáz esetén 90%-os arányban kerültek figyelembevételre a szervezett piaci és 10%-os arányban az olajindexált árak. A szervezett piaci árak jellemzően alacsonyabbak, mint az olajindexált árak, így a szervezett piaci árak nagyobb mértékben történő figyelembevétele az elismert árat lefelé szorítja. Abban az esetben, ha az olajtermék-indexált árak szintje alacsonyabb a szervezett piaci árak szintjénél, ebben a földgázárképletben csak az előbbieket kerülnek figyelembevételre 100%-os súllyal.

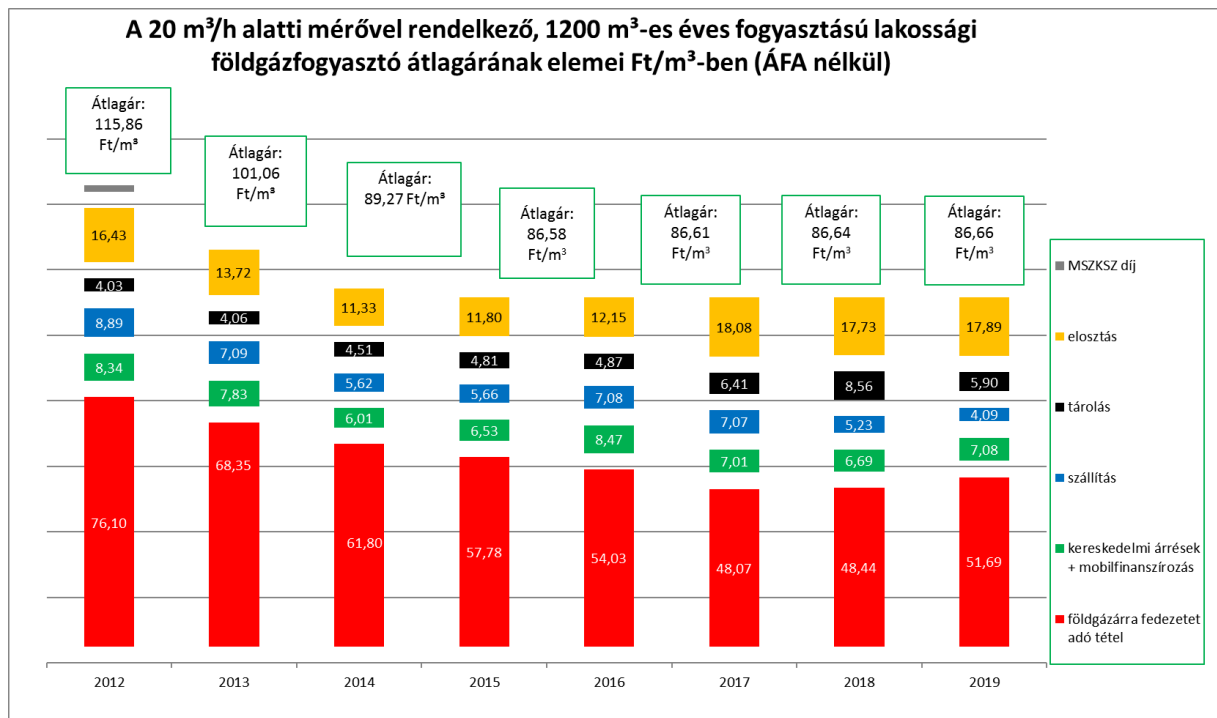
Az egyetemes szolgáltatók a 70/2016. (XII. 29.) NFM rendelet szerinti képletből adódó árnál olcsóbban jutnak földgázhoz. Ezt egyrészt az 1998. január 1. előtt termelésbe állított mezőkből származó hazai kitermelésű földgáznak a hatósági ára, másrészt a volt közüzemi nagykereskedő beszerzési portfóliójából származó források hatósági áron történő értékesítése tette lehetővé. Ezeknek a forrásoknak az árát 2019-ben az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet határozta meg. A felajánlási rendszer alapjául szolgáló forrasszerződéseket a 2019. évi CI. törvény 2021. szeptember 30-ig meghosszabbította.

A Hivatal a 2019. évi második, harmadik és negyedik negyedéves, valamint a 2020. évi első negyedéves felajánlási árakra vonatkozó javaslatát elkészítette, és megküldte az ITM részére.

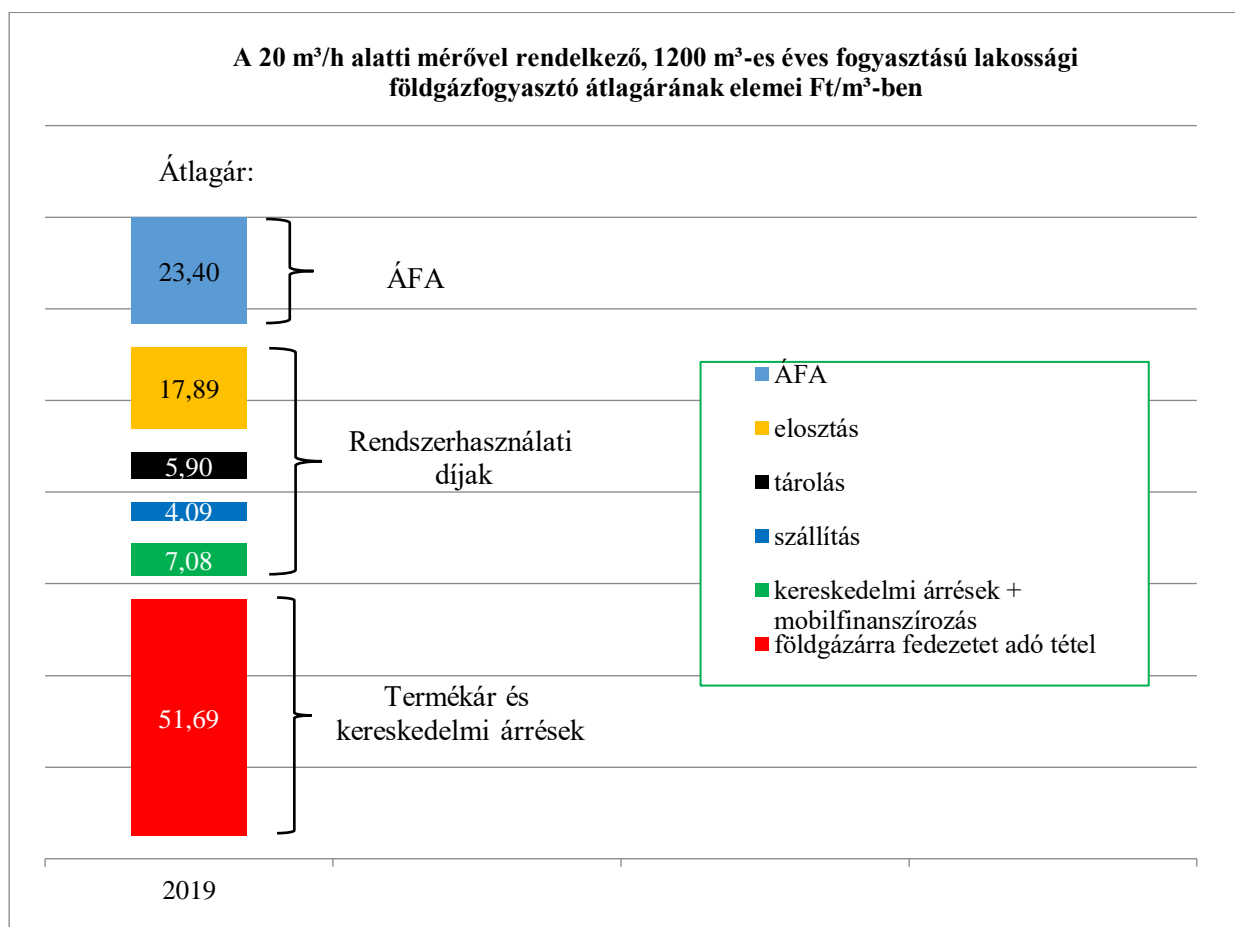
Az egyetemes szolgáltatásban ellátott lakossági felhasználók végfelhasználói árának szintje

Az egyetemes szolgáltatás keretében ellátott fogyasztók végára 2019 során változatlan szinten maradt. Az alábbi diagramon az átlagárban látható csekély mértékű változásért a felhasználói szerkezet változásai felelősek: az egyetemes szolgáltatásért fizetendő ár nem változott. Az egyetemes szolgáltatás árelemei közül a tárolás díja – a tárolói rendszerhasználati díjak csekély mértékű növekedése ellenére – az éves tárolási költség elismerésének módszertani módosítása hatására csökkent.

19a ábra: Az egyetemes szolgáltatásban földgázt vételező lakossági fogyasztók országos átlagos végfelhasználói árának (I. fogyasztási kategória, 1200 m³/év fogyasztás mellett) összetevői (Ft/m³)

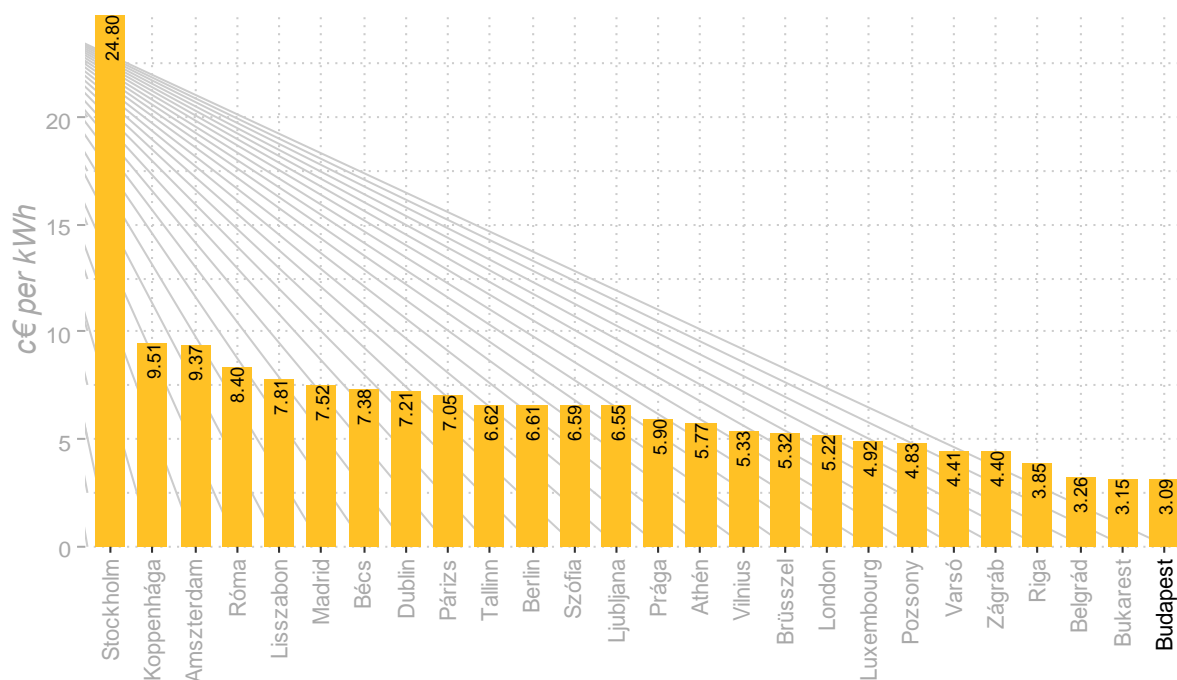
19b ábra: Az egyetemes szolgáltatásban földgázt vételező lakossági fogyasztók országos átlagos végfelhasználói árának (I. fogyasztási kategória, 1200 m³/év fogyasztás mellett) összetevői (Ft/m³)

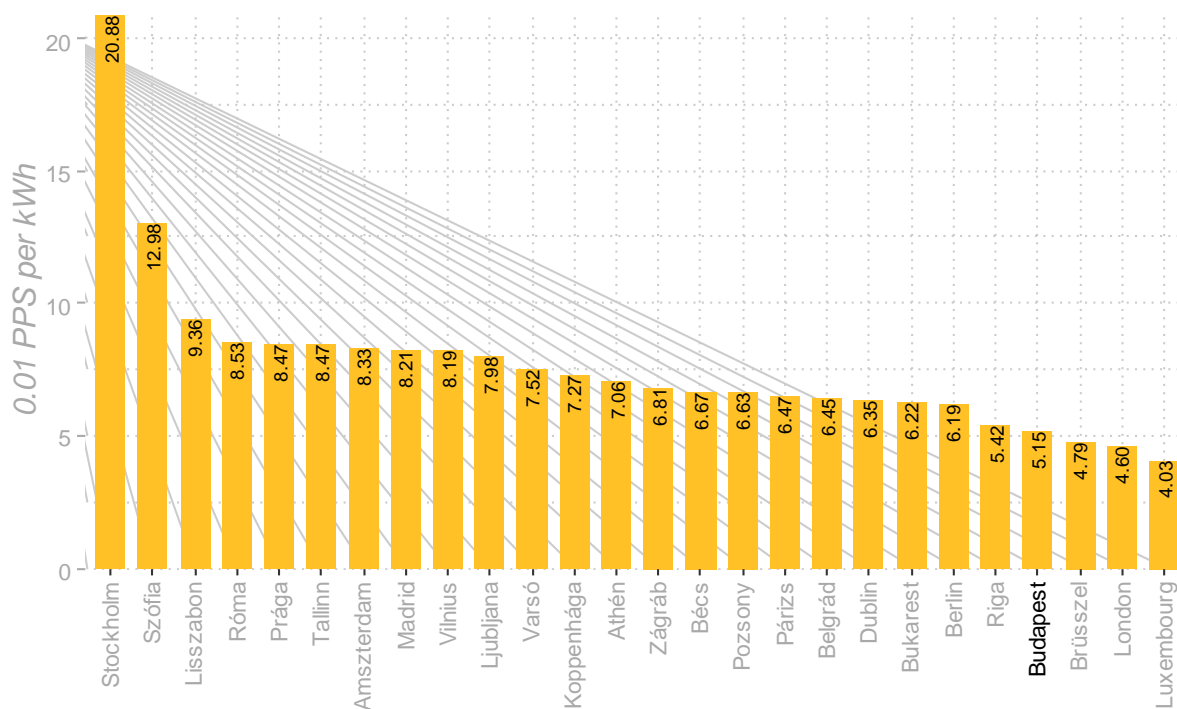

A hazai lakossági ár – a Hivatal kimutatása szerint – 2019 decemberében az Európai Unió legalacsonyabb földgázára volt.

20. ábra: A lakossági fogyasztók földgázátlagárai euróban (eurócent/kWh), 2019. december

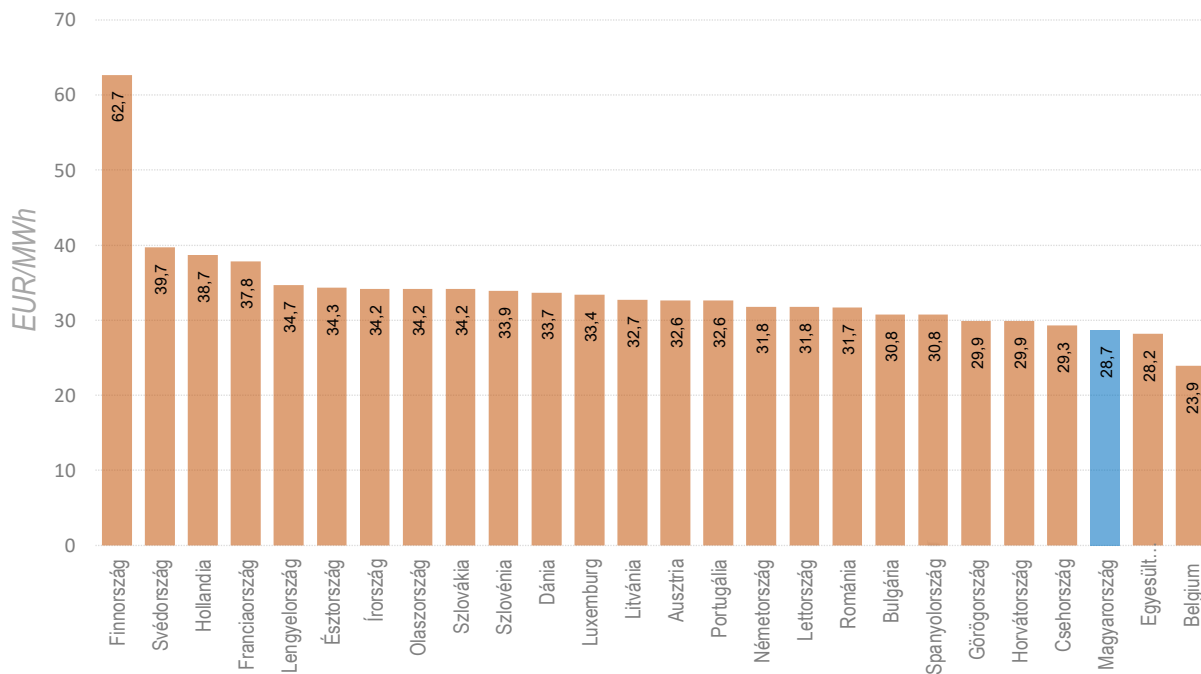

21. ábra: A lakossági fogyasztók földgázátlagárai vásárlóerő-paritáson (0,01 PPS/kWh), 2019. december

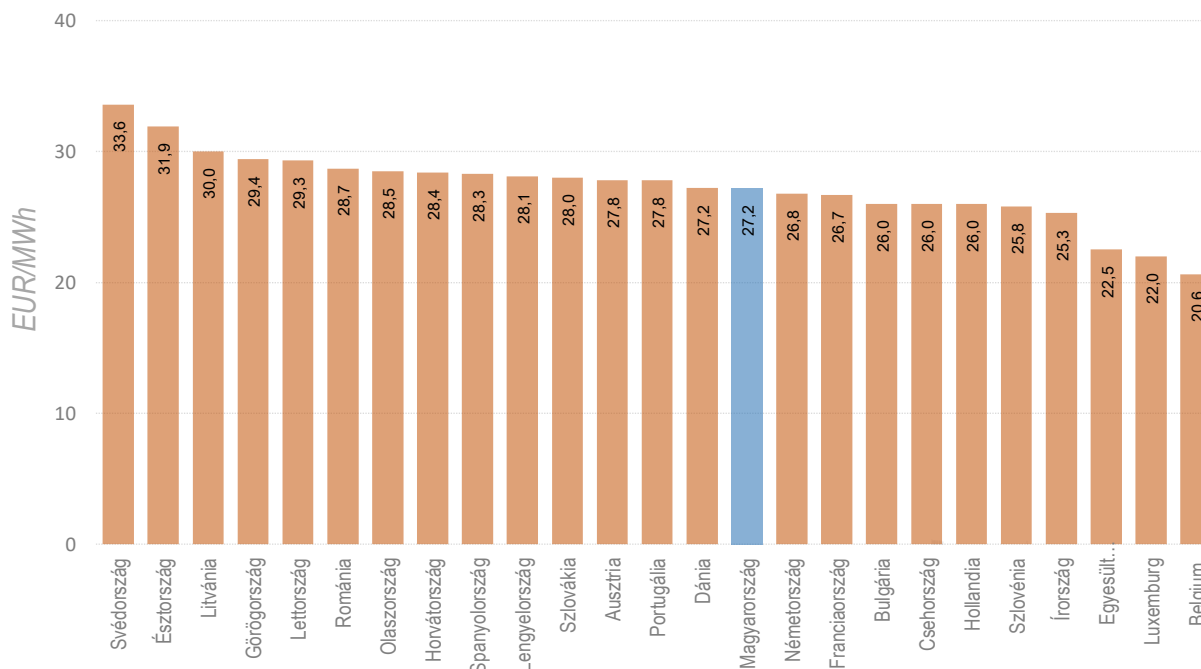

Az ipari fogyasztók földgáz-végfelhasználói árának szintje

22a ábra: A földgáz átlagárainak európai összehasonlítása az ipari felhasználóknál (évi 10 000–100 000 GJ fogyasztás mellett; áfa nélkül, 2019 első fél év, EUR/MWh)²³

22b ábra: A földgáz átlagárainak európai összehasonlítása az ipari felhasználóknál (évi 100 000–1000 000 GJ fogyasztás mellett; áfa nélkül, 2019 első fél év, EUR/MWh)²⁴

²³ Forrás: Eurostat.

²⁴ Forrás: Eurostat.

Földgáz-árszabályozáshoz kapcsolódó bírságok, eljárások

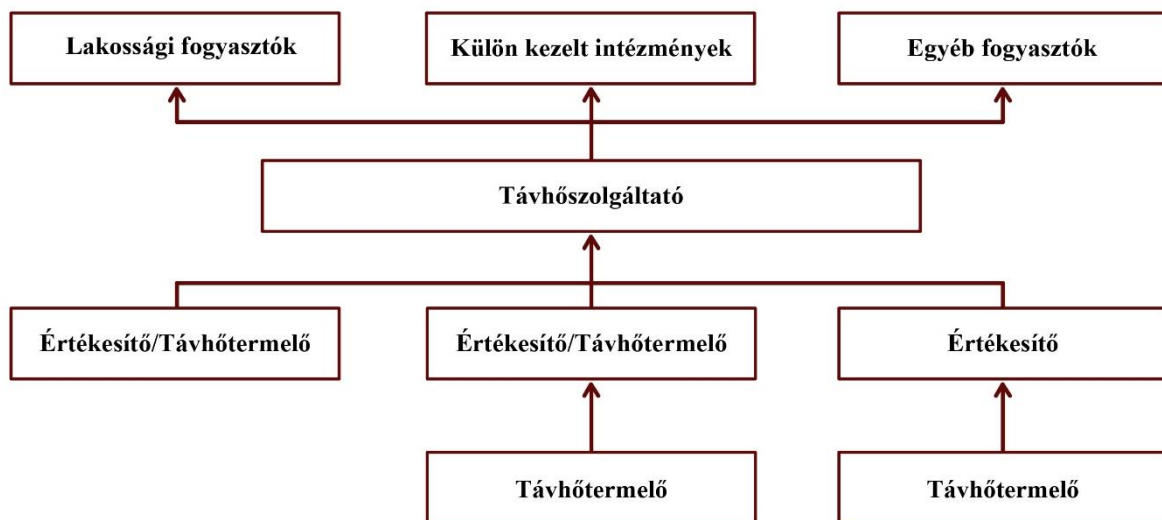
A Hivatal 2019 során földgáz-árszabályozást érintő jogsértés miatt nem szabott ki bírságot. A Hivatal 2019-ben engedélyesi kérelemre eljárást indított Csanádpalota kiadási pont kapacitásdíjának mint hatósági árnak az FGSZ Zrt. általi alkalmazása tárgyában. Az eljárás során a Hivatal jogsértést nem állapított meg.

4. Távhőtermelés és távhőszolgáltatás működése és szabályozása

4.1. A távhőszektor működése, főbb jellemzői

Magyarországon 94 településen összesen közel 650 ezer a távhővel ellátott lakások száma. A távhőszolgáltatók által értékesített hőenergia 73,4%-át a lakosság (fűtési célra és használatimelegvíz-fogyasztásra) használja fel. A helyi távhőellátó rendszerek egyszerűsített modelljét az alábbi ábra mutatja.

23. ábra: A hazai távhőellátás egyszerűsített modellje

Az iparág szereplői:

- távhőszolgáltatók,
- távhőtermelők (amelyek többnyire egyben értékesítők is) és a
- távhő-értékesítők (amelyek nem termelnek, hanem a termelőktől vásárolnak, és azt értékesítik a távhőszolgáltatóknak).

A távhőszolgáltatói engedélyeket településenként adta ki a Hivatal. Általánosságban elmondható, hogy egy településen egy távhőszolgáltató működik, azonban 5 városban több távhőszolgáltatói működési engedélyes társaság is tevékenykedik, továbbá van 6 olyan vállalkozás, amely több településen is végez távhőszolgáltatási tevékenységet.

A 94 településen működő távhőszolgáltatást 90 távhőszolgáltatói működési engedélyes társaság látja el, összesen 101 db távhőszolgáltatói működési engedély alapján.

A távhőszolgáltatók a hőenergiát vagy távhőtermelőtől (fűtőmű vagy fűtőerőmű) vásárolják, és/vagy maguk állítják elő kazánokban, kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő berendezésekben (pl. gázmotorokkal), valamint geotermikus rendszerben. A 94 távhőszolgáltatással rendelkező település közül 53 település esetében történt részben távhőcélú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés. A távhőtermelésben felhasznált tüzelőanyag döntő részben földgáz.

A távhőtermelői működési engedélyes társaságok száma 138, amelyek összesen 163 távhőtermelői működési engedéllyel rendelkeznek. A távhőszolgáltatók közül 76 távhőtermelői működési engedéllyel is rendelkezik.

A távhőszolgáltató társaságok többségükben a települési önkormányzatok tulajdonában vannak, egyes helyeken a szolgáltatóban a távhőtermelő (villamosengedély-köteles fűtőerőmű) is tulajdont szerzett. Néhány településen a távhőszolgáltatás üzemeltetését koncessziós szerződéssel magántulajdonú vállalkozás végzi.

A 100% közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltató társaságok száma 65, a többségi (50% tulajdoni arány feletti) közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltatási engedéllyel rendelkező vállalkozások száma 6, és 2 társaság esetében a közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdon kevesebb mint 50%. A 100%-os közvetett állami tulajdonban álló társaságok száma 1. Vegyes önkormányzati és állami tulajdonban ugyancsak 1 társaság van.

4.2. Engedélyezés és felügyelet

A Hivatal 2019-ben a távhőfelügyelet-engedélyezés területén 102 határozatot hozott.

15. táblázat: Távhőszolgáltatókra és -termelőkre vonatkozó engedélyek kiadása, módosítása, visszavonása tárgyában, valamint egyéb eljárásokban meghozott határozatok 2019-ben

A HATÁROZAT TÍPUSA	DARAB
Távhőszolgáltatói működési engedély kiadása	1
Távhőszolgáltatói működési engedély módosítása	5
Távhőtermelői működési engedély kiadása	4
Távhőtermelői működési engedély módosítása	24
Távhőtermelői működési engedély visszavonása	2
Távhőtermelői létesítési engedély kiadása	13
Távhőtermelői létesítési engedély módosítása	1
Távhőszolgáltatói és távhőtermelői működési engedély visszavonása	1
Bírság	5
E-közmű tárgyában kiadott kötelezések	46
ÖSSZESEN	102

2019-ben a távhőszolgáltatói működési engedélyesek engedélyében foglalt előírások betartásának ellenőrzésére 2019-ben két – még 2018-ban indított – ellenőrzés került lezárásra, továbbá két hatósági ellenőrzés indult, melyek az év végén még folyamatban voltak.

A távhőtermelői működési engedélyesek engedélyében foglalt előírások betartásának ellenőrzése során 2019-ben három – az előző ellenőrzési időszakban indított – hatósági ellenőrzés került lezárásra, új ellenőrzés megindítására nem került sor.

2019-ben a Hivatalnak a távhőszolgáltatóknak folyósított támogatások ellenőrzése eredményeként a nem helyes mértékben igénybe vett távhőszolgáltatási támogatás miatt a folyamatba épített ellenőrzés eredményeként nem kellett eljárást indítania.

A Hivatal következetesen számonkéri az engedélyesek által készítendő éves számviteli beszámoló kiegészítő mellékletében kötelezően feltüntetendő szétválasztott eredménykimutatást és mérlegadatokat. A Hivatalnak 2019-ben a 2018-as év vonatkozásában nem kellett eljárást indítania. Az adott ellenőrzési időszakban két – az előző ellenőrzési időszakban indított – ellenőrzés lezárásra került.

A Hivatal az összes engedélyes vonatkozásában ellenőrizte a nyereségkorlát túllépését, 50 engedélyes vonatkozásában pedig a 2016. évi nyereségkorlát 2018. év végéig történő felhasználását.

Az e-közművel kapcsolatban a Hivatal 2019-ben 46 – regisztrációra kötelezéssel vagy a közmű-egyeztetéssel kapcsolatos mulasztás pótlásával kapcsolatos – határozatot hozott.

4.3. Árelőkészítés, árszabályozás

A Hivatal az éves távhőár- és -támogatás előkészítői feladatkörében eljárva a vonatkozó jogszabályok módosítására a javaslatát a törvényben előírt határidőre (minden év augusztus 31.) teljesítette, melynek során a közel kétszáz, távhőszektorban érintett gazdasági társaságra nézve előterjesztette javaslatát az Innovációs és Technológiai Minisztérium felé, azok legmagasabb hatósági áaira, illetve az igénybe vehető távhőszolgáltatói támogatások mértékeire.

A Hivatal 2019 áprilisában ismét meghirdette az előző évben bevezetett referencia-gázárát, azonos paraméterekkel. A referenciaár 2018-as bevezetését a szakma pozitívan fogadta, azonban az időközben megváltozott piaci környezet több engedélyest és érintett piaci szereplőt arra készítetett, hogy az előzetesen meghirdetethez képest az elismert referencia-árszint megemelését indítványozza a Hivatalnál. Az üzembiztos távhőszolgáltatás fenntartása érdekében, a piaci turbulenciákra válaszul, a 2019–2020-as gázévre kötött szerződések eredményeit és a földgázpiacon végbemenő folyamatokat kielemezve a Hivatal úgy döntött, hogy a referencia-gázár képletében szereplő Spread értékét 1,13 EUR/MWh-val megemeli, ezáltal igazítva azt a tényszerű piaci viszonyokhoz. Ezzel a lépéssel a szabályozás úgy tartotta meg a korábban beépített ösztönző mechanizmust, hogy ezzel együtt az ellátásbiztonság sem került veszélybe.

A Hivatal a megemelkedett CO₂-kvóta-árakra tekintettel előzetes konzultációt szervezett az érintett engedélyesek bevonásával, és az ott elhangzottakat is megfontolva jelentette meg a CO₂-kvóta elismert indokolt költségének számítására vonatkozó hirdetményét.

5. Víziközmű-szolgáltatás működése és szabályozása

5.1. A víziközmű-ágazat helyzete

A 2019-es évben 40 víziközmű-szolgáltató folytatott víziközmű-szolgáltatási tevékenységet. A Vksztv. által biztosított szabályozási környezet eredményeként a törvényben definiált üzemeltetési szerződés alapján, közel azonos szolgáltatásminőséggel, hatékony és folyamatos működést biztosítanak a víziközmű-szolgáltatók. A felhasználók szempontjából az a cél, hogy elérhető áron, magas szolgáltatási színvonal mellett jó minőségű ivóvízhez jussanak úgy, hogy a víziközmű-szolgáltatókra háruló kötelezettségek egyértelműen körülhatároltak legyenek.

A 2019-es év során a víziközmű-szolgáltatók a lakossági felhasználók felé, valamint a lakossági díjon elszámolt felhasználás tekintetében – a korábbi évekhez hasonlóan – továbbra is a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapidíjat) legfeljebb 90 százalékkal számlázhattak a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 4. § (1) bekezdése alapján. Azokon a településeken, ahol a Hivatal – korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatások esetében – átmeneti díjat állapított meg, a lakossági felhasználók esetében is törvényi rendelkezés biztosítja a 10 százalékos díjcsökkentést.

A Hivatal az év során több tájékoztatót és ajánlást tett közzé honlapján annak érdekében, hogy elősegítse a vonatkozó jogszabályok értelmezését, valamint a víziközmű-szolgáltatók hatékonyabb működését. A Hivatal 2019-ben szakmai javaslataival kiemelten támogatta a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos jogszabályok módosítását, illetve szakmai támogatást nyújtott az Innovációs és Technológiai Minisztérium víziközmű-ágazatot érintő jogalkotási terveihez. A Hivatal munkatársai mindezekon felül számos víziközmű-szolgáltatási ágazattal kapcsolatos konferencián vettek részt belföldön és külföldön egyaránt, amelyeken több előadást is tartottak.

5.1.1. A víziközmű-szolgáltatói ágazat gazdasági helyzete

A víziközmű-ágazatban közép- és hosszú távon a szükséges reformok végrehajtása biztosítaná megnyugtató módon a víziközmű-szolgáltatás biztonságos, minőségi, megfizethető fenntarthatóságát. A víziközmű-szolgáltatók árbevétele többségében olyan hatóságilag megállapított, illetve jogszabály által rögzített díjakból származik, amelyre a jelenlegi szabályozási környezetben nincs ráhatásuk.

A jelenleg alkalmazott, évek óta változatlan mértékű díjak sok esetben nem fedezik az ivóvízellátással és a szennyvízelvezetéssel és -tisztítással kapcsolatban felmerülő költségeket.

24. ábra: A víziközmű-szolgáltatási díj reálértékének alakulása 2012 és 2018 között (%)

Befolyásoló tényezők	2011. évi érvényes díjak	Vksztv-ben 2012-re megengedett 4,2%-os emelés	Áfa-emelés nem ellentételezhető hatása	2012. évi infláció	10% lakossági rezsicsökkentés	2013-2016. évi infláció	2017. évi el nem számolható adók	2017. évi jogszabállyal elrendelt bérfejlesztés	2017. évi infláció	2018. évi el nem számolható adók	2018. évi jogszabállyal elrendelt bérfejlesztés	2018. évi infláció
Lakossági	100%	104,2%	102,6%	97,0%	87,3%	85,8%	80,2%	78,1%	76,3%	71,5%	69,6%	67,7%
Nem lakossági	100%	104,2%	102,6%	97,0%	-	95,3%	89,1%	86,8%	84,8%	79,5%	77,3%	75,2%

A víziközmű-szolgáltatási ágazatban engedélyes tevékenységből származó enyhe árbevétel-növekedés tapasztalható, azonban az üzemi eredmény adatai azt mutatják, hogy az engedélyes tevékenység a víziközmű-szolgáltatók mintegy felénél (18 víziközmű-szolgáltató) a biztosított állami támogatások ellenére kizárólag veszteséget eredményezett. A víziközmű-szolgáltatási ágazat üzemi eredménye a 2018. évre állami támogatások nélkül –34,8 Mrd Ft.

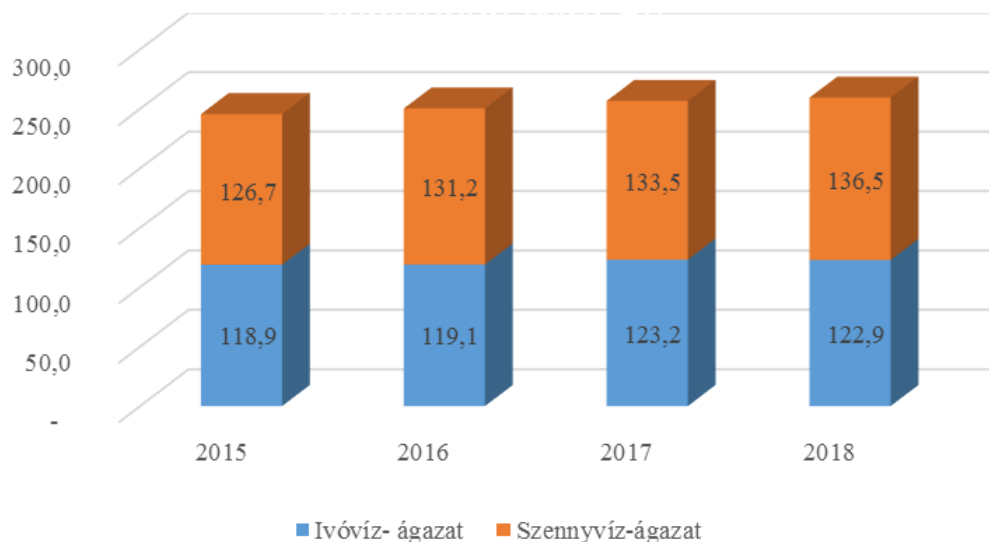
A víziközmű-ágazat főbb jellemzői

A fejlesztéseknek köszönhetően a vezetékes ivóvízellátás 2007 óta minden hazai településen rendelkezésre áll, a városokban található lakások esetében a közműves ivóvíz-szolgáltatás ellátási aránya közel teljes körű, 97%²⁵, a községek esetében ettől kissé elmaradva, 91%, összeségében 95%. A másodlagos közműolló²⁶ a 2000. évi 41,1 százalékpontonról 2018-ra 13,3²⁷ százalékpontra csökkent. A szennyvízvezetékek hossza, valamint a szennyvízelvezetésbe és -tisztításba bekapcsolt felhasználási helyek száma közeledett az ivóvízágazat vonatkozó adataihoz, azonban – az egyedi műszaki adottságokkal rendelkező területeken – a gazdaságos üzemeltethetőség szempontjait is szem előtt tartva a közműolló teljes záródása nem várható.

A víziközmű-ágazat legfőbb gazdasági jellemzői

A víziközmű-szolgáltatók működésük során jellemzően két forrásból tudnak bevételhez jutni. Az engedélyes tevékenységből víziközmű-ágazatonként (közműves ivóvízellátás és közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás) és a másodlagos tevékenységekből.

25. ábra: Az engedélyes tevékenység árbevétele ágazati bontásban 2015 és 2018 között (Mrd Ft)

Külön ki kell emelni a másodlagos tevékenységeket, amelyeket a víziközmű-szolgáltatók jellemzően végeznek, és árbevételt is termelnek, de nem tartoznak az engedélyes tevékenységek körébe. Ezen bevételek fontosságát az is bizonyítja, hogy összértéke 2018-ban meghaladta a 35,7 Mrd Ft-ot, ami az előző évhez képest 4 Mrd Ft-os (12,62%) növekedést mutat. E tevékenységformából igyekeznek a víziközmű-szolgáltatók veszteségeiket mérsékelni.

²⁵ http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zrk001.html

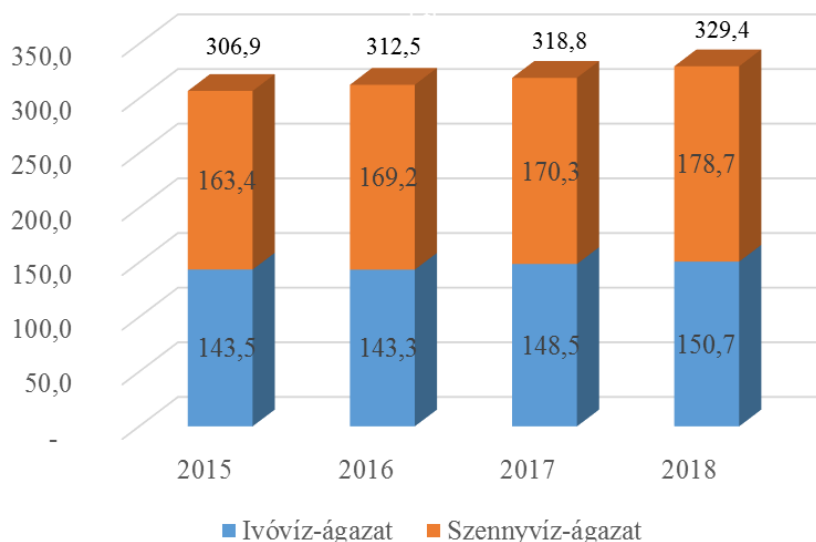
²⁶ Másodlagos közműolló: a közműves ivóvízhálózatra és a közműves szennyvízelvezető hálózatra rákötött lakások arányának különbségét jelenti.

²⁷ https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_zrk006b.html

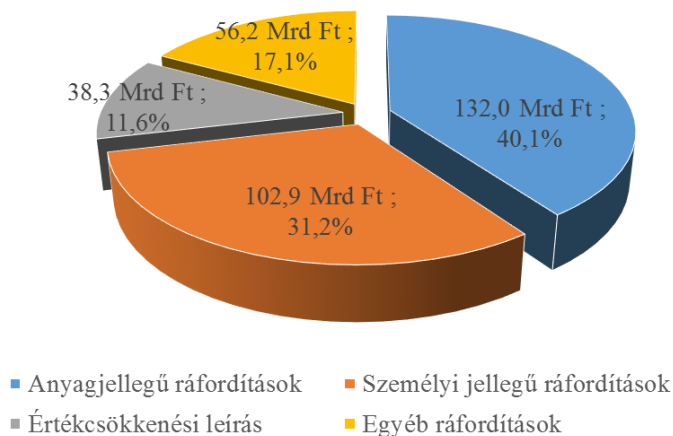
A 2018-as évben az ágazat összbevételeinek 41,6%-a az ivóvízágazatból, 46,3%-a a szennyvízágazatból származott, míg 12,1%-a másodlagos tevékenységből.

26. ábra: Az engedélyes tevékenység ráfordítása ágazati bontásban 2015 és 2018 között (Mrd Ft)

A víziközmű-szolgáltatók engedélyes tevékenységgel kapcsolatos 2018. évi ráfordításainak költségnem szerinti megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

27. ábra: Víziközmű-szolgáltatók ráfordításai, 2018 (%)

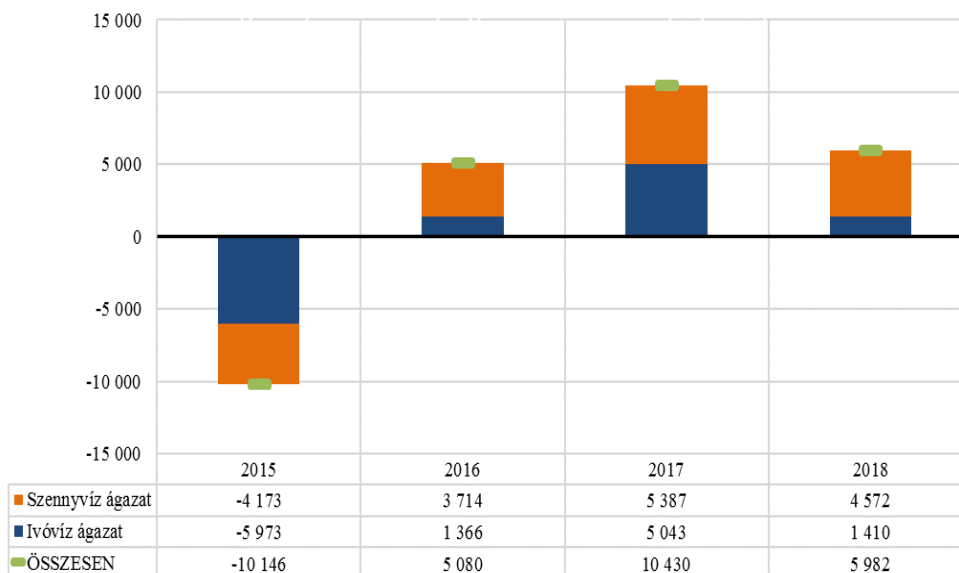
Az ágazat teljes ráfordításainak nagyjából 40%-át tették ki az anyagjellegű ráfordítások, amelyek 2018-ban 132 Mrd Ft-ot tettek ki. A személyi jellegű ráfordítások aránya mintegy 31%, az értécsökkenési leírás 12%, az egyéb ráfordításoké 17% volt 2018-ban.

Kiemelendő, hogy a víziközmű-ágazat engedélyes tevékenysége során a 2018-ban felmerült 102,9 Mrd Ft összegű személyi jellegű ráfordítások 7,6%-kal haladták meg az egy évvel korábbi összeget, ami 7,3 Mrd Ft többletkiadást jelentett az ágazatnak.

Az Európai Parlament és a Tanács 2013/34/EU irányelvével (a továbbiakban: irányelv) való harmonizáció érdekében az Országgyűlés 2015. június 23. napján a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CI. törvénnyel módosította a számvitelről

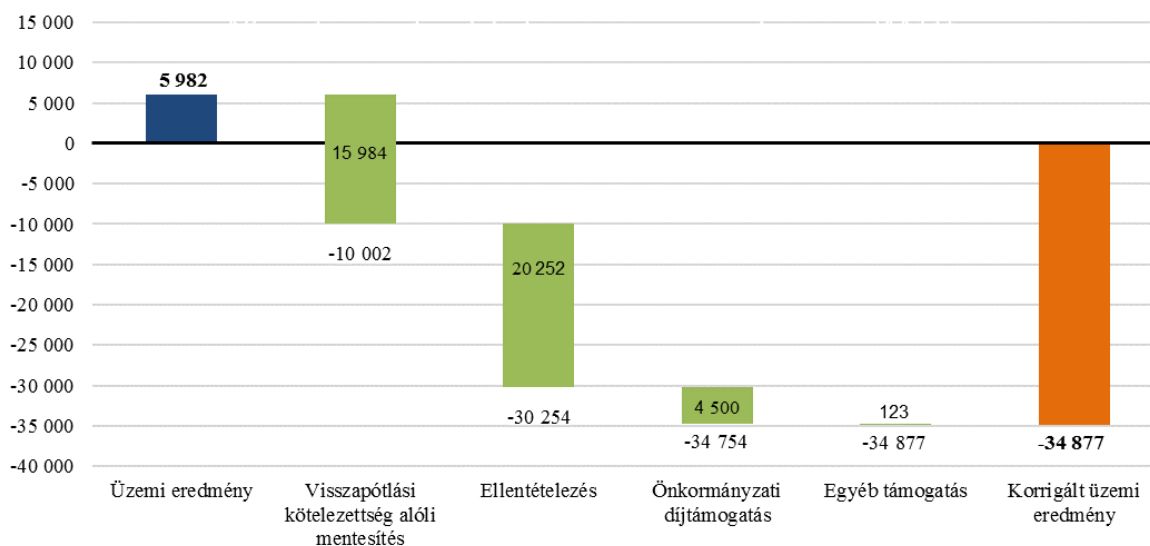
szóló 2000. évi C. törvényt. Az irányelv rendelkezései alapján nem lehetséges rendkívüli eredménytégeket elszámolni, így 2016-tól megszűntek a rendkívüli bevételek és a rendkívüli ráfordítások mint eredménykategóriák. Az eddig rendkívüli bevételként (ráfordításként) elszámolt gazdasági események vagy az egyéb bevételek (ráfordítások), vagy a pénzügyi műveletek bevételei (ráfordításai) között kerülnek kimutatásra. A jogszabályváltozás a víziközmű-szolgáltatók üzemi eredményét is érintette.

28. ábra: Engedélyes tevékenység üzemi eredménye 2015 és 2018 között (M Ft)

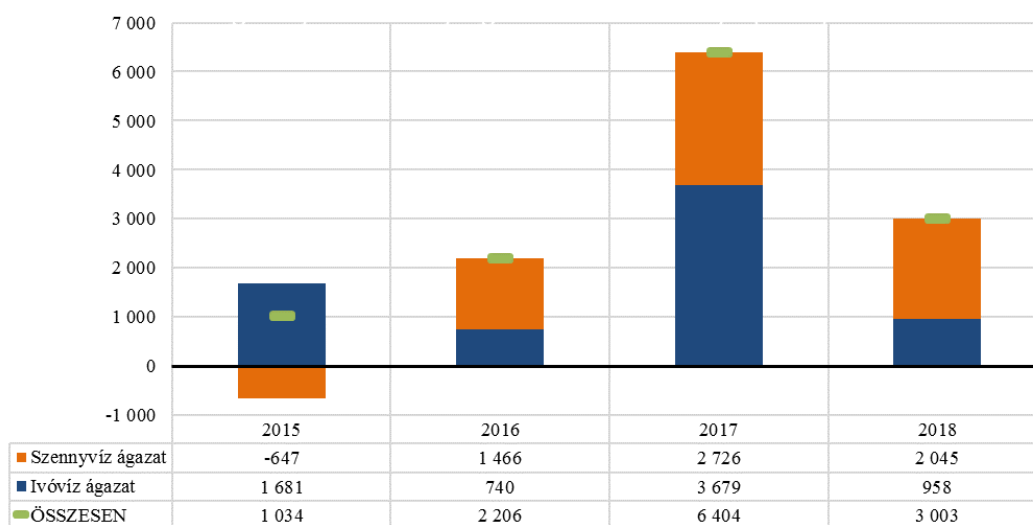
Az üzemi eredmény értékének alakulása teljesen más képet mutat, amennyiben az elemzés során nem számolunk a két fővárosi víziközmű-szolgáltatóval, amelyek együttes pozitív hatása az eredményre 6901 M Ft volt. A fennmaradó 38 víziközmű-szolgáltató üzemi eredménye az állami támogatások ellenére is -919 M Ft-ot, azaz csaknem -1 Mrd Ft-ot tett ki. Az állami támogatások 2018. évi üzemi eredményre gyakorolt hatását az alábbi ábra szemlélteti.

29. ábra: Állami támogatások hatása az üzemi eredményre (M Ft)

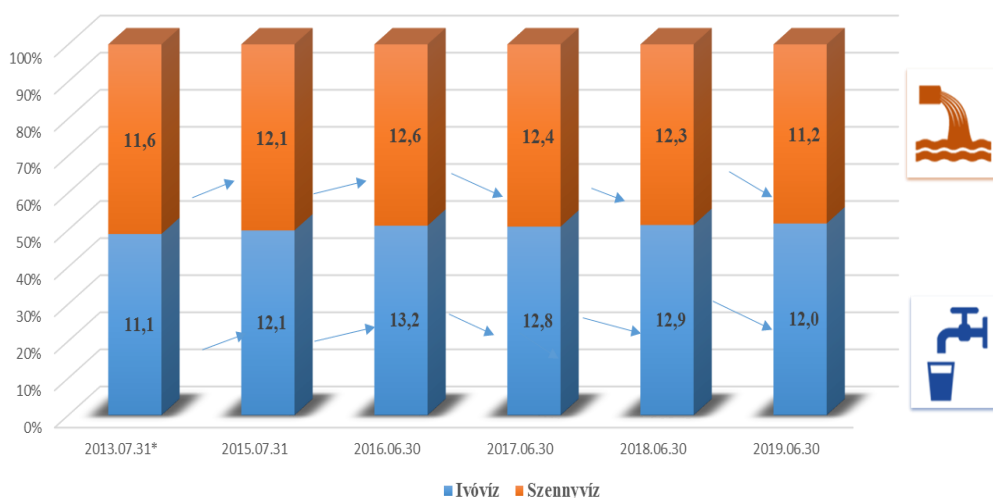
Az ágazat üzemi eredménye az állami támogatások hatása nélkül -34 877 M Ft volt.

30. ábra: Engedélyes tevékenység adózott eredménye 2015 és 2018 között (M Ft)

Az ágazatban 2018-ban keletkezett adózott eredmény a 2017. évihez képest több mint felére csökkent.

31. ábra: Határidőn túli hátralékok állománya tevékenységenként (Mrd Ft)

Kevés mozgásterük van a víziközmű-szolgáltatóknak a díjtartozás miatti víziközmű-szolgáltatás felfüggesztésére, ezért a határidőn túli hátralékok beszedése nehezebb a többi közüzemi (pl. a szemétszállítási díjtartozás adó módjára behajtható) követeléshez képest. Az elmúlt három évben a teljes kintlévőség nagysága országos szinten keveset változott. A rezsicsökkentés kezdetekor mintegy 15,7 Mrd Ft összértékű kifizetetlen lakossági közműszámlát tartottak számon az országban. 2019 nyarán már mintegy 5,9 M darab kifizetetlen lakossági számlát, összesen 18,3 Mrd Ft-ot meghaladó összegben tartottak nyilván a szolgáltatók.

A víziközmű-szolgáltatók az általános adóterheken túl az alábbi sektorspecifikus adóterhek fizetésére kötelezettek.

14. táblázat: A víziközmű-szolgáltatók által a központi költségvetésbe befizetett különadók 2018-ban (Mrd Ft)

Közműadó	13,85
Energiaellátók jövedelemadója	2,53
Tranzakciós illeték	1,03
Összesen	17,41

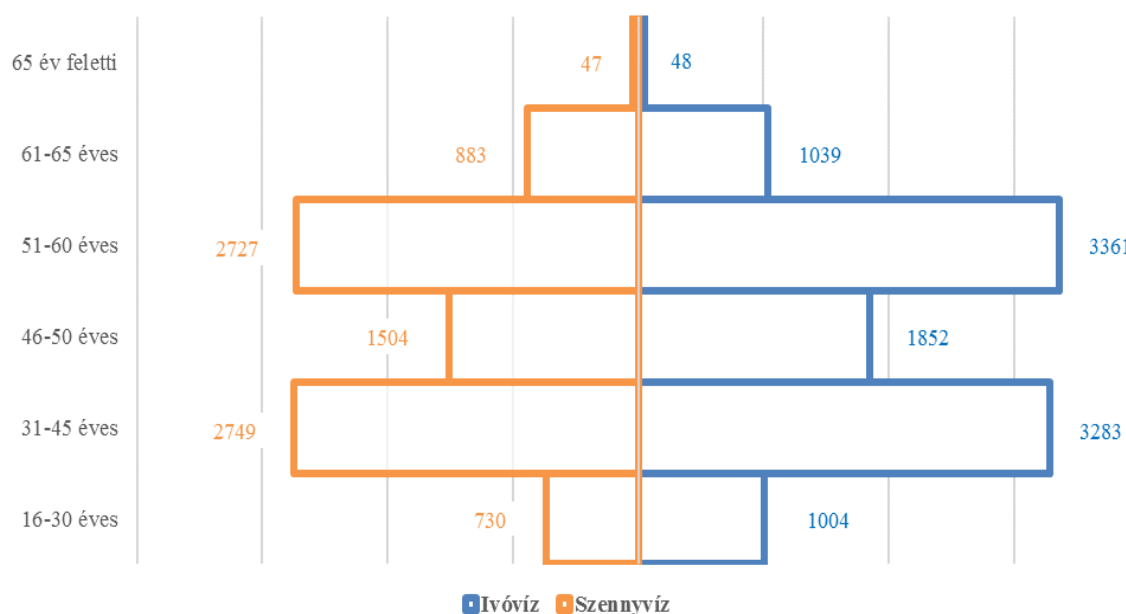
A különadók megfizetésére kötelezett víziközmű-szolgáltatók a különadók terhét a Vksztv. 76. § (8) bekezdése értelmében önállóan viselik, az általuk nyújtott szolgáltatás árában közvetlenül vagy közvetve nem érvényesíthetik.

Az ágazatot a különadók közül leghátrányosabban a közműadó-fizetési kötelezettség érinti. Átlagos aránya az árbevételhez viszonyítva 5,3%, a szolgáltatókat terhelő közműadóteher minimum-maximum értékei 1,4%–10,8% között mozognak.

A víziközmű ágazat foglalkoztatási kérdései

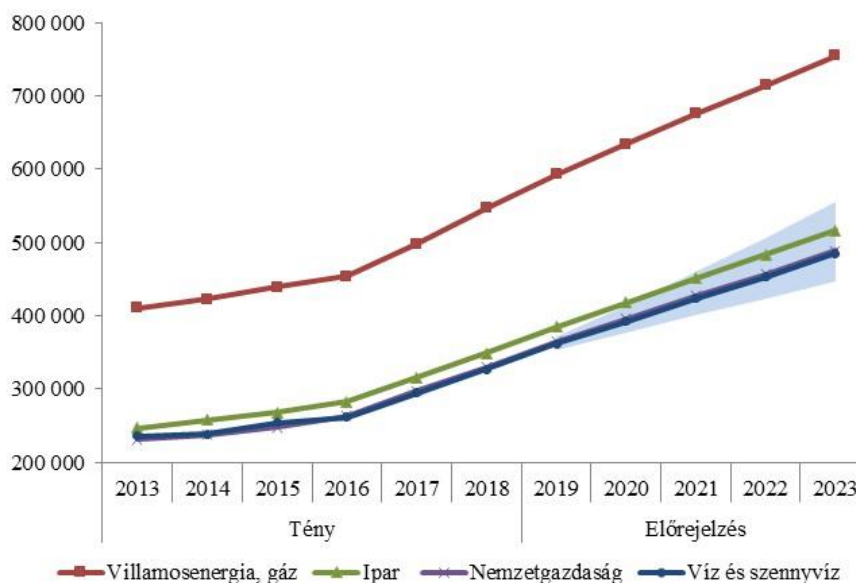
A víziközmű-ágazat engedélyes tevékenységeiben foglalkoztatott munkavállalók összlétszáma 2018-ban összesen 19 226 fő volt, 197 fővel kevesebb, mint egy évvel korábban.

32. ábra: Munkavállalók korösszetétele ágazatonként, 2018

A szolgáltatók által megadott adatokból megállapítható, hogy több 60 év feletti munkavállaló dolgozik a víziközmű-ágazatban, mint 30 év alatti. A jelenlegi dolgozók több mint 40%-a 50 év feletti, ami a kor szerinti eloszlást vizsgálva nem tekinthető ideálisnak, a munkaerő-állomány előregedését jelzi. Feltételezhető, hogy a kevésbé vonzó bérezés mellett ez a tendencia a következő években is folytatódni fog. A víziközmű-szolgáltatóknak a munkaerő megtartása érdekében jelentős béremelést kellett végrehajtaniuk, tekintettel arra, hogy a víziközmű-ágazatban dolgozók átlagjövedelme elmarad nemcsak más ipari ágazatokban foglalkoztatott dolgozókéétól, hanem a nemzetgazdasági átlagtól is. Ezen intézkedések eredményeként 2018-ban az ágazatban dolgozók bére bruttó 327 139 Ft/fő/hó volt. A villamosenergia- és földgázágazati átlagbérekhez viszonyítva 40%-os az elmaradás a szektorban.

33. ábra: Bruttó átlagberek alakulása 2013–2023 között (Ft/fő/hó)

Amennyiben a víziközmű-szolgáltatói ágazatban a 2019. májusi bruttó 364 400 Ft/fő nemzetgazdasági átlagbért kívánják elérni a víziközmű-szolgáltatók, úgy ehhez összesen 11,97 Mrd Ft többletforrásra lenne szükség.

A víziközmű-rendszerek állapota

A közműves ivóvízellátó, illetve szennyvízelvezető és -tisztító rendszerek állapotáról és jellemzőiről a Hivatal a víziközmű-szolgáltatók éves műszaki adatszolgáltatása, a díjelőkészítő adatszolgáltatása és az egyéb időszakosan teljesítendő adatszolgáltatásai alapján tud elemzéseket készíteni.

A víziközmű-szolgáltatási ágazaton belül külön kell kezelni az ivóvíz-, illetve a szennyvízrendszerek állapotát. A közműves ivóvízellátó víziközmű-rendszerek állapotát és a források csoportosíthatóságát jól szemlélteti, hogy az ágazat 2017-ben, valamint 2018-ban a tényadatok alapján több mint kétszer annyit fordított hibaelhárításra (2018-ban 15,4 Mrd Ft), mint tervezett állagmegóvó karbantartásokra. A hibaelhárításra fordított összegek az utóbbi öt évben majdnem kétszeresére növekedtek.

A víziközmű-rendszerek műszaki állapotának megőrzése, valamint a víziközmű-szolgáltatás hosszú távú biztosíthatósága érdekében a Vksztv. 11. § (1) bekezdése értelmében – a fenntartható fejlődés szempontjaira tekintettel – víziközmű-rendszerenként 15 éves időtávra gördülő fejlesztési tervet kell készíteni. A gördülő fejlesztési terv két tervrészből, a felújítási és pótlási, valamint a beruházási tervrészből áll, amelyet minden év szeptember 30-ig kell benyújtani a Hivatalhoz.

Az ágazat egésze tekintetében megállapítható, hogy a 2018. évi gördülő fejlesztési tervek alapján az ágazatban a következő 15 évben összesen 824,5 milliárd forint felújítási és pótlási, valamint 538,1 milliárd forint beruházási forrásigénnyel lehet számolni. A forrásigény a 15 éves időtartam alatt az egyes ütemek²⁸ szerint az alábbiak szerint alakul.

15. táblázat: Forrásigény az egyes ütemek szerint

Felújítási és pótlási tervrészt forrásigénye (eFt)			Beruházási tervrészt forrásigénye (eFt)		
I. ütem (2019)	II. ütem (2020-2023)	III. ütem (2024-2033)	I. ütem (2019)	II. ütem (2020-2023)	III. ütem (2024-2033)
35 887 485	217 028 495	571 577 531	145 556 937	207 128 526	185 429 455

²⁸ A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 90/C. § (1) bekezdése szerint a beruházási tervrészt, valamint a felújítási és pótlási tervrészt feladatainak ütemezését a 15 éves időtartam során az alábbiak szerint kell felosztani: I. ütem: 1. év, II. ütem: 2-5. év, III. ütem: 6-15. év.

A közép- és hosszú távú forrásigény tervezhetőségét nehezíti, hogy a tervek készítés időpontjában nem állnak rendelkezésre pontos információk a jövőben elérhető források nagyságáról és esetenként a lehívhatóságáról sem, ez különösen igaz a költségvetési és az európai uniós támogatásokra.

A Vksztv. 18. § (1) bekezdése értelmében jogszabályban vagy üzemeltetési szerződésben meghatározott használati díj esetén az ellátásért felelős – megállapodás esetén a víziközmű-szolgáltató – a víziközmű-szolgáltatási díjban képződött használati díjat elkülönített számlán kezeli, amelyet kizárólag a jóváhagyott gördülő fejlesztési tervben meghatározott víziközmű-fejlesztési, továbbá a Vksztv.-ben meghatározott feladatokra használhat fel. Ennek megfelelően a felmerülő fejlesztési, pótlási és beruházási szükségletekre – az ellátásért felelősök saját forrásának hiányában – elsődlegesen a víziközmű-szolgáltatók által fizetendő – a víziközmű-szolgáltatás díjában megképzett – használati díj kellene, hogy fedezetet nyújtson. Ez ágazati szinten 2018-ban 21,5 milliárd forintnyi forrást jelentett, amely az idei évi szükséges felújítási és pótlási költségek mindössze 60 százalékára biztosított fedezetet úgy, hogy ezen állagmegóvó és az ellátásbiztonság miatt priorizált kiadások mellett még további 145 milliárd forintnyi beruházás is szükséges lenne.

A használati díj alacsony összegét – amely a Vksztv. 87. § (1) bekezdése alapján befagyasztásra is került – a Víziközművek Állami Rekonstrukciós Alapjából lehívható, víziközmű-szolgáltatónként legfeljebb 100 millió forintnyi támogatás sem tudja megfelelően ellensúlyozni, hiszen a költségvetési törvény szerint az alapon mindössze 1,5 milliárd forint áll rendelkezésre a víziközmű-rendszerek műszaki állapotának javítására. Annak érdekében, hogy az egyes években szükséges felújítási és pótlási igények kielégítésre kerülhessenek – a víziközmű-szolgáltatás díjában megképzett használati díj bevezetéséig –, az alap költségkeretét jelentősen megnövelni szükséges.

5.2. Engedélyezés és felügyelet

5.2.1. Engedélyezés

A víziközmű-szolgáltatás működésének engedélyezése

2019-ben összesen 350 db működési engedélyt érintő határozatot adott ki a Hivatal. A szolgáltatóváltások és az üzemeltetési szerződések módosítása tekintetében 2019-ben is folyamatosan érkeztek kérelmek a Hivatalhoz, amelyek elbírálása során az eljárás általában jóváhagyással végződött. A 2018-ról 2019-re áthúzódó eljárások egy része a Vksztv. korábbi módosításából fakadó, egy víziközmű-rendszer vonatkozásában egy üzemeltetési szerződés megkötésére vonatkozó kötelezettség miatti működési engedélyezési eljárás volt.

2019-ben a víziközmű-szolgáltatók számában változás nem állt be. Számuk jelenleg 40 db. A közérdekű üzemeltető kijelölésével továbbra is azok a települések vagy víziközmű-rendszerek érintettek, ahol az alapul szolgáló víziközmű tulajdonjoga rendezetlen.

Gördülő fejlesztési tervek jóváhagyása iránti eljárás

A 2020–2034. évekre vonatkozó gördülő fejlesztési terv (felújítási és pótlási, valamint beruházási) tervrészeit 2019-ben szeptember 30-ig kellett a Hivatalhoz benyújtani az ellátásért felelősöknek, illetve a víziközmű-szolgáltatóknak.

A 2019. szeptemberi tervbenyújtáskor a gördülő fejlesztési tervek (a továbbiakban: GFT) összeállítóinak a jogszabályok [a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény 11. §-a, a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet 90/A.–90/G. §-ai, valamint a víziközművek gördülő fejlesztési terve részét képező felújítási és pótlási terv, valamint beruházási terv részletes tartalmi és formai követelményeiről szóló 61/2015. (X. 21.) NFM rendelet (a továbbiakban: NFM rendelet)] alkalmazásán túl a tavalyi évhez hasonlóan egyéb feltételeket is kellett teljesíteniük.

A kérelmeket az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvénynek megfelelően elektronikusan, a Hivatali Kapun keresztül, a Hivatal honlapjáról letölthető – „Gördülő fejlesztési terv jóváhagyása iránti kérelem” (MEKH VKEFFO GFT) elnevezésű – űrlap felhasználásával kellett benyújtani.

2019. szeptember elejétől folyamatosan érkeztek a jóváhagyásra irányuló kérelmek, amely beadványok alapján a jogszabályi előírásoknak megfelelően víziközmű-rendszereként és tervtípusonként külön-külön eljárások indultak, összesen 5383 db.

A gördülő fejlesztési tervezéssel kapcsolatos munka a kérelmek benyújtását megelőzően elkezdődött, amihez segítségként, a korábbi évekhez hasonlóan, a Hivatal 2019-ben is tett közzé útmutatót a honlapján.

A 2019. szeptember 30. napjáig benyújtandó, a 2020–2034. évi gördülő fejlesztési tervek jóváhagyására irányuló eljárások lebonyolítására előzetesen készülve egy átdolgozott eljárásrend került összeállításra.

A benyújtott kérelmek formailag sokkal igényesebbek voltak, az előző évekhez képest lényegesen kevesebb hiánypótlást kellett a Hivatalnak kiadnia.

Az NFM rendelet által előírt kötelező táblázatot a kérelmezők többsége a megfelelő formátumban csatolta a dokumentációhoz, a kérelmek jóváhagyása után adatbázis alakítható ki az elkövetkező 15 év felújítási, pótlási és beruházási igényeiről.

A beruházási tervrészek között továbbra is nagyon sok beruházási feladatot nem tartalmazó tervrész szerepel, vagy olyan nyilatkozat, melyben az ellátásért felelős kinyilvánítja, hogy nem tud, vagy nem szándékozik beruházási feladatot végrehajtani az elkövetkező 15 évben.

A Hivatal kialakult gyakorlata szerint kizárólag azok a tervrészek kerültek, illetve kerülnek jóváhagyásra, melyekben a fejlesztési célok műszakilag indokoltak és elfogadhatók voltak, a megvalósításukhoz szükséges források bemutatásra kerültek, illetve a tervek a kérelem beadásakor érvényes jogszabályi környezet előírásainak megfelelően készültek el.

A gördülő fejlesztési tervekkel kapcsolatos feladatok még mindig nagy kihívást jelentenek mind a Hivatal, mind a kérelmezők számára. A Hivatal célja a gördülő fejlesztési tervezési feladatok felügyeletével, hogy hozzájáruljon a víziközmű-szolgáltatási ágazat közművagyonának és működtető eszközeinek hosszú távon megfelelő műszaki színvonalához és állapotához, a víziközmű-szolgáltatás folyamatos és költséghatékony biztosításához.

Víziközműnek minősítés iránti eljárás

A Hivatalnál 2019-ben 2 db eljárás indult víziközművé minősítés tárgyában, mindkettő szünetelés alatt áll az ügyfél kérelmére, mindkét esetben az volt az ok, hogy nem álltak rendelkezésre azok a műszaki adatok melyekre a minősítési eljárás során feltétlen szükség van. Kiemelendő azonban, hogy további 5 alkalommal kellett teljes körű tájékoztatást nyújtani az eljárást illetően, melyek nem általános tájékoztatások voltak, hanem specifikusan az adott műszaki jogi kérdéskörre fókuszáltak. A tájékoztatást követően a beadványokat benyújtók már nem kívánták a tényleges minősítésre irányuló kérelmet benyújtani, mert az adott műszaki/jogi anomáliák megszüntetésére a Hivatal döntése nem lett volna alkalmas, illetve a Hivatal részéről sem merültek fel olyan körülmények, amelyek az eljárás hivatalbóli megindítását indokolták volna. Az ügyek bonyolultságára figyelemmel, két alkalommal az írásbeli tájékoztatáson túl személyes egyeztetésre is lehetőséget nyújtott a Hivatal, mellyel a kérelmezők éltek is.

5.2.2. Felügyelet

A Hivatal 2019-ben folytatta a víziközmű-szolgáltatók átfogó ellenőrzéseinek második ciklusát. A felügyeleti tevékenység során a szolgáltatókkal való együttműködés, a jogszerű működés érdekében tett közös erőfeszítések nagyobb hangsúlyt kaptak a szankciók alkalmazásánál.

Az átfogó ellenőrzések mellett számos téma- és céll ellenőrzést is végeztünk a víziközmű-szolgáltatók és az ellátásért felelősök tekintetében. A 2019-ben lezárt 540 ellenőrzés 76%-ában jogszabálysértés megállapítására és jogkövetkezmény alkalmazására került sor.

Átfogó ellenőrzések

A Hivatal a víziközmű-szolgáltatók működésének komplexen történő törvényességi, szakszerűségi, hatékonysági ellenőrzését megvalósító átfogó ellenőrzést 2019-ben 13 szolgáltató tekintetében folytatta le.

Az érintett víziközmű-szolgáltatók tekintetében eltérő súlyú és számú jogsértést állapítottunk meg, a legsúlyosabb 4 esetben víziközmű-védelmi bírságot szabtuk ki, összesen 6 000 000 Ft mértékben.

Az ellenőrzések eredménye alapján megállapítható, hogy az alábbi típusú jogsértések fordultak elő visszatérően.

Súlyos jogszabálysértések:

- az egyes tevékenységek kiszervezésére vonatkozó szabályok megsértése;
- a jóváhagyott gördülő fejlesztési tervekben foglaltak végrehajtásának elmulasztása, illetve a tervben nem szereplő beruházások, felújítások és pótlások megvalósítása a terv végrehajtása helyett;
- nem megfelelő közgazdasági mutatók;
- nem jogszabályszerű használati díjak alkalmazása.

Kisebb súlyú jogszabálysértések:

- a Beszerzési Szabályzattól eltérő beszerzési eljárás;
- vagyonleltár, vagyonyilvántartás nem megfelelő vezetése;
- a víziközmű-fejlesztési nyilvántartás nem tartalmaz minden, a jogszabályban előírt tartalmi elemet, illetve e tekintetben az ellátásért felelősök tájékoztatása nem megfelelő.

Használati díj felhasználásának ellenőrzése

A használati díjból származó bevételek kezelése és felhasználása tekintetében a korábbi évek ellenőrzései során tapasztalt jogsértések kiemelkedő aránya miatt megemelt számban, 44 települési önkormányzatnál folytattunk le ellenőrzést. A lefolytatott ellenőrzések számos szabálytalanságra hívták fel a figyelmet, a Hivatal 31 önkormányzat tekintetében tárt fel jogsértést a használati díj kezelését vagy felhasználását érintően.

A megállapított jogsértések típusai:

- az ellátásért felelős a használati díj számára nem rendelkezik külön bankszámlával, így a használati díjak elkülönített kezelése nem valósul meg;
- a használati díjat nem víziközmű-fejlesztési célra használták fel (a megvalósított fejlesztés eredménye nem víziközmű; az összeg más bankszámlára átvezetésre kerül; a nyilvántartások szerinti maradványösszeg az elkülönített számlán nem található meg; az egyenlegcsökkenés bizonylatokkal alá nem támasztott);
- a használati díjat a jóváhagyott gördülő fejlesztési tervben nem szereplő munkákra fordították;
- a munkákhoz kapcsolódó általános forgalmi adó elszámolása nem megfelelő;
- a használati díjat nem a jogszabályoknak megfelelő, a 2015. július 1. napján hatályban volt üzemeltetési szerződésben foglalt mértékben állapították meg;
- használati díj megállapítása 2015. július 24. napja után megkötött (új víziközmű-beruházásokra vonatkozó) üzemeltetési szerződésben;
- a használati díjból megvalósult fejlesztéseket az ellátásért felelősök nem aktiválják, nem veszik állományba, így nyilvántartásuk nem megfelelő.

Figyelemmel arra, hogy az ellenőrzések célja a reparáció, valamint a víziközmű-fejlesztések megvalósításának forrásoldali biztosítása, víziközmű-védelmi bírság kiszabására az esetek túlnyomó többségében nem került sor. Abban az 5 esetben azonban, ahol a megállapított jogsértést ismétlen követte el az ellátásért felelős, víziközmű-védelmi bírság kiszabására is sor került, összesen 1 200 000 Ft összegben.

A gördülő fejlesztési tervekben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése az ellátásért felelősöknél

Szűrőpróbaszerűen kiválasztott 12 ellátásért felelősnél a Hivatal által jóváhagyott beruházási tervrészben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése, melyek közül 8 esetben jogsértést tártunk fel.

A megállapított jogsértések típusai:

- valamely, a jóváhagyott beruházási tervrészben szereplő feladatot nem hajtották végre, és/vagy átütemezték a Hivatal tájékoztatását, illetve engedély iránti kérelem benyújtását mellőzve;
- a jóváhagyott beruházási tervrészben nem szereplő feladatot végeztek el a Hivatal tájékoztatását, illetve engedély iránti kérelem benyújtását mellőzve.

A feltárt jogsértésre figyelemmel 7 ellátásért felelős tekintetében 100 000 Ft víziközmű-védelmi bírság került kiszabásra, valamint felszólítottuk a jövőbeni jogkövető magatartásra, míg 1 esetben csupán felszólítottuk a jövőbeni jogkövető magatartásra az érintett ellátásért felelőst.

5.2.3. E-közmű

2019-ben a víziközmű-ágazatban összesen 796 eljáráskezdeményezés érkezett a Lechner Tudásközpont részéről, amelyből 8 esetben eljárás indult, és nyilatkozattételre kötelező határozat került kiadásra a szolgáltatóval szemben. 788 esetben megállapításra került, hogy az eljárás megindításának feltételei (már) nem állnak fenn.

A Hivatal és a Lechner Tudásközpont között rendszeres egyeztetési fórum működik a rendszerhez kapcsolódó problémák megoldására, valamint információátadás is történik a felmerülő többirányú (felhasználói) igényekről, azok megoldási javaslatairól a rendszer folyamatos fejlesztése érdekében.

5.3. A víziközmű-szolgáltatással kapcsolatos hatósági eljárások, valamint az ágazatot érintő állásfoglalások

5.3.1. Víziközmű-szolgáltatók egyes szabályzatainak jóváhagyása, pályázati kiírások elbírálása, kiszervezés engedélyezése

A Hivatal látja el a víziközmű-szolgáltatók üzletszabályzatának és beszerzési szabályzatának – vagy azok módosításának – jóváhagyását, a víziközmű-üzemeltetés egyes meghatározott része, illetve részei kiszervezésének engedélyezését, illetve az üzemeltetési szerződés megkötésére irányuló pályázatok jóváhagyását.

A Hivatal – a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő – üzletszabályzatok jóváhagyásával biztosítja a víziközmű-szolgáltatók felhasználókkal fennálló szerződéses kapcsolatának alapjait, illetve a víziközmű-szolgáltató által a felhasználók részére nyújtott víziközmű-szolgáltatás általános műszaki, kereskedelmi, elszámolási és fizetési szerződési feltételeit. 2019-ben – a tavalyi évvel egyezően – az ágazati szabályok változása a korábbiakhoz képest részletesebb előírást, valamint új feladatokat határozott meg, amelyek üzletszabályzatban való átvezetése kiemelt feladatként került ellátásra. Az új szabályok elsődlegesen a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő felhasználók jogait és érdekeit védik, illetve garanciát jelentenek a víziközmű-szolgáltatás színvonalának és biztonságának növelésére. Emellett a Hivatal hatósági ellenőrzés keretében több esetben is vizsgálta az egyes üzletszabályzatok megfelelését, és szükség szerint felhívta a víziközmű-szolgáltatókat azok átdolgozására, valamint jóváhagyásra benyújtására. A 2019-es év során 22 víziközmű-szolgáltatói üzletszabályzat-módosítási eljárást folytatott le a Hivatal, ami nagyban hozzájárult az ágazatban lévő felhasználók jogainak megfelelő védelméhez.

A Vksztv. 16. § (1) bekezdése szerinti esetekben az üzemeltetési szerződés megkötésére az ellátásért felelős pályázati eljárást köteles lefolytatni. A pályázat egyidejűleg mindkét víziközmű-szolgáltatási ágazat, illetve több víziközmű-rendszer vonatkozásában is kiírható. A pályázati kiírási dokumentáció és

hirdetmény szövegét az ellátásért felelős elkészíti, és azokat jóváhagyásra megküldi a Hivatalnak. A pályázati kiírási dokumentáció jóváhagyása során a Hivatal a pályázati kiírás tartalmi követelményeire vonatkozó, valamint a Vksztv. végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott feltételek teljesülését vizsgálja. Figyelemmel arra, hogy a víziközmű-szolgáltatók szinte kivétel nélkül olyan ellátásért felelősök területén végzik a víziközművek üzemeltetését, illetve nyújtják a víziközmű-szolgáltatást, amelyek a víziközmű-szolgáltatóban tulajdonrészrel rendelkeznek, így ilyen pályázat elbírálására 2019-ben sem került sor.

A víziközmű-szolgáltatók beszerzési szabályzatának jóváhagyásával párhuzamosan a Hivatal folyamatosan figyelemmel kísérte a beszerzések, szerződések jogszerűségét is. A víziközmű-szolgáltatási ágazatban különös jelentősége van a közbeszerzésnek, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzéseknek is, mivel a Vksztv. előírása alapján víziközmű kizárólag állami, illetve önkormányzati tulajdonban lehet. 2019-ben a Hivatal 13 esetben járt el a víziközmű-szolgáltatók beszerzési szabályzata módosításának jóváhagyására irányuló eljárásban.

A kiszervezési engedély hatálya alá eső egyes tevékenységek tekintetében a Hivatal az egyéb jogszabályi követelményeknek való egyidejű megfelelés mellett akkor engedélyezi a kiszervezést (azaz a víziközmű-üzemeltetés egy részének a víziközmű-szolgáltatótól eltérő, más személlyel történő elvégeztetését), ha egyértelműen megállapítható, hogy a kiszervezés a víziközmű-szolgáltatás költséghatékonyságát lényegesen javítani tudja, vagy a kérelmező nem rendelkezik azokkal a kapacitásokkal, képességekkel, melyek az adott tevékenység elvárt tartalmú és színvonalú elvégzéséhez szükségesek, és ezek kiépítése rövid vagy középtávon meg nem térülő beruházási költséggel járna. A kiszervezési szabályozással elérni kívánt cél biztosítása érdekében és azzal összhangban a Hivatal az engedélyező határozatban meghatározza a tevékenységre fordítható maximális összeget, illetve indokolt esetben a kiszervezést – a kérelemhez képest – szűkebb körben is meghatározhatja. A korábbi évek hatósági tapasztalatai alapján az egyes engedélyköteles kiszervezési tevékenységek tekintetében olyan piaci információk is a Hivatal rendelkezésére állnak, amelyek összevetésével az engedélyezni kért legmagasabb kiszervezési összeg még pontosabban meghatározható.

2019-ben 40 esetben kérelmezték a víziközmű-szolgáltatók a Hivataltól egyes víziközmű-üzemeltetési tevékenységeik kiszervezésének engedélyezését. Több száz tájékoztatást küldtek továbbá a víziközmű-szolgáltatók azon kiszervezésekről, melyek tekintetében nem kötelesek a Hivatal előzetes engedélyét kérni. A Hivatal a víziközmű-szolgáltatók kiszervezéseiről egységes nyilvántartást vezet, ezzel jelentősen megkönnyítve az ellenőrzést. Mivel – a fentebb leírtak szerint – a víziközmű-szolgáltatási ágazatban az érintett szereplők nemzeti vagyon elemeit használják, hasznosítják, a kiszervezett tevékenységek szigorú felügyelete különösen indokolt. A Hivatal szoros felügyeletével biztosítható, hogy a víziközmű-szolgáltatók a víziközmű-üzemeltetés egyes tevékenységeit csak akkor szervezik ki, amennyiben azok valóban gazdaságilag indokolhatók, és jelentősen hatékonyabb működést eredményeznek.

5.3.2. Az ágazatot érintő állásfoglalások

A víziközmű-szolgáltatók, települési önkormányzatok, természetes és jogi személyek megkeresésére a Hivatal a víziközmű-szolgáltatással kapcsolatban közel száz szakmai véleményt, tájékoztatást adott ki. Ezek kapcsán a Hivatal jellemzően a hatályos jogszabályokról, illetve a jogaikról és kötelezettségeikről tájékoztatta az érintetteket, valamint javaslatokat és ajánlásokat tett az egyes előírások értelmezésére.

5.4. Víziközmű-szolgáltatás (átmeneti) díjmegállapítása, árelőkészítése, árszabályozása

5.4.1. Korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatás díjai

Azokon a területeken, ahol olyan beruházást hajtanak végre, amelynek eredményeképpen a településen korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatás válik a felhasználók számára elérhetővé, a Hivatal a víziközmű-szolgáltató kérelmére átmeneti díjat állapít meg. A 2019-es év során 3 település vonatkozásában érkezett be a Hivatalhoz korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatás díjának megállapításával kapcsolatos kérelem, mely elbírálásra került.

5.4.2. Árszabályozás a víziközmű-szolgáltatásban

A Hivatal 2019-ben is nagy hangsúlyt fektetett a víziközmű-szolgáltatás hatósági díjaira (valamint átadási áaira) vonatkozó javaslat elkészítésére, és a jogszabályban megállapított határidőben megküldte azt az innovációs és technológiai miniszter részére. Az országban az alkalmazott díjak, illetve díjszerkezetek tekintetében rendkívül sokszínű, víziközmű-szolgáltatónként és ellátási területenként is eltérő díjképzési elvek kerülnek – a korábban megállapított és befagyasztott díjakra figyelemmel – jelenleg is alkalmazásra, minek eredményeként számtalan díjkategória létezik. A díjakban mutatkozó, felhasználókat érintő eltérések országszerte jelentősek. Az árszabályozás legfontosabb célja ezek alapján egyértelműen az, hogy a díj a jogszabályi előírásoknak és a Víz Keretirányelv elveinek megfelelően kerüljön meghatározásra a szolgáltatók indokolt költségeinek elismerése mellett.

A díjjavaslat elkészítése érdekében a Hivatal a díjmegállapításhoz szükséges adatokat bekérte a víziközmű-szolgáltatóktól. A díjelőkészítéshez gyűjtött adatok elsősorban a víziközmű-szolgáltatók 2018-as üzleti évre vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti auditált beszámolóján, valamint a társaságok főkönyvi kivonatán alapulnak, amelyek mellett azonban számos kalkuláció, szerződés és jognyilatkozat is figyelembevételre került.

6. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás

6.1. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjak meghatározásának előkészítése

A Hivatal által elkészített díjjavaslat elsődleges célja az volt, hogy a jogszabályban foglalt kötelezettségnek eleget téve javaslatot tegyen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj mértékére, valamint hogy átfogó képet nyújtson a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási ágazat helyzetéről, az elmúlt évek változásairól, különös tekintettel a közszolgáltatás természetes és műszaki paramétereinek, valamint a közszolgáltatók gazdasági és pénzügyi mutatóinak alakulására. A díjelőkészítési tevékenység keretében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók, a közszolgáltatói alvállalkozók, a hulladékgazdálkodási létesítményüzemeltetők, valamint a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: NHKV Zrt.) adatszolgáltatásai kerültek feldolgozásra és elemzésre.

6.2. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási ágazat helyzete

A beérkezett adatszolgáltatásokból megállapítható, hogy az elmúlt évekre jellemző, közszolgáltatókat érintő integrációs folyamatok befejeződni látszanak, ugyanis 2019-ben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók számában a megelőző év végéhez képest nem történt lényegi változás. A tavalyi évben 31 közszolgáltató látott el hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységet.

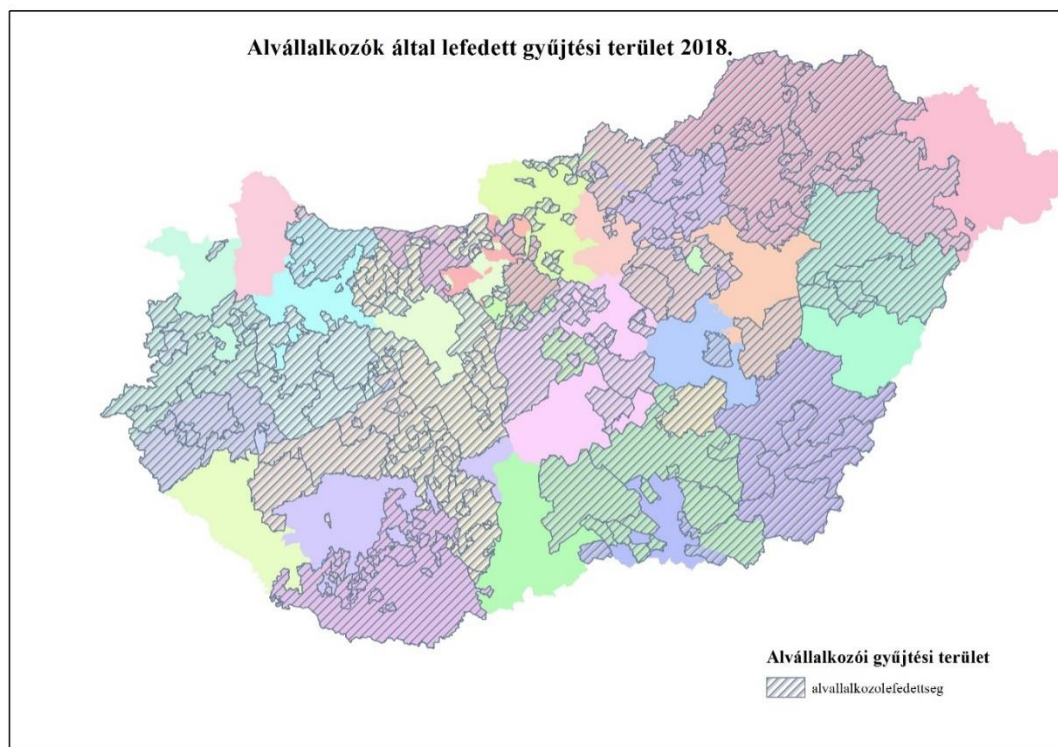
Az ágazatra jellemző átrendeződési folyamatokat közelebbről megvizsgálva azonban megállapítható, hogy az integráció sok esetben csak látszólagos, a közszolgáltatók számában bekövetkező jelentős csökkenés mellett ugyanis a közszolgáltatás ellátásában egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak az alvállalkozók és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmények is. Az integrációs folyamatok egyik nem várt következménye, hogy számos gazdasági társaság a közszolgáltatói minőség megszűnését követően alvállalkozóként folytatta tovább a tevékenységét. A Hivatal a korábbi évek (2016–2018) adatszolgáltatásai alapján megállapította, hogy 2018-ban közszolgáltatói alvállalkozóként működő gazdasági társaságok 53%-a a korábbi években hulladékgazdálkodási közszolgáltatóként üzemelt.

34. ábra: Közszolgáltatói alvállalkozók igénybevétele a közszolgáltatás ellátásához 2018-ban

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatók nyilatkozatai alapján a Hivatal megállapította, hogy 2018-ban tevékenységet végző közszolgáltatók 65%-a a gyűjtési tevékenység megvalósítása érdekében közszolgáltatói alvállalkozókat vett igénybe. Az alvállalkozói adatszolgáltatások alapján az ország összes településének 67%-án részben vagy egészben közszolgáltatói alvállalkozók által történt a vegyes hulladék összegyűjtése 2018-ban. A hulladék összegyűjtése a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás legfontosabb résztevékenysége, és a közszolgáltatói szektor jelentős erőforrásbeli hiányosságait tükrözi, hogy az ország nagy részén alvállalkozók közreműködésével tudják csak megoldani a gyűjtési tevékenység ellátását.

35. ábra: Közszolgáltatói alvállalkozók által lefedett gyűjtési terület 2018-ban

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatók gazdasági helyzetét az alábbi táblázatba foglalt főbb mutatószámok jellemzik.

**16. táblázat: Közszolgáltatók összesített gazdasági mutatói
a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozóan 2015 és 2018 között**

A közszolgáltatók összesített gazdasági mutatói a hulladékgazdálkodási közszolgáltatásra vonatkozóan				
	2015	2016	2017	2018
Összes ráfordítás	106 769 235 769	122 587 299 373	114 860 572 510	129 635 461 181
Összes bevétel	105 764 765 305	121 947 721 809	111 844 988 928	122 861 615 377
Értécsökkenési leírás	5 576 829 173	6 660 350 861	6 695 475 022	5 469 281 076
Értékvesztés	2 707 103 880	2 319 494 033	407 092 903	392 754 737
Bérleti díj	5 158 811 144	6 272 611 801	5 704 885 379	6 430 442 123
Üzemanyagköltség	4 671 848 571	4 384 362 303	4 471 938 261	4 329 179 073
Javítás-karbantartás költsége	2 192 927 029	3 638 124 870	2 516 757 815	3 068 405 261
Igénybe vett szolgáltatások	27 836 619 049	41 581 233 590	34 131 264 680	45 004 189 368
Személyi jellegű ráfordítások	26 496 202 484	28 661 590 449	23 675 701 772	28 270 796 559
Üzemi eredmény	-1 004 468 649	-639 584 557	-2 915 583 583	-6 773 845 804
Adózott eredmény	-2 748 034 356	-2 138 340 258	-4 062 515 126	-7 857 699 546

A 2018-ban keletkezett ágazati veszteség a fenti számok tükrében 6,8 Mrd Ft volt. A 2018-as gazdálkodási adatok is azt támasztják alá, hogy az integrációs folyamatok a gyakorlatban nem csökkentették az ágazatban jelentkező költségeket. A táblázat utolsó soraiban szereplő negatív összegek tükrözik, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók gazdasági helyzete évről évre romlik.

A pénzügyi és gazdasági mutatók alapján a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszer 2016-ban megkezdett átalakítása az ágazat egészét tekintve nem zárult pozitív eredménnyel. A közszolgáltatók 2018. évi veszteségét – 6,8 Mrd Ft – és az NHKV Zrt. előzetesen kimutatott veszteségét – 12,1 Mrd Ft – figyelembe véve 18,9 milliárd Ft veszteség keletkezett az ágazatban.

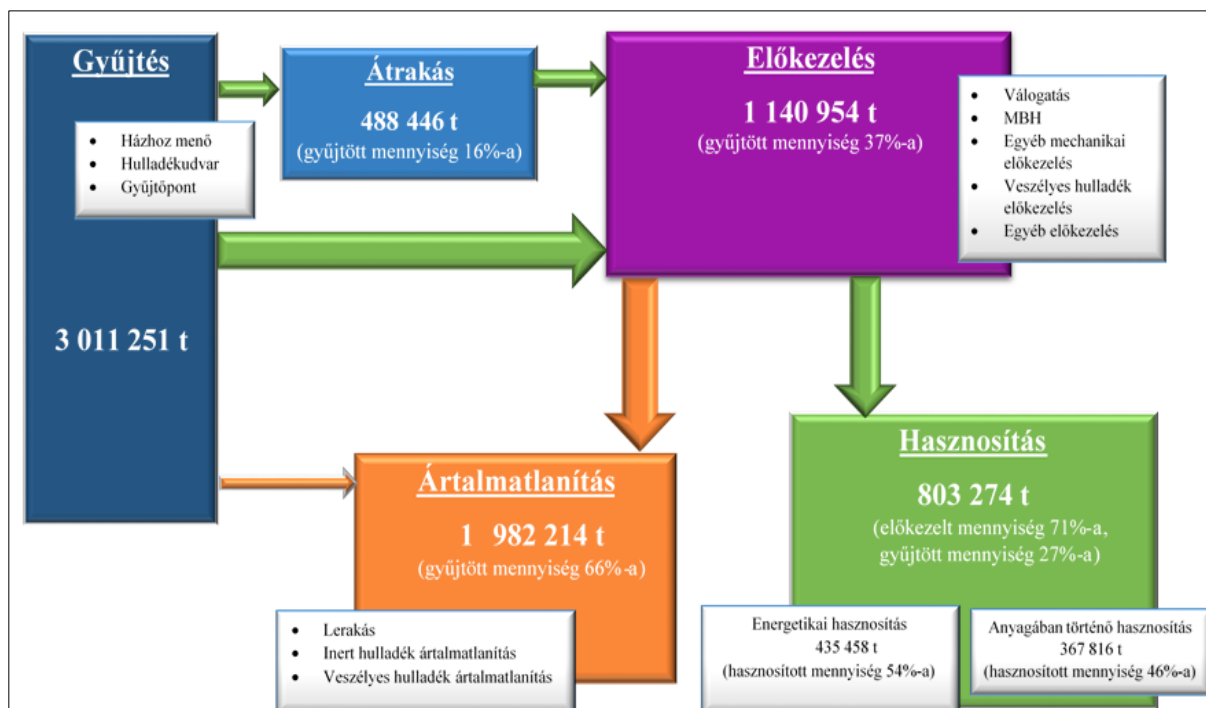
6.3. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj előkészítése és a közszolgáltatásra vonatkozó adatok

A Hivatal 2019 első negyedévében meghatározta a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjelőkészítési tevékenységhez szükséges adatszolgáltatás tartalmi és formai követelményeit. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat meghatározó adatok, tényezők rendkívül nagy száma okán az egyes paramétereknek, illetve azok kombinációjának elemzése, valamint a nem megfelelően megadott adatok kiszűrése számítógéppel támogatott adatfeldolgozási rendszerrel történt. Az adatfeldolgozáshoz szükséges informatikai háttér kialakítása gondos előkészítő munkát igényelt a Hivatal munkatársai részéről. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjelőkészítési munkához szükséges adatszolgáltatást az erre kötelezett gazdálkodó szervezeteknek elektronikus úton, Cégekportálon keresztül kellett teljesíteniük.

A Hivatal által 2019-ben kiküldött, 2018-at érintő adatszolgáltatás teljesítésére kötelező határozatok eredményeként összesen 43 db közszolgáltatótól, 116 db közszolgáltatói alvállalkozótól és 83 db hulladékgazdálkodási létesítmény üzemeltetőtől érkezett a díjelőkészítés során felhasználható és értékelhető adatszolgáltatás a Hivatalhoz.

A 2018-ban hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében gyűjtött összes települési hulladék mennyisége 3 011 251 tonna volt, amelyből 2 414 381 tonna a vegyes hulladék és 596 870 tonna az elkülönítetten gyűjtött hulladék mennyisége.

36. ábra: Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékáram 2018-ban

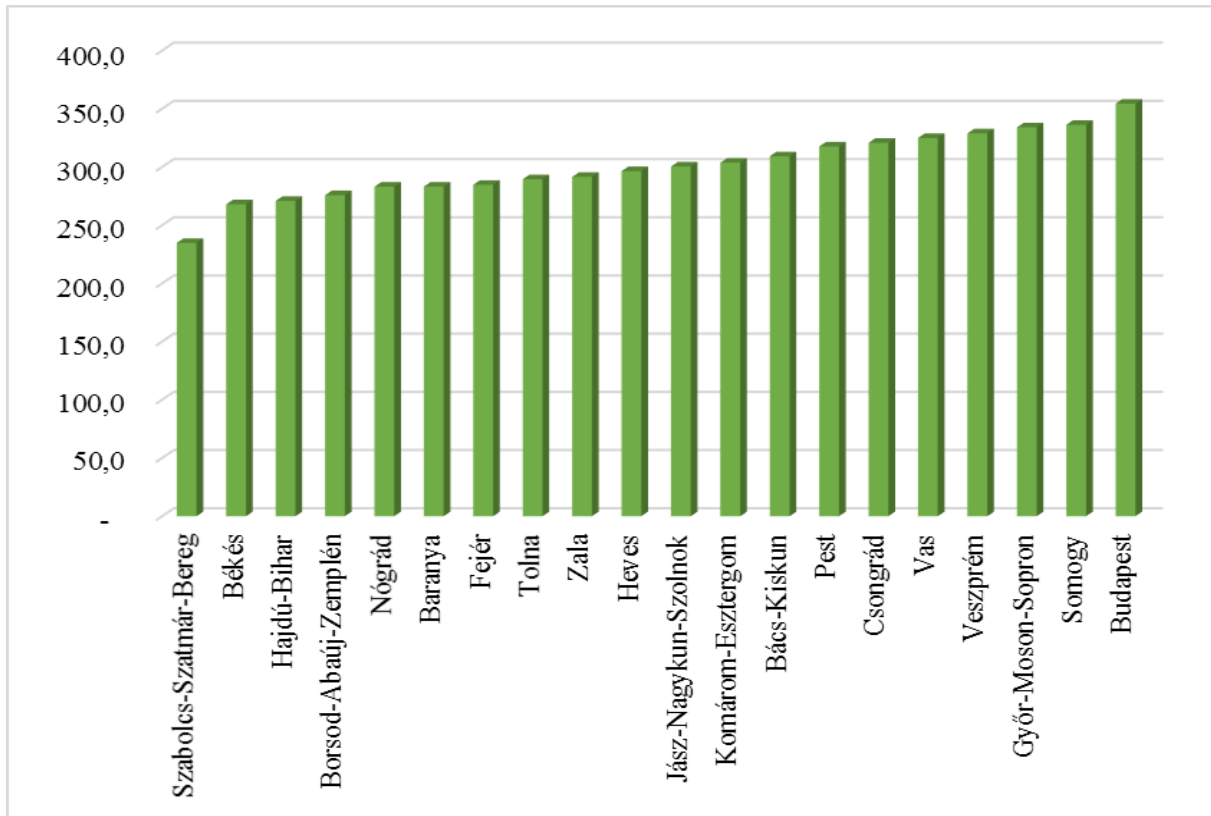

* Az egyes kezelési módokhoz tartozó hulladékmennyiségek összege nem egyenlő a gyűjtött hulladék mennyiségével, mivel ugyanaz a hulladék több típusú kezelési műveleten (pl. hasznosítást megelőző előkezelés) mehet keresztül, valamint a hulladék összes mennyiségét a technológiai veszteség (pl. száradás, párolgás) mértéke is csökkenti.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás keretében összegyűjtött hulladéknak mindössze 27%-a került hasznosításra 2018-ban, és ezzel összhangban továbbra is számottevő (66%) volt az ártalmatlanításra került mennyiség aránya. A hulladékáram alakulásából egyértelműen látszik, hogy a körforgásos gazdálkodás célkitűzéseinek eléréséhez a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási ágazat fejlesztése elengedhetetlen.

A Hivatal a településekre vonatkozó adatokból megállapította az egy főre jutó hulladékmennyiség fajlagos értékeit, 2018-ban, országos szinten az egy főre jutó összes települési hulladék mennyisége átlagosan 307,95 kg/fő/év volt. Az egy lakosra eső hulladékmennyiség tekintetében 2017-hez képest 5,2%-os növekedés tapasztalható az összesített adatok alapján, tehát jelentősen bővült a fogyasztással összefüggő hulladéktermelés.

37. ábra: Gyűjtött hulladék mennyiségének fajlagos megyei eloszlása (kg/fő/év) 2018-ban

Az országos szinten gyűjtött hulladékmennyiségben belül a vegyes hulladék mennyisége 2017-hez képest a korábban vártnál nagyobb mértékben növekedett, közel 68 177 tonnával, a korábbi 38 020 tonnás emelkedést követően. A vegyes hulladék növekvő mennyisége mellett a csomagolási hulladék részaránya is gyorsabb ütemben emelkedett, ugyanakkor a bio- és zöldhulladék mennyisége a korábbiakhoz képest csak kisebb mértékben bővült. Az üveghulladékok visszagyűjtésében lassú, a korábbi évekkel azonos arányú növekedés tapasztalható.

17. táblázat: Hulladékmennyiségek hulladéktípusok szerinti megoszlása 2015 és 2018 között

Hulladékmennyiségek hulladéktípusok szerinti megoszlása							
Év	Vegyes hulladék (t)	Csomagolási hulladék (t)	Bio- és zöldhulladék (t)	Üveg-hulladék (t)	Lom-hulladék (t)	Egyéb hulladék (t)	Összes gyűjtött mennyiség (t)
2015	2 318 291	165 167	169 716	20 637	94 846	16 112	2 784 769
2016	2 308 184	157 221	199 732	21 853	108 585	21 390	2 816 964
2017	2 346 204	159 276	218 549	23 240	112 748	17 136	2 877 153
2018	2 414 381	187 834	233 156	25 115	128 143	22 622	3 011 251

A korábbi évek tendenciáihoz hasonlóan a települési hulladék számottevő hányadát 2018-ban is a vegyes hulladék tette ki, az elkülönített gyűjtés tekintetében pedig a csomagolási hulladék és a biológiailag lebomló, illetve a zöldhulladék gyűjtése volt túlsúlyban.

6.5. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatással összefüggő megkeresések

2019-ben a települési önkormányzatok, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatók, valamint az NHKV Zrt. által kezdeményezett állásfoglalás-kérések száma 10 db volt, melyek többnyire a díjalkalmazással, illetve a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás tartalmával kapcsolatos kérdésköröket érintették. Ezenfelül a Hivatal egy országgyűlési képviselő megkeresésére is tájékoztatást nyújtott egy közszolgáltató finanszírozási nehézségeivel kapcsolatban. A tavalyi évben 1 db lakossági panasz érkezett a közszolgáltatás ellátásával kapcsolatban.

6.6. Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz közszolgáltatás ideiglenes ellátásával kapcsolatos feladatok

A 2019 végén érvényben lévő adatbázis alapján 59 település tekintetében ideiglenes ellátás keretében történt a közszolgáltatás biztosítása. Az érintett településeken az ideiglenes ellátást 28 közszolgáltató biztosította.

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére irányuló közszolgáltatás ellátásával összefüggésben 2019-ben 21 közszolgáltatótól összesen 44 db indokolt többletköltség fedezésére irányuló kompenzációs igény, illetve a folyósított összegre vonatkozó elszámolást tartalmazó beszámoló érkezett a Hivatalhoz, összesen 472 821 554 Ft értékben. A Hivatal 2019-ben 35 db kérelem esetében tett javaslatot az előirányzat kezelőjének a többletköltségek fedezésére szolgáló támogatás folyósítására, összesen 202 116 981 Ft értékben.

6.7. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatással kapcsolatos ellenőrzések

6.7.1. Az ellenőrzések száma és eredménye

Az ellenőrzések száma

A Hivatal az alkalmazott hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjak jogszerűségének vizsgálata tekintetében 6 ellenőrzést zárt le. Emellett egy település esetében megismételt eljárásra került sor a Kúria határozatában foglalt kötelezés alapján, amely többoldalú megállapodással zárult.

Az ellenőrzések eredménye

Jogszabálysértő díj alkalmazását 2 közszolgáltató esetében tárt fel a Hivatal, ezekben az esetekben kötelezte a közszolgáltatót a jogszerűtlen díjalkalmazással elért többletbevétel visszatérítésére. A jövőbeni jogszerű díjalkalmazás érdekében a Hivatal a jogsértést megállapító határozatát minden esetben megküldte a közszolgáltatási díjat tartalmazó számlát kibocsátó NHKV Zrt. részére.

A megállapított jogsértések típusai

- a 2013 első fél évére lehetővé tett 4,2%-os díjemelés alapjának téves meghatározása;
- a 2013. október 22-én hatályba lépett törvénymódosítás figyelmen kívül hagyása;
- nem természetes személyek díjának téves meghatározása.

7. Kommunikáció

A Hivatal mind az energetika, mind a víziközmű, mind a hulladékgazdálkodás tekintetében a tudatos fogyasztót állította kommunikációja középpontjába, melynek célja, hogy a felhasználók takarékosan és hatékonyan éljenek a mindennapokban természetesnek megélt közműszolgáltatásokkal. Ennek érdekében a Hivatal Kommunikációs Osztálya folyamatosan szervezte a Hivatal médiamegjelenéseit, nyilvános eseményeit, kampányait, programjait, közösségi kommunikációját, szerkesztette weboldalait. 2019 újdonsága az Erőművek Éjszakája program volt, melynek célja, hogy bemutassuk a felhasználóknak, hogy az energia – a villamos energia, a távhő és a meleg víz – milyen komplex folyamatok és milyen energiahordozók felhasználásával teremti meg hétköznapjaink kényelmét, biztonságát több ezer szakember áldozatos munkájával.

A Hivatal 2019-ben országos kommunikációs kampányában mutatta be két újabb fogyasztóvédelmi kiadványát, és hirdette meg ismét a CSR Hungary-díjas Energiakövetek programját.

A Hivatal kibővítette energiahatékonysági információs plakátjait, és előkészületeket tett a szövívő LinkedIn-oldalának indítására, valamint Budapest geotermikus lehetőségeit bemutató könyv megjelentetésére.

7.1. Nyilvánosság

A Hivatal Kommunikációs Osztálya az érintett főosztályok közreműködésével összesen 127 újságírói kérdésre és hét közérdekű megkeresésre adott választ. A MEKH kommunikációja 21 sajtóközleménnyel, 69 honlaphírral, 426 közösségi bejegyzéssel, 25 sajtótájékoztatóval, valamint kiadványokkal összesen 2153 megjelenést ért el a különböző médiumokban. A Hivatal szövívője 22 televíziós és 41 rádióinterjút adott.

A Hivatal három sajtókampányt szervezett az Energiakövetek és az Erőművek Éjszakája programjainak, valamint a két új fogyasztóvédelmi füzet tartalmának támogatására.

Energiakövetek program

A MEKH 2017-ben indította el társadalmi felelősségvállalási programját, mely 2018-ban Junior kategóriában elnyerte a CSR Hungary-díjat. Az elismerésben azok a szervezetek részesülnek, amelyek kiemelkedő és felelősségteljes kezdeményezéseikkel pozitív hatással vannak a társadalomra és a környezetükre.

A projekt azzal a céllal indult, hogy az általános iskolai felsős és a középiskolás korosztály élményszerűen és közérthetően ismerkedjen meg a hatékony energiatermeléssel és -felhasználással, a takarékos energiaszolgáltatással, víz- és hulladékgazdálkodással. A bírálóbizottság 2019-ben is három egyetemi hallgatót választott ki, akik 15 iskolában, 563 diák számára tartották meg óráikat, mutatták be látványos kísérleteiket. Az egyetemi hallgatók korban, gondolkodásban közel állnak a felsős és középiskolás korosztályhoz, ezért a diákok nyitottak az általuk felvetett gondolatokra. Az iskolákon kívül az Energiakövetek előadást tartottak többek között a Csodák Palotájában az energiahatékonysági napon 350 diák számára, valamint több televízió- és rádióinterjúban vettek részt.

A program 2017-es indulása óta a MEKH 10 energiakövete országsszerte 47 iskolában, mintegy 1800 általános és középiskolás számára tartott rendhagyó tanórát, és hívta fel a fiatalok figyelmét az energiatudatos, energiatakarékos szemléletmód fontosságára. A program sikere az iskolák, a pedagógusok támogatását dicséri. A program önálló weboldallal rendelkezik, közösségi oldalát közel 2800-an követik.

Erőművek Éjszakája

A Hivatal 2019. október 11-én első alkalommal rendezte meg partnereivel az Erőművek Éjszakáját, amelyre országszerte csaknem négyezren látogattak el. Negyvenkét villamos energiát termelő erőmű és távhőt előállító fűtőmű, illetve kapcsolatosan hőt és villamos energiát termelő fűtőerőmű, tematikus látogatóközpont nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt. A látogatók megtekinthették az áram, a távfűtés és a használati meleg víz előállítását biztosító berendezések működését, továbbá betekintést nyerhettek az energiaellátás biztonságos és folyamatos fenntartásáért dolgozó szakemberek napi munkájába is. Az Erőművek Éjszakáján a látogatókat szakértő „idegenvezetők” kísérték végig az egyes helyszíneken, akik közérthetően mutatták be az erőművek és fűtőművek működését, az energiatermelés technológiai hátterét. A hagyományos energiatermelési technológiák mellett az érdeklődők több helyszínen a környezetbarát, megújuló alapú energia előállításának eljárásaival is megismerkedhettek. A program önálló honlappal rendelkezik, közösségi oldalát több mint 1700-an követik.

Fogyasztóvédelmi sajtókampány

A Hivatal 2019-ben országos sajtókampány keretében két új kiadványt mutatott be a fogyasztók hatékony tájékoztatása érdekében, a „Kerülje el a kikapcsolást! – Tájékoztató a közműszolgáltatás ki- és visszakapcsolásának szabályairól”, illetve „Társasházban él? Erről tudnia kell! – Tájékoztató társasházaknak a közműszolgáltatásról” címmel. A megyei kormányhivatalokba a két tájékoztató füzetből összesen 112 000 kiadványt juttatott el a Hivatal. A budapesti nyitórendezvényt, illetve a kampánykörúttal több mint száz megjelenést ért el. A magas elérési mutatókhoz hozzájárult, hogy a kampányról országos médiumok is beszámoltak.

A Hivatal a fogyasztók tájékozódásának támogatására kampányt folytatott továbbá a közösségi médián keresztül is, hogy hatékonyabban elérhesse és tájékoztathassa az ügyfeleket a közműszolgáltatókkal kapcsolatos jogaikról és kötelezettségeikről. A közösségimédia-kampány keretében havonta három információs poszt jelent meg – több mint 500 000 felhasználó elérésével.

7.2. Honlapok

A Hivatal honlapja

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal honlapja 2019-ben is rendszeresen frissült a földgáz-, a villamosenergia-, a távhő-, a víziközmű-, a hulladékgazdálkodási ágazatot és a MEKH tevékenységét érintő hírekkel, sajtóközleményekkel. Az olvasók tájékoztatást kaphattak egyebek mellett a Hivatal fogyasztóvédelmi, valamint a nemzetközi kapcsolatok területén végzett munkájáról. Számos hír foglalkozott az energiahatékonyság témakörével is.

Rendszeresen frissültek a Hivatalos statisztika keretében publikált havi és éves adatok, valamint a hatósági adatpublikációk keretében a villamosenergia-ipari, illetve a földgázipari társaságok adatai. Havonta jelentek meg továbbá új villamosenergia- és földgáz-piacmonitoring riportok.

A MEKH weboldalán 2019 szeptemberében megjelent a METÁR rendszer első tenderkiírási dokumentációja a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia támogatására. A pályázattal kapcsolatos dokumentumok a honlap erre a célra létrehozott menüjében, a METÁR tender rovatban kaptak helyet.

2019-ben a Hivatal honlapján létrehozta a Fogyasztóvédelmi e-ügyfélszolgálatot. Ezen a felületen keresztül a fogyasztók villamosenergia-, földgázvételezéssel, ivóvízellátással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatos fogyasztóvédelmi kérdéseiket küldhetik meg elektronikusan a MEKH Fogyasztóvédelmi Ügyfélszolgálatának. A lakossági felhasználók az űrlap segítségével panaszt is benyújthatnak, amelyben a MEKH vizsgálatát kérik vitás ügyekben.

2019-ben több mint hetvenezer felhasználó kereste fel a Hivatal honlapját, összesen 1 081 553 oldalmegettekintést eredményezve. A honlap iránt érdeklődők közül 71,4% új, míg 28,6% visszatérő felhasználó volt. Az oldalon 69 honlaphír jelent meg.

Energiahatékonysági tájékoztató honlap

A Hivatal 2019-ben is számos hírt jelentetett meg az energiahatékonyság, megújuló energiák, elektromobilitás témakörökben. A bejegyzések felhívták a figyelmet a legfontosabb hazai és nemzetközi szabályozási fejleményekre, bemutatták a legújabb innovációkat, közzétéve a szektort érintő elemzések, tanulmányok legfontosabb eredményeit. A portálon 19 469 felhasználó 80 129 oldalmegettekintést jelentett. A kapcsolódó közösségi oldalnak jelenleg közel háromezer követője van – a követők száma egy év alatt 14%-kal növekedett.

Az energiahatekonysag.mekh.hu címen elérhető honlap az alábbi témákban nyújt tájékoztatást:

- az energetikai audittal és az energetikai szakreferensi tevékenységgel kapcsolatos tájékoztató anyagok (névjegyzékek, adatszolgáltatási információk, közreműködő szervezetek stb.);
- az energiahatékonysági szolgáltatások és a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos beruházások finanszírozására, támogatására rendelkezésre álló pénzügyi eszközök, pályázati források;
- az energiahatékonysággal és a megújuló energiával kapcsolatos hazai és uniós jogi szabályozás, a hazai energiapolitika stratégiai dokumentumai;
- energetikai konferenciák és egyéb szakmai rendezvények ajánlója;
- megújuló energiaforrásokkal és energiahatékonysággal kapcsolatos gyakorlati módszerek bemutatása, energiamegtakarítási tanácsok, magatartásminták;
- az energiahatékonyságot javító tájékoztató, szemléletformáló, képzési kezdeményezések, kutatási eredmények, technológiai újdonságok, érdekességek.

A 2015. évi LVII. törvényben meghatározott kötelezettségeknek eleget téve az akkreditált auditorok és auditáló szervezetek listája az energiahatékonysági honlapon rendszeresen frissül. A megfelelő energetikai auditori kérelmek benyújtásának elősegítése érdekében a Hivatal szakmai segédletet, a törvényt módosító kapcsán informatív tájékoztató anyagokat dolgozott ki, amelyek a honlapon szintén elérhetők.

Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve a MEKH megújította és átstrukturálta energiahatékonysági tájékoztató honlapját, továbbá kibővítette az elérhető tartalmak körét egy interaktív e-learning-alkalmazással. A tananyag segítségével az érdeklődők megismerhetik a fenntartható életmód alapjait, miközben mindennapi energiahatékonysági tippeket adnak egy családnak. A felhasználók az alkalmazás használata közben játszva sajátíthatják el a gyakorlatban, egy kis odafigyeléssel könnyen megvalósítható energiamegtakarítási ismereteket.

Közösségi oldalak

Az energiahatékonysági honlaphoz kapcsolódó közösségi oldalnak jelenleg közel háromezer követője van. A „MEKH Energiahatékonyság” Facebook-oldalon 2017. március 27-e óta a MEKH Energiakövet programról szóló rövid hírek olvashatók, amelyeket az energiatudatos viselkedéssel, energiahatékonysággal kapcsolatos posztok egészítenek ki.

Júniusban indult a MEKH Erőművek Éjszakája nevű közösségi oldala, amely jelenleg 1700 követővel rendelkezik. A Facebook-oldal célja a program támogatásán túl a hazai energiatermelés minél szélesebb körű megismertetése, a felelős és tudatos fogyasztói magatartás elterjesztése.

7.3. Kiadványok

A Hivatal 19 kiadványt jelentetett meg, ezek közül a legjelentősebbek az Országgyűlési beszámoló, a Hivatal évkönyve, a két új fogyasztóvédelmi tájékoztató füzet, a víziközmű-szolgáltatókról készített Felhasználói Elégedettségi Felmérés eredményeit bemutató könyv, illetve a villamosenergia-, földgáz- és távhőrendszer 2018. évi adatait bemutató kiadványok voltak. A szakmai kiadványok sorát színesítette a fiatalabb korosztálynak szánt Energiakövetek-program matricás tippfüzete és a víz világnapi, ötödik-hatodik osztályosoknak szóló kiadvány. A szabadon felhasználhatóvá tett energiahatékonysági információs plakátok sorát a Hivatal újabakkal egészítette ki, így már 14 plakátot helyezhetnek ki saját logójukkal ellátva a munkáltatók, gazdasági társaságok, közintézmények.

Energetikai kiadványok

A Hivatal 2019-ben is több általános, illetve speciális energetikai kiadványt jelentetett meg:

- A magyar villamosenergia-rendszer 2018. évi adatai (a MEKH és a MAVIR ZRt. közös, nyomtatott és online kiadványa);
- A magyar földgázrendszer 2018. évi adatai (a MEKH és az FGSZ Zrt. közös, nyomtatott és online kiadványa);
- A magyar távhőszektor 2018. évi adatai (a MEKH és a MATÁSZSZ közös, nyomtatott és online kiadványa).

Fogyasztóvédelmi kiadványok

A Hivatal 2019-ben is megszervezte az országos sajtókampányt, amely során két újabb fogyasztóvédelmi füzetet mutatott be. A megyei kormányhivatalokba a MEKH a két tájékoztató füzetből összesen 112 000 kiadványt juttatott el a következő témákban:

- Fogyasztóvédelmi tájékoztató füzet 7.: *Kerülje el a kikapcsolást! – Tájékoztató a közműszolgáltatás ki- és visszakapcsolásának szabályairól;*
- Fogyasztóvédelmi tájékoztató füzet 8.: *Társasházban él? Erről tudnia kell! – Tájékoztató társasházaknak a közműszolgáltatásokról.*

Az országban működő 39 víziközmű-szolgáltatóval együttműködésben a Hivatal első alkalommal készített kutatást a felhasználók elégedettségéről. A kiadvány 1,8 millió visszajelzés eredményét tárja az érdeklődők elé:

- Felhasználói Elégedettségi Felmérés (FEF) a víziközmű-szolgáltatókról.

Évkönyv 2018

A 2018. évi Országgyűlési beszámoló alapján elkészített összefoglaló (magyar és angol nyelven).

Szénhidrogének Magyarországon – Eredmények, lehetőségek (angol nyelven)

A Hivatal kiadványa több mint háromszáz oldalon mutatja be angol nyelven a hazai szénhidrogén-termelés történetét, a kutatási területeket, illetve a termelési módszereket, ezzel adva átfogó képet a magyarországi szénhidrogénvagyonról. A 2019-ben megjelent könyv címe: Hydrocarbons in Hungary – Results and opportunities.

8. Energiahatékonyság

Az Európai Unió az energiahatékonyság területén kitűzött célok elérése érdekében irányelvet fogalmazott meg, amely komplex energiahatékonysági kötelezettségeket ír elő a tagállamok számára. Az Országgyűlés az európai uniós rendelkezésekre figyelemmel elfogadta az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvényt (a továbbiakban: energiahatékonysági törvény), mely 2015. június 7-én lépett hatályba. A törvény végrehajtásának részleteiről rendelkezik a 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet.

Az energiahatékonysági törvény kijelöli a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal energiahatékonysági hatósági feladatait:

- az energetikai auditok meglétének és azok jogszabályi feltételeknek való megfelelésének ellenőrzése, az energetikai auditorok és auditáló szervezetek, szakreferensek és szakreferens szervezetek névjegyzékeinek vezetése, a névjegyzékbe vételhez előírt feltételek meglétének ellenőrzése, illetve a tevékenységtől való eltiltás;
- a közreműködő szervezetek nyilvántartása, a közreműködő szervezet tevékenységének felügyelete: ellenőrzése, engedélyezése, az engedély visszavonása;
- szakmai vizsga és megújító vizsga tartalmára és eljárásrendjére vonatkozó szabályzat elfogadása és módosításának engedélyezése, a felkészítő tanfolyam és a továbbképzés tananyagáról és a részletes oktatási módszertanról szóló szabályzat elfogadása és módosításának engedélyezése, a szakmai vizsga, megújító vizsga és felkészítő tanfolyam, valamint a továbbképzés lebonyolításának felügyelete a képzési tematika és a tananyagok jóváhagyása;
- nyilvántartási adatváltozás bejelentésének elmulasztása esetén bírság kiszabása.

A Hivatal feladatainak szakszerű és ügyfélbarát elvégzése érdekében, az energiahatékonysági törvény felhatalmazása alapján született meg az energetikai auditorok és az energetikai auditáló szervezetek adatszolgáltatásáról, valamint a közreműködő szervezetek éves jelentéstételi kötelezettségéről szóló 1/2017. (II. 16.) MEKH rendelet, továbbá a nagyvállalatok és az energetikai szakreferens igénybevételére köteles gazdálkodó szervezetek energiafelhasználásának mértékére, valamint energiamegtakarítására vonatkozó adatszolgáltatás rendjéről szóló 2/2017. (II. 16.) MEKH rendelet.

Az energiahatékonysági célú beruházások társaságiadó-kedvezménye a 2017. január 1-je után megvalósult beruházások után, energetikai auditori igazolás, valamint az ezt megalapozó energetikai auditok alapján vehető igénybe, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 22/E §-a és az energiahatékonysági célokat szolgáló beruházás adókedvezményének végrehajtási szabályairól szóló 176/2017. (VII. 4.) Korm. rendelet alapján. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal kérelmére induló, az adókedvezményt megalapozó auditok részletes tartalmi ellenőrzése a Hivatal feladata.

A Hivatal továbbá az energetikai szakreferensek szakpolitikai végrehajtó hatósága. A szakreferensek minden év június 30-ig adatot szolgáltatnak a szakreferens igénybevételére kötelezett társaságok energiafelhasználásáról és a feltárt energiamegtakarítási lehetőségekről a Hivatal számára.

A Hivatal energiahatékonysági tevékenysége 2019-ben tovább bővült. Az Ehat tv. 2019. január 15-től hatályba lépő módosításai új, a Nemzeti Energetikusi Hálózat munkáját támogató feladatokat írt elő a Hivatal számára. A Hivatal a közintézmények tulajdonában és használatában lévő épületek energetikai állapotjellemzőit és havi energiafogyasztási adatait gyűjtő rendszert hoz létre. Ezzel a Hivatal gondoskodik a közel 15 ezer közintézmény energetikai tanácsadásáról.

A rendszer létrehozására 2020 első félévében kerül sor, amit a második félévben felhasználói bevezetés, képzések követnek.

8.1. Energetikai auditálási és energetikai szakreferensi tevékenység

2019-ben az energetikai auditorok és auditáló szervezetek 1056 db kötelező nagyvállalati és 36 db önkéntes vállalati energetikai auditot jelentettek. A nagyszámú nagyvállalati audit tudható be, hogy a 2015. december 5-én az auditálási kötelezettség hatálya alá eső nagyvállalatoknak a következő energetikai auditálást 2019. december 5-ig kellett elvégezniük. A Hivatal a 2018-ról jelentett kötelező nagyvállalati auditokat a kötelező energetikai auditálás keretében létrejött energetikai auditok 2019. évi ellenőrzési tervében leírtak szerint ellenőrizte.

A 2019-ben auditált társaságok energiafelhasználásának 11%-a az épületek, 85%-a a tevékenység/folyamatok, 4%-a a szállítás részterületen merült fel. Az auditok az auditált társaságok energiafelhasználásának 6%-át kitevő megtakarítást tártak fel.

A szakreferensek alkalmazására kötelezett társaságoktól a 2018-as évről 4636 db adatszolgáltatás érkezett 892,6 terajoule végsőenergia-megtakarításról: 1317 db szakreferens alkalmazására kötelezett nagyvállalattól és 2870 db szakreferens alkalmazására kötelezett kis- és középvállalattól. A 449 db alacsony energiafelhasználása következtében szakreferens alkalmazására nem kötelezett nagyvállalat összesen 7,14 terajoule megtakarítást jelentett. Az energiafelhasználásról és -megtakarításokról az auditorok és szakreferensek által beküldött adatokat a Hivatal a 2019 júniusában elfogadott verifikációs eljárásrend alapján ellenőrizte.

Az energetikai auditorok és auditáló szervezetek 482 db adatszolgáltatást nyújtottak be a Hivatal részére a társaságiadó-kedvezmény igénybevételének szándékával indított, 2019-ben lezárt energiahatékonysági beruházásokról (2017-ben 32 db igazolás, 2018-ban 291 db). A nemzeti energiamegtakarítási célkitűzéshez jelenthető megtakarítás 320 terajoule volt 2019-ben, ami az előző évhez képest közel 20%-os növekedést jelent. Ezt az eredményt 9,6 milliárd forint beruházásával érték el a vállalatok. Ez alapján az energiahatékonysági beruházások átlagos intenzitása 31-32 ezer Ft/GJ körül alakult 2019-ben.

A Hivatal energiahatékonysági tevékenysége részeként részanyagot és háttéranyagot szolgáltatott az Energiahatékonysági Irányelv 24. cikkének (1) bekezdése szerinti tagállami éves jelentés kidolgozásához.

A megfelelő energetikai auditori kérelmek benyújtásának elősegítése érdekében a Hivatal szakmai segédletet, a törvénymódosítás kapcsán informatív tájékoztató anyagokat dolgozott ki, amelyek az energiahatékonysági honlapon érhetők el.

8.2. Ellenőrzési tevékenység

A hatósági feladatok részeként a Hivatal vezeti az energetikai auditorok és auditáló szervezetek névjegyzékeit, folyamatosan ellenőrzi a tevékenység ellátásához előírt feltételek teljesítését.

A Hivatal felügyeli a szakmai vizsga és a megújító vizsga, valamint a felkészítő tanfolyam és a továbbképzés lebonyolítását. Az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról szóló 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet 26. § (3) bekezdése szerint a közreműködő szervezet a felkészítő tanfolyam és a továbbképzés dokumentációját, valamint a vizsgadokumentációt a tanfolyam, a képzés és a vizsga zárását követő 10 munkanapon belül köteles megküldeni a Hivatal részére. A Hivatal által felügyelt közreműködő szervezet éves továbbképzési programjain 293 fő vett részt, az év során 13 fő tett le sikeres energetikai auditori vizsgát.

Az energiahatékonyságról szóló törvény 2019. január 15-től hatályba lépő módosításával az energetikai szakreferensi tevékenység is engedélykötelessé vált. Az energetikai szakreferens tevékenységet névjegyzékbe vétel nélkül legkésőbb 2019. június 30-ig lehetett végezni.

Az energetikai auditorok és az energetikai szakreferensek vizsgáztatását végző közreműködő szervezet adatszolgáltatása szerint 2018-ban 8 fő vett részt vizsgára felkészítő és 293 fő az éves továbbképzési tanfolyamokon, továbbá a 21 vizsgázó közül 13 fő tett le sikeres energetikai auditori vizsgát.

2019. december 31-én 163 fő (1 fő csökkenés az előző évhez képest) energetikai auditor és 70 energetikai auditáló szervezet (19 új auditáló szervezet az előző évhez képest), illetve 246 fő energetikai szakreferens és 117 energetikai szakreferens szervezet szerepelt a Hivatal által vezetett névjegyzékekben.

Az energetikai szakreferensek és az energetikai szakreferens szervezetek névjegyzékébe 2019. január 15-ei dátummal a törvény erejénél fogva került bejegyzésre 146 auditor és 51 auditáló szervezet. A névjegyzékekből kérelemre 2 auditor, 5 auditáló szervezet és 4 szakreferens szervezet lett törölve 2019-ben.

A törvényben meghatározott kötelezettségnek eleget téve a névjegyzékbe került energetikai auditorok és auditáló szervezetek, energetikai szakreferensek és szakreferens szervezetek hatósági nyilvántartásai az energiahatékonysági honlapon rendszeresen frissültek.

A Hivatal az energiahatékonysági törvény 22. § (1) bekezdése alapján, a nagyvállalatok számára előírt, négyévente teljesítendő energetikai auditálási kötelezettség tekintetében lát el ellenőrzési tevékenységet.

A Hivatal e tevékenységét „a kötelező energetikai auditálás keretében létrejött energetikai auditok ellenőrzési terve” szerinti feladatleírás szerint végzi.

Az ellenőrzés kétszintű:

- a kötelezettség teljesítését (nagyvállalati regisztráció, energetikai audit elvégzése, nyilatkozat mentességről, illetve a mentesség igazolása) és
- az elvégzett auditok megfelelőségét is ellenőrzi a Hivatal, az auditálás teljes iratanyaga alapján.

A 2018-ban elvégzett kötelező nagyvállalati energiahatékonysági auditok (188 db) közül a részletes tartalmi ellenőrzésre bekért 25 audit közül 12 társaság energetikai auditját a Hivatal elfogadta, 10 esetben javításra felszólító határozatot adott ki. Három ellenőrzésre kijelölt audit esetén a Hivatal végzéssel szüntette meg az eljárást – az auditor hibás adatot szolgáltatott benyújtáskor, az audit nem az ellenőrzés tárgyévében készült. Az ellenőrzések eljárási határidőn belül lezárultak.

Az év során folyamatos volt az energetikai auditálásra kötelezett társaságok ellenőrzése. A kötelező regisztrációt – ahol az auditkötelezettségről, illetve a felmentési lehetőségek igénybevételéről is nyilatkozni kell – mulasztó nagyvállalatok (közel 2000 társaság) felszólítást kaptak. A felszólításokat követően a társaságok közel háromnegyede eleget tett a törvényi kötelezettségének, de bírságoló határozatok is születtek. Az ellenőrzés 2020-ban folytatódik. A regisztrált nagyvállalatok listája a Hivatal energiahatékonysági honlapján rendszeresen frissül.

A nagyvállalatok számára kötelezően előírt energetikai auditálási kötelezettség számos jogértelmezési kérdést vetett fel, melyek kapcsán a Hivatal több száz írásos és telefonos megkeresést válaszolt meg. Az érintettek megfelelő tájékoztatása érdekében a törvénymódosítás hatálybalépését követően a Hivatal frissítette és kibővítette a gyakran ismételt kérdésekből összeállított és az energiahatékonysági honlapon közzétett auditori és szakreferensi tájékoztatóit.

2019. március 1-jén a Hivatal konzultációs szakmai napot szervezett az energetikai auditorok és auditáló szervezetek képviselői számára, ahol a szabályozási kérdések megválaszolása mellett a Pénzügyminisztérium képviselője tájékoztatást adott az energiahatékonysági beruházások kapcsán igénybe vehető társaságiadó-kedvezmény feltételeiről.

9. A nagykereskedelmi energiapiacok integritása és átláthatósága (REMIT)

A piacmonitoring- és felügyeleti tevékenység alapvető célja, hogy a fogyasztók és egyéb piaci szereplők megbízhassanak a villamosenergia- és a gázpiacok integritásában, a nagykereskedelmi energiapiacokon kialakuló árak a kereslet és a kínálat tisztességes és versenyen alapuló egymásra hatását tükrözzék, és hogy a piaci visszaélésekből ne lehessen haszonra szert tenni. A tisztességes verseny kialakulásának az egyik alapfeltétele, hogy a piaci információk a lehető leghamarabb és minden piaci szereplő számára egy időben álljanak rendelkezésre. Ez pedig egy hatékony és transzparensszerű működő piaci információs rendszer kialakítását és a piaci szereplők viselkedésének folyamatos monitorozását igényli. Az említett célok megvalósítását biztosítja a Hivatal piacfelügyeleti tevékenysége.

A Hivatal piacmonitoring-tevékenysége keretében, a piaci működés folyamatos elemzése révén a hatékony nagykereskedelmi versenyt akadályozó tényezőket azonosítja, és javaslatokat fogalmaz meg a hatékonyabb működés elősegítésére. E tevékenységi körhöz kapcsolódik a Jelentős Piaci Erő vizsgálatokkal kapcsolatos tevékenység, amelynek során a jogszabályi előírások maradéktalan betartását felügyeljük. A harmadik tevékenységi kört a piacfelügyeleti vizsgálatok alkotják, melyek célja a bennfentes kereskedelem és piaci manipuláció feltárása, azok szankcionálása. Magyarországon a Hivatal látja el a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (REMIT) előírt feladatokat.

A Hivatal a piacmonitoring-tevékenysége során kialakított egy olyan rendszert, amelynek segítségével folyamatosan nyomon tudja követni a piaci fejleményeket, azonosítani tudja a nagykereskedelmi verseny hatékonyságának javítását gátló tényezőket. Ennek a tevékenységnek a Hivatal honlapján is publikált termékei a havi, illetve éves piacmonitoring-jelentések a villamosenergia-, illetve földgáz-nagykereskedelmi piacokról. A jelentésekben bemutatásra kerülnek a nagykereskedelmi villamosenergia-piac legfontosabb folyamatai, azonosításra kerülnek az év legfontosabb eseményei és a továbblépés irányai. Emellett, a piacszerkezeti elemzések sorozat keretében egy-egy részpiacról vagy piaci anomáliáktól terhelt időszakról részletesebb tanulmányt is publikál a Hivatal. Ezek a tanulmányok jó alkalmat teremtenek a piaci szereplőkkel folytatott konzultációkra, illetve a piaci manipuláció gyanúja esetén részletes vizsgálat lefolytatására.

2019 során három olyan döntést hozott a Hivatal, amely a piaci erőfölénnyel való visszaélés korlátozását célozta. Ezek keretében az mFFR szabályozási piacokon maximálta az energiadíjakat, valamint a piaclezárás kockázatának elkerülése érdekében szigorította egyes határkeresztező kapacitások allokálásának szabályait.

Több eljárás indult bennfentes kereskedelem, illetve piaci manipuláció gyanúja miatt, ezek közül 2019 során egy bennfentes kereskedelemmel kapcsolatos és két piaci manipulációs vizsgálat zárult le büntetés kiszabásával, ezek közül egy került bírósági szakaszba.

Ezen túl jelentős mennyiségű háttérelmzés került elkészítésre, amelyek a villamosenergia-piac hatékonyabb kapacitáskihasználására irányuló, az európai uniós szintű egységes szabályozási környezet kialakítására, valamint a szabályozási piac költségeinek csökkentésére irányuló munkát támogatták.

10. Hatósági adatgyűjtés és statisztikai tevékenység

A Hivatal felügyeleti, ellenőrzési és árszabályozási feladatainak ellátásához szükséges műszaki-gazdasági információkat tartalmazó, közel 4000 engedélyes, KÁT kvótahatározattal rendelkező szervezet és hulladékgyártó közszolgáltató által megadott, határozatban előírt adatszolgáltatásokat 2019-ben is folyamatosan gyűjtötte és dolgozta fel a Hivatal. Mindez éves szinten több mint 100 000, elektronikus formában beérkező adatlap fogadását, vizsgálatát és nyilvántartását jelentette.

Az adminisztratív terhek csökkentésének érdekében 2017 szeptembere óta a Hivatal nem határozati úton, hanem a Hivatal elnöke által kiadott rendelet formájában határozza meg az energetikai szakterület érintett társaságainak adatszolgáltatási kötelezettségeit. A víziközmű-szolgáltatás és hulladékgyártás esetében az adatszolgáltatási kötelezettségeket a Hivatal továbbra is határozati úton hozza meg, aminek érdekében 2019-ben több mint 400 határozat került kiadásra.

Az adatszolgáltatások megfelelő rendben történő beérkezésének kikényszerítése érdekében hozzávetőlegesen 1700 – elmaradt vagy hibás adatszolgáltatás pótlására, javítására vonatkozó – felszólító levél és 107 bírság került kiszabásra.

Hasonlóan a korábbi évekhez, a Hivatal 2019-ben is több általános, illetve speciális energetikai kiadványt jelentetett meg nyomtatott és elektronikus formában. A korábbi évek gyakorlatának megfelelően a MAVIR Zrt.-vel együttműködésben 2019-ben is elkészült „A magyar villamosenergia-rendszer 2018. évi adatai”, továbbá az FGSZ Zrt. közreműködésével „A magyar földgázrendszer 2018. évi adatai” című kiadvány. 2019 decemberében, ötödik alkalommal jelent meg a Hivatal és a Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szervezetének gondozásában „A Magyar Távhő Szektor 2018. évi adatai” elnevezésű publikáció.

Szintén publikálásra került a „Beszámoló a kötelező átvételi rendszer 2016. évi alakulásáról” című elektronikus kiadvány (KÁT beszámoló). A megújulóenergia-felhasználás alakulását bemutató „Beszámoló a magyarországi megújulóenergia-felhasználás 2010–2015. évi alakulásáról” az Eurostat SHARES adatbázis szerkezetének megfelelően követi nyomon a megújulóenergia-célok teljesülését. Éves rendszerességgel számol be a Hivatal a 0,5 MW beépített teljesítmény alatti kiserőművekről [„Összefoglaló a nem engedélyköteles – ezen belül a háztartási méretű – kiserőművek adatairól (2008–2016)”]. A napelemszektor gyors fejlődésének nyomon követése céljából 2017-től a negyedéves adatszolgáltatás alapján készül a „Jelentés a negyedévente újonnan belépő háztartási méretű kiserőművekről”.

A nemzeti energiastatisztikai rendszer működtetése 2012. január 1-jével került a Hivatalhoz. A MEKH 2019-ben is teljesítette az Eurostat, a Nemzetközi Energiaügynökség, valamint más hazai és nemzetközi szervezetek felé fennálló havi, féléves és éves gyakoriságú adatszolgáltatási kötelezettségeit, amelyek többek között elősegítik a különféle energia-szakterületet érintő EU-célkitűzések (energiahatékonyság, megújuló energiák, Energia Unió) előrehaladásának nyomon követését. Az adatszolgáltatások adatforrásai az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében megvalósuló statisztikai adatgyűjtések, valamint a Hivatal hatósági (adminisztratív) adatai voltak.

Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendeletben szabályozott adatgyűjtések felhatalmazása alapján a statisztikai terület közel 9000 adatszolgáltatótól gyűjtött és dolgozott fel energiastatisztikai adatokat, és készítette el az országos energiamérleget.

18. táblázat: A heti, havi és éves adatgyűjtések jellemzői

OSAP	Cím	Rendszeresség	Kijelölt adatszolgáltatók száma (db)
1321	Energiamérleg (ipari szektor)	éves	4111
1329	Havi energiagazdálkodási adatok	havi	70
1335	Energiafelhasználási beszámoló	éves	4317
2221	Energiamérleg, energiaszektor, energiahordozók	éves	411
2261	Kőolaj- és kőolajtermék-forgalom	éves	5
2437	Kőolajtermékek fogyasztói árai	heti	5

A lebonyolítás magában foglalta az adatszolgáltatásra kijelölő levelek kiküldését, a sürgetéseket és felszólítások kiküldését. Az adatszolgáltatást teljesítők adatlapjait a munkatársak előre meghatározott ellenőrzési szabályok alapján tételesen ellenőrizték. Az eredmények validálását követően megtörtént az adatok adatbázisba szervezése.

A hivatalos statisztikai adatok szélesebb körű társadalmi megismertetése érdekében a Hivatal folytatta az egyes energiatermékek havi ellátási és éves részletes adatainak, valamint a primer és éves országos energiamérlegnek a honlapján történő táblázatos közzétételét. A felhasználókat tájékoztatási naptár informálja a megjelenési időpontokról, valamint az egyes szakstatisztikákhoz kapcsolódó módszertani leírások, valamint fogalommagyarázatok segítik az energiastatisztikai adatok szakszerű felhasználását. A honlapon közzétett adatok körét a MEKH bővítette, az éves tájékoztatást szöveges elemzéssel egészítette ki. A felhasználói igényeknek megfelelően a közlési időpontokat előbbre hozta, és a főbb éves mutatókat a tárgyévet követő hatodik hónapban előzetes adatként publikálta.

A 2018-ban lezajlott Hivatalos Statisztikai Szolgálat tagsági akkreditáció során megfogalmazott ajánlások végrehajtása a MEKH intézkedési tervének megfelelően folyamatosan történik.

11. A Hivatal nemzetközi szerepvállalása

11.1. Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége – ACER

11.1.1. Munkacsoportok

A Hivatal dolgozói tagként vagy megfigyelőként az ACER (Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége) 30 szervezeti egysége (munkacsoportok, alattuk működő almunkacsoportok – Task Force – TF és Work Stream – WS) munkájának többségében végeznek szakmai feladatot a villamosenergia- és földgázpiacok megnyitása, az energiapiacok EU-szintű szabályozása érdekében.

11.1.2. BoR

Az ACER vezető testülete, a Szabályozók Tanácsa (Board of Regulators – BoR) 2019-ben nyolc alkalommal ülésezett.

Kiemelt 2019-es BoR-döntések:

- 2019. február 21-én fogadták el a 02/2019 sz. határozatát a Core régió másnapi és napon belüli időtávú, áramlásalapú kapacitászámítási módszertanáról. A módszertan, melynek átültetésére 2020. decemberi határidőt írt elő az ACER, már figyelembe veszi a „Tiszta Energia Csomag” releváns rendelkezéseit is.
- HUAT ügy: Az ACER 2019. április 9-én fogadta el 05/2019 sz. határozatát, a 2018. novemberben indult eljárás alapján. Az eljárás azért került az ACER-hez, mert az osztrák szabályozó hatóság (E-Control) és a Hivatal nem tudott koordinált döntést hozni a HUAT földgázvezeték-projektre vonatkozó javaslatokról (az osztrák hatóság jóváhagyta, a Hivatal elutasította). A határozat arra kötelezi a szállítási rendszer-üzemeltetőket, hogy folytassák le a kapacitásaukciós eljárásokat az ACER által megadott paraméterek alapján a HUAT-projektrel kapcsolatban, illetve a Hivatalt és az E-Controlt arra, hogy ezek után végezzék el a gazdasági kiértékelést. A határozat ellen a Hivatal 2019. június 6-án nyújtott be fellebbezést, amit az ACER Fellebbezési Tanácsa 2019. augusztus 6-án elutasított. A Hivatal 2019. október 7-én fellebbezést nyújtott be az Európai Unió Bíróságához a döntés ellen.

11.1.3. Európai uniós üzemi és kereskedelmi szabályok (network code-ok) és egyéb uniós feladatok

11.1.3.1. Földgáz

A 2017. április 6-án hatályba lépett és teljeskörűen 2019. május 31-étől alkalmazandó, a földgáz-szállítórendszerek tarifáiról szóló (TAR NC) üzemi és kereskedelmi szabályzat előírásai szerinti referenciaár-módszertant tartalmazó határozat június 6-án felkerült a Hivatal honlapjára, és október 1-jétől már az ez alapján meghatározott díjak vannak hatályban. A szabályzat előírásainak megfelelően mind az évente meghirdetett éves kapacitásaukció előtt, mind a díjidőszak előtt közzéteendő információkat időben publikálta a Hivatal.

A 2017. április 6-ától alkalmazandó, kibővített tartalmú, kapacitásallokációs mechanizmusról szóló bizottsági rendelet (CAM NC) alapján az érintett szomszédos szabályozó hatóságokkal való egyeztetést, valamint a nyilvános konzultációt követően a Hivatal publikálta döntését a 2019. júliusi éves kapacitásaukción félreteendő kapacitásszintekről a magyar–szlovák és a magyar–osztrák rendszerösszekötő pontokon.

A 2015. október 1. óta alkalmazandó rendszer-egyensúlyozásról szóló üzemi és kereskedelmi szabályzattal (BAL NC) foglalkozó ACER-munkacsoport 2019 folyamán tovább vizsgálta az egyensúlytalanságot okozó és a kiegyensúlyozási költségeket meg nem fizető kereskedők visszaélési ügyét.

A fenti kereskedelmi és üzemi szabályzatok 2019-es évre vonatkozó végrehajtási jelentéseinek szövegezése az év végével megkezdődött, a közzétételük 2020 második negyedévében várható. Összeállításukhoz a Hivatal szakértői is hozzájárulnak.

A 2016. május 1. óta alkalmazandó interoperabilitással foglalkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat (IO NC) végrehajtását vizsgáló munkacsoport az iparági szereplők által az ún. *Functionality Platformon* felvetett ügyek megoldásával (pl. a közös adatcsere-protokollal, illetve a kapacitáslekötési platformok harmonizációjával kapcsolatos ügyek) foglalkozott.

2019. november 18-án az ACER és a CEER bemutatta a 2019 során lefolytatott, összeurópai szintű nyilvános konzultációk eredményeként megalkotott „*A Bridge beyond 2025*” című dokumentumot, amelynek célja, hogy a szabályozó hatóságok és a szakmai érintettek meglátásaival támogassa, illetve ajánlásaival befolyásolja a bizottság munkáját a jövő gázpiaci kihívásaira adott válaszok megalkotásában, valamint hozzájáruljon a belső energiapiac versenyképességének és stabil befektetési környezetének biztosításához. A dokumentum végleges változatának kialakításában a Hivatal munkatársai is közreműködtek.

11.1.3.2. Villamos energia

2019-ben a hangsúly az uniós belső villamosenergia-piaci üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtása és átültetése mellett már elmozdult a „Tiszta Energia Csomag” rendelkezéseinek átültetése felé.

Az uniós rendeletek nemzetközi együttműködés keretében történő végrehajtását érintő, az ERF és a CERRF szabályozó hatósági fórumok (vagy az ACER) által hozott döntések:

- Kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó bizottsági iránymutatás (CACM NC): 7 döntés;
- Hosszabb távú – határidős – kapacitásfelosztásra vonatkozó bizottsági iránymutatás (FCA GL): 5 döntés;
- Kiegészítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás (EB GL): 7 döntés;
- Rendszerirányításra vonatkozó szabályzat (SO rendelet): 2 döntés.

11.2. CEER

11.2.1. Munkacsoportok

A Hivatal munkatársai a CEER (Európai Energiaszabályozók Tanácsa) 29 működési egységében (munkacsoport, almunkacsoport – WG, TF, WS) végzik tevékenységüket szakértő tagként. A nagykereskedelmi piacokkal foglalkozó almunkacsoport egyik társelnöki posztját a Hivatal szakértője tölti be.

11.2.2. GA (Közgyűlés)

A CEER 2018-ban nyolc alkalommal tartott közgyűlést (GA – General Assembly). A GA-n számos dokumentumot vitatnak meg a földgáz, villamos energia, infrastruktúra-fejlesztések, a CEER irányítása és nemzetközi kapcsolatai, valamint egyéb projektfeladatok kapcsán. Ezeket a Hivatal munkatársai feldolgozzák, esetenként iparági szereplőkkel vagy egyéb közigazgatási szervvel egyeztetik, és hivatali álláspontot hagynak jóvá.

11.3. ERRA (Energiaszabályozók Regionális Egyesülete)

Az Energiaszabályozók Regionális Egyesülete (Energy Regulators Regional Association – ERRA) budapesti székhellyel működő nemzetközi szervezet, amelynek működésében közel 40 nemzeti szabályozó hatóság vagy szervezet vesz részt, célja a tapasztalatátadás és a tagok képzésének elősegítése. A Hivatal képviselője tölti be az ERRA elnökhelyettesi pozícióját.

2019 során a Hivatal – stratégiai célként – támogatta az ERRA tagságának kibővítését, a valódi, globális lefedettség elérését. Ennek során tárgyalásokra került sor kínai, szingapúri, Fülöp-szigeteki, guami, malajziai és francia energiaszabályozó hatóságok képviselőivel.

11.4. Európai Bizottság

11.4.1. A „Tiszta Energia Minden Európának” csomag

2019. július 4-én hatályba lépett az átdolgozott villamosenergia-rendelet és irányelv, továbbá az átdolgozott ACER rendelet, valamint a kockázatfelkészültségi rendelet.

A jogszabályok az uniós villamosenergia-szektor keretszabályait átfogó módon módosítják annak érdekében, hogy előmozdítsák a tiszta energiára való áttérés folyamatát: középpontba helyezik és elősegítik az európai fogyasztók jogainak érvényesülését, továbbá támogatják a tagállamokat abban, hogy teljesíthessék a párizsi megállapodás szerinti kötelezettségeiket biztonságos, versenyképes és fenntartható villamosenergia-ellátás mellett. A jogszabályok jelentősen kibővítik a harmadik uniós energiacsomag rendelkezéseit, ennek következményeként új előírásokat és feladatokat fogalmaznak meg a szabályozó hatóságok és a szabályozó hatóság együttműködését koordináló uniós ügynökség, az ACER számára is.

2019 második félévében a Hivatal létrehozott egy belső munkacsoportot a Tiszta Energia Csomag hazai alkalmazásával és átültetésével kapcsolatos egyeztetések lefolytatására és feladatok ellátására. Elkezdődtek az Innovációs és Technológiai Minisztériummal az egyeztetések és az átültetéshez és határkeresztező együttműködéshez szükséges hivatali álláspontok kialakítása.

11.4.2. Fórumai

11.4.2.1. Koppenhága Fórum, 2019. május 23–24.

A Bizottság „Energy Infrastructure Forum” elnevezésű rendezvényének a korábbi évekhez hasonlóan a dán Energia-, Közmű- és Klímaügyi Minisztérium adott otthont Koppenhágában. A 2019. évi fórum sarkalatos témái a szektor-összekapcsolás és a klímasemleges gazdasághoz vezető energiainfrastruktúra-fejlesztések voltak.

11.4.2.2. Madrid Fórum, 2019. június 5–6.

A 32. Madrid Fórum két fő témája a különböző megújuló gázok és a szektor-összekapcsolás szerepe a dekarbonizációs folyamatban, valamint a szektorintegráció és a gázok jövőbeli kapcsolata volt.

11.4.2.3. Dublin Fórum, 2019. szeptember 12–13.

Az Európai Bizottság 11. alkalommal szervezte meg a „Citizens’ Energy Forum” rendezvényt, amely a klímavédelem szempontjából közelítette meg a fogyasztókat érintő energetikai témákat. A fórumon meghatározóan nem az egyéni fogyasztókról beszéltek, hanem egyes fogyasztói csoportokról (energiaszegény fogyasztókról, energiaközösségekről, a fosszilis energiatermeléssel foglalkozó régiókban élő fogyasztókról), és az ő helyzetüket a társadalmi-gazdasági környezetük alapján vitatták meg, nem pedig a klasszikus, szerződési felek alapján való megközelítés szerint.

11.4.3. A földgázellátás biztonságáról szóló 2017/1938 uniós rendelet

A rendelet célja biztosítani, hogy minden tagállam a megfelelő intézkedéseket hozza olyan gázellátási válsághelyzetben, amit az ellátás zavara vagy kivételesen magas gázigény idéz elő. A Hivatal munkatársai részt vettek a földgázellátás biztonságáról szóló rendelet alapján a hazai védett fogyasztók körének és az ő fogyasztási adatainak az adatszolgáltatásában, valamint a szolidaritással kapcsolatosan kidolgozandó kormányközi megállapodások előkészítésében az illetékes minisztériummal együttműködésben.

11.4.4. Negyedik PCI-lista

A negyedik PCI-lista összeállítása még 2018 második fél évében kezdődött meg mind a földgáz, mind a villamos energia területén, és mintegy másfél éves egyeztetési és értékelési folyamat eredményeként – amelyben a Hivatal is közreműködött a regionális csoportok ülései során, valamint az ACER véleményének kidolgozásakor –, 2019. október 31-én az Európai Bizottság elfogadta az európai közösségi jelentőségű projektek 4. listáját. A listát tartalmazó jogszabálytervezet ezt követően az Európai Parlamenthez, illetve a Tanácshoz került.

Az alábbi magyar, illetve magyar érintettségű projektek szerepelnek a 4. PCI-lista tervezetén:

Villamos energia

- Horvát–magyar–szlovén összeköttetés Žerjavenec (HR), Hévíz (HU) és Cirkovce (SI) között
- Magyar–szlovák összeköttetés Gabčíkovo (SK) és Gönyű (HU) és Velký Ďur (SK) között
- Magyar–szlovák összeköttetés Sajóivánka (HU) és Rimavská Sobota (SK) között

Földgáz

- Összeköttetés Lengyelország, Szlovákia és Magyarország között, a szükséges belső hálózatfejlesztésekkel – ennek részeként:
  - A szlovák–magyar határkeresztesző vezeték kapacitásának fejlesztése és bővítése
- Magyar–szlovén–olasz határkeresztesző [Nagykanizsa (HU) – Tornyiszentmiklós (HU) – Lendava (SI) – Kidričevo (SI) – Ajdovščina (SI) – Šempeter (SI) – Gorizia (IT)]
- ROHU(AT)/BRUA – 2. fázisán belül:
  - Városföld kompresszorállomás (HU)
  - Román–magyar reverse flow: a Csanádpalota kompresszorállomás átalakításának második fázisa a magyar szakaszon

Okoshálózat

- Danube InGrid (Magyarország, Szlovákia)

11.4.5. CESEC

A CESEC (Central and South Eastern Europe Energy Connectivity) munkacsoport 2015-ben alakult meg, kezdetben csak a régióban kiemelt prioritású földgázprojektek megvalósításában segédkezett, azonban 2017-ben a villamos és a megújuló energia is bekerült a csoport munkájába. A Hivatal munkatársai 2019-ben egy alkalommal részt vettek egy villamosenergia-tematikájú CESEC plenáris ülésen, valamint segítették az Innovációs és Technológiai Minisztérium munkáját a villamosenergia- és földgázakciótervek (CESEC Electricity and Gas Action Plan) aktualizálásával és a tervekben foglalt feladatok végrehajtásával.

11.5. Regionális együttműködés, piacintegráció

- *Román–magyar (RO-HU) projekt*

A romániai offshore földgázkitermelési törvény körüli bizonytalansággal összefüggésben az olajipari nagyvállalatok közül sem az osztrák OMV, sem az amerikai ExxonMobil nem hozta még meg végső beruházási döntését a fekete-tengeri kitermelés beindításáról. Utóbbi a projektből történő kivonulást is fontolgatja, és vevőt keres a Neptun Deep-projektben birtokolt 50%-os részesedésére. A RO-HU Open Season (OS) eljárás III. ajánlattételi szakaszának ismételt, 2020. március 31-éig történő meghosszabbítását az érintett szabályozó hatóságok (MEKH és ANRE) 2019. szeptember végén jóváhagyták (l. H2513/2019.). Az infrastruktúra fejlesztése mindkét oldalon folytatódott: az FGSZ 2019. október 7-én átadta a csanádpalotai kompresszorállomást, így a román oldali fejlesztések befejezését követően Magyarország 2020-tól évi 1,75 bcm földgázt importálhat. Keleti szomszédunk az elmúlt időszakban 370 km csövet fektetett le, és 2 kompresszorállomást (Zsuppa, Podișor) adott át. A Hivatal részt vett a román szabályozó hatósággal, valamint az érintett rendszer-üzemeltetőkkel a román földgázminőségi szabályozásról folytatott megbeszéléseken, ami meghatározó lehet a Fekete-tengeren kitermelt földgáz kereskedelmét illetően.

- *Horvát LNG terminál*

A horvát Krk LNG terminállal kapcsolatban a horvát kormány 2019. január 30-án bejelentette, hogy 100 millió eurós állami támogatásban részesítik a projektet, illetve a projektért felelős LNG Croatia közölte, hogy meghozták a pozitív végső beruházási döntést. A döntést megelőző kötelező érvényű kapacitásaukcióján összesen 0,52 bcm mennyiséget kötöttek le.

2019 végén elkészült a Velika Ludinai horvát kompresszorállomás, amely lehetővé teszi a Magyarország felé történő földgázszállítást, jelenlegi kapacitása évi 0,4 bcm. Az úszó terminál (FSRU) a tervek szerint 2020. október végére érkezik a horvát partokhoz, a kapcsolódó csővezeték építése folyamatban van (18 km).

A magyar fél az LNG-forrás vonzóbbá tétele és hazai megjelenésének elősegítése (kedvezőbb ár) érdekében párbeszédbe kezdett a horvát féllel egy esetleges piacintegrációról. A megoldással a terminál kihasználtsága növekedne, és csökkenne üzemeltetésének egységköltsége.

- *Magyar–szerb rendszerösszekötő*

A Hivatal a H805/2019. és a H2703/2019. sz. határozataiban foglalt feltételekhez kötötten jóváhagyta egy legfeljebb 9,3 Mrd m³/év (0 °C) éves Szerbia–Magyarország irányú betáplálási kapacitású beruházás megvalósítását az FGSZ nemzeti rendszerfejlesztési tervében bemutatott műszaki tartalom szerint. Az összekötővel kapcsolatos kapacitásaukciós eljárás feltételeinek (Open Season szabálykönyv) nyilvános konzultációja decemberben lezárult. A végleges szabálykönyv tartalmáról még folynak az egyeztetések.

- *Magyar–szlovén–olasz (HU-SI-IT) projekt*

A PCI-listán is szereplő magyar–szlovén–olasz földgáz-határkeresztesző fizikai összeköttetést teremt a három ország között, ami által új források válnak elérhetővé az érintett országok számára. A Hivatal 2019 során tárgyalásokat folytatott szlovén és olasz partnereivel a projekt megvalósíthatóságának kérdéseiről.

- *Villamosenergia-piacösszekapcsolási projekt (4MMC)*

2019 májusában a budapesti egyeztetésen az osztrák, német, lengyel, cseh, szlovák, román és magyar nemzeti szabályozó hatóságok, kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők és átvitelrendszer-üzemeltetők vettek részt, célja a projekt átültetési folyamatának áttekintése, egyben az esetleges blokkoló pontok, vitás kérdések közös rendezése volt, különös tekintettel a projekt következő lépéseire, mérföldköveire.

Az egyeztetés eredményeként az érintett szabályozó hatóságok megerősítették támogatásukat a projekt átültetése mellett, mivel az előzetes feltételeket a projektfelek teljesítették. Új megközelítést fogadtak el,

mely szerint a projekt többszörös hatósági jóváhagyás szüksége nélkül mindaddig folytatódhat, amíg az érintett szabályozó hatóságok máshogy nem döntenek (zöld lámpa – piros lámpa megközelítés).

A projektfelek 2019. augusztusban státuszjelentésben tájékoztatták az érintett hatóságokat a projekt előrehaladásáról. A beszámoló szerint az IT-beszerzések specifikációi miatt a projekt átültetési határideje 2020 harmadik negyedévére tolódott.

A szintén budapesti, novemberi megbeszélésen az érintett szabályozó hatóságok ismételten megerősítették támogatásukat a projekt átültetése mellett, kérték továbbá, hogy minden projekttag biztosítsa a megfelelő erőforrásokat az időszerű átültetéshez. Ahol erőforrás-probléma adódik, azt nemzeti szinten kell megoldani. A célmodell az áramlássalapú piac-összekapcsolás, jelen projekt azonban fontos szinergiákkal segíti elő a célmodell megvalósítását is.

11.6. Bilaterális és multilaterális tárgyalások

- *2019. február 5., MEKH-székház – „Árampiaci jövőkép” műhelyvita*
Az Innovációs és Technológiai Minisztérium és a MAVIR közreműködésével megrendezett műhelyvitén a hazai előadók mellett külföldi energiaszabályozó társhatóságok, egyetemi előadók, az Európai Bizottság munkatársai és az iparág képviselői fejtették ki véleményüket, mutatták be tapasztalataikat arról, hogy milyen szabályozás szükséges annak érdekében, hogy a villamosenergia-termelő és átviteli kapacitások megfelelő összetételben rendelkezésre álljanak a biztonságos ellátás érdekében, illetve a villamosenergia-rendszer megfelelő rugalmassággal rendelkezzen a nagyobb mennyiségű megújuló áramtermelés integrációjának támogatására.
- *2019. március 29. – Európai Unió és Oroszország Gáz Tanácsadói Bizottsága (EU-RUSSIA Gas Advisory Council), Brüsszel, Belgium – a földgáz dekarbonizációjának jövőbeli lehetőségeiről*
- *2019. április 1-8. – Hidrogéntekológiai szakmai tárgyalássorozat, Japán*
A MEKH delegációja hidrogéntekológiai szakmai tárgyalássorozaton vett részt Japánban. A látogatássorozat során nyolc szereplővel, tíz helyszínen egyeztetett a magyar delegáció. A látogatás célja a hidrogénellátási lánc (előállítás, szállítás, tárolás, felhasználás) technológiai megoldásainak megismerése, tanulmányozása, a japán iparág vezető cégeivel, intézményeivel való személyes kapcsolat kiépítése, valamint a jövőbeli hazai bevezetés lehetőségének megalapozása volt.
- *2019. május 8. – Brazil delegáció fogadása*
A Hivatal székházában fogadta a Brazil Nemzeti Szénhidrogén Ügynökség képviselőit. A megbeszélés témái: az Entry-Exit rendszer bevezetése Magyarországon, a földgáz network code-ok hazai átültetése, MEKH-tapasztalatok megosztása a határkeresztező földgáz kapacitásfelosztási eljárásokról.
- *2019. szeptember 14-20. – Bilaterális tárgyalássorozat Kínában*
A Hivatal delegációja a kínai energiahivatallal, a Villamos Tervező és Mérnöki Intézet (EPPEI), a villamosenergia-rendszerirányítóval, valamint több globális piacvezető, állami tulajdonú zöldenergia-termelő vállalattal egyeztetett. Az együttműködés kialakításának célja belső információ és együttműködő partnerek szerzése volt a kínai megújulóenergia-piacról úgy termelői, mint elosztói és szabályozói oldalról.
- *2019. szeptember 23. – Magyar–Japán LPG-találkozó Budapesten*
A Hivatal és a hazai LPG-piaci szereplők 13 neves japán földgáz- és kőolajipari vállalat képviselőivel tárgyaltak, bemutatva a hazai energiapiaci helyzetet, különös tekintettel az LPG területére.

- *2019. október 21. – Európai Unió és Oroszország Gáz Tanácsadói Bizottsága (EU-RUSSIA Gas Advisory Council), Berlin, Németország – a földgáz dekarbonizációjának jövőbeli lehetőségeiről (elsősorban a hidrogéntekológiák megvalósításán keresztül)*
- *2019. november 22. – A francia szabályozó hatóság (CRE) fogadása a Hivatal székházában*
A Hivatal székházában fogadta a francia társhatóság delegációját, amelyet Jean-François Carencó (elnök) vezetett. A megbeszélésen a két hatóság áttekintette a két ország számára egyaránt kiemelt energetikai szabályozói kérdéseket (uniós földgáz- és villamosenergia-jogszabályok, az atomenergia szerepe és nemzetközi együttműködés). A felek egyeztettek a további együttműködési lehetőségekről, kitérve a nemzetközi szervezetekkel (ACER, CEER, ERRA) kapcsolatos munkára és lehetőségekre.
- *2019. november 25. – „Hydrocarbons in Hungary” könyvbemutató Magyarország Londoni Nagykövetségén*
A Hivatal, valamint az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) képviselői 2019. november 25-én Magyarország Londoni Nagykövetségén könyvbemutatót tartottak. Ismertették a meghívott iparági szereplőknek a Hivatal gondozásában megjelenő „Hydrocarbons in Hungary” című kötetet, valamint a Magyarországon elérhető, szénhidrogének kitermelésére vonatkozó koncessziós lehetőségeket.
- *2019. december 3. – A nigériai szabályozó hatóság (NERC) fogadása*
A megbeszélésen a NERC korábbi vezetője és egy elnökségi tagja vett részt. A Hivatal munkatársai előadást tartottak a Hivatalról, a magyarországi fogyasztók típusairól és a panaszkezelés menetéről.
- *2019. december 6. – Az amerikai szövetségi szabályozó hatóság (FERC) fogadása*
A FERC elnöke, Neil Chatterjee (a Hivatal kezdeményezésére) Budapestet megelőzően Bécsben, Varsóban és Prágában folytatott kétoldalú megbeszéléseket az energiaszabályozó hatóságokkal. A Hivatalban többek között a megújuló energia szabályozásáról, a kiberbiztonságról, az LNG-projektokról és a fogyasztóvédelemről egyeztetett. Az elnök meglátogatta az ERRA budapesti irodáját, és sajtómegbeszélésen is részt vett.
- *2019. december 12. – A Gazprom Export fogadása*
A Hivatal, mint a Déli Folyosó-munkacsoport résztvevője, székházában fogadta a Gazprom Export főigazgató-helyettese, Dmitrij Averkin vezetésével érkező orosz küldöttséget, amellyel a szerb–magyar határpont kapacitáslektési szabályairól egyeztetett.

12. Fogyasztóvédelem

A Hivatal, önálló szabályozási szervként, a fogyasztók érdekeinek védelmében és az ügyfélkiszolgálás színvonalának emelése érdekében követelményeket és elvárásokat határoz meg az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyeseknek tevékenységük végzésére. A követelmények és elvárások nemteljesítése esetén az engedélyesek kötelesek a Hivatal által előírt jogkövetkezmények végrehajtására. Az évenkénti értékelések, ellenőrzések és szankcionálások folyamatos fejlődésre ösztönzik az engedélyeseket.

A Hivatal a felhasználók magas szintű tájékoztatása érdekében call centert és személyes ügyfélszolgálatot működtet, valamint kivizsgálja az engedélyesekkel szemben írásban és elektronikus úton beérkező panaszokat. Emellett hagyományosan nagy hangsúlyt fektet a felhasználók véleményének, elégedettségének személyes, telefonos és azonnali felmérés keretében történő megkérdezésére is az engedélyesek által nyújtott szolgáltatások minőségéről.

12.1. Szolgáltatás minősége

A szolgáltatásminőség szabályozása több pilléren nyugszik. A Hivatal egyrészt éves gyakorisággal országos szintű elégedettségi vizsgálatot végez, hogy megismerje a felhasználók véleményét az engedélyesek szolgáltatásminőségéről. Másrészt határozatlan szabályozza az engedélyesek ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségét minimális követelmények és elvárt színvonalak előírásával. Harmadrészt az egyedi felhasználókat érintő minimális minőségi követelmények előírásával ún. „Garantált Szolgáltatásokat” határoz meg az engedélyesek tevékenységének szabályozására

12.1.1. A villamosenergia-piac

Fogyasztói elégedettségi vizsgálat

A szolgáltatásminőség-szabályozással elért eredmények megismerése és a további felhasználói igények felmérése érdekében 2019-ben huszonnegyedik alkalommal készítette el a Hivatal az elosztói engedélyesek és az egyetemes szolgáltatói engedélyesek felhasználóinak elégedettségét felmérő tanulmányt, amely 7200 lakossági fogyasztó és 2400 nem lakossági felhasználó véleményén alapszik. Az eredményeket a Hivatal által megbízott Irányító Szervezet összesítette.

A felmérés módszertana megegyezett az elmúlt tizenkét évben alkalmazott eljárással, így a kapott eredmények számszerűen is közvetlenül összehasonlíthatók. A kérdőív méri az egyes ügycsoportok fontosságát a felhasználó számára, másrészt méri az engedélyes által nyújtott szolgáltatásokkal való szubjektív elégedettséget is.

Az elosztói tevékenységgel kapcsolatos vélemények két fő területre összpontosítva kerültek összegyűjtésre. Egyrészt a villamos energia eljuttatásának minősége (ezen belül pl. az ellátás folyamatossága, a feszültségingadozások lakossági fogyasztói és nem lakossági felhasználói érzékelése, minősítése, az üzemzavar-elhárítás), másrészt a kapcsolattartás (ezen belül pl. a műszaki jellegű ügyintézés, közvilágítás) került a vizsgálat középpontjába.

A 2019. évi felmérés eredményei szerint a villamosenergia-ellátás folyamatosságának hiányosságait, illetve a hálózati hibák kijavításának hosszadalmasságát nehezményezték leginkább a lakossági fogyasztók az elosztói engedélyes tevékenységek körében. Ennek megfelelően a villamosenergia-ellátás folyamatosságát zavaró feszültségingadozások kapták a relatív legalacsonyabb elégedettségi pontszámokat. A megkérdezettek mintegy 33%-a érzékelt rövid, 26%-a pedig hosszabb feszültségkimaradást, hozzávetőleg 15%-a feszültségingadozást, átlagosan 7%-a pedig hálózati hibát. Ezek az értékek kedvezőbbek az egy évvel korábban mért eredményeknél, amelyek az utóbbi tizenkét év legkedvezőbb adatai. Ennek ellenére az elosztói tevékenységek összességének megítélése ezeken a területeken nem változott, a környezetvédelem, a közvilágítás, a fogyasztásmérés és a leolvasás összességében javult az előző évhez képest.

Az egyetemes szolgáltatási területen a lakossági fogyasztókkal és a nem lakossági felhasználókkal való kapcsolattartás formáit, így a számlázás, a reklamációkezelés, az egyéb ügyfélszolgálati tevékenységek és a kommunikáció-tájékoztatás témakörét vizsgálta a felmérés.

A 2019. évi vizsgálat szerint a személyes preferenciák alapján elsősorban a telefonos ügyfélkapcsolati formát választanák a fogyasztók, második helyen a személyes, harmadik helyen az internetes ügyintézés szerepel. Az, hogy a ténylegesen követett gyakorlat ettől eltérő képet mutat, annak tulajdonítható, hogy a különféle kapcsolattartási formák tekintetében kritikus pontként – 2018-hoz hasonlóan – jellemzően a telefonos menürendszer körülményességét és a személyes ügyintézés során jellemző hosszú várakozási időt emelték ki a megkérdezett felhasználók. Ettől függetlenül a telefonos ügyfélszolgálattal való elégedettség országos szinten javult az előző évhez képest.

A számlák érthetőségére vonatkozó lakossági fogyasztói vélemény az elmúlt években folyamatosan javult. Országosan a megkérdezett lakossági felhasználók 96%-a jónak minősítette a számla érthetőségét, ami egyértelmű javulásnak számít az előző évhez képest. A lakosság körében a számlák érthetőségét a 2012-ben elfogadott, egységes számlakép alkalmazását elrendelő törvényi rendelkezések végrehajtása eredményezte.

Az elégedettségi felmérési rendszer a több mint két évtized alatt csupán két kisebb módosításon esett át (2003-ban és 2007-ben), így a jelenlegi struktúrája mára meghaladottá vált, annak jelentősebb átalakítása vált szükségessé. A változtatási igények figyelembevételével a Hivatal 2020-ban – az engedélyesekkel közös együttműködési folyamat eredményeképpen – elkészíti a villamosenergia-ágazatban is bevezetendő Felhasználói Elégedettségi Felmérés ágazatspecifikus változatát, melynek bevezetésére 2021-ben kerül sor.

Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvénnyel összhangban megújított ügyfélkapcsolati határozatok szolgáltatásminőséget meghatározó követelményeket és elvárásokat határoztak meg az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek tevékenységére. Az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség szabályozására létrehozott mutatószámrendszer egymásra épülő követelményekből áll.

A szabályozási hierarchia felső szintjének mutatószámai minimális minőségi követelményt írnak elő az engedélyeseknek, és be nem tartásukhoz közvetlen gazdasági ösztönzés, bírság kiszabása kapcsolódik. A bírság, az elmaradás mértékétől függően, két lépésben, legfeljebb 100 000 000 Ft/mutatószám mértékig terjedhet. A szabályozási hierarchia középső szintjének mutatói elvárt szolgáltatási színvonalat határoznak meg, amelyek be nem tartása csak utólagos hatósági ellenőrzést követően eredményezheti szankció kiszabását. A hierarchia harmadik szintjén lévő mutatók monitoring jellegűek, amelyek sem minimális követelményt, sem elvárt színvonalat nem határoznak meg. Ezen mutatók felmérésre, adatgyűjtésre szolgálnak, és egy esetleges jövőbeli szabályozás kiinduló alapját képezik.

A Hivatal 2019-ben feldolgozta az engedélyesek 2018. évről szóló adatszolgáltatásait, beszámolóit, majd elvégezte az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségének értékelését. Többek között vizsgálta az engedélyesek információadási gyorsaságát, az ügyfelek várakozási idejének alakulását, az engedélyesekhez és a Hivatalhoz érkező reklamációk és panaszok alakulását, valamint az engedélyesek számlázási tevékenységét.

A dokumentált megkeresésre történő információadás átlagos átfutási ideje országos tekintetben az elosztói engedélyeseknél 4 nap volt. A 15 napos válaszadási határidő az esetek 99%-ában (az elvárt követelmény 100%) teljesült. Az igénybejelentésre adott egyszerű tájékoztatás átlagos átfutási ideje 13%-kal, 2,8 napra növekedett, míg a bonyolultabb ügyek esetében szükséges összetett tájékoztatások esetében 13 napra, 16%-kal csökkent. Egyszerű tájékoztatás esetében a teljesítési arány 97%-on (elvárás 8 nap alatt 100%), míg az összetett tájékoztatás esetében 94%-on (elvárás 30 nap alatt 100%) teljesült. Az új felhasználókat átlagosan 8 nap alatt kell bekapcsolni. A teljesítési arány ez esetben volt a legalacsonyabb, mindössze 76,5%-os.

Az ügyfélszolgálati irodai megkeresések számában az egyetemes szolgáltatói engedélyesek tekintetében folytatódott a kismértékű csökkenés (3%), míg az elosztói engedélyeseknél 6%-os növekedés volt tapasztalható. A Front Office-ügyintézők száma ugyanakkor épp ellenkezően változott. Az elosztói engedélyeseknél 4%-kal csökkent, míg az egyetemes szolgáltatóknál 6%-kal nőtt. Az elosztói engedélyesek a 20 percen belül fogadott felhasználók arányát 90,8%-ra tudták növelni (követelmény 90%), míg az átlagos várakozási időt 8,03 percre csökkentették (elvárás maximum 10 perc). Az egyetemes szolgáltatók esetében ugyanezek a mutatószámok 89,9%-ra, és 8,3 percre adódtak.

Az engedélyesek call centereinek elérhetősége javult, az átlagos várakozási idő országosan 34 másodpercre mérséklődött, azonban a 20 másodperces követelmény elérése további erőfeszítéseket igényel.

Tekintettel arra, hogy a mérőállások bejelentését 99,6%-ban automata rendszeren keresztül fogadták az engedélyesek, az ezen tevékenységre vonatkozó szolgáltatási színvonalmutató értékét sikerült 99,7%-on tartani (követelmény 85%).

Az egyetemes szolgáltatói engedélyesek által egy fogyasztási helyre kibocsátott számlák átlagos éves mennyisége 9 db, a becsléssel megállapított elszámoló számlák részaránya 3,7% volt. A sztornírozott (javított) számlák részarányát 7%-kal sikerült csökkenteniük. A reklamációk és panaszok aránya országos átlagban nem érte el a felhasználók számának 1%-át.

Garantált Szolgáltatások

A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvénnyel összhangban megújított „Garantált Szolgáltatások” (GSZ) határozatok az egyedi felhasználókat érintő minimális minőségi követelményeket határoznak meg az elosztói, egyetemes szolgáltatói és kereskedői engedélyesek tevékenységére. A követelmények nemteljesítése esetére az engedélyeseknek automatikusan kötbért kell fizetniük a szolgáltatásokat igénybe vevő felhasználóknak.

A Hivatal 2019-ben a 6 elosztói és 3 egyetemes szolgáltatói engedélyes 2018-ról szóló adatszolgáltatását dolgozta fel. A rendelkezésre álló adatok alapján értékelte az engedélyesek „Garantált Szolgáltatásokhoz” kapcsolódó 2018. évi tevékenységét, ami átfogó képet ad az egyedi felhasználókat érintő szolgáltatásminőség helyzetéről és annak előző évhez képesti változásáról. A Hivatal – többek között – értékelte az engedélyesek szolgáltatáskimaradás-megszüntetési idejét, tájékoztatási gyorsaságát és minőségét, feszültségminőségi és bekapcsolási tevékenységét, fogyasztásmérőinek kezelését, valamint az engedélyesek számlázásának helyességét és az esetleges hibás számlázások korrigálásának gyorsaságát.

Az elosztói engedélyesek 99,7%-osan, az egyetemes szolgáltatói engedélyesek 99,85%-osan teljesítették a GSZ-követelményeket. A minimális minőségi követelmények 0,3%-os, illetve 0,15%-os nemteljesítése miatt az elosztói és az egyetemes szolgáltatói engedélyesek alkalmanként átlagosan 5845 Ft kötbért fizettek ki az érintett felhasználóknak.

A GSZ-ügyek engedélyesenkénti megoszlását tekintve, az elosztói engedélyesek között az ÉMÁSZ Hálózati Kft. hatáskörébe tartozott a legkevesebb ügy, míg a többi engedélyes között viszonylag egyenletes mértékű megoszlás volt tapasztalható. Az egyetemes szolgáltatói engedélyesek közül az ELMŰ-ÉMÁSZ Energiaszolgáltató Zrt. hatáskörébe tartozott az ügyek 93%-a.

19. táblázat: A Garantált Szolgáltatások összesített adatai, 2018

Engedélyes	GSZ körébe tartozó ügyek száma/db	Nem teljesített ügyek száma/db	Automatikusan kifizetett kötbérek száma/db	Összesen kifizetett kötbérek száma/db	Összesen kifizetett kötbérek összege/E Ft
E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.	1 519 582	3 799	3 982	3 982	24 433
NKM Áramhálózati Kft.	1 998 016	6 882	8 571	8 643	51 435
E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.	1 664 968	5 448	5 996	5 996	35 496
ELMŰ Hálózati Kft.	2 365 387	8 078	8 308	8 308	51 679
ÉMÁSZ Hálózati Kft.	1 322 359	2 545	2 551	2 551	15 870
E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt.	1 775 410	5 855	6 771	6 771	40 276
Elosztók összesen	12 729 191	32 607	36 179	36 251	219 189
NKM Áramszolgáltató Zrt.	65 561	607	607	611	3 285
ELMŰ-ÉMÁSZ Energiaszolgáltató Zrt.	4 527 079	6 476	6 476	6 476	36 720
E.ON Energiakereskedelmi Kft.	292 527	236	236	236	1 315
Egyetemes szolgáltatók összesen	4 885 167	7 319	7 319	7 323	41 320
MINDÖSSZESEN	17 614 358	39 926	43 498	43 574	260 509

Az elosztói Garantált Szolgáltatásokhoz kapcsolódó ügyek 55%-a keletkezett a több helyet érintő ellátáskimaradás megszüntetésének idejét szabályozó mutató, 31%-a pedig a tervezett szüneteltetések kiértesítése követelmény kapcsán. A kötbérek döntő részét (84%) az elosztói engedélyesek fizették ki a felhasználóknak. Az egyetemes szolgáltatói GSZ-ügyek 98,6%-a a dokumentált megkeresésre adott információadás kapcsán keletkezett, és ezen pont nem megfelelő teljesítése miatt fizették ki az egyetemes szolgáltatók a kötbérek 97%-át.

A Hivatal az értékelések alapján további elvárásokat fogalmazott meg az engedélyesek számára, és fejlesztési, cselekvési terv készítését írta elő a gyengébben teljesített minőségi követelmények teljesítésének javítása érdekében.

A villamosenergia-elosztóhálózati engedélyesek a „GSZ-határozatok” alapján a lezajlott időjárási események szélsőséges jellegére való tekintettel felmentési kérelmet adhatnak be a keletkezett kötbérfizetésekre vonatkozóan. A GSZ II. 1. kategória szerinti minősítéshez (24 órás elhárítási idő) 7 esetben, a 2. kategóriához (48 órás elhárítási idő) 1 esetben járult hozzá a Hivatal, 2 esetben azonban az objektív feltételek hiánya miatt nem tudta elfogadni az engedélyesek által kért minősítést.

12.1.2. A földgázpiac

Fogyasztói elégedettségi vizsgálat

A Hivatal a földgázágazatban – a víziközmű-szolgáltatáshoz és a távhőszolgáltatáshoz hasonlóan – a megújult Felhasználói Elégedettségi Felmérés (FEF) keretében két évente elvégzi a felhasználók elégedettségének felmérését. 2019-ben a FEF előkészítése zajlott, a felmérés elvégzésére először 2020-ban kerül sor.

A FEF módszertana megegyezik a víziközmű-szolgáltatásban 2018-ban, illetve a távhőszolgáltatásban 2019-ben bevezetett felméréssel, melynek során a kérdezőbiztosok reprezentatív felhasználói minta megkérdezésével töltik ki az elégedettségi kérdőívet. A reprezentatív minta megkérdezése mellett a felhasználóknak már az ügyfélszolgálatok felkeresésekor is lehetőségük lesz véleményezni a kapott szolgáltatást, és a felmérés hatékonyságát egy időszakos felmérés is növeli majd.

A FEF előkészítése – a földgázszolgáltatásra és a földgázelosztásra vonatkozó kérdések megfogalmazása, a kérdések és az eljárás egyeztetése – az elégedettségi felmérésben érintett földgáz egyetemes szolgáltató és földgázelosztók képviselőinek közreműködésével 2019 során nagyrészt lezárult. A FEF során alkalmazásra kerülő kérdőívek és egyéb mellékletek véglegesítését követően került sor (2020. január) a határozatok kiadására és a FEF megindítására (2020. április).

Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség

Az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség szabályozására létrehozott mutatószámrendszer egymásra épülő követelményekből épült fel. A szabályozási rendszer felépítése megegyezik a villamos energiára vonatkozó fejezetben leírtakkal.

A Hivatal 2018-ban az egyetlen egyetemes szolgáltatói engedéllyel és szolgáltatásminőségi határozattal rendelkező egyetemes szolgáltatói engedélyes, valamint az öt földgázelosztási engedéllyel rendelkező elosztói engedélyes teljesítését értékelte. Az értékelések átfogó képet adnak az ügyfélkiszolgálás országos minőségéről.

A „dokumentált felhasználói megkeresésre történő válaszadás” minimális minőségi követelményre vonatkozó elvárás alapján az engedélyes köteles 15 nap alatt a megkeresések 100%-át megválaszolni. A toleranciasáv 5%-os alulteljesítésig terjed. Ezt meghaladó alulteljesítés esetén közvetlen gazdasági ösztönzéseként bírság szabható ki. 2018-ban mind az egyetemes szolgáltatói engedélyes, mind az elosztói engedélyesek teljesítése csak kismértékű – toleranciasávba eső – (0,09% és 0,48%) elmaradást mutat a minimális minőségi követelménytől.

A telefonos ügyfélszolgálatokon – ügytípustól függően – a beérkező hívások 75, 80, illetve 85 százalékát kell 30 másodpercen belül fogadniuk az engedélyeseknek. 2018-ban az NKM Földgázszolgáltató Zrt. két negyedévben (III., IV.) a minimális minőségi követelményt el nem érő teljesítést ért el, de elmaradása az 5%-os toleranciasávon belül maradt, így nem vált szükségessé gazdasági ösztönzés. Az elosztói engedélyesek teljesítették a minimális minőségi követelményt.

A személyes ügyfélmegkeresések esetében a felhasználók 90%-át 20 percen belül kell fogadnia az ügyintézőnek. Az országos egyetemes szolgáltató 93,24%-os, az elosztói engedélyesek pedig átlagosan 93,23%-os értéket értek el ezen a területen. A 90%-os minimális minőségi követelményt nem teljesítette az E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt. és az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt., de az alulteljesítések mértéke (3,3%, illetve 2,35%) a toleranciasávon belül maradt, így a gazdasági ösztönzés alkalmazásának szükségessége nem állt fenn. A Hivatalhoz érkezett jogos panaszok számát tekintve minden engedélyes teljesíteni tudta a 0,04 db/ezer felhasználóban meghatározott minimális minőségi követelményt.

Az elvárt szolgáltatási színvonalat tartalmazó mutatók vonatkozásában megállapított követelményeket egyes engedélyesek kiemelkedő színvonalon teljesítették. Jó példája ennek a személyes ügyfélszolgálatok átlagos várakozási ideje, amely mutatószámnál az országos átlag 6 perc körül alakult, az elvárásaként megfogalmazott maximum 10 perc helyett.

Garantált Szolgáltatások

A szolgáltatásminőség-szabályozás harmadik pillére a földgáziparban 2010-ben került bevezetésre. A Hivatal által kiadott határozatokban megfogalmazott GSZ-követelmény nemteljesítése 2013. január 1-jétől automatikus kötbérfizetési kötelezettséget von maga után. Az elosztói engedélyesek 9, az egyetemes szolgáltatók 5 minimális követelmény előírásainak be nem tartása esetén kötelesek kötbért fizetni az érintett összes felhasználónak.

20. táblázat: A Garantált Szolgáltatások összesített adatai, 2018

Engedélyes	GSZ körébe tartozó ügyek száma (db)	Nem teljesített ügyek száma (db)	Automatikusan kifizetett kötbérek száma (db)	Kifizetett kötbérek összesen (db)	Kifizetett kötbérek összesen (E Ft)
E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.	71 957	310	310	310	1 680
E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.	249 820	140	140	140	800
ÉGÁZ-DÉGÁZ Földgázelosztó Zrt.	186 027	75	75	75	515
FŐGÁZ Földgázelosztási Kft.	58 548	0	0	0	0
Magyar Gázszolgáltató Kft.	9 347	0	0	0	0
TIGÁZ-DSO Földgázelosztó Kft.	131 432	166	166	166	855
Elosztók összesen:	707 131	691	691	691	3 850
NKM Földgázszolgáltató Zrt.	533 577	394	394	394	2 010
Egyetemes szolgáltatók összesen:	533 577	394	394	394	2 010
MINDÖSSZESEN	1 240 708	1 058	1 085	1 085	5 860

A 2018. évi összesített adatok alapján az elosztói engedélyeseknél a GSZ körébe tartozó ügyek száma 10,35%-os növekedése mellett a nem teljesített ügyek száma 50,04%-kal csökkent az előző évhez képest. A kötbérfizetéssel zárult, nem teljesített ügyek aránya a 2017. évi 71,29%-os értékről 2018-ban 100%-ra nőtt.

Az egyetemes szolgáltató esetében a GSZ körébe tartozó ügyek száma 11%-os csökkenést mutatott. A nem teljesített ügyekhez kapcsolódó kötbérfizetések aránya 100%-os volt.

Mindkét szolgáltatói csoportban a kötbérfizetések automatikusan történtek.

12.1.3. Víziközmű-szolgáltatás

Felhasználói elégedettségi felmérés

A 2018-ban első alkalommal az összes víziközmű-szolgáltató bevonásával megvalósított Felhasználói Elégedettségi Felmérés (FEF) kiértékelése zajlott a 2019-ben. A felmérés három pillérből állt. Az első az Alapfelmérés, amelyet közvélemény-kutató cégek bevonásával két évente végeztenek el a közszolgáltatási engedéllyel rendelkező víziközmű-szolgáltatók. A megkérdezett felhasználók száma szolgáltatónként 500 fő, országosan összesen 18 000 fő. Az Alapfelmérés megvalósítása helyszíni személyes megkérdezés módszerével zajlott.

A FEF második pillére a Kiegészítő Felmérés, melyet a Hivatal végeztetett el. A Kiegészítő Felmérés során kéthavonta telefonos és elektronikus megkérdezéssel mérte fel a Hivatal azon felhasználók véleményét, akik ügyet intéztek az elmúlt két hónap során valamely víziközmű-szolgáltatónál.

A FEF harmadik pillérét az Azonnali Felmérés képezte. Ennek során az ügyfélszolgálatot felkereső felhasználók tableten, a call centert felhívó felhasználók a telefon nyomógombjával értékelhették az igénybe vett ügyfélszolgálati csatornán tapasztalt kiszolgálás minőségét.

Az Alapfelmérésben részt vevő 18 000 felhasználó túlnyomórészt elégedett az igénybe vett vezetékes ivóvíz-szolgáltatás minőségével. Az erre irányuló kérdésekre választ adók 10-es skálán átlagosan 8,3 ponttal fejezték ki elégedettségüket az ivóvíz-szolgáltatás minőségével kapcsolatban. Az igénybe vett szennyvízelvezetési szolgáltatás minőségét még ennél is jobbnak értékelték a felhasználók. Átlagosan 8,4-es értéket ért el a szennyvízelvezetési szolgáltatás minőségi mutatója.

A vizsgált időszakban a felhasználók 6%-a lépett kapcsolatba szolgáltatója ügyfélszolgálatával. Körülbelül minden második megkérdezett személyesen intézkedett. A felhasználók 55%-a telefonon, 23%-a személyesen, 14%-a elektronikusan kezdte meg az ügye intézését. A kapcsolatba lépni szándékozó felhasználók 55 százaléka számára nehézséget okozott a leginkább megfelelő ügyfélszolgálati forma elérése. Azon felhasználók, akik elérték az ügyfélszolgálatot, a szolgáltatók ügyfélszolgálati tevékenységét átlagosan 8,2-re értékelték. A felhasználók 76%-ának véleménye szerint szolgáltatója hozzáállása ügyfélbarát volt. Átlagosan 8,5-re értékelték ezt a tényezőt a megkérdezett felhasználók.

A felhasználók meg vannak elégedve a vezetékes ivóvízellátásért és a szennyvízelvezetésért fizetett szolgáltatási díj mértékével is. A kapott szolgáltatásért cserébe fizetendő díj mértékét átlagosan 7,7-re, illetve 7,6-ra minősítették. A többség nem támogatna egy olyan árstruktúrát, amelyben az alapidj egy meghatározott mennyiségű fogyasztást is magában foglalna.

Mindent figyelembe véve, a válaszadók 78%-a megfelelőnek értékelte víziközmű-szolgáltatója tevékenységének színvonalát, ennek megfelelően átlagosan 8,4-es értéket értek el a víziközmű-szolgáltatók a tevékenységük színvonalát illetően.

A FEF során kapott részletes eredmények elemzését követően minden víziközmű-szolgáltató összeállította – és a Hivatal elfogadta – saját fejlődési tervét, melyet 2019-ben végre kellett hajtania. A 2020. évi felmérés fogja megmutatni, milyen hatékonysággal sikerült beazonosítani és orvosolni a felhasználók által legkritikusabbnak vélt pontokat.

12.1.4. Távhőszolgáltatás

A Hivatal 2019-ben első alkalommal a távhőszolgáltatás területén is elvégezte a felhasználók elégedettségének felmérését. A reprezentatívnak számító tíz legnagyobb távhőszolgáltató bevonásával megvalósított Felhasználói Elégedettségi Felmérés (FEF) a víziközmű-ágazatnál részletezett három pillérből állt.

Az Alapfelmérésben részt vett 5000 felhasználó túlnyomórészt elégedett volt az igénybe vett távhőszolgáltatás minőségével. Az erre irányuló kérdésekre választ adók 10-es skálán átlagosan 8,5 ponttal fejezték ki elégedettségüket. Az igénybe vett melegvíz-szolgáltatás minőségét még ennél is jobbnak értékelték a felhasználók. Átlagosan 8,6-os értéket ért el a melegvíz-szolgáltatás minőségi mutatója.

Az elmúlt 12 hónapban a felhasználók 5%-a lépett kapcsolatba szolgáltatója ügyfélszolgálatával. Körülbelül minden második megkérdezett személyesen intézkedett. A felhasználók 45%-a telefonon, 49%-a személyesen, 6%-a elektronikusan kezdte meg az ügye intézését. A felhasználók 20 százalékának okozott nehézséget a leginkább megfelelő ügyfélszolgálati forma elérése. Azon felhasználók, akik elérték az ügyfélszolgálatot, a szolgáltatók ügyfélszolgálati tevékenységét átlagosan 8,5-re értékelték. A felhasználók 90%-ának véleménye szerint szolgáltatója hozzáállása (átlagosan 8,6-re értékelve) ügyfélbarát volt.

A felhasználók (átlagosan 7,9-re minősítve) meg vannak elégedve a távhő- és melegvíz-szolgáltatásért fizetett szolgáltatási díj mértékével.

Összességében a távhőszolgáltatók fogyasztókkal kapcsolatos tevékenységének színvonalát mérve átlagosan 8,5 értéket értek el, a válaszadók 93%-a megfelelőnek értékelte távhőszolgáltatója tevékenységét.

12.2. Felhasználói panaszok, tájékoztatáskérések

Az engedélyesekkel szemben leggyakrabban szerződésszegéssel, kereskedőváltással, számlázással kapcsolatos és műszaki jellegű panaszai miatt fordulnak a fogyasztók a Hivatalhoz. A számlázással, elszámolással, méréssel kapcsolatos lakossági fogyasztói panaszok intézésére elsőfokú fogyasztóvédelmi szervként 2017-től kezdődően a jogszabályban kijelölt járási hivatalok, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok jogosultak, míg a nem lakossági számlázással, elszámolással, méréssel kapcsolatos panaszokat a Hivatal vizsgálja ki.

A felhasználói panaszokkal leginkább érintett terület a számlázás és a műszaki vonatkozású – csatlakozással, szabványosítással, feszültségingadozással, teljesítménybővítéssel kapcsolatos – kérdések. 2019-ben továbbra is megfigyelhető volt a szabálytalan vételezéssel kapcsolatos panaszok csökkenése. A szerződéskötéssel, valamint számlázással kapcsolatos panaszok aránya közel azonos mértéket mutat. A földgázszolgáltatással kapcsolatosan a szabálytalan vételezéssel összefüggő panaszok a jellemzőek. A villamosenergia-szolgáltatás területén a műszaki panaszok dominanciája figyelhető meg. A víziközműszolgáltatással kapcsolatban jellemzően számlázással és szerződéskötéssel, -megszüntetéssel és felhasználóváltással kapcsolatos és műszaki kifogást tartalmazó panaszok érkeznek a Hivatalhoz.

A Hivatalnál 2019. január 1-jén 168 panaszügy volt folyamatban. A Hivatalhoz 2019 folyamán 625 új panasz érkezett, illetve 687 ügy került lezárásra. Ennek eredményeként 2019. december 31. napján 106 panaszügy volt folyamatban, azaz a nyitóállomány adatához képest az állomány összességében 62 üggyel csökkent.

A Hivatal ügyfélszolgálati tevékenységet is végez annak érdekében, hogy a fogyasztók, felhasználók minél szélesebb körben megismerjék a közműszolgáltatásokkal kapcsolatos jogait, lehetőségeiket és kötelezettségeiket. Az ügyfél-tájékoztatás kiterjed az engedélyesekkel kapcsolatos jogviszonyt érintő valamennyi releváns kérdésre. A Hivatal a fogyasztók tájékoztatását személyes ügyfélszolgálat és telefonon elérhető call center segítségével látja el, illetőleg írásban is válaszol a felhasználók kérdéseire. A telefonos ügyfélszolgálat két telefonszámon is elérhető, amelyek egyike úgynevezett zöldszám, amelyen a felhasználók ingyenesen kérhetnek felvilágosítást.

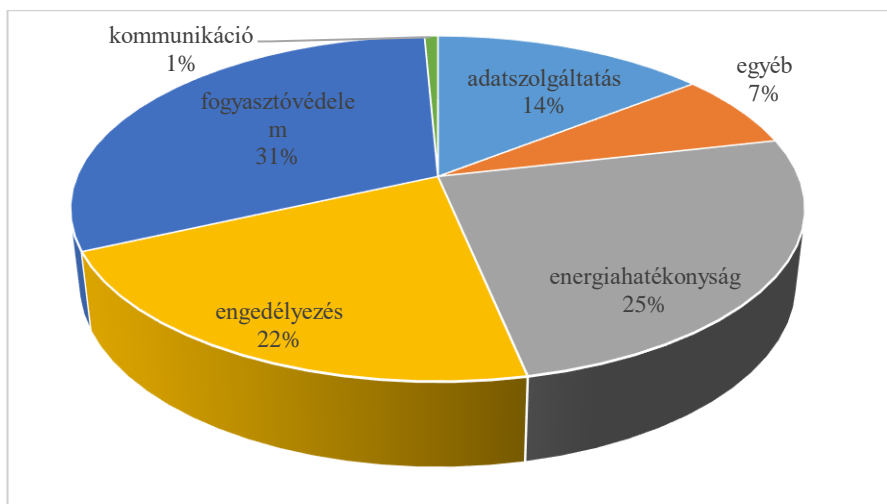
Az ügyfélszolgálat feladata egyrészt a Hivatalnál folyamatban lévő panaszeljárásokkal kapcsolatos ügyfélmegkeresések kezelése, másrészt minden egyéb, a Hivatal hatáskörébe tartozó, közműszolgáltatásokkal összefüggő aktuális kérdés megválaszolása. Az ügyfélszolgálat tájékoztató kiadványokkal, célzott elektronikus ügyfél-információs anyagok készítésével segíti a felhasználók tájékoztatását.

A Hivatal 2019-ben két új kiadványt terjesztett országszerte a fogyasztók hatékony tájékoztatása érdekében „Kerülje el a kikapcsolást! – Tájékoztató a közműszolgáltatás ki- és visszakapcsolásának szabályairól”, illetve „Társasházban él? Erről tudnia kell! – Tájékoztató társasházaknak a közműszolgáltatásról” címmel.

A Hivatal kampányt folytatott továbbá a közösségi médián keresztül is, hogy hatékonyabban elérhesse és tájékoztathassa az ügyfeleket a közműszolgáltatókkal kapcsolatos jogaikról és kötelezettségeikről. A közösségimédia-kampány keretében havi három információs poszt megjelenése történik, havi szinten több mint 500 000 felhasználó elérésével.

A Hivatal ügyfélszolgálat 2019-ben 1097 db alkalommal levélben, 5650 db alkalommal telefonon adott tájékoztatást a felhasználóknak, továbbá 159 felhasználó esetében került sor személyes tanácsadásra, információnyújtásra. Az adatok alapján megállapítható, hogy a felhasználók tájékoztatás kérése céljából továbbra is nagy számban igénylik a Hivatal segítségét.

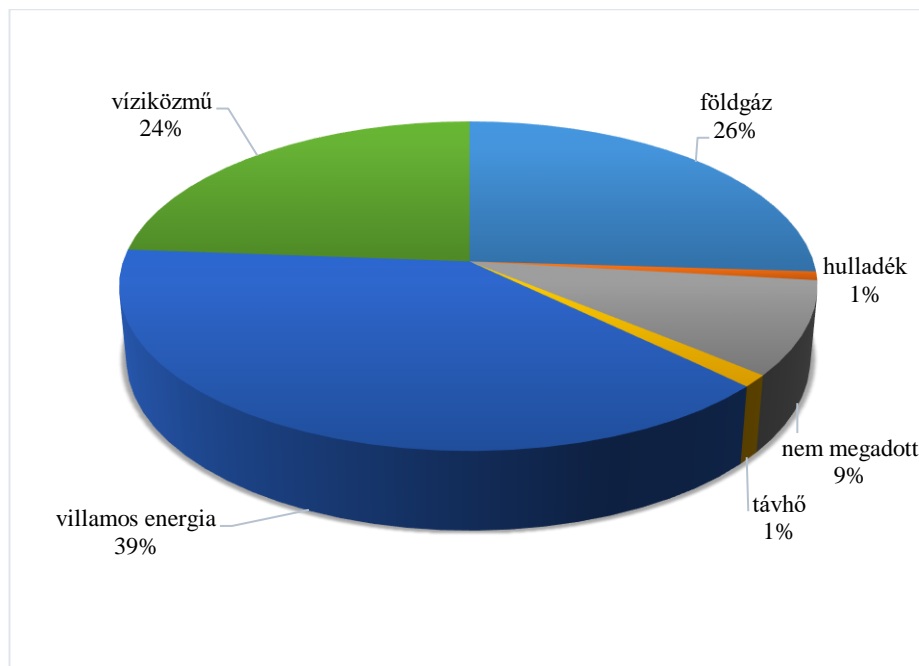
38. ábra: A telefonhívások megoszlása témakörönként, 2019

Ügyfélszolgálatunk továbbra is heti 40 órában fogadta a felhasználók telefonhívásait, és a hét minden munkanapján – délelőtt vagy délután – a személyesen érkező ügyfeleknek is lehetőséget biztosított a panaszok benyújtására, illetve kérdéseik megtételére.

A fogyasztóvédelmi jellegű megkeresések legnagyobb számban az elszámolással, számlázással, valamint az igénybejelentéssel, csatlakozással kapcsolatban érkeztek. Ugyancsak magas volt az érdeklődés a szerződéskötésekkel, felhasználóváltással kapcsolatban.

39. ábra: A telefonhívások megoszlása ágazonként, 2019

12.3. Üzletszabályzatok jóváhagyása

A felhasználók energetikai és közműszolgáltatási szerződéses kapcsolatait alapvetően meghatározzák a villamos energia, valamint a földgáz egyetemes szolgáltatói és elosztói engedélyesek, továbbá a víziközmű-szolgáltatók üzletszabályzatai, tekintettel arra, hogy e dokumentumok rögzítik a felek jogait és kötelezettségeit, továbbá az egyes engedélyesek működésére vonatkozó, jogszabály felhatalmazása alapján megfogalmazott részletszabályokat. Fontos elvárás ezen üzletszabályzatokkal szemben, hogy mind az általános, mind pedig az egyes szolgáltatási területekre vonatkozó speciális jogszabályi környezettel összhangban legyenek, így amikor az irányadó jogszabályok változnak, az engedélyesek kötelesek üzletszabályzatukat felülvizsgálni, átdolgozni és jóváhagyásra benyújtani a Hivatalhoz.

Az egyes engedélyesek üzletszabályzatának jóváhagyása vagy az üzletszabályzat módosításának jóváhagyására irányuló kérelmek elfogadása során – különösen a nagy felhasználói körrel rendelkező engedélyesek esetén – szükség van egy speciális, fogyasztói szemszögből történő vizsgálatra is. E nézőpont azt célozza, hogy az üzletszabályzatokban a jogszabályok által biztosított felhasználói jogok teljes mértékben érvényesülhessenek, illetve a felhasználókra vonatkozó kötelezettségek ne legyenek a jogi normák által megkövetelnél szigorúbb feltételekkel megfogalmazva.

2019-ben a földgáz és a villamos energia egyetemes szolgáltatás esetében az NKM Földgázszolgáltató Zrt. és az NKM Áramszolgáltató Zrt. egyesült, ezzel létrejött az NKM Energia Zrt. Az új engedélyesnek két új (földgáz és villamos energia) üzletszabályzatot jóváhagyó határozatot adott ki a Hivatal. Emellett a földgázágazatban az egyetlen egyetemes szolgáltató esetében 1 üzletszabályzat-módosítást, a villamosenergia-ágazatban három egyetemes szolgáltató esetében összesen 5 üzletszabályzat-módosítást jóváhagyó határozatot adott ki a Hivatal.

12.4. Ellenőrzések

Engedélyesek részére kiadott szolgáltatásminőség-határozatok adatszolgáltatási kötelezettsége teljesítésének ellenőrzése

A Hivatal határozatok formájában, több témakörben rendszeres (havi, negyedéves, éves) adatszolgáltatási kötelezettségeket ír elő a villamosenergia-ipari elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek számára. Az adatszolgáltatások adattáblái alapján készíti el a Hivatal a szolgáltatásminőség-értékeléseket. Az értékelések elkészítéséhez elengedhetetlen precíz, hiteles adatszolgáltatás biztosítása érdekében a Hivatal ellenőrzéseket folytat az adatközlések tényszerűségére vonatkozóan. Nem megfelelő adatszolgáltatás esetén a Hivatal bírság alkalmazásával élhet.

A Hivatal a villamosenergia-ipari engedélyesek által 2019-ben megadott, 2018. évi teljesítésekre vonatkozó adatok ellenőrzését az adatszolgáltatókkal történt egyeztetések formájában végezte el. Ennek során az adatok egymáshoz képesti viszonyának ellentmondásaira és a nagyobb arányú pozitív, valamint negatív irányú változások mögöttes tartalmára koncentrált, erről kért beszámolót az engedélyesektől. A beszámolók alapján a Hivatal megvizsgálta, hogy a nagyobb adatváltozások háttérben milyen okok, folyamatváltozások lehetők fel, és azok mennyiben felelnek meg a Hivatal elvárásainak. A Hivatal ellenőrzésének további célja annak megállapítása volt, hogy az engedélyesek a Hivatal által meghatározottnak megfelelően értelmezik-e az egyes adattartalmakat, helyesen látják-e a szolgáltatandó adatok közti összefüggéseket.

A Hivatal 2019-ben a Garantált Szolgáltatásokra, az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségre és a fogyasztói státuszra vonatkozó, az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek által szolgáltatott adatok helyességének ellenőrzését a földgázágazatban 24, a villamosenergia-ágazatban 29 hatósági ellenőrzés keretében végezte el. Az adatok teljes körű előzetes hitelességvizsgálatának eredménye alapján kiválasztott adatok esetében kért részletes magyarázatokat az engedélyesek megadták, az adatok javítását – ahol szükségessé vált – együttműködően hajtották végre. Feltárássra került, hogy a nagyobb adatváltozások háttérben milyen okok, folyamatváltozások állnak, és azok mennyiben felelnek meg a Hivatal elvárásainak. Az elvégzett ellenőrzésekkel összefüggésben az engedélyesek önkéntes módon, 6 esetben saját adatszolgáltatásuk olyan mértékű visszamenőleges kijavítását kérték a Hivatal részéről, ami miatt bírság kiszabása vált szükségessé.

Garantált Szolgáltatások szerinti kötbérfizetések ellenőrzése

A Hivatal a Garantált Szolgáltatási határozataiban – kivételesen – nemcsak egyedi, hanem folyamatos kötbérfizetési kötelezettséget is meghatározott az engedélyesek felé. Az egyik ilyen speciális eset a tartósan szabványtalan feszültséggel ellátott felhasználóké. Ezen felhasználók a csatlakozási ponton mérhető feszültség szabványos értékek közé helyezéséig többször, növekvő gyakorisággal jogosultak kötbérre.

A Hivatal 6 villamos energia elosztói engedélyes 276, egy évnél hosszabb ideje fennálló feszültségpanaszos ügyében vizsgálta meg a kötbérfizetések teljesülését. Az ellenőrzés hatására az engedélyesek a felhasználók részére 2018-ban kifizetett 19,3 millió forint összegű kötbérfizetés mellé pótlólagosan további közel 2 millió forint kötbért fizettek ki.

További célellenőrzések

A Hivatal vizsgálta továbbá a földgázelosztói engedélyesek ügyfélszolgálatának elhelyezkedését és működését. Ennek során jogszabályalkotási hiányosságot tárt fel, melynek megoldására javaslatot dolgoz ki.

Az egyes szériahibásnak vélt villamosenergia-fogyasztásmérők esetében a forgalomból való kivonásuk szükségességének vizsgálata során a Hivatal megállapította, hogy a vizsgált mérőtípus körében nem szélsőségesen magas a meghibásodások, mérési pontatlanságok aránya, ennek ellenére az adott mérősorozat hálózatból történő kivonása gyorsított ütemben zajlik.

12.5. Felhasználó státuszjelentés

A Hivatal négy területen írt elő adatszolgáltatási kötelezettséget, amelyek a felhasználók, a felhasználóknál felszerelt fogyasztásmérők és a felhasználóknál végzett mérőhelyi ellenőrzések következményeiről szolgáltatnak hitelt érdemlő, rendszeres információkat. A szolgáltatott adatokhoz nem kapcsolódik sem minimális minőségi követelmény, sem elvárt színvonal. A tárgykört érintően a 2018-ra vonatkozó – 2019-ben szolgáltatott – adatok elemzésére került sor.

Védendő fogyasztók

A lakossági fogyasztók azon köre tekintendő védendő fogyasztónak, amely jogszabályban meghatározott szociális helyzete vagy valamely egyéb tulajdonsága alapján az energiaellátásban megkülönböztetett feltételek szerint vehet részt. 2018-ban a villamosenergia-fogyasztók 0,47%-a (26 921 fő), míg a földgázfogyasztók 0,27%-a (9557 fő) tartozott a védendő fogyasztói körbe.

A jogszabályok alapján egy felhasználó egyidejűleg több kedvezményben is részesülhet. Ennek eredményeképpen 2018-ban a védendő fogyasztók közül a villamosenergia-fogyasztás kapcsán 8133 fő 14 157 db kedvezményben, míg a földgázfogyasztás kapcsán 1937 fő 1947 db kedvezményben részesült.

Szerződésszegések

A felhasználási helyek fogyasztásmérőinek ellenőrzésére és annak következményeire vonatkozó adatszolgáltatás alapján a tárgyévben végrehajtott mérőellenőrzések száma a villamosenergia-ágazatban 999 586 db, a földgázágazatban pedig 602 605 db volt. Ezen ellenőrzések során az engedélyesek 9663 db, illetve 4290 db szerződésszegési jegyzőkönyvet vettek fel. A szerződésszegés tényét a felhasználók 59%-a, valamint 75%-a ismerte el. A 2018-ban és a korábbi években feltárt szerződésszegések következtében 2018. december 31-én a villamosenergia-ipari engedélyesek 5 232 835 729 Ft, míg a földgáz-engedélyesek 3 923 781 581 Ft kötbérvisszatérítés megfizetését várták felhasználóiktól.

Kikapcsolt fogyasztási helyek

A ki-, be- és visszkapcsolt fogyasztási helyekre vonatkozó havi adatszolgáltatás alapján 2018-ban a villamosenergia-szolgáltatás esetében összesen 40 506 darab kikapcsolás és 30 837 darab visszkapcsolás történt, és 2018. december 31-én 18 270 felhasználó volt kikapcsolt státuszban. A földgázszolgáltatás esetében összesen 24 053 darab kikapcsolás és 25 524 darab visszkapcsolás történt, és 2018. december 31-én 38 465 felhasználó volt kikapcsolt státuszban.

Mérőállomány-kimutató

A mérőállomány-kimutatóban az időszakban nyilvántartott hiteles, illetve nem hiteles fogyasztásmérők szerepelnek, kapacitás szerinti bontásban, külön kategóriába sorolva a hagyományos, az elektronikus és az előre fizető mérőket. 2018 végén a villamosenergia-szolgáltatáshoz kapcsolódóan összesen 7 444 628 db fogyasztásmérő volt felszerelve, melyek 99,12%-a volt hitelesítési időn belüli, 54%-a elektronikus mérő, míg 1,77%-a előre fizető mérő. A földgázszolgáltatáshoz kapcsolódóan összesen 3 063 070 db fogyasztásmérő volt felszerelve, melyek 99%-a volt hitelesítési időn belüli, 0,83%-a okos- vagy távleolvasható mérő, míg 0,42%-a előre fizető mérő.

12.6. Szabályozási környezet alakítása

Jogszabáymódosítás-kezdemenyezés

A felhasználói panaszügyek, valamint visszajelzések lehetőséget biztosítanak a Hivatal részére, hogy azok a legapróbb szabályozási hiányosságok, inkonzisztenciák is a látókörébe kerüljenek, melyek az ágazati jogalkalmazás során gyakorlati problémákhoz vezetnek. A Hivatal 2019-ben is több jogszabáymódosítási indítvánnyal élt, melyek a fogyasztók érdekeit érintő rendelkezésekre irányultak. A Hivatal által kezdeményezett jogszabályváltozás folytán több fogyasztóvédelmi garanciát tartalmazó rendelkezés kiegészítésre került, egyértelműsítve az érintett engedélyesek fogyasztókkal szembeni kötelezettségeit. E körben említhető meg a felhasználók által kezdeményezett szolgáltatási szünetelés végrehajtására előírt 8 munkanapos határidő.

MELLÉKLET

Rövidítések jegyzéke

ACER: Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)

Barna prémium: a biomasszából vagy biogázból történő villamosenergia-termelés gazdaságosságát fenntartani hivatott, piaci ár + prémium típusú támogatás a METÁR keretében.

CAO: Központi Allokációs Iroda (Central Allocation Office GmbH)

CEE régió: kelet-közép-európai régió

CEER: Európai Energiaszabályozók Tanácsa (Council of European Energy Regulators)

ERRA: Energiaszabályozók Regionális Egyesülete (Energy Regulators Regional Association)

Felajánlási árról szóló rendelet: az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrásról és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 19/2010. (XII. 3.) NFM rendelet

FGSZ: Magyar Földgázszállító Zrt.

EÉT: Energetikai Érdekképviseleti Tanács

ENTSO-E: Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (European Network of Transmission System Operators for Electricity)

ENTSO-G: Szállítási Rendszerüzemeltetők Európai Hálózata – Földgáz (European Network of Transmission System Operators – Gas)

Eurostat: az Európai Unió statisztikai hivatala

FE (felhasználói egyenérték): olyan mutatószám, amely a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő felhasználók számosságát – víziközmű-szolgáltatási ágazatonként, a felhasználók kapacitásigényeire is figyelemmel – egységesen fejezi ki

GET: a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény

GET Vhr.: a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet

GVH: Gazdasági Versenyhivatal

IEA: Nemzetközi Energia Ügynökség (International Energy Agency)

ITM: Innovációs és Technológiai Minisztérium

Hivatal: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal

HTM: magyarországi hosszú távú villamosenergia-termelési és termelőikapacitás-lekötési megállapodások

HTM törvény: a villamos energiával összefüggő egyes kérdésekről szóló 2008. évi LXX. törvény

HTM rendelet: az erőművi átállási költségekről szóló 149/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet

HUPX Zrt.: HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.

MATÁSZSZ: Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége

MAVIR Zrt.: MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.

METÁR: a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia 2017. január 1-jén bevezetett új működési támogatási rendszere. Részét képezi a kötelező átvétel.

METÁR-KÁT: a METÁR keretében működő kötelező átvételi rendszer

Miniszter: innovációs és technológiai miniszter

KÁT: a 389/2007. Korm. rendelet szerinti kötelező átvételi rendszer

KÁT kvóta: kötelezően átveendő villamosenergia-mennyiség

NEMO: kijelölt villamosenergia-piac üzemeltető (Nominated Electricity Market Operator)

NFM: Nemzeti Fejlesztési Minisztérium

OSAP: Országos Statisztikai Adatfelvételi Program

Tszt.: a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény

Tszt. Vhr.: a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról szóló 157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet

TVT: a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről szóló 2008. évi LXVII. törvény

Versenytörvény: a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény

VET: a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény

VET Vhr.: a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet

Zöld prémium: az új beruházásokhoz kapcsolódó, megújuló energiaforrásból történő villamosenergia-termelés támogatását célzó, piaci ár + prémium típusú támogatás a METÁR keretében.

A Hivatal tevékenységével összefüggő főbb jogszabályok

1990. évi LXXXVII. törvény	az árak megállapításáról
1993. évi III. törvény	a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
2016. évi CLV. törvény	a hivatalos statisztikáról
1993. évi XLVIII. törvény	a bányászatról
1997. évi CLV. törvény	a fogyasztóvédelemről
2016. évi LXVIII. törvény	a jövedéki adóról
2005. évi XVIII. törvény	a távhőszolgáltatásról
2006. évi XXVI. törvény	a földgáz biztonsági készletezéséről
2007. évi LXXXVI. törvény	a villamos energiáról
2008. évi XL. törvény	a földgázellátásról
2008. évi XLVII. törvény	a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról
2008. évi LXVII. törvény	a távhőszolgáltatás versenyképesebbé tételéről
2008. évi LXX. törvény	a villamos energiával összefüggő egyes kérdésekről
2009. évi CLV. törvény	a minősített adat védelméről
2010. évi XLIII. törvény	a központi államigazgatási szervekről, valamint a kormánytagjai és az államtitkárok jogállásáról
2010. évi CXXX törvény	a jogalkotásról
2011. évi CXII. törvény	az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
2011. évi CXCV. törvény	az államháztartásról
2011. évi CXCIX. törvény	a közszolgálati tisztviselőkről
2011. évi CCIX. törvény	a víziközmű-szolgáltatásról
2012. évi I. törvény	a munka törvénykönyvéről
2012. évi CLXVIII. törvény	a közművezetékek adójáról
2012. évi CLXXXV. törvény	a hulladékról
2012. évi CCXVII. törvény	az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről
2013. évi XXII. törvény	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról
2013. évi XXIII. törvény	a behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről
2013. évi LIV. törvény	a rezsicsökkentések végrehajtásáról
2013. évi CXXV. törvény	a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység minősítéséről
2013. évi CXXXIV. törvény	az egyes közszolgáltatások ellátásáról és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról
2013. évi CLXV. törvény	a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről
2013. évi CLXXXVIII. törvény	az egységes közszolgáltatói számlaképről

2015. évi LVII. törvény	az energiahatékonyságról
2016. évi CL. törvény	az általános közigazgatási rendtartásról
157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet	a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról
387/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet	a fogyasztóvédelmi hatóság kijelöléséről
273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet	a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
278/2007. (X. 20.) Korm. rendelet	a szénipari szerkezetátalakítási támogatás meghatározásának és kezelésének részletes szabályairól
382/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet	a villamosenergia-ipari építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról
389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet	a megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról
299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet	a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia kötelező átvételi és prémium típusú támogatásáról
64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet	a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól
19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet	a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról
76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet	a területrendezési hatósági eljárásokról
388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet	az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól
184/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet	a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény végrehajtásáról
296/2015. (X. 13.) Korm. rendelet	a földgáz végső menedékes szolgáltatásról és a földgáz-kereskedő működésének lehetetlenülése esetén a felhasználók földgázellátását veszélyeztető helyzet fennállása következtében alkalmazandó eljárásról
368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet	az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet	a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről
313/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet	az Építésügyi Dokumentációs és Információs Központról, valamint az Országos Építésügyi Nyilvántartásról
58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet	a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról
292/2013. (VII. 26.) Korm. rendelet	a nem rendszeres hulladékszállítás szabályairól és az ennek során eljáró állami szervek kijelöléséről
309/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet	a megújuló energiaforrásból és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből nyert villamos energia származásának igazolásáról
317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet	a közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről
324/2013. (VIII. 29.) Korm. rendelet	az egységes elektronikus közműnyilvántartásról

341/2013. (IX. 25.) Korm. rendelet	a villamosenergia-termelők részére az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény alapján történő derogációs kiosztás végrehajtási szabályairól
360/2013. (X. 11.) Korm. rendelet	az energetikai létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről
99/2016. (V. 13.) Korm. rendelet	a kéményseprőipari tevékenységről szóló törvény végrehajtásáról
541/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet	a létfontosságú vízgazdálkodási szerelemek és vízi létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről
278/2014. (XI. 14.) Korm. rendelet	az üvegházhatású gázok kibocsátásával, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzeti jelentés tartalmáról és elkészítésének módjáról, az adatszolgáltatás rendjéről, illetve az adatszolgáltatási kötelezettség megszegése esetén fizetendő bírságról
385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet	a hulladékgyűjtési közszolgáltatás végzésének feltételeiről
280/2016. (IX. 21.) Korm. rendelet	a villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről
419/2016. (XII. 14.) Korm. rendelet	a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény hatálybalépésével összefüggésben egyes kormányrendeletek módosításáról
44/2002. (XII. 28.) GKM rendelet	az 50 MW és annál nagyobb teljesítményű erőművek energiahordozó-készletének legkisebb mértékéről és a készletezés rendjéről
122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet	az energiahatékonyságról szóló törvény végrehajtásáról
86/2003. (XII. 16.) GKM rendelet	az egyes földgázipari vállalkozások adatszolgáltatásainak rendjéről
110/2007. (XII. 23.) GKM rendelet	a nagy hatásfokú, hasznos hőenergiával kapcsolatosan termelt villamos energia és a hasznos hő mennyisége megállapításának számítási módjáról
116/2007. (XII. 29.) GKM rendelet	a villamosenergia-iparban fennálló vagy eltöltött munkaviszonnyal összefüggésben igénybe vehető villamosenergia-vásárlási kedvezményről
67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet	az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről
4/2011. (I. 31.) NFM rendelet	a villamos energia egyetemes szolgáltatás árképzéséről
50/2011. (IX. 30.) NFM rendelet	a távhőszolgáltatónak értékesített távhő árának, valamint a lakossági felhasználónak és a külön kezelt intézménynek nyújtott távhőszolgáltatás díjának megállapításáról
51/2011. (IX. 30.) NFM rendelet	a távhőszolgáltatási támogatásról

1/2012. (I. 20.) NFM rendelet	a megújuló forrásokból előállított energia részarányának kiszámítási módszertanáról
36/2012. (VI. 8.) NFM rendelet	a Környezet és Energia Operatív Program prioritásaira rendelt források felhasználásának részletes szabályairól és egyes támogatási jogcímeiről
24/2013. (V. 29.) NFM rendelet	a víziközművek vagyonértékelésének szabályairól és a víziközmű-szolgáltatók által közérdekből közzeendő adatokról
72/2016. (XII. 29.) NFM rendelet	a villamos energia egyetemes szolgáltató által külön díj ellenében végzett szolgáltatásokról
61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet	a jogszabályszerkesztésről
6/2008. (VI. 18.) KHEM rendelet	a villamosenergia-rendszer irányításával, működésével és használatával összefüggő egyes adatszolgáltatásokról
69/2016. (XII. 29.) NFM rendelet	a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó értékesítési árak megállapításáról és alkalmazásáról
70/2016. (XII. 29.) NFM rendelet	a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hatósági árak képzésének keretszabályairól
62/2016. (XII. 28.) NFM rendelet	a megújuló energiaforrásból származó villamos energia termelési támogatás korlátairól és a prémium típusú támogatásra irányuló pályázati eljárásról
63/2016. (XII. 28.) NFM rendelet	a megújuló energiaforrásokból nyert energiával termelt villamos energia működési támogatásának finanszírozásához szükséges pénzeszköz mértékének megállapítási módjára és megfizetésére vonatkozó részletes szabályokról
55/2016. (XII. 21.) NFM rendelet	a megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételeinek műszaki követelményeiről
33/2009. (VI. 30.) KHEM rendelet	a szélerőmű-kapacitás létesítésére irányuló pályázati kiírás feltételeiről, a pályázat minimális tartalmi követelményeiről, valamint a pályázati eljárás szabályairól
1/2015. (II. 9.) MEKH utasítás	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról
11/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak, valamint a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól
3/2013. (VIII. 7.) MEKH rendelet	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének a rendelet kiadásában való helyettesítéséről
2/2019. (III. 27.) MEKH rendelet	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnökének a rendelet kiadásában való helyettesítéséről
6/2013. (XII. 16.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjakról, a rendszer-üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet módosításáról
1/2014. (III. 4.) MEKH rendelet	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal igazgatási szolgáltatási díjainak mértékéről, valamint az igazgatási szolgáltatási, a felügyeleti díjak és egyéb bevételek beszedésére, kezelésére, nyilvántartására és visszatérítésére vonatkozó szabályokról

4/2014. (VI. 26.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjakról, a rendszer-üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet módosításáról szóló 6/2013. (XII. 16.) MEKH rendelet módosításáról
11/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak, valamint a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól
1/2015. (II. 13.) MEKH rendelet	a rendszer-üzemeltetési díjból származó árbevétel megosztására vonatkozó kiegyenlítő fizetésekről
2/2015. (IV. 14.) MEKH rendelet	egyres energetikai rendeletek módosításáról
3/2015. (VI. 12.) MEKH rendelet	egyres energetikai rendeletek módosításáról
6/2015. (IX. 14.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjakról, a rendszer-üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet módosításáról
7/2015. (X. 16.) MEKH rendelet	az energetikai auditorok és auditáló szervezetek által fizetendő regisztrációs és nyilvántartási díj összegére, megfizetésének módjára és visszatérítésére vonatkozó szabályokról
9/2015. (XI. 12.) MEKH rendelet	az új földgáz-árszabályozási ciklus megállapításáról
11/2015. (XII. 11.) MEKH rendelet	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnöke által alapított elismerésekről és adományozásokról
13/2015. (XII. 11.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjakról, a rendszer-üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet módosításáról
5/2016. (VIII. 16.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjakról, a rendszer-üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minőségének a rendszerhasználati díjakon keresztül történő ösztönzésének szabályairól, a nyújtott szolgáltatás minőségétől függően alkalmazható rendszerhasználati díjakról, valamint a rendszerhasználati díjak alkalmazásának feltételeiről szóló 1/2013. (VII. 11.) MEKH rendelet módosításáról
7/2016. (X. 13.) MEKH rendelet	a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól
8/2016. (X. 13.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának keretszabályairól

9/2016. (XI. 10.) MEKH rendelet	a szomszédos nem EU-tagállam földszállító rendszeréhez kapcsolódó határkeresztező gázvezeték betáplálási-kiadási pontján a kapacitások felajánlásáról
10/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet	a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól
11/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának keretszabályairól
13/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának keretszabályairól
14/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet	a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak és a csatlakozási díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 8/2016. (X. 13.) MEKH rendelet módosításáról és a földgáz-rendszerhasználati díjak, a külön díjak, valamint a csatlakozási díjak alkalmazásának szabályairól szóló 11/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet eltérő szöveggel történő hatálybalépéséről
15/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet	a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak mértékéről
16/2016. (XII. 20.) MEKH rendelet	a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak meghatározásának keretszabályairól szóló 7/2016. (X. 13.) MEKH rendelet módosításáról és a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet eltérő szöveggel való hatálybalépéséről
11/2015. (XII. 11.) MEKH rendelet	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal elnöke által alapított elismerésekről és adományozásokról
2/2015. (VI. 8.) MEKH utasítás	a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal közszolgálati szabályzatáról
13/2017. (XI. 8.) MEKH rendelet	a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia működési támogatásának mértékéről
18/2017. (XII. 21.) MEKH rendelet	a hálózathasználati szerződés felek általi megszegésének egyes eseteire vonatkozó jogkövetkezmények mértékéről és alkalmazásáról

EU-irányelvek, -rendeletek, -határozatok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/29/EK irányelve (2009. április 23.) a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belül kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/31/EK irányelve (2009. április 23.) a szén-dioxid geológiai tárolásáról, valamint a 85/337/EGK tanácsi irányelv, a 2000/60/EK, a 2001/80/EK, a 2004/35/EK, a 2006/12/EK és a 2008/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, valamint az 1013/2006/EK rendelet módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/73/EK irányelve (2009. július 13.) a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács 2012. október 25-i 2012/27/EU irányelve az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/119/EK irányelve (2009. szeptember 14.) a tagállamok minimális kőolaj- és/vagy kőolajtermék-készletezési kötelezettségéről

Az Európai Parlament és a Tanács 1099/2008/EK rendelete (2008. október 22.) az energia-statisztikáról

Az Európai Parlament és a Tanács 2016/1952 rendelete (2016. október 26.) a földgáz- és villamosenergia-árakra vonatkozó európai statisztikáról és a 2008/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács 223/2009/EK rendelete (2009. március 11.) az európai statisztikákról és a titoktartási kötelezettség hatálya alá tartozó statisztikai adatoknak az Európai Közösségek Statisztikai Hivatala részére történő továbbításáról szóló 1101/2008/EK, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet, a közösségi statisztikákról szóló 322/97/EK tanácsi rendelet és az Európai Közösségek statisztikai programbizottságának létrehozásáról szóló 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/941 rendelete (2019. június 5.) a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről és a 2005/89/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról

Az Európai Parlament és a Tanács 715/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1938 rendelete (2017. október 25.) a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról

A Bizottság 2008. november 19-i 2008/952/EK határozata a 2004/8/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv II. mellékletének végrehajtására és alkalmazására vonatkozó részletes iránymutatás létrehozásáról

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/406/EK határozata az üvegházhatású gázok kibocsátásának a 2020-ig terjedő időszakra szóló közösségi kötelezettségvállalásoknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányuló tagállami törekvésekről

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/684 határozata (2017. április 5.) a tagállamok és harmadik országok által kötött kormányközi energiaügyi megállapodásokra és nem kötelező erejű jogi eszközökre vonatkozó információcsere-mechanizmus létrehozásáról és a 994/2012/EU határozat hatályon kívül helyezéséről

A Bizottság 2014. december 17-i 1348/2014/EU végrehajtási rendelete a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról

A Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitáselosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2016/631 rendelete (2016. április 14.) a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2016/1388 rendelete (2016. augusztus 17.) a felhasználók csatlakozására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2016/1447 rendelete (2016. augusztus 26.) a nagyfeszültségű egyenáramú rendszerek és az egyenáram-csatlakozású erőműparkok hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitáselosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2017/1485 rendelete (2017. augusztus 2.) a villamosenergia-átviteli hálózat üzemeltetésére vonatkozó iránymutatás megalkotásáról

A Bizottság (EU) 2017/2195 rendelete (2017. november 23.) a villamos energia kiegyenlítő szabályozására vonatkozó iránymutatás létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2017/2196 rendelete (2017. november 24.) a villamosenergia-vészhelyzet kezelésére és a rendszer működésének helyreállítására irányuló üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság 312/2014/EU rendelete (2014. március 26.) a gázszállításirendszer-üzemeltetők közötti rendszeregyensúlyozásra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2015/703 rendelete (2015. április 30.) az interoperabilitás és az adatcsere szabályaira vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

A Bizottság (EU) 2017/459 rendelete (2017. március 16.) a földgázszállító rendszerekben alkalmazott kapacitásallokációs mechanizmusokat szabályozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról és a 984/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

A Bizottság (EU) 2017/460 rendelete (2017. március 16.) az összehangolt földgázszállítási tarifaszervezetekre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról

**A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
Országgyűlési beszámolója, 2019**

Felelős kiadó: dr. Dorkota Lajos elnök

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52.
Központi telefonszám: (+36-1) 459-7777
Központi e-mail-cím: mekh@mekh.hu
Honlap: www.mekh.hu

WWW.MEKH.HU

